

*Oainnáhallat, borahallojuvvot,
njuovahallat, kidnappehallat...*

Dutkamuš *-hallat-*passiivvas

Kurage Kohji Ohhashi

Kand. 2701

Sámegeiela ja sámi girjjalášvuoda masteroahppu

Sámi allaskuvla

Gidđa 2022

Čoahkkáigeassu

Davvisámegielas leat iešguđetlágan passiivašlájat. Okta dain passiivašlájain lea passiiva mas lea *-hallat-suorggis* (gohčoduvvo *adversatiiva passiivan*). Dan passiivvas (mun gohčodan dan *-hallat-passiivan* dán čállošis) lea malefaktiiva mearkkašupmi. Giellaarenain oidnojit ja gullojit muhtun earálágan *-hallat-passiivvat*. Dán masterbarggus lean dutkan, man muddui informánttat dohkkehede iešguđetlágan *-hallat-passiivvaid* davvisámegielas. Ovddeš giellaoahpain oidnojit muhtun *-hallat-passiivva* govvádusat, muhto eai čilgejuvvon nu dárkilit. Mu dutkanbarggu ulbmil lei loktet *-hallat-passiivva* dutkansuorgin bajás ja dárkileappot gávdnat *-hallat-passiivva* govvádusa. Mu dutkansuorgi lea morfologiija, semántihkka ja neologisma. Lean bargan kvantitatiiva metodain *Ártegis cealkagat*-nammasaš jearrahallanskoviin, mainna lean iskkadan vuđolaččat semánttalaš, morfologalaš ja neologisttalaš áššiid. Jearahallanskovvi sisttisoallá *-hallat-passiivva* sihke prototypalaš ja eahpeprototyhpalaš cealkagiid ja lean dutkan dainna, man muddui leat dohkkehuvvon iešguđetlágan *-hallat-passiivacealkagat*. Lean guorahallan materiálaid informánttaid agiid, bajásšaddanbáikkiid, mánnávuođa skuvlaáiggi dehálamos gielaide, beaivválaš giellaanu mielde.

Mu dutkanbarggu bohtosiin oidnojit ollu iešguđetlágan tendeassat juohke cealkagis. Informánttaide orru leame váttis árvvoštallat, leatgo eahpeprototyhpalaš *-hallat-passiivvat* dohkálaččat. Juohke informántta duogázis lea fas iešguđetge dohkkehantendeansa. Dálá davvisámegielas lea ain *-hallat-passiiva*, muhto malefaktiivavuolta orru muhtun muddui jávkame dálá davvisámegiela *-hallat-passiivvas*. Neologisma geahččanguovllus oidnojit muhtunlágan tendeanssat iešguđege informánttaid duogážiid gaskkas, vaikko *-hallat-passiiva* ii oro leame nu produktiiva.

Abstract

Northern Sámi language has several kinds of passive structures. One of the passive structures is the so-called *adversative* passive (which I call in this paper this *-hallat*-passive), which has a malefactive meaning. In language domains we can sometimes hear and see some different types of *-hallat*-passive. In this master thesis I have researched how much various types of *-hallat*-passive of the Northern Sámi language can be accepted. In previous grammars we can find some descriptions about *-hallat*-passive, but they are not sufficiently explained. The main goal of my research has been to try to focus on the *-hallat*-passive as a research topic and to find more accurate descriptions of the *-hallat*-passive and my research fields are mainly on semantics, morphology and neologism. I have studied using a paper-based and digital survey and in my survey I've asked informants to estimate several sentences of prototypical and unprototypical examples of *-hallat*-passive and for each sentence they answered how well they could accept the sentence of *-hallat*-passive.

As a result of my research it can be seen that there are several kinds of tendencies in each sentence. It seems difficult for informants to judge whether unprototypical *-hallat*-passives are acceptable or not. For informants of different backgrounds one can also see different tendencies of acceptance. In the modern northern Sámi language we still have the *-hallat*-passive, however, malefactiveness seems to some degree be missing from the modern northern Sámi language. In the neological perspective we can see several tendencies among informants of different backgrounds, even though *-hallat*-passive doesn't seem so productive.

Sisdoallu

Čoahkkáigeassu	1
Abstract.....	2
1. Álggahus.....	5
2. Barggu duogáš.....	6
2.1. Barggu fáddá ja čuolbma.....	6
2.2. Barggu metoda ja materiálat	7
2.3. Ovddeš ja dálááiggi - <i>hallat</i> -passiivva govvdusat.....	8
2.4. Eanetlogugielaid passiivvat	10
2.4.1. Dárogiela passiiva (Norggas)	11
2.4.2. Ruotagiela passiiva.....	12
2.4.3. Suomagiela passiiva	14
2.4.4. Oktiigeassu eanetlogugielaid passiivvain.....	17
3. Dutkama guoskevaš teorijat	19
3.1. Passiivva meroštallan.....	19
3.2. Semánttalaš rollat dutkama guorahallamis	21
3.3. Sámegiela - <i>hallat</i> -passiivva ráddjehusat	23
3.4. “Adversativitehta” meroštallan ja heakkalašvuolta	25
3.5. Davvisámegiela - <i>hallat</i> -passiivva iešvuodat	26
3.6. Earálágan - <i>hallat</i> -suorggádušat.....	27
3.7. Valeansarievdanmorfologiija	28
3.8. Ođđasániid ráhkadeapmi ja produktivitehta	30
4. Dutkanbarggu metodat	31
4.1. Observašuvnnat ja jurdagat.....	31
4.2. Dutkanmateriálaid čoaggimat	34
4.3. Čoggojuvvon materiálaid guorahallanvuogit.....	37
5. Jearahallamiid bohtosat	39
5.1. Bohtosat buot vástádusaid veardádallamis	39
5.2. Bohtosat informánttaid agiid veardádallamis	45
5.3. Bohtosat bajásšaddanriikkaid veardádallamis.....	51
5.4. Bohtosat bajásšaddanbáikkiid veardádallamis	55
5.5. Bohtosat informánttaid gielladuogážiid veardádallamis	59
5.6. Bohtosat beaivválaš giellaanu veardádallamis.....	65
6. Jearahallanbarggu bohtosiid veardádallamat ja analysat	72
6.1. Veardádallamat ja analysat passiivva subjeavtta diliin.....	72

6.1.1.	Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus	72
6.1.2.	Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus	73
6.2.	Veardádallamat ja analysat passiivva subjeavtta heakkalašvuodain	75
6.2.1.	Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus	75
6.2.2.	Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus	76
6.3.	Veardádallamat ja analysat boazoealáhuslaš aktiiva vearbbaš <i>njuovvat</i>	78
6.3.1.	Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid veardádallamis.....	78
6.3.2.	Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus	78
6.4.	Veardádallamat ja analysat morfologalaš variánttain.....	79
6.4.1.	Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus	79
6.4.2.	Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus	80
6.5.	Ođđasániid ráhkadeami veardádallamat ja analysat	82
6.5.1.	Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus	82
6.5.2.	Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus	82
6.6.	Veardádallamiid ja analysaid ja bohtosat	83
6.6.1.	Semánttalaš bealit	84
6.6.2.	Morfologalaš variánttat.....	85
6.6.3.	Ođđasániid ráhkadeami bealit.....	86
7.	Loahpahuš.....	87
7.1.	Masterbarggu čoahkkáigeassu	87
7.2.	Masterbarggu reflekteeremat.....	91
7.3.	Muhtun áššit boahhtevaš dutkamiidda	92
7.4.	Loahppa.....	94
	Gáldut	95
	Miellddus 1. Jearahallama dutkanskovvi	99
	Miellddus 2. Dutkama cealkkalistu	101
	Miellddus 3. Jearahallanbarggu bohtosat (buot vástádusain)	102
	Miellddus 4. Jearahallama bohtosat	104
	Miellddus 4.1. Informánttaid agiid dáfus	109
	Miellddus 4.2. Bajásšaddanriikkaid dáfus (dušše Norgga ja Suoma gaskkas).....	121
	Miellddus 4.3. Bajásšaddanbáikkiid dáfus	128
	Miellddus 4.4. Informánttaid gielladuogážiid dáfus	135
	Miellddus 4.5. Beaivválaš giellaanu dáfus	146

1. Álggahus

Mu masterbarggu fáddá lea davvisámegiela *-hallat*-passiivavearba. Prototyhpalaš *-hallat*-passiivva ovdamearkkat leat nugo cealkagat (1) ja (2):

- (1) *Gánda cápmáhalai niidii.* (Aktiiva: *Nieida cápmii gánda.*)
- (2) *Mánná bealkkáhalai eadnái.* (Aktiiva: *Eadni belkkii máná.*)

Dutkamuša ulbmil lea gávdat man muddui dohkkehuvvojit duođaid sihke prototyhpalaš ja eahpeprototyhpalaš *-hallat*-passiivvat dálá davvisámegiela. Vuosttaš kapihttalis (*álggahus*) čájehan álggus čállosa oppalaš geahčastaga. Nuppi kapihttalis (*barggu duogáš*) lokten ja čilgen oanehaččat barggu hástalusaid, fáttá ja ulbmila. Dasa lassin čájehan ovddeš ja dálááiggi *-hallat*-passiivva govvádusaid ja čilgehusaid ja eanetlogugielaidd (dáro-, ruota- ja suomagiela) passiivaid. Goalmmát kapihttalis (*dutkama guoskevaš teoriijat*) čájehan masterbarggu guoskevaš teoriijaid maiguin mun barggan dutkamuša. Njealját kapihttalis (*dutkanbarggu metodat*) čilgen barggu metoda ja materiálaidd nu, movt lean čađahan dutkanbarggu. Viđát kapihttalis (*jearahallamiid bohtosat*) čájehan dutkanbarggu bohtosiid. In váldde vuhtii buot bohtosiid dan kapihttalis, muhto sáhtta gávdat olles bohtosiid mildosiin. Guđát kapihttalis (*jearahallanbarggu bohtosiid veardádallamat ja analysat*) mun veardádalan ja analyseren dutkanbarggu bohtosiid ja geahččalan gávdat tendeanssaid ja sivaidd go materiálain leat erenoamáš bohtosat. Mañimus (*loahpahus*) kapihttalis čálán barggu čoahkkáigeasu ja reflekterema ja muhtun áššiidd maid mun háliidan loktet bajás dutkat viidáseappot boahttevaš dutkamiin *-hallat*-passiivvas.

2. Barggu duogáš

Davvisámegiela leat iešguđetlágan passiivva šlájat, *intentionála passiiva* (omd. *Gákti gorrojuvvui, oaksi doddjojuvvui*), *automatiiva passiiva* (omd. *Uksa rahpasii, oaksi doddjui*), *adversatiiva* (Omd. *Máret oainnahalai Máhttii*), *permessiiva passiiva* (omd. *Láibi boraha*) ja *impersonála passiiva* (omd. *Dánsejuvvui, Dál vulgojuvvo*). Seammas leat maiddá iešguđetlágan passiivahámit, nugo *-juvvot, -ot, -asit, -uvvat, -ášuvvat, -suvvat, -hallat, -hit, ja -ahttit*. Dasa lassin leat sámegeiela passiivvas iešguđetlágan *morfologalaš, syntávssalaš, semánttalaš ja pragmáhtalaš* ráddjehusat juohke passiivva šlájat. Passiivasuorgásat adnojit maiddá iešguđetlágan passiivašlájain, omd. *passiivasuorggis -ot* adno *intentionála, adversatiiva, automatiiva* ja *impersonála* passiivvas. (Sammallahti 2005: 60–71.) Go mii dutkat “passiivahámiid”, galgat gieđahallat grammáhtalaččat passiivahámiid máŋggabealát geahččanguovlluin. Dasa lassiin leat sámegeiela dutkamis ollu hástalusat. Davvi sámegeielas leat sierralágan suopmanat mearragáttiin ja siseatnamis, davvin ja lullin. Riikkaidgaskasaččat oidno ahte sámegeielagat hálldašit dáro-, ruota- dahje/ja suomagiela ja seammás orrunriikkaid eanetlogugiela giellaanu ektui livččii muhtun váikkuhus sámegillii. Lean smiehttan maiddá ahte giellapolitihka geažil váikkuhivččii orrunriikkaid váldogiella sámegeiela giellaatnui. Dákkár hástalusat čuhcet muhtun muddui sámegeiela dutkamii.

2.1. Barggu fáddá ja čuolbma

Muhtumat leat mitalan munnje, “Sámegeiella lea aktiivagiella ja sámegeielas ii leat passiiva. Passiiva lea norvegisma ja danne mii eat galgga atnit passiivva”. Mun lean goit gullan ja oaidnán muhtumin sámegeielagiid passiivva geavahemiid sámegeiel teavsttain

nugo áviissain, girjjiin ja mitalusain, ja njálmmálaš ovdabuktimiin nugo TV:s, oahpahusain ja konferanssain. Lean guhká smiehttan, iigo passiiva duodaid heive sámegillii. Jus eanas sámegiela sámihttet ahte passiiva ii leat dohkálaš sámegillii, de passiiva ii oidnoše nu dávjá makkárge giellaarenain. Dološ gálduin oidnojit maiddá muhtun passiivva čilgehusat ja govvádusat, omd. Fiellströma (1738) *Grammatica lapponica*, Ganandera (1743) *Grammatica lapponica*, Leema (1748) *En Lappisk Grammatica*, Friis (1856) *Lappisk Grammatik* ja Nielsen (1979 (1926–1929)) *Lærebok i lappisk (Samisk)*. Sammallahti (2005) ja Nickela ja Sammallahti (2011) giellaoahpain čilgejuvvojit sámegiela passiivvaid grammáhtalaš ráddjehusat. Dán dutkanbarggus lean válljen passiivva mas lea suorggis *-hallat*, ja dutkkan man bures dahje man muddui dálá sámegiela dohkkehit *-hallat*-passiivva iešguđetlágan grammáhtalaš ráddjehusaid geažil vai gávnnan čielgasat *-hallat*-passiivva govvádusaid.

2.2. Barggu metoda ja materiálat

Go mun lean jurddašan sámegiela giid *-hallat*-passiivva dohkkeheami dutkama birra, lean smiehttan movt galggašin čoaggit materiálaid. Jus mun dutkkašin olbmuid *-hallat*-passiivva anuid, de galggašin čoaggit materiálaid olbmuid áigeuovdilis anuin, omd. čálalaš atnun sámegiela girjjiin, bloggain ja áviissain ja njálmmálaš atnun TV:in, rádíoain ja njálmmálaš jearahallamiin, muhto dákkár čoagginvuohki livččii idioleavttaid mielde. Jus mun dutkkašin dákkár vugiin, de smiehtten, sáhtášingo doarvái bures oazžut *-hallat*-passiivva govvádusaid. Go giellageavaheaddjit geavahit unnán *-hallat*-passiivvaid, leago vejolaš árvvoštallat ahte *-hallat*-passiiva ii heive sámegillii? Livččii dušše dat ahte eai láve atnit *-hallat*-passiivvaid gielalaš ovdanbuktimis, muhto sáhtášedje vejolaččat dohkkehit *-hallat*-passiivvaid fuomáškeahtá. Seammas lea munnje bohtán ovdan dat

gažaldat, gos livččii ráđji dohkálaš ja eahpedohkálaš *-hallat*-passiivvaid gaskkas iešguđetlágan grammáhtalaš ráddjehusaid geažil. Dán vuodul lean välljen kvantitatiiva dutkanvuogi jearahallanskoviin ja jearahallanskovvái lean ráhkadan sihke buriid ja ártegis ovdamearkkaid ráddjehusaid vuodul. Buriin ovdamearkkain mun mihtidan, leago duodaid *-hallat*-passiiva jávkan sámegielagiid gaskkas ja ártegis ovdamearkkain fas sámegielagiid fuomáškeahtes dohkkehangearggusvuoda *-hallat*-passiivvas, omd. *Dat japánalaš bázáhalai ikte* (buorre ovdamearka) ja *Dohkká bázáhalai ikte* (ártegis ovdamearka) ja dutkanfáddá lea *subjeavtta heakkalašvuolta*.

Materiálaid in leat čoaggán dušše dan ovttá báikkis gos orun, informánttat leat iešguhtet ahkásasaččat ja lean dutkan eambo go ovttá suopmana ja gielladuogáža. Materiálain čájehan *-hallat*-passiivva oppalaš govvádusaid iešguđetlágan grammáhtalaš kriterain juohke informánttaid duogážiid mielde.

2.3. Ovddeš ja dálááiggi *-hallat*-passiivva govvádusat

Ovddeš giellaoahpain oidnojit muhtun muddui *-hallat*-passiivva suorggáduusat. **Fiellström** (1738: 47) čájehii ovdamearkan *gaddatallat* (å anklages) ja gohčodii *neutrála passiivan*, mii lea aktiivahámis, muhto das lea passiiva mearkkašupmi. **Ganander** (1743: 64–65) ja **Leem** (1748: 135) gohčodeigga *-hallat*-passiivva *neutrapassiivan*. Ganandera ovdamearkkat leat *zjabmahtalam* 'cápmáhalan', *wuobdahtalam* 'vuovddáhalan', ja Leema ovdamearkkat fas *Sabmatalam* 'cápmáhalan' ja *Pazhiatalam* 'bázáhalan'. Sihke Ganandera (1743: 165) ja Leema (1748: 321) mielde vuodđovearbba dahkki almmuheamis adno illatiiva (datiiva) *-hallat*-passiivvas. **Stockfletha** (1838: 2 ja 114) giellaoahpas čilgejuvvui ahte *neutra*[sic] passiiva lea aktiivavearbba sojaheamis, muhto das lea passiiva mearkkašupmi, omd. *capmatalam* "jeg faar Hug". **Friis** (1856: 123)

čájehii *-hallat*-passiivva ovdamearkkaid, *gaskatallat* (*bædnagi*), *goddatalat*, *oajnatallat* (*gæsage*) ja gohčodii dan *neutropassiivan* seamma ládje go ovddeš giellaoahpain. Friissa mielde *-hallat*-passiivva vuodđovearbba dahkki sáhtta leat illatiivahámis, omd. *Varot, amad oajnatallat sunji!*, *Bæna goddatalai gumpi* (Friis 1856: 158). **Nielsen** (1979 (1926–1929): 264–265) čilgii ahte *-hallat*-passiiva (Guovdageainnus *-tállât*, Kárášjogas ja Buolbmágis *-tâd'dât*) lea suorggiduvvon passiiva, mii ráhkaduvvo transitiiva guovttestávvalvearbba geahnohis dási máddagiin (bárrastávval- ja kontrakšuvdnavearbbat) ja govvida ahte doaibma dahje dáhpáhus lea unohas, vahátlaš dahje ii leat sávahahtti vásiheaddjis, omd. *gáskkáhallat* (< *gáskit*), *oainnáhallat* (< *oaidnit*), *vuottáhallat* (< *vuoitit*), *gottáhallat* (< *goddit*). Illatiiva govvida doaimma logalaš subjeavtta, omd. *Manna gaskatâlâi bædnâgii, miesse borâtâlâi gumpii* (Nielsen 1979 (1926–1929): 328). Buolbmaga suopmanis muhtimin *-hallat*-suffiksa laktása oaniduvvon passiivavearbba máddagii, omd. *bohttohallat* (< *boahtit*) dárogillii “å bli grepet på fersk gjerning, å bli overrasket av nogen som kommer”. Buolbmaga ja Kárášjoga suopmanis lea vearba *borrohallat* (< *borrat*) seamma go vearba *borahallat*. (Nielsen 1979 (1926–1929): 264–265.)

Dála giellaoahpain čilgejuvvo *-hallat*-passiivva dárklileappot, muhto čilgehusat leat iešguđetláganat. **Giellatekno** (2022) *Oahpa-neahttasiiddus čilgejuvvo -hallat*-passiiva. Go ráhkaduvvo passiivavearba, geažus *-hallat* biddjo bárrastávval máddagii mii lea geahnohis dásis. Dákkár passiivavearbbas lea lassemearkkašupmi “unohas” dahje “lihkoheapme” ja danne gáibida ahte olmmoš gii fáhtehallá muhtun doibmii dahje dáhpáhussii, smiehtta ahte lea unohas, namalassii subjekta berre leat **olmmoš**. Cealkagii mas lea *-hallat*-passiivavearba, sáhtta biddjo doaimma dahkki (agent) ja dahkki galggá leat illatiivahámis. Soggevokála vuodđovearbbas mas lea *-it*-geažus, šáddá *-a:n*

dábálaččat. Giellatekno (2022) ovdamearkkat leat:

- (3) *Suola gávnnaahalai viesu eaiggádii. (gávdat > gávnnahallat),*
- (4) *Áhkku vuojáhalai boastabiili. (vuodjit > vuojáhallat)*
- (5) *Vázzi olbmot čuoiganláhttus bealkkahalle čuoigái. (bealkit > bealkkahallat).*

Svonni (2019: 153–154) čilge *-hallat*-passiivva iežas giellaoahpas *Davvisámi giellaoahppa*. Svonni gohčoda *-hallat*-passiivva “beallepassiivan” ja beallepassiiva geažus *-hallat* laktása bárrastávval transitiivva vearbbaid geahnohis dássái ja soggevokála molsu nugo *i>á* ja *u>o*. Kontráktastávval transitiivva vearbba máddagii laktása njuolga geažus *-hallat*, omd. *beahtáhallat* (<*beahtti*), *oainnáhallat* (<*oaidnit*), *fillehallat* (<*fillet*). Beallepassiivva cealkagis váikkuha vearbba doaibma muhtun muddui cealkaga subjektii ja subjeakta oažžu soameslágan váivvášumi dahje unohisvuoda. Beallepassiivva cealkaga subjeavtta temáhtalaš rolla lea dábálaččat **VÁSIHEADDJI** ja cealkagis sáhtta boahit ovdan temáhtalaš subjeakta dahje **AGEANTA** (**DAHKKI**) illatiivakásusis (Svonni mielde *allatiiva*). Nomengihppu man temáhtalaš rolla lea **AGEANTA**, lea álo heakkalaš, muhto cealkagis sáhtta maiddá nomengihppu mii váikkuha soamesládje subjektii, oažžut eará temáhtalaš rolla go **AGEANTA**, omd. **VÁIKKUHEADDJI**, mii váikkuha dillái nu, ahte subjeakta váivašuvvá, omd. *Boazu vuojáhalai biilii* [**VÁIKKUHEADDJI**]. Beallepassiivva vearbbat eai oáččo nuppi passiivva gehčosa, omd. **Boazu vuojáhallojuvvui*.

2.4. Eanetlogugielaid passiivvat

Mu dutkanbarggus sáhttet informánttat norgga-, ruoŋa- ja suomabeale guovlluin. Mun guorahalan materiálaid informánttaid duogážiid vuodul. Dan veardádallanvuogi mielde čilgen oanehaččat dáro-, ruoŋa- ja suomagiela passiivvaid birra.

2.4.1. Dárogíela passiiva (Norggas)

Norgga dárogíelas leat guokte passiivahámi, passiiva passiivavearbbain mas lea geažus -*s/-st[-s]* (*s*-passiiva) ja passiiva cealkkahuksehusain mas lea *bli/være*-modalvearba ja vuodđovearba perfeaktapartisihppa (*bli/være*-passiiva) (Faarlund ja earát 1997: 507, 523 ja 837). *S*-passiiva adno dábálaččat infinitiivvas ja preseanssas, muhto hárve preterihtas ja erenoamážit perfeaktapartihppahámis. Vearbbat main lea preterihtageažus *-te*, *-de* ja *-dde*, sáhttet passiviserejuvvot *s*-passiivan preterihtas. Vearbbat main lea geažus *-et* preterihtas, eai sáhte passiviserejuvvot, eaige perfeaktapartisihppahápmis. *S*-passiiva hábmejuvvo transitiiva vearbbain ja muhtun intransitiiva vearbbain main lea aktivitehta mearkkašupmi, nugo *arbeide*, *hoste*, *jobbe*, sáhtta passiviserejuvvot *s*-passiivan, omd. *Her arbeideseint og tidlig. Det harkes og hostes.* (Faarlund ja earát 1997: 513.)

Bli/være-passiiva hábmejuvvo modalvearbbain *bli/være* ja vuodđovearba perfeaktapartisihppain ja sáhtta ráhkaduvvot iešguđetlágan áigehámiin. *Bli*-passiiva lea dábálaš sihke girjegielas ja ođđadárogíelas ja adno dávjá eanjkilis dahje konkrehta doaimmas ja oppalaš dajahusas. Go *være*-passiiva hábmejuvvo duratiiva vearbbain, das lea measta seammá mearkkašupmi go *bli*-passiivvas. Go passiiva lea preseanssas, *være*-passiiva mii hábmejuvvo duratiiva vearbbain, adno dálááiggi birra, muhto *bli*-passiiva sáhtta adnot maiddá boahteáiggi mielde. (Faarlund ja earát 1997: 523–524.) *S*- ja *bli/være*-passiivva gaskkas lea muhtun erohus. *S*-passiiva čájeha generála doaimma dahje dáhphusa ja *bli/være*-passiiva dávjá konkrehta dáhphusa. (Faarlund ja earát 1997: 514.)

Syntávssalaš bealis go cealkka molsašuddá aktiivvas passiivii, aktiivva subjeakta álo jávká, dahje šaddá adverbialan *av*-preposišuvnnain. Aktiivva objekta sáhtta baicce báhcit passiivacealkagis formála subjeavttain *det*, dahje šaddá passiivva subjeaktan. Dárogíela aktiivva ja passiivva ovdamearkkat leat (Faarlund ja earát 1997: 683):

(6) *Kåre spiste kaka.* (aktiiva) ‘Kåre borai gáhku.’

(7) *Kaka ble spist (av Kåre)/Det ble spist kaker.* (passiiva)

‘Gáhku borrojuvvui (*/?Kåres).’

Dábálaččat ii sáhte biddjot *av*-ageansaadverbiála passiivacealkagis mas lea formála subjekta *det*. Go aktiivva objekta báhcá passiivacealkagis, objekta lea álo indefinihttahámis ja dávjá artihkkala haga. (Faarlund ja earát 1997: 720 ja 847.) Jus aktiivva subjekta lea amas, ii leat guoskevaš, lea implisihtalaččat oahpis, dahje jus aktiivva doaimma subjekta ii sáhte dahje galgga almmuhuvvot muhtun siva geažil, de sáhtta passiiva adnot (Faarlund ja earát 1997: 839).

Eanemus vearbbat sáhttet passiviserejuvvot dárogielas, muhto muhtun vearbbat eai sáhte. Modalvearbbain nugo *burde, kunne, ville*, kopulavearbbain ja sullasaš vearbbain nugo *være, bli, hete, bety*, nullaárvosaš vearbbain nugo *regne, snø, mørkne* ii sáhte ráhkadit passiivva. Intransitiiva vearbbat man subjavevttas ii leat DAHKKI-rola, nugo *hende, oppstå, omkomme* ja vearbbat main lea geažus-*ne/-me*, ja main lea molsunmearkkašupmi, *blåne, svartne, rødme* jna, maiddái eai sáhte passiviserejuvvot. (Faarlund ja earát 1997: 840.)

Vearbbain mas lea geažus *-s/-st[-s]*, mii lea seamma hápmi go *s*-passiiva, sáhttet leat eará mearkkašumit, nugo refleksiiva, resiprohka ja inkoatiiva mearkkašupmi ja dasa lassin earálágan *s*-vearbbat nugo *fins, lykkes, minnes* (Faarlund ja earát 1997: 511–512).

2.4.2. Ruotagiela passiiva

Ruotagielas leat guokte passiivahámi, passiiva vearbbain mii merkejuvvo *s*-suffivssain (*s*-passiiva) ja passiiva mii hábmejuvvo *bli*- dahje *vara*-modalvearbbain ja vearbbain

perfeaktapartisihpain (perifrasttalaš passiiva). Passiivacealkagis lea systemahtalaččat eará funkšuvdna go aktiiva cealkagis. *S*-passiiva lea dábálamos čállingielas. Passiivacealkagis sáhtta almmuhuvvot aktiiva cealkaga subjekta *av*-ageantaadverbiálain ja aktiiva cealkaga objekta šaddá fal dábálaččat subjektan. Go aktiiva cealkagis leat guokte objeavtta, sáhtta goabbáge objekta šaddat passiivacealkaga subjektan. Eanemus transitiiva vearbbat sáhttet passiiviserejuvvot *s*-passiivan dahje perifrasttalaš passiivan. Intransitiiva vearbbat sáhttet muhtun muddui passiviserejuvvot, muhto dušše *s*-passiivan. Dákkár passiiva lea impersonála cealkka ekspletiiva *det*-subjektivtain ja aktiivva subjekta háreve almmuhuvvo. Seamma ládje sáhttet monotransitiiva vearbbat passiviserejuvvot *det*-subjektivtain ja vearbba objekta báhcá passiiva cealkagis. Ruotagiela passiivva ja aktiivva ovdamearkkat leat (Teleman ja earát 1999: 360):

(8) *Stolen lagades/blev lagad (av min bror) redan i förra veckan.* (passiiva)

‘Stuollu divvojuvvui juo mannan vahku (*/?mu vieljas).’

(9) *Min bror lagade stolen redan i förra veckan.* (aktiiva)

‘Mu viellja divvui juo stuolu mannan vahku.’

S-passiivavearba sáhtta ráhkaduvvot suorgásiin *-s* (dahje *-es*) mii čadno njuolga vearbba máddagii. Sihke infinihtta- ja finihttavearbbain sáhtta *s*-passiivavearba suorggiduvvot preseanssas dahje vássánaiggis, omd. *köra-s/ kört-s/ kör-(e)s/ körde-s, skriva-s/ skrivit-s/ skriv-(e)s/ Skrev-s/skreve-s.* (Teleman ja earát 1999: 361.)

Eanet *s*-passiivavearbbat sáhttet nuppástuvvat perifrasttalaš passiivan (*bli-/vara*-passiivan) (Teleman ja earát 1999: 383). Go vuodđovearba gullá dadjan-, jurddašan- dahje áiccadanverbii, passiivavearba šaddá *s*-passiivahámis. Impersonála-passiivvas mas lea ekspletiiva subjekta *det*, adno dávjjimusat *s*-passiiva. Jus doaimma lea iteratiiva dahje

generála, de adno *s*-passiiva, erenoamážit preseanssas. (Teleman ja earát 1999: 397–398.)

***Bli*-passiivvas adno animáhta-subjeakta** dávjjibut go *s*-passiivvas, dannego animáhta-argumeanttat sáhttet dávja čuohcat eambo doaimma prosessii go inanimáhtat (Teleman ja earát 1999: 400). Ruotagiela *bli*-passiivvas adno maiddái dávjjibut animáhta-subjeakta go Norgga dárogiela *bli*-passiivvas (Engdahl 2001: 9).

2.4.3. Suomagiela passiiva

Suomagielas leat muhtun passiivaráhkadusat. Dábálemos lea *yksipersonainen passiivi* (ovttapersovnnat passiiva, OP-passiiva). OP-passiivvas ii leat oinnolaš subjeakta ja aktiivva subjeakta báhcá ain passiiva cealkagis. Passiivavearba ii sojahuvvo persovnnaid mielde. OP-passiiva lea vuohki almmuhit dáhpáhusaid dieđitkeahá doaimma oassálastiid. Suomagielas leat *monipersonaiset passiivit* (mánnggapersovnnat passiivvat, MP-passiivvat) mat gáržžit adnojit. MP-passiivvat leat *muutospassiivi* (nuppástuvvanpassiiva), *tilapassiivi* (dilálašvuhtapassiiva) ja *johdospassiivi* (suorggiduvvon passiiva). (Hakulinen ja earát 2004: 1254.)

Ovttapersovnnat passiiva (*yksipersonainen passiivi*, OP-passiiva)

OP-passiivavearba hábmejuvvo vuodđovearba sátnemáddagiin, passiiva-, tempora- ja modusdovddaldagain ja persovnnalaš (dulkojuvvo njealját persovdnan (Hakulinen ja earát 2004: 1256)) gehčosiin mii lea *-Vn* (juste ovddeš vokála ja *n*). Passiivva dovddaldagat preseanssas lea *-tA-/-dA-/-lA-/-rA-/-nA-*, omd. *kerro-ta-an*, *syö-dä-än*, *opiskel-la-an*, *sur-ra-an*, *men-nä-än*. Preterihtas adno passiivadovddaldat *-t-/-tt-* ja vássánaiggi dovddaldat *-i-*, omd. *kerro-tt-i-in*, *syö-t-i-in*, *opiskel-t-i-in*. Biehttalanhámis ii leat persovnnalaš geažus ja preterihta biehttalanhámis lea passiivadovddaldat *-tU-/-ttU*,

nugo *ei kerrota/kerrottu, ei syö-dä/syö-ty, ei opiskella/opiskeltu*. (Hakulinen 2004: 137–138.) OP-passiiva govvida vuđolaččat dilálašvuođa gos doaimma argumeanttat leat, ja das lea unnit detállja go aktiivvas. OP-passiivva ovdamearka lea nugo cealkka (10) (Hakulinen ja earát 2004: 1256):

(10) *Pihalla on riehattu*. ‘Šiljus lea riebmuduvvon’

Aktiiva: *Talon nuoriso on riehunut pihalla*.

‘Viesu nuorat leat riebmudan šiljus.’

Oaidnemeahttun subjeakta lea vuđolaččat olmmošlaš ja mánggaidlogus. Aktiivva subjeakta “lea mielde” grammáhtalaččat passiiva cealkagis ja grammáhtalaš fenomenat oidnojit seamma ládje go aktiivvas. Njálmmálaš gielas adno OP-passiiva nugo vuosttaš persovnna mánggaidlogu dahje imperatiivva mearkkašupmin. (Hakulinen ja earát 2004: 1256.) OP-passiivva tema-sajis lea dávjji buččat nominatiivahámát ollislaš objeakta go partitiivahámát objeakta. Go objeakta lea persovnnalaš pronomen, adno *t*-akkusatiiva. OP-passiivva objeavtta ovdamearkkat leat (Hakulinen ja earát 2004: 1259):

(11) *Isöitiä* (partitiiva) *ei viety sairaalaan*. (biehttalancealkagis)

‘Áhkku ii dolvojuvvon buohcevisui.’

(12) *Heidät* (*t*-akkusatiiva) *vietiin sairaalaan*. (Persovnnalaš pron. objeakta)

‘Sii dolvojuvvojedje buohcevisui.’

(13) *Uurit on viety sairaalaan*. (ii leat kongrueansa)

‘Oaffarat leat dolvojuvvon buohcevisui.’

OP-passiivacealkka sáhtta hábmejuvvot vearbain mas leat iešguđetlágan mearkkašumit ja valeanssat. Áidna eaktu OP-passiivvas lea ahte vuodđovearbbas lea vuđolaččat

olmmošlaš ulbmil. OP-passiiva ii sáhte hábmejuvvot nullaárvosaš vearbain, nugo dálkevearbain *myrskytä*, dovdovearbain *huimata*, bággovearbain/-predikáhtain, *nugo täytyä, olla paras(ta)*. (Hakulinen ja earát 2004: 1261–1262.)

OP-passiivva vudolaš ulbmil lea ahte aktiivva subjeakta ii oinnolaš, muhto muhtun teavsttain main lea sáhka stivren- dahje politihkalaš áššiin, adno adverbála mii govvida aktiivva subjeakta. Dákkár adverbála hábmejuvvo genitiivahámát dahkkiin ja postposišuvnnain *toimesta* dahje *taholta*. (Hakulinen ja earát 2004: 945 ja 1266.)

Mánggapersovnnat passiiva (*Moniperoonainen passiivi*, MP-passiiva)

MP-passiivvas lea finihttavearbba grammáhtalaš subjeakta mii lea leamaš aktiivva objekta. MP-passiivva vearba sáhtta suorggiduvvot dušše transitiiva vearbain ja sojahuvvo grammáhtalaš subjeavttain. Suomagielas ii adno dákkár passiiva nu dávjá go OP-passiiva. Dehálamos erohus OP- ja MP-passiivva gaskkas lea ahte aktiivva objekta almmuhuvvo grammáhtalas subjeaktan dušše MP-passiivvas. (Hakulinen ja earát 2004: 1270.)

Nuppástuvvanpassiiva hábmejuvvo veahkkevearbain *tulla* dahje *joutua* ja translatiivahámát passiivapartisihpain, omd. *Asiat tulevat hoidetu(i)ksi*. ‘Áššit ordnašuvvet’, *Me jouduimme (poliisin) kuulusteltavaksi*. (Aktiiva: *Poliisi kuulusteli meitä*. ‘Politiija gažadii min’). Doaimma dahkki almmuhuvvo genitiivahámis. *Joutua*- ja *tulla*-passiivva gaskkas lea semánttalaš erohus. *Joutua*-passiivva subjeakta lea dávjjimusat **olmmoš dahje heakkalaš ealli** ja dili nuppásteapmi lea **malefaktiiva** subjektii, muhto *tulla*-passiivvas ii leat dákkár tendeansa, omd. *Joka kymmenes joutunut ahdistelluksi yliopistolla*. ‘Juohke logát lea vuortnuhuvvon universitehtas.’ (Hakulinen ja earát 2004: 1271–1272.)

Dilálašvuohtapassiiva hábmejuvvo *olla*-veahkkevearbbain ja nominatiiva-/partitiivahámát *TU*-passiiva- dahje ageansapartisihpain, dahje maiddái essiivahámát *TU*-passiivapartisihpain dahje *VA*-passiivapartisihpain mas sáhtta leat genitiivahámát dahkki.

Dilálašvuohtapassiivva ovdamearkkat leat (Hakulinen ja earát 2004: 1271):

(14) *Asia on hyvin hoidettu.* ‘Ášši lea ordnašuvvan bures.’

(15) *Sinä olit (parlamentin) kuultavana.*

(Aktiiva: *Parlamentti kuuli sinua.* ‘Parlameanta gulai du.’)

Suorggiduvvon passiiva (johdospassiivi) hábmejuvvo *U*-vearbbain mii suorggiduvvo transitiivavearbbain *-U/-tU/-UtU/-VntU*-suorgásiin. Aktiivva objekta almmuhuvvo passiivva subjeaktan ja aktiivva subjeakta jávká, omd. *Te hoidatte asian/Asia hoituu.* ‘Dii ordnebehtet ášši/Ášši ordnašuvvá.’ Vuodđovearbbá subjeakta sáhtta almmuhuvvot seamma ládje go OP-passiivvas. (Hakulinen ja earát 2004: 1278–1279.)

2.4.4. Oktiigeassu eanetlogugielaid passiivvain

Oktiigeassun čájehan tabeallas 1 oanehaččat dáro-, ruoŋa- ja suomagiela passiivva iešvuođaid. Das oidnojit iešgudetlágan passiivasuorgásat ja syntávssalaš ja semánttalaš iešvuođat. *Mearka*-čuolddas čájehan makkár morfologalaš ja syntávssalaš mearkkain passiiva hábmejuvvo, omd. modalvearbbain ja morfemain. *Aktiivva subjeakta*-čuolddas čájehan makkár hámis aktiivva subjeakta almmuhuvvo passiivvas, ja man dávjá almmuhuvvo. Eahpebákkolaš aktiivva subjeavtta bijan ruođuid () sisa. *Mearkkašupmi*-čuolddas čájehan makkár mearkkašupmi passiivvas lea. *Aktiivva objekta*-čuolddas čájehan man cealkkaláhtus aktiivva objekta almmuhuvvo. *Eará dieđut*-čuolddas bijan muhtun lassedieđuid dihto passiivahámi várás.

Giella	Passiivahápmi	Mearka	Aktiivva subjeakta	Mearkka -šupmi	Aktiivva objeakta	Eará dieđut
Nor	Suorggiduvvon passiiva	-s (pres) -(d)de/te(pret)	(Av-prep)	Neutr	Subj	Sáhtta nuppástuvvon bli-passiivii
	Perifrasttalaš passiiva	Bli/være+ perf.P	(Av-prep)	Neutr	Subj	Sáhtta nuppástuvvon s-passiivii
	Impersonála passiiva	Subj. Det	Dábálaččat ii	Neutr	Obj (indefi)	Det = Ekspletiiva subj. -s/bli/være-passiiva
Sve	Suorggiduvvon passiiva	-s	(Av-prep)	Neutr	Subj	Dábáleamos čállingielas
	Perifrasttalaš passiiva	Bli/være+ Perf.P	(Av-prep)	(malef)	Subj (animáhta)	Orru adnome dávjá malefaktiiva dilis
	Impersonála passiiva	Subj. Det	Hárve (Av-prep)	Neutr	obj	Det = Ekspletiiva subj. -s/bli/være-passiiva
Suo	Ovtta-persovnnat passiiva	-(t,d,l,r,n)A- -tU/-ttU- -Vn (4.pers)	Ii oidno. Dahje toimesta/ taholta-postp	Neutr	Obj	Dábáleamos Aktiiva subj.= Olmmošlaš ja njealját pers. ml.
	Mángga-persovnnat passiiva	tulla + transl.passp.	(Genitiiva)	Neutr	subj	Nuppástuvvan-Pass
		joutua + transl.passp.	(Genitiiva)	Malef	subj	Nuppástuvvan-Pass
		olla + TU-passp VA-passp Agensp	(Genitiiva)	Neutr	subj	Dilálašvuhta-Pass nom/part/ess. (TU-passp) ess (VA-passp) nom/part (agensp)
	U-suorggis	Dábálaččat ii	Neutr	subj	Suorggiduvvon Pass Sáhtta toimesta/taholta- Postp:in/ablatiiva-NP:in.	

(Nor = norsk/ dárogiella, Sve = svenska/ ruotagiella, Suo = suomi/ suomagiella, Subj.= subjeakta,

Av-prep = av-preposišuvnnain, obj. = objeakta, neutr = neutrála, malef = malefaktiiva,

passp. = passiivapartisihppa, postp = postposišuvnnain, nom = nominatiiva, part = partitiiva, ess = essiiva,

transl = translatiiva, agensp = dahkki-partisihppa, NP = nomengihppu, 4.pers= njealját persovdna)

Tabella 1: Dáro-, ruota- ja suomagiela passiivaid iešvuodat

3. Dutkama guoskevaš teoriijat

Dán kapihttalis mun čilgen masterbarggu guoskevaš teoriijaid maiguin guorahalan dutkama materiálah barggu vuolggasadjin. Álggán čilget passiivva meroštallama ja viidáseappot guoskevaš semánttalaš rollaid, davvisámegiela *-hallat*-passiivva ráddjehusaid, adversativitehta meroštallama ja *-hallat*-passiivva iešvuodaid. Suorggideami ambiguitehta ektui čilgen oanehaččat earálágan suorggádusaid, valeansarievdanmorfologijja, *-hallat*-passiivva vásiheaddji heakkalašvuoda ja maŋimusat ođđasáni ráhkadeami suorggádusa produktivitehta ektui.

3.1. Passiivva meroštallan

Máŋgga gielas lea *diatesa*, mii govvida gaskavuoda cealkaga subjavevta ja vearbadoaimma gaskkas. Dábálaš diatesat leat *aktiiva*, *passiiva* ja *mediuma*. *Aktiiva* lea ahte subjavevta dahká doaimma dahje dagu, *passiiva* ahte aktiivva subjavevta biddjo vearbadoaimma olggobeallái ja *mediuma* fas ahte subjavevta dahká doaimma dahje dagu iehčanassii. Ovdamearkka dihte, davvisámegiela aktiiva lea *Mun basan lihtiid*, dan passiiva *Lihtit bassojit/bassojuvvojit* ja mediuma fas *Mun basadan*. (Hagemann 2021.)

Neahttadiehtovuodus, *World Atlas of Language Structures (WALS)*, Siewierska (2013) čielggadahtá passiivva meroštallama nu, ahte ráhkadus lea klassifiserejuvvon passiivan, jus čájeha čuovvovaš vihtta iešvuoda. Passiivva meroštallamat leat (mun jorgalan daid davvisámegillii):

- i) *Passiiva lea vuostálágan nuppi ráhkadussii, namalassii, aktiivii.*
- ii) *Aktiivva subjavevta vástida eahpebákkolaš oblikutiivagihppui passiivvas, dahje ii boađe ovdan oinnolaččat.*
- iii) *Jus passiivvas lea subjavevta, de vástida aktiivva njuolggooobjektii.*

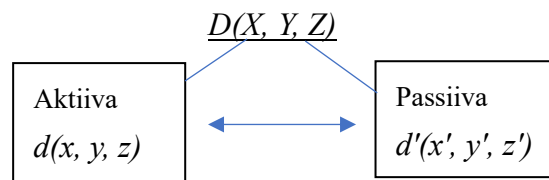
iv) Ráhkadus ráddjejuvvo pragmatihkalaččat aktiivva ektui.

v) Ráhkadus čájeha muhtin erenoamáš morfologalaš mearkka vearbbaš.

Mu viidát dulkomis dainna meroštallamiin, passiivva ja aktiivva gaskkas lea čuovvovaš gaskavuohta (iešvuohta (i)).

(i) Aktiiva ↔ Passiiva

Mun merken vearbba doaimma $D:n$, doaimma argumeanttaid $X:n$, $Y:n$ ja $Z:n$, elemeanttaid gaskavuohta šaddá nugo govvošis 1.

d : doaibma aktiivvas d' : doaibma passiivvas

x, y, z : doaimma argumeanttat/ paramehterat aktiivvas

x', y', z' : doaimma argumeanttat/ paramehterat passiivvas

Govus 1. Passiivva iešvuohta (i)

Iešvuođa (ii) ja (iii) mielde,

(ii) $d(\underline{x}, n)$ → $d'(\underline{n}, x')$ dahje $d'(\underline{n})$ x' ii leat bákkolaš

(iii) $d'(\underline{y}', (n'))$ → $d(\underline{n}, y)$ $y' = y$ jus lea \underline{y}'

(Paramehter vuollesázuin lea subjeakta. y lea njuolggoobjeakta.)

Nappo,

Aktiiva → Passiiva

$d(\underline{x}, y)$ → $d'(\underline{y}', x')$ dahje $d'(\underline{y}')$ jus passiiva cealkagis lea y' .

(x = aktiivva subjeakta, y = aktiivva njuolggoobjeakta)

Iešvuoda (iv) mielde, muhtin davvisámegiela vuodđovearbbat eai sáhte passiviserejuvvot *-hallat*-suorgásiin. Go vearba govvida ahte olmmoš bargá juoga buriin mielain, ii sáhte suorggiduvvot dan suorgásiin, omd. *luoitit, rámpot, jáhkkít, oskot, liikot* ja sullasaččat. (Nickel & Sammallahti 2011: 566.)

Iešvuodas (v) lea morfologalaš bealli. Mun čálán iešvuoda čuovvovaččat.

(v) $d = \text{vuodđovearba (aktiiva)}$

$d' = \text{vuodđovearba} + \text{mearka/affiksa (passiiva)}, \text{ nappo } d' = d + \text{mearka}$

3.2. Semánttalaš rollat dutkama guorahallamis

Ovdalgo čilgen davvisámegiela *-hallat*-passiivavearbbá ráddjehusaid, mun álggán čilgen dutkama guoskevaš semánttalaš rollaid. Semantihkka ja semánttalaš rolla lea barggu guovddáš ja vuđolaš ášši dutkanfáttá iešvuoda ektui.

Semánttalaš rolla lea syntávssalaš cealkkaláhtuid dahje partisipánttaid govvideapmi/ definišuvdna ja partisipánttaid funkšuvdna cealkagis (Henriksen 2017). *Partisipánttat* leat vearbba doaimma birrasa oassálastit ja dain leat guoskevaš semánttalaš rollat (DAHKKI, VÁSIHEADDJI, ČUOZÁHAT, FÁDDÁ, AUTOMÁHTA, MUHTTAŠUVVI ja nu ain) doaimma birrasis. Partisipánttat juohkásit guovtti oassái dan vuodul man kásusis dahje gihppagis das lea, *fokuspartisipánta* ja *rollapartisipánta*. *Fokuspartisipánttat* leat juogo nominatiivvas subjeaktan dahje akkusatiivvas objeaktan. Go subjeakta lea nomen, lea dábálaččat ovdal predihkatora ja objeakta predihkatora máŋŋá. *Rollapartisipánttat* leat eará kásusiin, illatiivvas, lokatiivvas, komitatiivvas, genitiivvas dahje essiivvas, dahje leat post-/preposišuvnnalaš gihput. Vearba mearrida cealkaga váibmun makkár rollapartisipánttat sáhttet leat. (Nickel & Sammallahti 2011: 380 ja 400.)

Go vuodđovearbbá subjeavttat bearráigehččet didolaččat vearbba dilálašvuoda

dahje doaimma masa dat oassálastet, subjeavttaid semánttalaš rolla sáhtta leat DAHKKI dahje VÁSIHEADDJI. Rollat ČUOZÁHAT ja FÁDDÁ leat semánttalaš rollat, mat oassálastet dušše bearráigehččojuvvon dilálašvuodaide man subjeakta lea DAHKKI dahje VÁSIHEADDJI. (Sammallahti 2005: 48.) Tabeallas 2 čájehan barggu guoskevaš semánttalaš rollaid Sammallahti (2005: 41–46) ja Saeed (2016: 150–151) čilgehusaid mielde.

Semánttalaš rollat	Čilgehusat (Sammallahti 2005: 41–46 ja Saeed 2016: 150–151)
DAHKKI (eng. AGENT)	Doaimma dahje dili heakkalaš ja diđolaš ollašuhtti ja bearráigehčči gii/mii bargá iešdáhτος dahje dáhtokeahtta. Omd. <i>Máret vázzá. Máhte attii Márehii lávkka.</i> The initiator of some action, capable of acting with volition, e.g.
VÁSIHEADDJI (eng. EXPERIENCER)	diđolaš passiiva olmmoš dahje ealli gii/mii vásiha áicama dahje dovdama siskkildas diliid ja bearráigehččá dakkár dilálašvuodaide main lea FÁDDA dahje ČUOZÁHAT, muhto ii earálágan dilálašvuodaide. <i>Máret oinnii Máhte. Máhte massii vuodjinkoartta.</i> The entity which is aware of the action or state described by the predicate but which is not in control of the action or state, e.g.
ČUOZÁHAT (eng. PATIENT)	passiiva entitehta man fysálaš, psykologalaš dahje sosiála dilli lea eksplisihalaččat dahje implisihalaččat DAHKKI bearráigehččus ja váikkuhusa vuloš. Omd. <i>Máhte givssidii Máreha.</i> The entity undergoing the effect of some action, often undergoing some change in state, e.g.
FÁDDÁ (eng. THEMA)	entitehta mii lea verbála/kognitiiva doaimma/dili fáddá dilálašvuodain maid DAHKKI dahje VÁSIHEADDJI bearráigehččá. Omd. <i>Máhte oinnii Máreha.</i> The entity which is moved by an action, or whose location is described, e.g.
ÁVKAŠUVVI (eng. BENEFICIARY)	Orut (olmmoš, ealli) man ávkin dahje vahágin juoga dahkkojuvvon dakkár dilálašvuodas mii lea DAHKKI kontrollas dahje AUTOMÁHTA váikkuhusa vuloš. The entity for whose benefit the action was performed, e.g.

Tabealla 2. Guoskevaš semánttalaš rollat

Mun bijan lassin ovtta semánttalaš rolla GILLÁJEADDJI. Sammallahti (2005: 46) mielde ÁVKAŠUVVI ja GILLÁJEADDJI biddjojot oktii seamma semánttalaš rollan ÁVKAŠUVVIN, muhto dán dutkanbarggus mun čalmmustahtán doaimma dahje dáhpáhusa čuožáhaga

dovddui. Mun defineren ahte semánttalaš rolla *GILLÁJEADDJI* (eng. *SUFFERER*) lea orut (olmmoš, ealli) man **vahágin** juoga dahkkojuvvon dakkár dilálašvuodas mii lea DAHKKI kontrollas dahje AUTOMÁHTA váikkuhusa vuloš. Mun čilgen viidáseappot erohusa semánttalaš rollaid ČUOZÁHAT, ÁVKAŠUVVI ja GILLÁJEADDJI gaskkas. Buot objeavttaid semánttalaš rolla čuovvovaš cealkagiin (16) – (19) sáhtta leat ČUOZÁHAT.

- (16) *Skávhli borai márffi.*
- (17) *Skávhli borai sáhpána.*
- (18) *Máhtte belkkii Máreha.*
- (19) *Máhtte rábmui Máreha.*

Cealkaga (16) objekta *márffi*, maid skávhli borai, ii leat heakkalaš, ii sáhte dovdat leago unohas dáhpáhus. Objektivta *márffi* semánttalaš rolla lea ČUOZÁHAT. Cealkaga (17) objekta *sáhpána*, maid skávhli borai, lea heakkalaš, ja sáhpánii ii livčče sávahahti go borrojuvvui. Dien láhkái mun árvvoštalan ahte objektivta *sáhpána* semánttalaš rolla lea *GILLÁJEADDJI* semánttalaš rolla ČUOZÁHAGA vuollerollan. Cealkaga (18) objektii *Máret* lea malefaktiiva go Máhtte belkkii su, muhto cealkaga (19) dáhpáhusas orru leame benefaktiiva objektii *Máret*. Cealkaga (18) vearbba *bealkit* objektivta *Máret* semánttalaš rolla *GILLÁJEADDJI* ja cealkaga (19) vearbba *rábmot* objektivta *Máret* fas ÁVKAŠUVVI.

3.3. Sámegiela -hallat-passiivva ráddjehusat

Nielsena (1979 (1926–1929)), Sammallahti (2005), ja Nickel ja Sammallahti (2011) giellaoahpaid vuodul, mun čájehan morfologalaš, syntávssalaš, semánttalaš, ja pragmatihkalaš ráddjehusaid *-hallat-passiivva* suorggádusas.

Morfologalaš bealis *-hallat-passiivvavearba* suorggiduvvo bárrastávval- dahje kontrakšuvdna vearbbain. Bárrastávvalvearbbain vearbamátta šaddá geahnohis dásis

konsonántaguovddázis ja soggevokála šaddá *i>á:n* ja *u>o:n*, ja *a* bistá *a:n*. Kontrakšuvdnavearbbain laktása *-hallat*-suorgi njuolgga vearbba máddagii. (Nielsen 1979 (1926–1929): 264–265.) Čájehan *-hallat*-passiivva ovdamearkkaid (20)–(24):

- (20) *borrat* > *borahallat*
Aktiiva: *Guovža borai beatnaga.*
Passiiva: *Beana borahalai (guvžii).*
- (21) *goddit* > *gottáhallat*
Aktiiva: *Suola gottii gánda.*
Passiiva: *gánda gottáhalai (suollagii).*
- (22) *čuoggut* > *čukkohallat*
Aktiiva: *Vášálaččat čuggo soalddáha.*
Passiiva: *Soalddát čukkohalai (vášálaččaide).*
- (23) *dubmet* > *dubmehallat*
Aktiiva: *Duopmu dubmii suollaga giddagasii.*
Passiiva: *Suola dubmehalai giddagassii (dupmui).*
- (24) Eará ovdamearka spiehkastahkan, ??*sáhkuhit* > *sáhkohallat*
Aktiiva: *Politiiija sáhkuhii ollu olbmuid riikkaid rájis.*
Passiiva: *Ollu olbmot sáhkohalle (politiijai) riikkaid rájis.*

Dát spiehkastat (24) ii oro buhtes passiivva ovdamearkan, dannego sihke passiiva vearba *sáhkohallat* ja kausatiiva vearba *sáhkuhit* suorggiduvvojit substantiivvas *sáhku*.

Syntávssalaš bealis ráhkaduvvo passiiva cealkka transitiiva vearbbain. Aktiivva logalaš subjeakta *-hallat*-passiivva cealkagis lea dábálaččat illatiivvas, dahje ii boađe ovdan. Jus vuodđovearba lea kausatiiva, resiprohka dahje refleksiiva vearba, de ii oro vejolaš ráhkadit *-hallat*-passiivva. (Sammallahti 2005: 61.) Čájehan dan cealkagis (25).

- (25) Aktiiva > Passiiva
Máhte cápmii Máreha. > *Máret cápmáhalai (Máhttii).*

Semánttalaš ja pragmáhtalaš bealis transitiivavearbba subjeavtta semánttalaš rolla lea DAHKKI/VÁSIHEADDJI ja vearbba objeakta šaddá passiiva cealkagis subjeaktan, man semánttalaš rolla lea VÁSIHEADDJI (GILLÁJEADDJI), ja passiivva subjeakta galgá leat **heakkalaš**. Dakkár *-hallat*-passiiva gohčoduvvo *adversatiiva passiivan*. Adversatiiva passiiva govvida ahte doaibma dahje dáhpáhus lea unohas, vahátlaš dahje ii leat sávahahtti doaimma vásiheaddjis. (Sammallahti 2005: 61–62; Nickel & Sammalahti 2011: 565.) Stuora erohus *-hallat*-passiivva ja *-juvvot*-passiivva gaskkas lea ahte intentionála *-juvvot*-passiivavearbba subjeavtta semánttalaš rolla lea seamma go aktiiva vuodđovearbba objeavtta semánttalaš rolla (Sammallahti 2005: 60). Go vearba govvida subjeavtta benefaktiiva dili, ii sáhte suorggiduvvot adversatiiva vearban, omd. *luoitit, rámpot, jáhkkit, liikot* ja sullasaččat (Nickel & Sammallahti 2011: 566).

3.4. “Adversativitehta” meroštallan ja heakkalašvuolta

Dutkamušas lea veahá hástalus, movt *adversativitehta* dahje malefaktiivavuolta galgá mihtiduvvot ja meroštallojuvvot. Adversatiiva passiivva iešvuoda mielde *-hallat*-passiiva adno go doaibma dahje dáhpáhus ii leat sávahahtti. Cealkka **Lei lihkus go mun bealkkáhallen oahpaheaddjái* ii livčče heivvolaš cealkka, dannego gihppu *lihkus* govvida ahte doaibma dahje dáhpáhus galggašii leat benefaktiiva ja dáhpáhus *mun bealkkáhallen oahpaheaddjái*, lea unohas dahje malefaktiiva subjektii *mun*. Dákkár vuohki sáhtta heivet mu dutkamuššii. Jus muhtin gihput ja predikáhtat, main lea positiiva dahje sávahahtti mearkkašupmi, omd. “*Sávan/sávvamis*”, “*lihkus*”, “*lean ilus*” ja “*lea buorre*”, adnojit *-hallat*-passiivva cealkagis, de cealkka šattašii ártegin. Davvisámegielas govvida lokatiiva vásiheaddji, geasa doaibma dahje dáhpáhus lea benefaktiiva dahje malefaktiiva (Nickel & Sammalahti 2011: 320). Lokatiiva-hámát VÁSIHEADDJI orru heiveme bures

cealkaga malefaktiiva doibmii dahje dáhpáhussii.

Davvisámegiela *-hallat*-passiivva ráddjehusaid mielde *-hallat*-passiivva subjeakta galgá leat heakkalaš, mii dovdá ahte doaibma dahje dáhpáhus ii leat sávahahtti subjektii. Dás leat guokte iešvuoda, *heakkalašvuolta* ja *malefaktiivavuolta*. Malefaktiivavuoda sáhttit mihtidit dainna lágiin dan kapihttalis 3.4, muhto lea ain hástalus, movt galggašii subjeavtta heakkalašvuolta mihtiduvvot. Heakkalačča ja heakkaheame gaskkas lea heakkalašvuoda hierárkijja: *Hállli/guldaleaddji* > *Goalmmát peršuvnna pronomen* > *olmmošnamma* > *olmmošlaš namahus* > *eará animáhta* > *eahpeanimáhta* (Vihman & Nelson 2019: 260; Foley & Van Valin: 1984: 165). Mu dutkanfáttá ektui galggan smiehttat **VÁSIHEADDJI** birra, gii dahje mii **vásiha** doaimma dahje dáhpáhusa, dahje **dovdá**, leago dilli buorre vai heittot.

3.5. Davvisámegiela *-hallat*-passiivva iešvuodat

Siewierska (2013) passiivva meroštallama, *-hallat*-passiivva ráddjehusaid ja guoskevaš semánttalaš rollaid vuodul mun čájehan *-hallat*-passiivva iešvuodaid oktiigeassun.

Morfo-fonologalaš iešvuoda mielde *-hallat*-passiivavearba suorggiduvvo bárrastávval- dahje kontrakšuvdnavearbbain ja bárrastávval vearbbain vearbamáttá šaddá geahnohis dásis konsonántaguovddážis ja soggevokála šaddá *i>á:n* ja *u>o:n*, ja *a* bistá *a:n*. Dušše *-ut*-vearbbain lea diftonganjuolgan vokálaguovddážis, dannege soggevokála šaddá oanehis vokála *o:n*. Kontrakšuvdnavearbbain laktása *-hallat*-suorgi njuolgga vearbba máddagii. Ovdamearkkat leat: *borahallat* (<*borrat*), *bealkkáhallat* (<*bealkit*), *speaččohallat* (<*speažžut*) ja *bovdehallat* (<*bovdet*).

Syntávssalaš iešvuoda mielde passiiva cealkka ráhkaduvvo transitiiva vearbbain. Passiivva subjeakta vástida aktiiva vearbba objektii ja aktiivva logalaš subjeakta *-hallat*-

passiivva cealkagis lea dábálaččat illatiivvas, dahje ii almmuhuvvo. Nuppeládje sáhtta daddjot ahte passiiva cealkaga vuodul sáhtta ráhkadit maiddái aktiiva cealkaga. Čájehan fas aktiivva ja passiivva syntávssalaš iešvuoda čuovvovaččat.

$$d(\underline{x}, y) = d(\underline{\text{NOM}}, \text{AKK}) \quad (\text{NOM} = \text{nominatiiva}, \text{AKK} = \text{akkusatiiva})$$

$$d'(\underline{y}', x') = d'(\underline{\text{NOM}}, \text{ILL}) \quad \text{dahje} \quad d'(\underline{y}') = d'(\underline{\text{NOM}}) \quad (\text{ILL} = \text{illatiiva})$$

Semánttalaš ja pragmáhtalaš iešvuoda mielde aktiivavearbbba subjeavtta semánttalaš rolla lea DAHKKI dahje VÁSIHEADDJI ja objeavtta semánttalaš rolla ČUOZÁHAT(GILLÁJEADDJI) dahje FÁDDÁ. Passiiva cealkaga subjeakta galgá leat heakkalaš. Adversatiiva passiiva čalmmustahtta doaimma dahje dáhpáhusa vásiheaddji vásáhusa. Adversatiiva dahje *-hallat*-passiiva govvida doaimma VÁSIHEADDJI, ČUOZÁHAGA dahje GILLÁJEADDJI váivvašumi dahje unohisvuoda, namalassii vásiheaddjis lea doaimma dahje dáhpáhus malefaktiiva. Mun merken semánttalaš rollaid stuora bustávain ja bijan daid ruođuid < > siste. Čájehan fas aktiivva ja passiivva semánttalaš iešvuoda čuovvovaččat:

$$d(\underline{x}, y) = d(\underline{\text{DAHKKI/VÁSIHEADDJI}}, \underline{\text{ČUOZÁHAT(GILLÁJEADDJI)}})$$

$$d'(\underline{y}', (x)) = d'(\underline{\text{VÁSIHEADDJI(GILLÁJEADDJI)}}, (\underline{\text{DAHKKI/VÁSIHEADDJI}}))$$

y ja y' = heakkalaš

3.6. Earálágan *-hallat*-suorggádusat

Muhtin vearbbat, main lea *-hallat*-suorggis, orrot leame seamma hámis go *-hallat*-passiivva suorggádus, muhto eai leat passiivavearbbat. Dákkár suorggideamit leat *kausatiiva-frekventatiiva* (eanet geardit) dahje *kausatiiva-konatiiva* (vikkaheapmi) vearbbat. Álggus laktása *-hit*-kausatiivasuffiksa bárrastávval vearbbba geahnohis máddagii, ja viidáseappot *-allat*-geažus mas lea frekventatiiva dahje konatiiva

mearkkašupmi, laktása suorggádusa máddaga mañimus konsonántii. Go *-allat*-geažus laktása *-hit*-suorggádussii, soggevokála *i* šaddá *á:n* ja *u* ja *a* bistiba seamma vokálan. (Nickel & Sammallahti 2011: 547 ja 559.) Vearbasuorggádus *-hallat*-suorgásiin sáhttá leat maiddáid *resiprohka* *vearba*, mii govvida doahpaga dá. “hverandre”. *Resiprohka* *vearbbain* lasihuvvo *-hallat*-suorggis bárrastávval *vearba* geahnohis máddagii ja njuolga kontrakšuvdnavearba máddagii. (Nickel & Sammallahti 2011: 579.) Nappo dát suorggiduvvo juste seamma ládje go *-hallat*-passiivvas. Muhtin *vearbbat*, main lea *-hallat*-suorggis, sulastahttet adversatiiva passiivavearba, muhto eai suorggiduvvo seamma láhkái go intentionála vuodđovearbbain, omd. *vuojáhallat*, *fáhtehallat* ja *deaivvahallat* (Nickela & Sammallahti 2011: 565).

(26) *vuojáhallat* < *vuodjit*

Mánát vuojáhalle togii.

**Toga vujii mánáid.* (Toga vujii mánáid nala/njeaiga.)

(27) *deaivvahallat* < *deaivat*

Máhtte deaivvahalai álttagassii.

**Álttagas deaivvai Máhte.* (*Álttagas deaivvai Máhttii.*)

(28) *fáhtehallat* < *fáhtet*

Máhtte fáhtehalai nurvui.

**Nuorvu fáhtii Máhte.*

3.7. Valeansarievdanmorfologijja

Dán kapihttalis čilgen oanehaččat erohusa passiivva ja adversatiivva gaskkas morfosyntávssalaš proseassas. Mánnga gielas lea morfologalaš proseassa mii rievdata *vearba* *valeanssa* (árvosašvuoda), juogo lasihit dahje unnidit *vearba* valeansalogu, nappo

valeansalasiheapmi ja *valeansaunnideapmi* (Kroeger 2005: 271). Cealkaga (29b) vearba suorggiduvvo –*dit*-suffivssain ja dát suffiksa unnida transitiiva vearbba *borrat* valeanssa.

(29a) *Máhtte borrá láibbi.* (vearba: *borrat*, 2 valeanssa (*Máhtte* ja *láibbi*))

(29b) *Máhtte borada (*láibbi).* (vearba: *boradit*, 1 valeansa (*Máhtte*))

Cealkaga (30b) vearba suorggiduvvo –*hit*-suffivssain, ja dát suffiksa lasiha baicce transitiiva vearbba *borrat* valeanssa.

(30a) *Máhtte borrá láibbi.* (vearba: *borrat*, 2 valeanssa (*Máhtte* ja *láibbi*))

(30b) *Máret boraha Máhttii láibbi.* (vearba: *borahit*, 3 valeansa (*Máret*, *Máhte* ja *láibbi*))

Passiviseren lea valeansaunnidanproseassa ja *detransitiviseren* (eaŋ. *Detransitivizing*).

*Passiviseren*proseassa rievdata transitiiva aktiivavearbba intransitiiva vearban (Kroeger 2005: 271–272). Davvisámegiela mihtilmas *passiviseren* lea čuovvovaččat.

(31a) *Máhtte borrá láibbi.* (Aktiiva: transitiiva ja 2 valeanssa)

(31b) *Láibi borrojuvvo/borro (*Máhttii).* (Passiiva: intransitiiva ja 1 valeansa)

Muhtin gielain aktiivavearbba DAHKKI lea opšuvnnalaš passiiva cealkagis, dahje sáhtta leat ahte vearbba DAHKKI ii boade passiivvas (Kroeger 2005: 271). Davvisámegiela –*juvvot*-passiivvas ii sáhte vuodđovearbba subjeakta dahje DAHKKI boahit ovdan.

Kroeger (2005: 279) čájeha maiddá earálágan valeansalasihanproseassa, *adversatiiva*. Malay-gielas *ke-X-an*-sirkumfiksa (X: vuodđovearba) rievdata vearbba *adversatiiva* vearban. Cealkagiin (32a) ja (32b) čájehuvvo ahte suorggideapmi sirkumfivssain lasiha ovttá valeanssa *Tomo* vuodđoverbii.

(32a) A. Kelapa itu jatuh.
coconut that fall ‘The coconut fell.’

- (32b) B. Tomo ke-jatuh-an kelapa.
 Tomo -fall-advrs coconut ‘Tomo was fallen on by a coconut.’

Davvisámegiela valeansalasihanproseassa ovdamearka, mii buvttada adversatiiva (antiapplikatiiva) vearbba, lea *sevnnjodit* > *sevnnjoduvvat* (Nickel ja Sammallahti 2011: 592). Vearbbas *sevnnjodit* lea *nulla-valeansa* (nulla-árvosašvuohta). Cealkka (33a) *Sevnnjodii* lea ollislaččat cealkka ja dás ii váillo argumeanta. Suorgásiin *-uvvat* lasihuvvo okta valeansa ja suorggádusa subjeavtta semánttalaš rolla lea VÁSIHEADDJI, muhto maiddá GILLÁJEADDJI cealkagis (33b).

(33a) *Sevnnjodii*.

(33b) *Mun sevnnjoduvven.* (*Mun* = VÁSIHEADDJI (GILLÁJEADDJI))

3.8. Ođđasániid ráhkadeapmi ja produktivitehta

Produktiivva njuolggadus doaibmá dasa, ahte giellahállit huksejit ođđa sániid eahpediđolaččat ja eahpemielaevttot, muhto kreatiiva *neologisma* dahje ođđasániid ráhkadeapmi lea álo intentionála sátnehuksehus mii čuovvu eahpeproduktiiva rámma (Haspelmath & Sims 2010: 116). Go affivssat dahje suorgásat eai leat nu produktiivvalaččat, dainna galget leat muhtin ráddjehusat dasa, ahte makkár sátnái, morfemii dahje gielalaš fenomeniidda heive suorggis bures, vai ii heive. Eangalasiella suffiksa *-ity* systemáhtalaččat ii sáhte čadnot adjektiivva gehčosii mii lea *-ish*, *-y* dahje *-ful*, omd. **hopefulness*. Suffivssain *-ish*, *-y* ja *-ful* lea njuolggadus mii ráddje domeanaid. (Haspelmath & Sims 2010: 117–118.) Dan geahčanguovllus livččii ávki dutkat man muddui *-hallat*-passiivva suorggádus mii suorggiduvvo ođđa loatnasánis, sáhtttá dohkkehuvvot, go vuodđovearbbat čuvvot bures davvisámegiela *-hallat*-passiivva njuolggadusaid.

4. Dutkanbarggu metodat

Dan kapihttalis čilgen bargoproseassa, movt lean bargan dutkanbargguid, ja movt čoavddán dutkančuolmmaid materiálaiguin. Mun juogán bargoproseassa golmma muddui, *observašuvdna ja jurdagat, materiálaid čoaggimat ja materiálaid guorahallan.*

4.1. Observašuvnnat ja jurdagat

Dappe muitalan barggu proseassa, movt ledjen dutkagoahtán masterbarggu ovdalگو vudolaččat čoggen dutkanmateriálaid. Álgomuttus mun lean ohcan mat *-hallat-*passiivavearbbat gávdnojit neahttagáldus. Lean geahččan ávkin muhtun *-hallat-*passiivva ovdamearkkaid *SIKOR*-neahttakorpuser ja *KORP*-neahttareaidus, vai oáččun oppalaš *-hallat-*passiivva govvádusa. Neahttagálduin *-hallat-*vearbbaid geahčadettiin lean fuomášán muhtun earálágan *-hallat-*passiivavearbbaid, mat eai čuovo ráddjehusaid. Dan observašuvnna bokte leat boahtán ovdan ođđa jurdagat nu, ahte mun eahpidan *-hallat-*passiivva ráddjehusaid ja iešvuodaid maid čilgejin teoriijaoasis.

Mun lean gávdnan muhtin iešguđetlágan ovdamearkkaid, mat eai čuovo ráddjehusaid. **Morfologalaš bealis** gávdnojit muhtun earálágan *-hallat-*passiivavearbbat neahttagáldus, omd. *borahallo(juvvo)t, časkkáhallot, borrohallat, cápmáhallot, cábmohallot ja oainnahallot* (*SIKOR*). Dihto passiivavearbbaid vuodđovearbbat leat transitiiva vearbbat, main leat subjeaktan juogo *DAHKKI* dahje *VÁSIHEADDJI* ja akkusatiiva-hámát objeaktan juogo *ČUOZÁHAT* dahje *FÁDDÁ*. Earálágan passiivvaid ovdamearkkat leat nugo cealkaga (34)–(39) (*SIKOR*):

(34) *Soames olgobáikkis lei maid doarrun ja okta cápmáhallui nu baháid ahte sáddejuvvui maid Hámmárfestii.*

(35) *Guhtta jagi son cábmohalai isidii.*

(36) *Bearjadaga ožžo politiiijat maid dieđu ahte okta olmmái lea **cábmohallon**.*

(37) *Go geassi fas bodii de leai goalmmátoassi mu ealus **borahallojuvvon**...*

(38) *Son dat han gal **borrohallá** jámas.*

(39) *Dušše 40 mehtera ovttá olbmo viesus eret, lea gumpe **oainnahallon** ja vuhtton maŋŋebárgga.*

Cealkagiin (34), (35) ja (36) lea passiivavearba, mii suorggiduvvo vuodđovearbbas *cábmit*. Passiivavearbbain *cápmáhallui*, *cábmohalai* ja *lea cábmohallon* lea subjeakta. Cealkagiin (37) ja (38) lea fas passiivavearba, mii suorggiduvvo vuodđovearbbas *borrat* ja passiivavearbbain *leai borahallojuvvon* ja *borrohallá* lea subjeakta. Mun lean gávdnan cealkaga (39), mas lea *-hallot*-vearba. Dat vearba orru leame passiiva ja suorggiduvvo vuodđovearbbas *oaidnit*, mas leat *VÁSIHEADDJI* (*muhtumat*) ja *FÁDDÁ* (*gumpe*) argumeantan. Gávdnojit muhtun passiivacealkagat, main lea heakkahis subjeakta, omd. *Viinnit jugahalle, Sámediggi lea **beahthallan** go ii dán ge bušeahttaáigodagas loahpahuvvo dát ortnet* (SIKOR). Muhtun passiivacealkagat leat veahá imašlaččat nu, leago passiivva subjeavttas heajos dahje unohas dovdu. Ovdamearkka dihte, *Skuvlamusiikkka joavku lea dál ilos go leat **bovdehallan** čuojahit muitokonsearttas lánvardaga, /Sii geat leat **bovdehallan** guossin dán mánáid-TV ráidui leat bargan Beainváš Teáhteris,,/* (SIKOR). Observašuvnna bokte imaštallagohten eará eavttuid, mat rihkkot *-hallat*-passiivva ráddjehusaid ja iešvuodaid.

Mun čájehan makkár jurdagiid, mat leat boahtán munnje ávkin dutkama várás observašuvnna bokte. Morfologalaš bealis lean smiehttan, mat morfologalaš variánttat dohkkehuvvojit. Vearbbas *cápmáhallat* gávdnojit čuovvovaš variánttat:

- i) Vuodđovearbba gievrrasdássi + *-ohallat* (omd. *cábmohallat*)
- ii) Vuodđovearbba geahnohisdássi + *-hallo(juvvo)t* (omd. *cápmáhallojuvvot*)
- iii) Vuodđovearbba gievrrasdássi+*-ohallat* +*-o(juvvo)t* (omd. *cábmohallojuvvot*)

Semánttalaš bealis aktiivva vuodđovearbba objeavtta semánttalaš rolla lea FÁDDÁ dahje ČUOZÁHAT, mas lea malefaktiiva dilli. Mun jurdda lea ná:

iv) Dohkkehuvvogo *-hallat*-passiiva go aktiivva vuodđovearbba objekta lea benefaktiiva dilis?

Ráddjehusa mielde *-hallat*-passiivva nominatiiva-hámát subjekta galgá leat heakkalaš ja subjekta lea doaimma dahje dáhpáhusa GILLÁJEADDJI (VÁSIHEADDJI). Mu jurdda lea ahte man muddui dohkkehuvvo passiiva, jus ii čuovo ráddjehusa.

v) Passiivva subjekta ii leat heakkalaš

vi) Doaimma dahje dáhpáhusa VÁSIHEADDJI(GILLÁJEADDJI) oidno eará kásusis go nominatiivvas passiivacealkagis.

Mun lean intuitiivvalaččat imaštallan, dohkkehuvvogo dakkár *-hallat*-passiiva: jus vuodđovearbba doaibma čadno Sámi árbevirolaš kultuvrii dahje ealáhussii, de *-hallat*-passiiva ii oro heivemin, vaikko *-hallat*-passiivavearba čuovvu ráddjehusaid.

vii) Vuodđovearbba doaibma gullá Sámi árbevirolaš kultuvrii dahje ealáhussii

Maŋimusat smiehtan *-hallat*-passiivva suorgása produktivitehta birra. Mun dutkkan man bures dohkkehuvvojit *-hallat*-passiivavearbbat go vuodđovearbbat leat ođđa loatnasánit, mat čuvvot ráddjehusaid.

viii) Vuodđovearba lea ođđa loatnasátni ja čuovvu bures ráddjehusaid.

Mun sáhtášin maiddái dutkat eará eavttui, omd. aktiivva subjekta lea eará kásusis go illatiivvas passiiva cealkagis (omd. lokatiivvas), aktiivva subjaveavtta bákkolašvuohta passiiva cealkagis, muhto in bargga dan dutkanbarggus.

4.2. Dutkanmateriálaid čoaggimat

Mun lean čadahan jearahallamiid guovvamánu rájes juovlamánu rádjái jagi 2020 báberhámát skoviin Guovdageainnus ja Kárášjogas. *Covid-19*-dávdda dilis mun lean geavahan guhkit áiggi jearahallamis. Digitála jearahallama lean lágidan *Facebook* joavkku *Ártegis ságat* bokte mu bagadalli vehkiin. (Jearahallanskovi bijan mildosii 1.) Jearahallamis mun lean jearran informánttaid agi, dehálamos gielaide mánnávuoda ruovttus ja skuvllas, bajásšaddanriikka ja -báikki ja fas beaivválaš giellaanu. Buot vástadusat leat anonymiserejuvvon ja lean čoaggán oktiibuot 114 vástadusa.

Jearahallama gažaldagain lean dutkan man muddui informánttat dohkkehit cealkagiid ja bijan cealkkalisttu mildosii 2. Dán dutkamis mearidan fásta cealkkakriteraid, ahte passiiva vearba ráhkaduvvo **transitiiva** vearbain ja aktiivva logalaš subjeakta *-hallat-*passiivva cealkagis lea **illatiivvas**, dahje ii almmuhuvvo, nugo Siewierska (2013) meroštallama iešvuoda (i), (ii) ja (iii). Dasa lassin cealkagiid *áigi* lea vássánaigi. In dutkka dán barggus guhkes *-hallat-*vearbba *vahágahtáhallat*, vaikko jearahallanskovis lea gažaldat.

a) Morfologalaš variánttat *-hallojuvvot*, *-ohallat* ja *-ohallojuvvot*, man vuodđovearbba objeavtta semánttalaš rolla lea FÁDDÁ. Dutkankriterá lea ahte vuodđovearba lea *oaidnit*. Mun dutkkan čuovvovaš cealkagiid dohkkeheami:

- a1) *Gánda oainnáhalai nieiddaide.*
- a2) *Gánda oainnáhallojuvvui nieiddaide.*
- a3) *Gánda oidnohalai nieiddaide.*
- a4) *Gánda oidnohallojuvvui nieiddaide.*

b) Morfologalaš variánttat *-hallojuvvot*, *-ohallat* ja *-ohallojuvvot*, man vuodđovearbba objeavtta semánttalaš rolla lea ČUOZÁHAT. Dutkankriterá lea ahte vuodđovearba lea *borrat*. Mun dutkkan čuovvovaš cealkagiid dohkkeheami:

b1) *Sáhpán borahalai bussái.*

b2) *Sáhpán borahalojuvvui bussái.*

b3) *Sáhpán borrohalai bussái.*

b4) *Sáhpán borrohallojuvvui bussái.*

c) Dutkankriterá lea ahte passiivacealkaga subjeakta lea *láhppon mánát*, geat leat sávahahtes dahje benefaktiiva dilis. Veardidan minimalpárran cealkagiin, mas lea subjeakta *suollagat*, geain orru leame unohas dovdu, go gávdnojuvvojedje.

Dutkancealkkapárra lea:

c1) *Láhppon mánát gávnnehalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.*

c2) *Suollagat gávnnehalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.*

d) Dutkankriterá lea ahte passiivacealkagis lea heakkahis subjeakta *šilta* dahje *dohkká*. Veardidan minimalpárran cealkagiin, mas lea heakkalaš subjeakta *dat japánalaš*.

Dutkancealkagat leat:

d1) *Šilta bážáhalai ikte.*

d2) *Dohkká bážáhalai ikte.*

d3) *Dat japánalaš bážáhalai ikte.*

e) Dutkankriterá lea fas heakkahis subjeakta *hamburger* go passiivacealkagis lea doaimma vásiheaddji lea *mus*, mii lea lokatiiva-hámát. Veardidan minimalpárran cealkagiin, mas lea heakkalaš subjeakta *hamster*.

e1) *Mus borahalai hamster skávhlái.*

e2) *Mus borahalai hamburger skávhlái.*

f) Dutkankriteri lea passiivva subjeakta, mii illuda doaimmas. Veardidan minimalpárran cealkagiin, mas lea *-juvvot*-vearba *-hallat*-vearbba sajis.

f1) *Máhtte illuda go son bovdehalai festiválie čuojahit.*

f2) *Máhtte illuda go son bovejuvvui festiválie čuojahit.*

g) Dutkankriteri lea vearba *rábmohallat*. Vuodđovearba lea *rábmot*, man objeakta oažžu benefaktiiva dili dahje dovddu. Veardidan minimalpárran cealkagiin, mas lea malefaktiiva adverbialain *hui ironalaččat*.

g1) *Mun rábmohallen hovdii.*

g2) *Mun rábmohallen hui ironalaččat hovdii.*

h) Dutkankriteri lea vearba *njuovahallat*. Vuodđovearbbas *njuovvat* orru leame ártet ráhkadit *-hallat*-passiivavearbba boazoealáhusa ektui, vaikko vearbba objeavtta semánttalaš rolla lea ČUOZÁHAT. Veardidan minimalpárran cealkagiin, mas lea DAHKKI-partisipánta *čuđiide*, mii govvida unohas dilli subjektii dahje boazodolliide.

h1) *Boazu njuovahalai ikte.*

h2) *Boazu njuovahalai čuđiide ikte.*

i) Dutkankriteri lea passiivavearba *bombehallat*, *arresterehallat* dahje *kidnappehallat*. Vearba suorggiduvvo ođđa loatnasániin *bombet*, *arresteret* dahje *kidnappet*. Veardidan minimalpárran cealkagiiguin, main lea *-juvvot*-vearba *-hallat*-vearbba sajis.

i1) *Hiroshima-gávpot bombehalai jagi 1945.*

i2) *Hiroshima-gávpot bombejuvvui jagi 1945.*

i3) *Suollagat arresterehalle ikte.*

i4) *Suollagat arresterejuvvojedje ikte.*

i5) *Ollu mánát kidnappehalle gávpogis.*

i6) *Ollu mánát kidnappejuvvojedje gávpogis.*

4.3. Čoggojuvvon materiálaid guorahallanvuogit

Mun guorahalan informánttaid vástádusaid čuovvovaš vugiin. Mun ordnen informánttaid vástádusaid informánttaid duogážiiguin.

Informánttaid agiid dáfus juhkkujuvvojit vástadusat bures juohke ahkejovkui. 21 informántta gullet ahkejovkui A (ahki 18–29, leat riegádan sullii 1991–2002), 27 informántta ahkejovkui B (ahki 30–39, leat riegádan sullii 1981–1990), 25 informántta ahkejovkui C (ahki 40–49, leat riegádan sullii 1971–1980), 20 informántta ahkejovkui D (ahki 50–59, leat riegádan sullii 1961–1970) ja 21 informántta fas ahkejovkui E (ahki badjel 60, leat riegádan ovdal 1960). **Bajásšaddanbáikkiid dáfus** gávdnojit mu materiálain informánttat geat leat bajásšaddan Norggas (87), Suomas (20) ja Ruotas (4). Gávdnojit informánttat, geat leat bajásšaddan Guovdageainnus (50) ja Kárášjogas (26). Eará báikkid mu materiálain gávdnojit unnán. **Mánnávuoda dehálamos giela(id) dáfus** gávdnojit 38 informántta S geain lea leamaš *dušše sámegiella skuvllas*, 52 informántta S+ geain leat leamaš *sámegiella ja eará gielat skuvllas* ja 24 informántta S- geain *ii lean sámegiella dehálamos giella skuvllas*. **Beaivválaš giellaanu dáfus** 72 informántta ES, geat hupmet *eanetlogu- ja sámegiela beaivválaččat* ja 39 informántta DS *dušše sámegiela*. Dasa lassin juogán informánttaid ES guovtti jovkui. 51 informántta NG hupmet Norgga *dárogiela* ja 15 informántta SG fas *suomagiela*.

Mun guorahalan ja analyseren materiálaid buot vástádusaid vuodul, informánttaid agiid vuodul, bajásšaddanriikkaid ja -báikkiid vuodul, mánnávuoda skuvlaáiggi dehálamos giela(id) vuodul ja beaivválaš giellaanu vuodul. Mun čájehan informánttaid loguid juohke duogáškategoriijas tabeallas 3.

Bajásšaddanriikkat ja -báikkít					
Norggas	Suomas	Ruotas	Sihke Norggas ja Suomas	Guo	Kár
87	20	4	3	50	26
Informánttaid agit					
A(18 - 29)	B(30 - 39)	C(40 - 49)	D(50 - 59)	E(60 -)	
21	27	25	20	21	
Beaivválaš giellaatnu			Dehálamos giella		
Dušše Sámeigiella (DS)	Eanetlogu- ja Sámeigiella (ES)	Eará gielat	Dušše sámeigiella (S)	Sámeigiella ja eará gielat (S+)	Sámeigiella ii lean dehálamos giella skuvllas (S-)
39	72	3	38	52	24
ES: Norggagiella (NG): 51, Suomagiella (SG): 15 Ruotagiella: 3, sihke NG ja SG: 3					

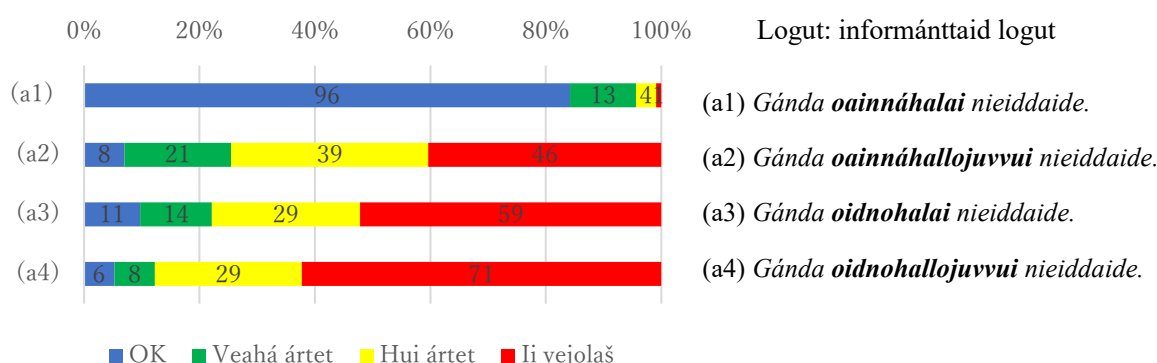
Tabealla 3. Informánttaid duogážat

5. Jearahallamiid bohtosat

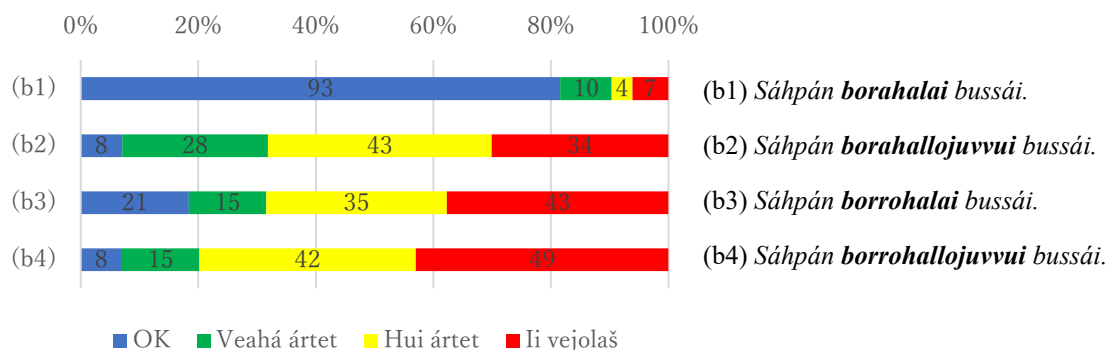
Dan kapihttalis čájehan jearahallabarggu gažaldagaid bohtosiid buot vástádusaid, informánttaid agiid, bajásšaddanriikkaid ja -báikkiid, mánnávuoda skuvlaáiggi dehálamos giela(id) ja beaivválaš giellaanu veardádallamis. Mun árvoštalan cealkagiid dohkálažžan go vástidedje *OK/Veahá ártet* ja merken daid alit ja ruoná ivnniin govvosiin.

5.1. Bohtosat buot vástádusaid veardádallamis

Álggus čájehan jearahallanbarggu bohtosiid buot vástádusaid dáfus. Olles bohtosiid gávnnat mildosiin 3 ja 4. **Gažaldagaid (a) ja (b) mielde** man dutkanfáddá lea *morfologalaš variánttat*, čájehan govvosis 2 gažaldagaid (a) bohtosa ja govvosis 3 fas gažaldagaid (b) bohtosa. Govvosiin 2 ja 3 oidno ahte passiivavearbbaid *oainnáhallat* ja *borahallat* dohkkehede informánttat hui bures. Goappaš vearbbaid variánttaid -*hallojuvvot* ja -*ohallat* eai dohkkehan nu bures ja variántta -*ohallojuvvot* fas hui unnán. Variántta *oidnohallojuvvot* orru leame hui amas informánttaide. Das oidno maiddá ahte vearbba *borahallat* morfologalaš variánttat dohkkehuvvojedje buorebut go vearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat.

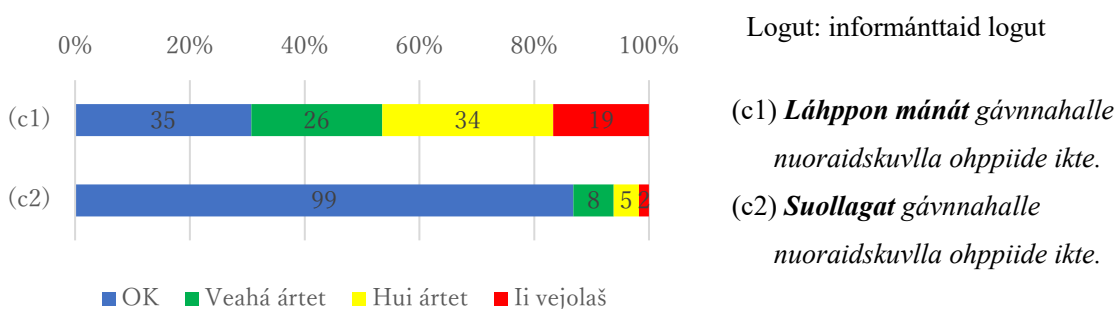

Govus 2. Dohkkehangearggusvuotta: Passiivavearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

Govus 3. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivavearbbá *borahallat* morfologalaš variánttat

Gažaldagaid (c) mielde man dutkanfáddá lea *passiivva subjeakta, mii lea benefaktiiva dilis*, govvosis 4 oidno čielga erohus cealkaga (c1) ja (c2) gaskkas. Cealkka (c2), mas lea *suollagat* (GILLÁJEADDJI) subjeaktan, dohkkehuvvui hui bures (94%). Cealkka (c1), mas lea *láhppon mánát* (ÁVKAŠUVVI) subjeaktan, dohkkehuvvui unnibut, muhto mun jáhkán goit oalle bures (54%). Subjeakta *láhppon mánát* ii oro heiveme ja cealkagis (c1) oidnojit maiddá oalle ollu vástádusat eará vástádusain *Veahá ártet*, *Hui ártet* ja *Ii vejolaš*. Vearba *gávnnahallat* dohkkehuvvui bures, muhto informánttaide orru leame eahpečielggas, leago cealkka (c1) dohkálaš, vai ii.

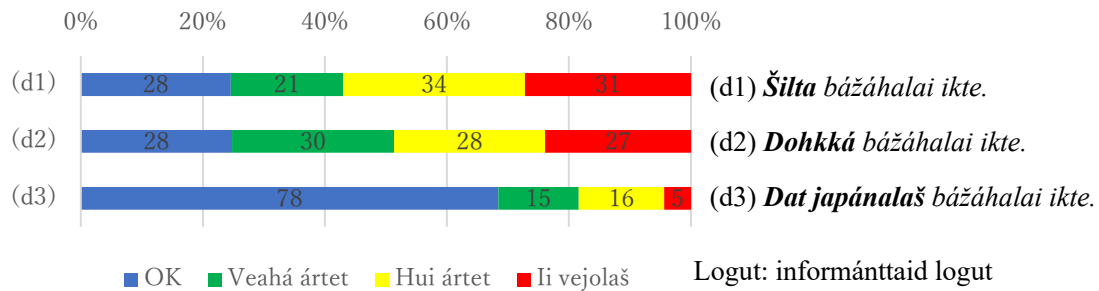

Logut: informánttaid logut

Govus 4. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeakta, mii lea benefaktiiva dilis

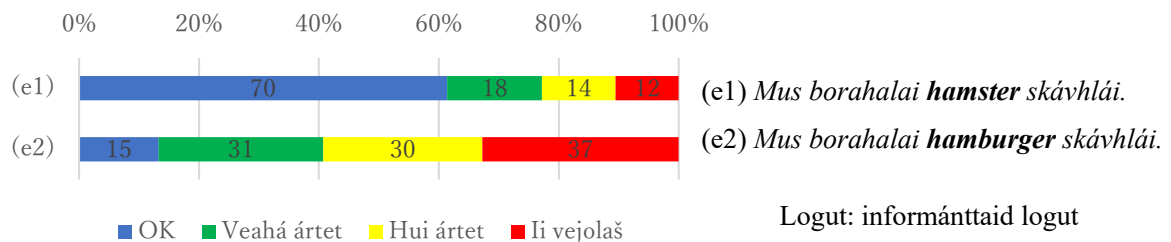
Gažaldagaid (d) mielde man dutkanfáddá lea *passiivva subjeavtta heakkalašvuohta*, čájehuvvo govvosis 5 ahte cealkka (d3), mas lea heakkalaš subjeakta *dat japánalaš*,

dohkkehuvvui oalle bures (82%), cealkka (d2), mas lea *dohkká*, mii ii leat heakkalaš, bures (51%), ja cealkka (d1), mas lea *šilta*, mii ii leat fas heakkalaš, veahá unnán (43%). Sihke cealkagiin (d1) ja (d2) leat ollu vástádusat gažaldagain *OK*, *Veahá ártet*, *Hui ártet* ja *Ii vejolaš*. Cealkagiid (d1) ja (d2) gaskkas orru leame muhtun erohus bohtosa mielde.

Govus 5. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeavtta heakkalašvuohta

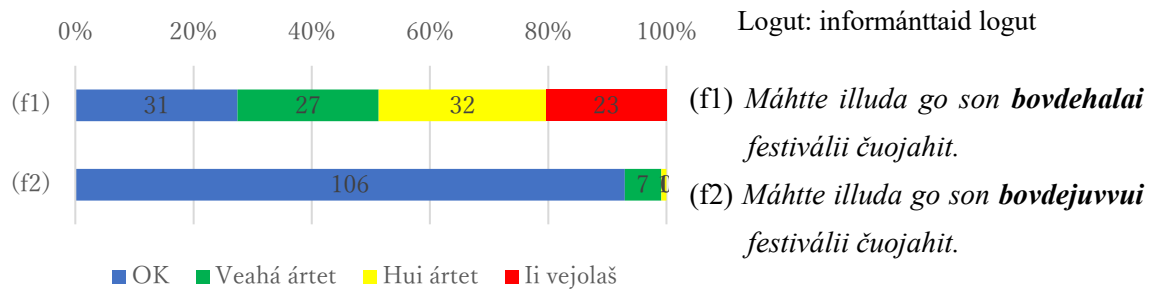
Gažaldagaid (e) mielde man dutkanfáddá lea *subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis*, mas lea *vásiheaddji*, čájehuvvo govvosis 6 ahte cealkka (e1), mas lea heakkalaš subjekta *hamster*, dohkkehuvvui oalle bures (77%), ja cealkka (e2), mas lea heakkahis subjekta *hamburger*, unnán (40%). Heakkahis subjekta *hamburger* ii dohkkehuvvon nu bures, vaikko cealkagis lea doaimma *vásiheaddji mus*.

Govus 6. Dohkkehangearggusvuohta: Subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea *vásiheaddji*

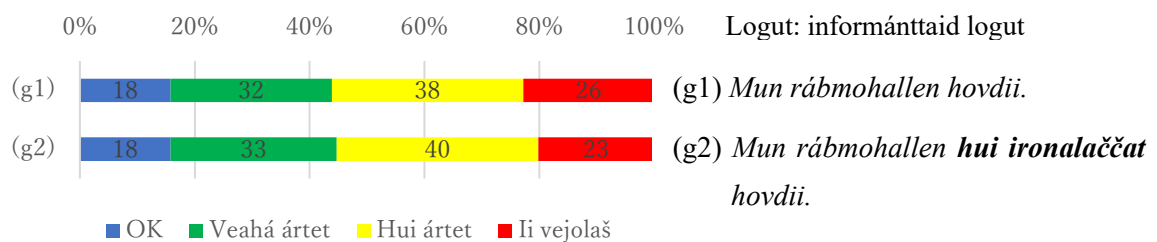
Gažaldagaid (f) mielde man dutkanfáddá lea *passiivva subjekta mii illuda doaimmas*, govvosis 7 čájehuvvo ahte cealkaga (f2), mas lea vearba *bovdejuvvot*, dohkkehedje

measta buot informánttat, ja cealkaga (f1), mas lea vearba *bovdehallat*, sullii bealli informánttain (51%). Cealkaga (f1) mielde vástádušlohku lea measta seamma lágán juohke kategorijas *OK*, *Veahá ártet*, *Hui ártet* ja *Ii vejolaš*. Informánttaide orru leame váttis árvvoštallat, leago vearba *bovdehallat* dohkálaš, vai ii.

Govus 7. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeakta, mii illuda doaimmas

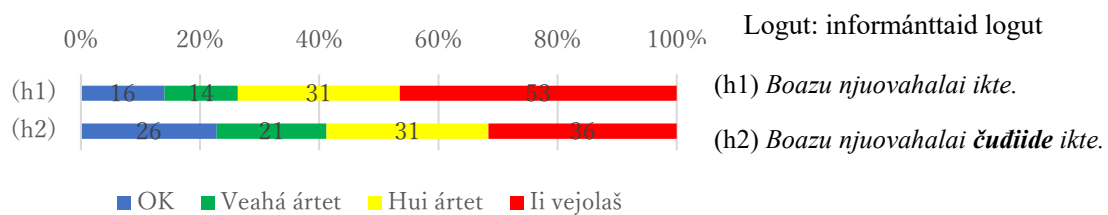
Gažaldagaid (g) mielde man dutkanfáddá lea *vuodđovearbba* objekta, mii lea *benefaktiiva dilis*, govvosis 8 čájehan ahte goappaš cealkagiid dohkkehede lagabui 50%. Ráddjehusa mielde ii leat vejolaš suorggidit *-hallat*-passiivavearbba vearbain man objeavttas lea buorre dilli (ÁVKAŠUVVI), muhto informánttaide orru leame eahpesihkar, leago vearba *rábmohallat* dohkálaš. Cealkagiid (g1) ja (g2) gaskkas ii oidno čielga erohus.

Govus 8. Dohkkehangearggusvuohta: Vuodđovearbba objekta, mii lea benefaktiiva dilis

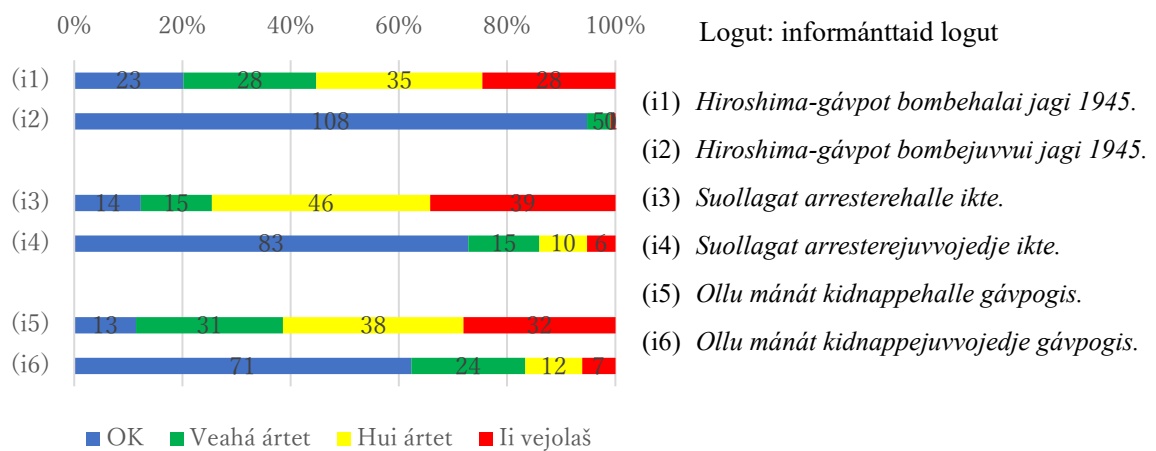
Gažaldagaid (h) mielde man dutkanfáddá lea *aktiivva doaibma*, mii gullá *sámi boazoealáhussii*, govvosis 9 oidno erohus cealkagiid (h1) ja (h2) gaskkas.

Vuodđovearbbas *njuovvat* leat argumeanttat DAHKKI ja ČUOZÁHAT, muhto goappaš cealkagat eai dohkkehuvvon nu bures. Cealkka (h1) dohkkehuvvui unnán (26%), muhto buorebut (41%) cealkka (h2), mas lea dahkki *čudiide*. Orru leame ahte vearba *njuovahallat* ii leat nu dohkálaš vearba, muhto passiivacealkaga doaimma dahkki *čudiide* váikkuha vearbba *njuovahallat* dohkkeheapmái. Orrot leame muhtun áššit mat váikkuhit vearbba *njuovahallat* dohkkeheapmái.

Govus 9. Dohkkehangearggusvuotta: Aktiivva doaimma, mii gullá sámi boazoealáhussii.

Gažaldagaid (i) mielde man dutkanfáddá lea *passiivavearbba vuodđovearba*, mii lea *ođđa loatnasátni*, oidnojit govvosis 10 muhtun tendeanssat. Bohtosiin oidno ahte golbma *-hallat*-passiivavearbba eai dohkkehuvvon nu bures. Vearba *bombehallat* cealkagis (i1) dohkkehuvvui lagabui beallemuttus (45%), muhto vearba *kidnappehallat* unnibut (39%) ja vearba *arresterehallat* unnimusat (26%).

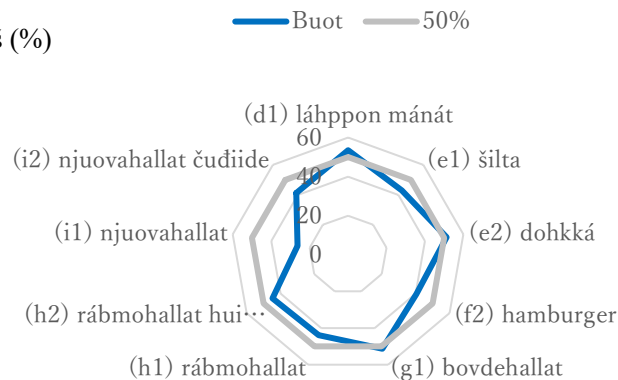

Govus 10. Dohkkehangearggusvuotta: Passiivavearbba vuodđovearba, mii lea ođđa loatnasátni

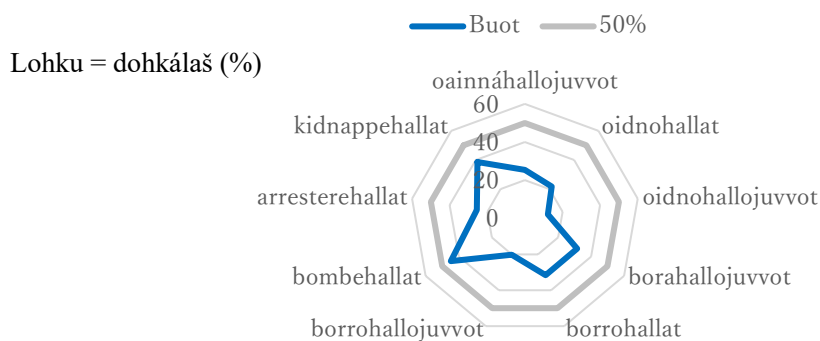
Cealkagat (i2), (i4) ja (i6), main lea *-juvvot*-passiiva vearba, dohkkehuvvojit hui bures, ja erenoamážit cealkaga (i2), mas lea vearba *bombejuvvui*, dohkkehedje measta buot informánttat. Vearbbat *bombet*, *arresteret* ja *kidnappehallat* orrot leame dohkálaččat.

Mun čájehan maiddái bohtosiid semánttalaš bealis govvosis 11 ja morfologalaš bealis govvosis 12 buot vástádusaid dáfus. Passiivva subjeakta *láhppon mánát*, heakkahis subjeakta *dohkká* ja vearba *bovdehallat* dohkkehuvvojedje bures. Vearba *njuovahallat* dohkkehuvvui oalle unnán. Go gustojit gažaldagat main lea eahpedábálaš passiivva subjeakta, informánttaide orru leame eahpesihkar, leatgo cealkagat dohkálaččat. Subjeavttaid *šilta* ja *dohkká* gaskkas orru leame muhtun heakkalašvuoda erohus. Go passiivacealkagis lea doaimma vásiheaddji *mus*, ii oidno stuora váikkuhus dohkkeheapmái. Vearba *njuovahallat* ii oro nu dohkálaš vearba, muhto go passiivacealkagis lea doaimma dahkki *čudiide*, dohkkehuvvui buorebut. Variánttat *-hallojuvvot* ja *-ohallat* eai dohkkehuvvon nu bures, ja variánttat *-ohallojuvvot* dohkkehuvvojedje hui unnán. Variánttaid *borhallojuvvot* ja *borrohallat* dohkkehedje veahá buorebut eará variánttaid ektui. Variánttat, mat suorggiduvvojit vearbbas *borrat* dohkkehuvvojit buorebut go variánttat, mat suorggiduvvojit vearbbas *oaidnit*. Vearba *bombehallat* dohkkehuvvui oalle bures ja vearba *arresterehallat* fas oalle unnán.

Lohku = dohkálaš (%)

Govus II. Semánttalaš veardádallan buot vástádusaid vuodul

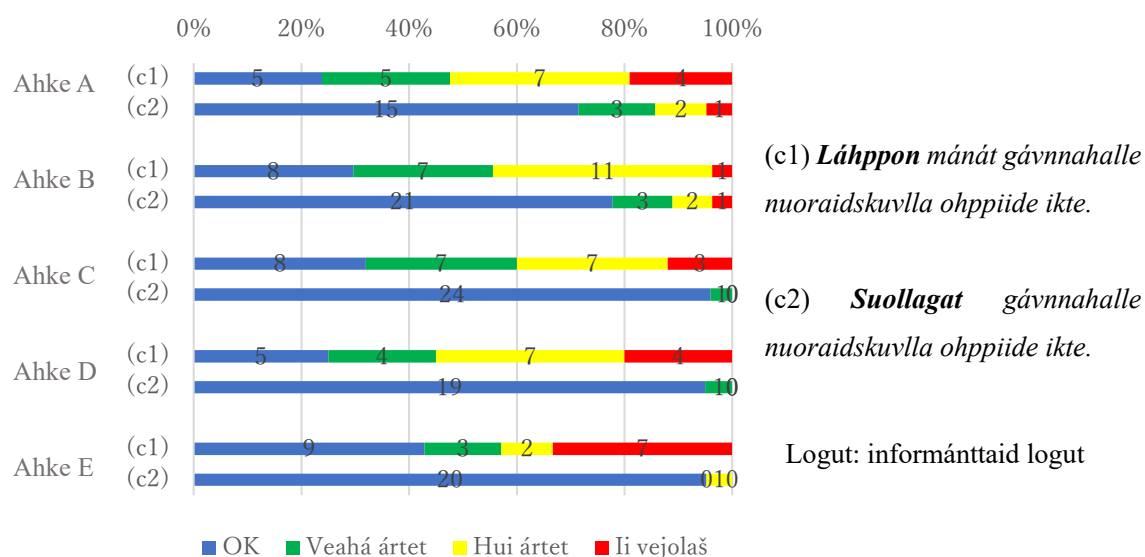

Govus 12. Morfologalaš veardádallan buot vástádusaid vuodul

5.2. Bohtosat informánttaid agiid veardádallamis

Gažaldagaid (a) ja (b) mielde materiálain (mildosis 4.1.) oidno ahte vearbba *borahallat* variánttaid dohkkehedje measta buot ahkejoavkkut buorebut go vearbba *oainnáhallat* variánttaid. Informánttat ahkejoavkkus C dohkkehedje unnimusat sihke vearbbaid *oainnáhallat* ja *borahallat* variánttaid. Informánttat ahkejoavkkus E dohkkehedje buoremusat variántta *oainnáhallojuvvot* (38%) go eará ahkejoavkkut (unnibut go 30%) ja variántta *oidnohallojuvvot* (24%) go eará ahkejoavkkut (unnibut go 15%). Variántta - *ohallojuvvot* orru leame veadjemeahttun, muhto muhtumat dohkkehedje goit dan. Variántta *borrohallojuvvot* dohkkehuvvui buoremusat ahkejoavkkus E (33%) go eará joavkkuin (unnibut go 25%). Informánttat ahkejoavkkus A dohkkehedje buoremusat variánttaid *borahallojuvvot* (38%) ja *borrohallat* (43%). Informánttat ahkejoavkkuin A ja E orrot dohkkeheame morfologalaš variánttaid buorebut go eará joavkkuin.

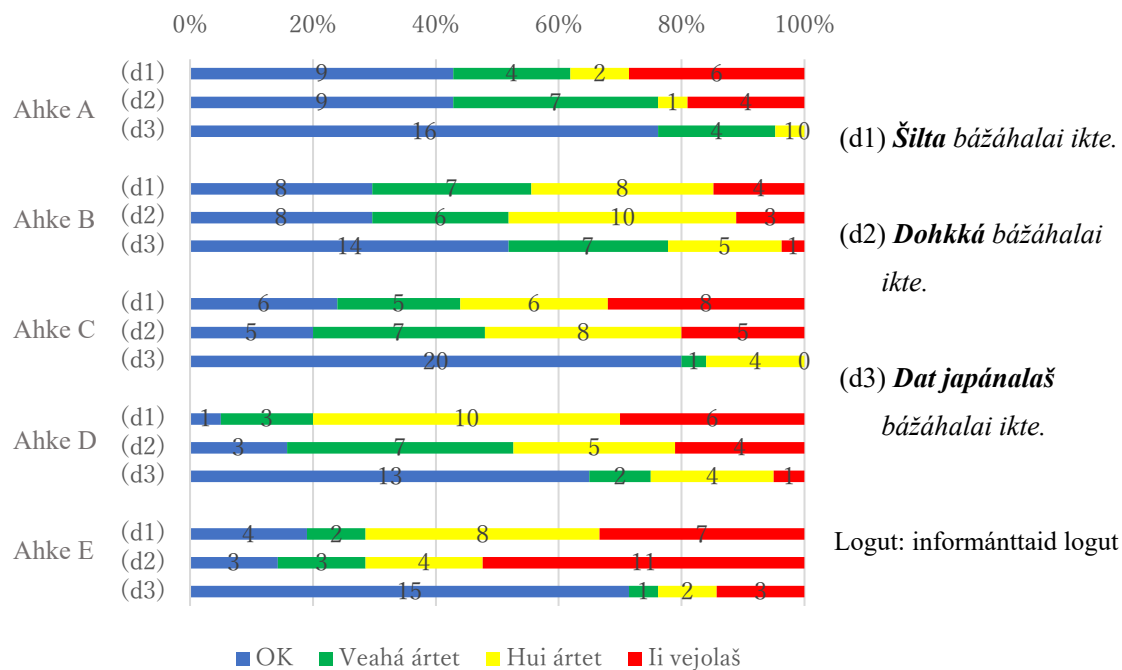
Gažaldagaid (c) mielde oidno govvošis 13 ahte buot informánttat dohkkehedje lagabui 50% cealkaga (c1) passiivva subjeavtta *láhppon mánát*, mas lea benefaktiiva dilli. Informánttat ahkejoavkkus A ja D dohkkehedje veahá unnibut go 50%, muhto ahkejoavkkus B, C ja E badjel 50%. Informánttat eai oro árvvoštallame cealkagiid semánttalaš sisdoaluin dahje *-hallat*-passiivva malefaktiiva mearkkašupmi orru jávkame.

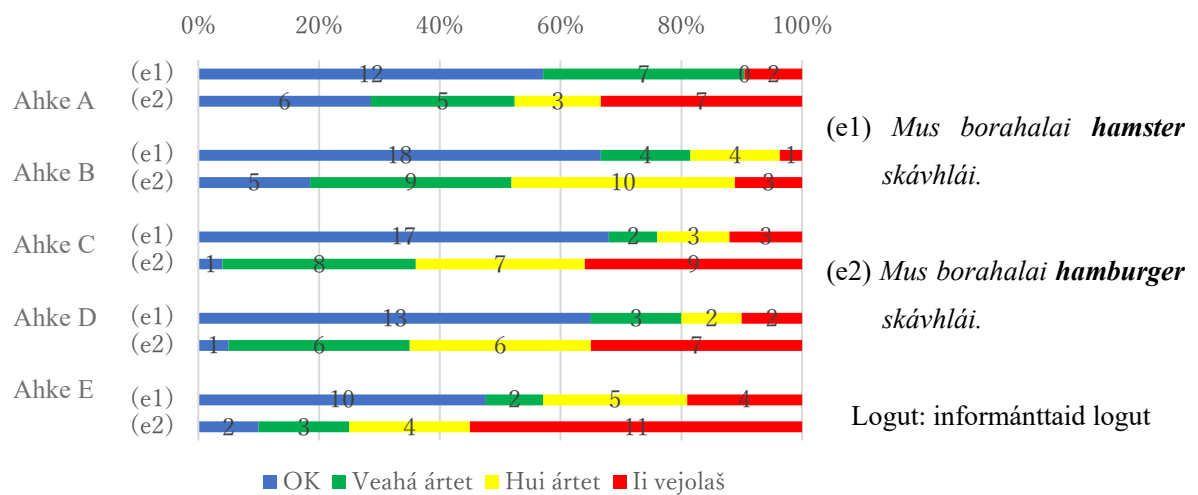
Govus 13. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeakta, mii lea benefaktiiva dilis

Gažaldagaid (d) mielde govvosis 14 (boahhte siiddus) oidnojit muhtun erohusat informánttaid agiid gaskkas ja cealkagiid gaskkas. Informánttat ahkejoavkkuin A ja B dohkkehede subjeavtta *šilta* ja *dohkká* oalle bures ja ahkejoavkkus E unnán. Erenoamážit ahkejoavkkus A dohkkehuvvui subjeakta *dohkká* hui bures. Ahkejoavkkus D dohkkehuvvui unnimusat subjeakta *šilta*, muhto oalle bures subjeakta *dohkká*. Dan mielde orru leame muhtun heakkalaš dahje gielalaš erohus *šilta* ja *dohkká* gaskkas. Informánttat ahkejoavkkus A dohkkehede subjeavtta *dat japánalaš* hui bures, muhto eará ahkejoavkkuin mihá unnibut.

Gažaldagaid (e) mielde govvosis 15 (boahhte siiddus) oidno ahte heakkahis subjeakta *hamburger* cealkagis (e2) dohkkehuvvui ahkejoavkkus A ja B oalle bures, muhto ahkejoavkkus C, D unnán ja ahkejoavkkus E fas oalle unnán. Gažaldagain (d) ja (e) ii oidno nu čielga váikkuhus dohkkehangearggusvuhtii, go passiivacealkagis lea doaimma vásiheaddji *mus*. Nuorabut dohkkehede subjeavtta *hamburger* buorebut. Informánttat E dohkkehede subjeavtta *hamster* oalle unnibut go eará informánttat.

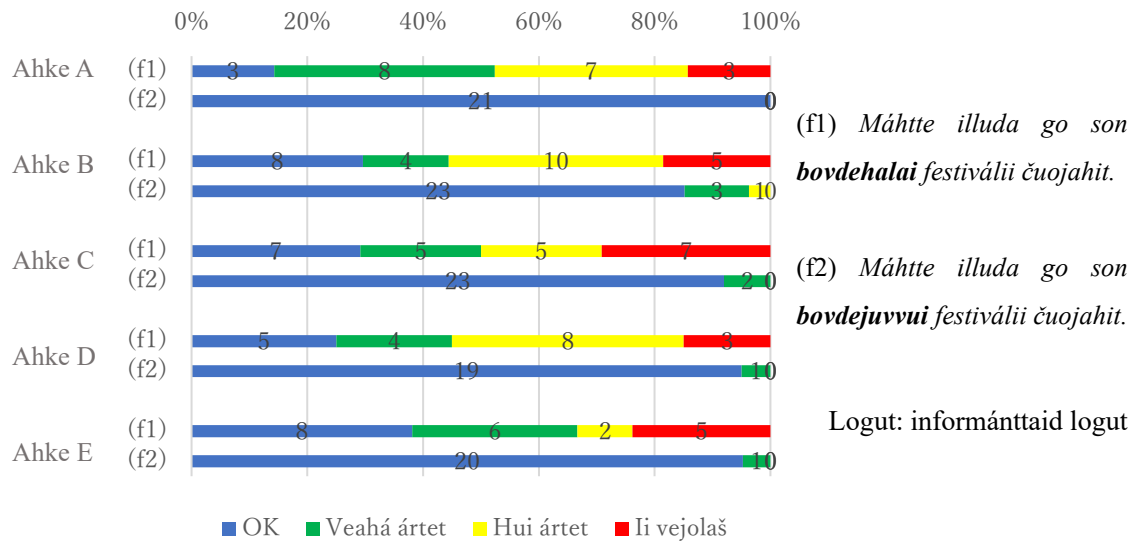
Govus 14. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeavtta heakkalašvuohta

Govus 15. Dohkkehangearggusvuohta: subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji

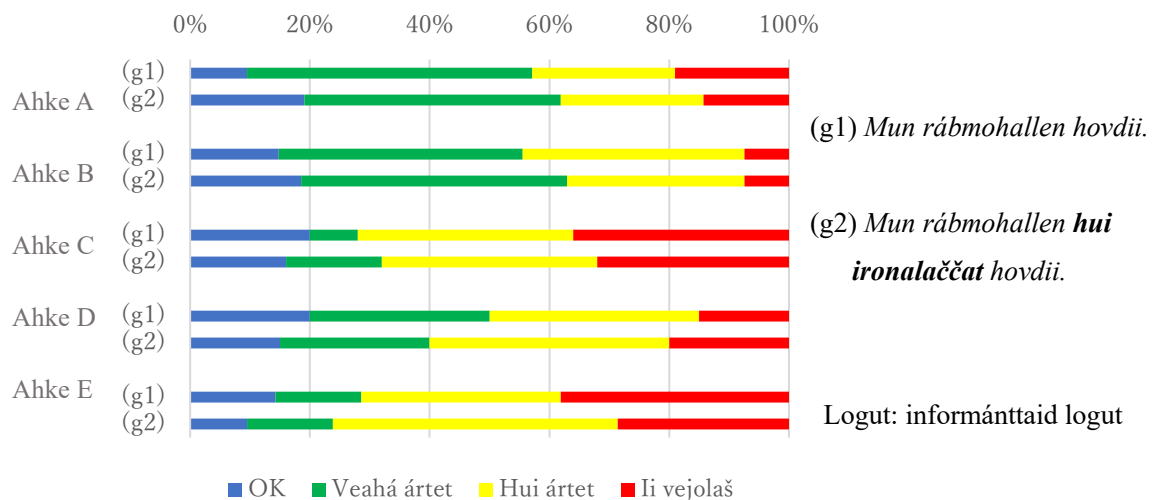
Gažaldagaid (f) mielde oidno govvosis 16 ahte informánttat ahkejoavkkuin A ja C dohkkehede cealkaga f1, mas lea vearba *bovdehallat*, oalle bures (A 52%, C 50%) ja erenoamážit ahkejoavkkus E oalle bures (67%), ja veahá unnán ahkejoavkkuin B (45%)

ja D (45%). Informántaide orru leame eahpesihkar, leago vearba *bovdehallat* dohkálaš go subjeakta lea illudandilis.

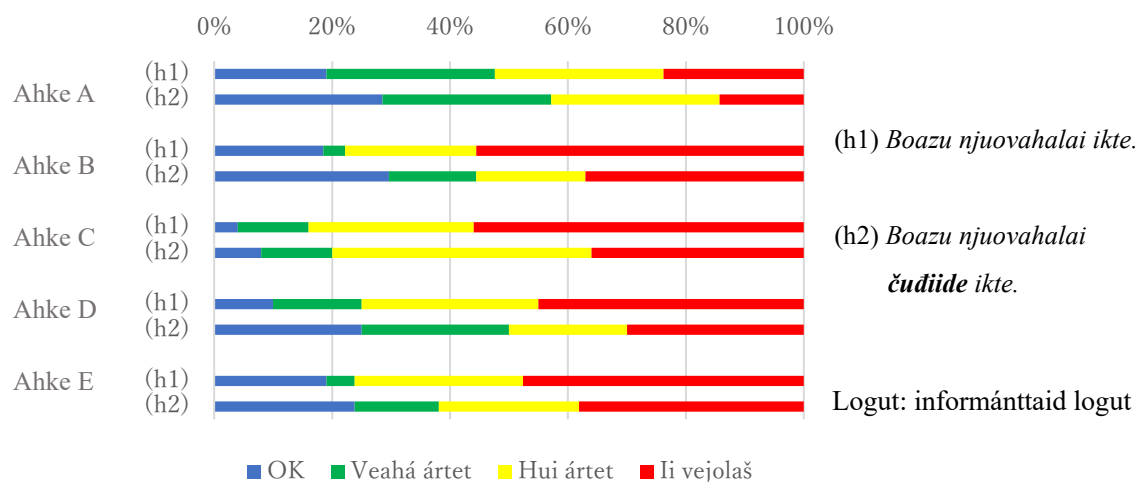
Govus 16. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeakta, mii illuda doaimmas

Gažaldagaid (g) mielde oidno govvosis 17 ahte ahkejoavkkus A ja B dohkkehuvvui oalle bures vearba *rábmohallat*, ja nuppeládje ahkejoavkkus C ja E oalle unnán. Mu hypotesa lei ahte cealkka (g1) dohkkehuvvošii hui unnán ja cealkka (g2) buorebut, muhto ii oidno nu čielga erohus cealkagiid (g1) ja (g2) gaskkas buot ahkejoavkkuin.

Govus 17. Dohkkehangearggusvuohta: Vuodđovearbba objeakta, mii lea benefaktiiva dilis

Gažaldagaid (h) mield gávdnojit govvosis 18 ollu erohusat sihke agiid ja cealkagiid gaskkas. Buot ahkejoavkkut dohkkehedje buorebut cealkaga (h2), mas lea dahkki *čuđiide*, go cealkaga (h1), mas ii leat dahkki. Informánttat ahkejoavkkus A dohkkehdje cealkaga (h1) mihá buorebut go eará ahkejoavkkut. Cealkaga (h2) dohkkehedje informánttat ahkejoavkkuin A ja D oalle bures. Informánttat ahkejoavkkus C dohkkehedje oalle unnán goappaš cealkagiid (h1 16%, h2 20%). Ahkejoavkkus A dohkkehedje vearbba *njuovahallat* oalle bures ja vástidedje *Ii vejolaš* oalle unnán eará informánttaid ektui.

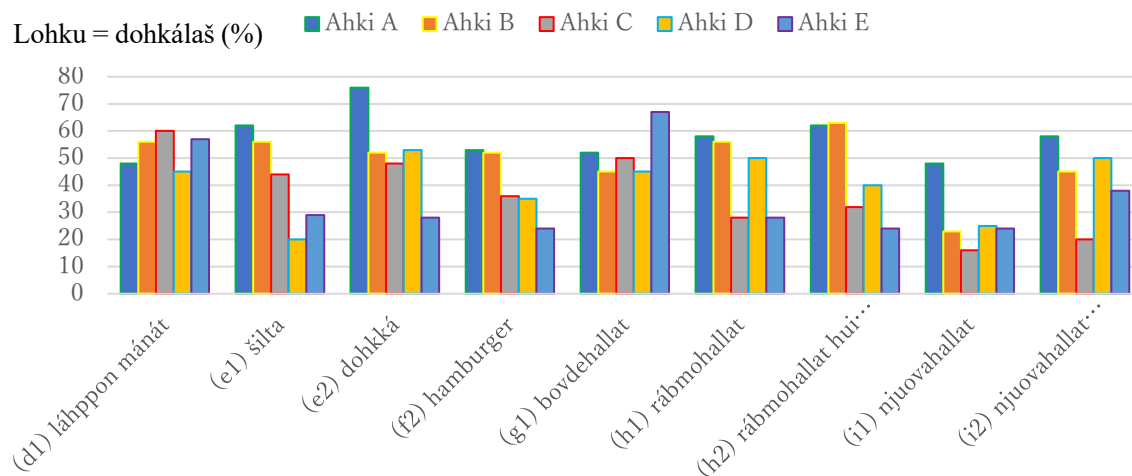
Govus 18. Dohkkehangearggusvuohta: Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

Gažaldagaid (i) mield materiálain (mildosis 4.1) oidno ahte ahkejoavkkus A dohkkehuvvui vearba *bombehallat* mihá buorebut go vearbbat *arresterehallat* ja *kidnapphallat* ja seammas buorebut go eará ahkejoavkkuin. Vearba *arresterehallat* dohkkehuvvui unnán ahkejoavkkuin earretgo ahkejoavkkus E. Mađi boarráseappot informánttat leat, dađi buorebut informánttat dohkkehedje vearbba *arresterehallat* ja ahkejoavku E dohkkehedje buoremusat (48%). Vearba *kidnapphallat* dohkkehuvvui ahkejoavkkus A oalle unnán (29%) go eará ahkejoavkkuin (sullii 40%).

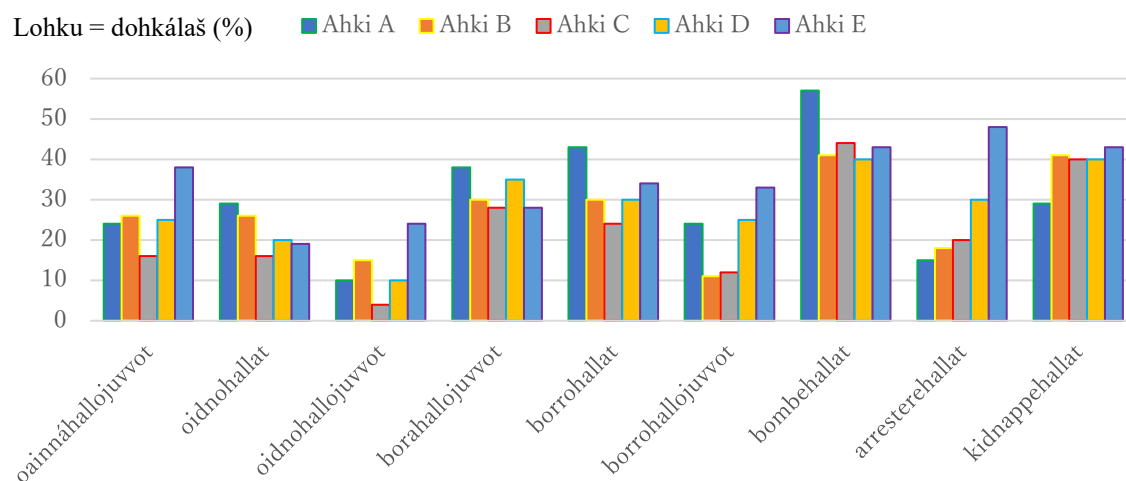
Mun čájehan bohtosiid informánttaid agiid veardádallamis semánttalaš bealis

govvosis 19 ja morfologalaš bealis govvosis 20. Govvosis 19 oidno oppalaččat ahte subjeavtta *láhppon mánát* ja vearbba *bovdehallat* dohkkehedje sullii bealoassi informánttain ja erenoamážit informánttat ahkejoavkkus E dohkkehedje vearbba *bovdehallat* oalle bures. Heakkahis subjeavttat dohkkehuvvojedje buorebut nuorat informánttain ja heajubut boarrásut informánttain. Erenoamážit informánttat ahkejoavkkus A dohkkehedje hui bures subjeavtta *dohkká -hallat*-passiivvas. Oainnán miellagiddevaš tendeanssa nu, ahte informánttat nuorat ahkejoavkkuin A ja B dohkkehedje vearbba *rábmohallat* oalle bures ja ahkejoavkkus D maiddái buorebut go ahkejoavkkuin C ja E. Mu mielas vearba *rábmohallat* dohkkehuvvui mihá buorebut go mun ledjen smiehttan ráddjehusaid geažil. Vearba *njuovahallat* ii dohkkehuvvon nu bures, muhto go cealkagis lea doaimma dahkki *čudiide*, dohkkehuvvui buorebut buot ahkejoavkkuin. Mu mielas informánttat árvvoštalle cealkaga (i2) semánttalaš sisdoalu geažil.

Govvosis 20 oainnán ahte vearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat dohkkehuvvojedje oalle unnán ja erenoamážit variántta *oidnohallojuvvot* hui unnán. Vearbba *borahallat* morfologalaš variánttat dohkkehuvvojedje buorebut go vearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat. Informánttat ahkejoavkkus A ja E dohkkehedje variánttaid buorebut go eará ahkejoavkkuin. Vearbbat *bombehallat* ja *kidnappehallat* dohkkehuvvojedje oalle bures ja vearba *arresterehallat* oalle unnán. Ahkejoavkkus A dohkkehuvvui vearba *bombehallat* mihá buorebut ja ahkejoavkkus E fas vearba *arresterehallat* mihá buorebut go eará ahkejoavkkuin.

Govus 19. Semánttalaš veardádallan informánttaid agiid dáfus

Govus 20. Morfologalaš veardádallan informánttaid agiid dáfus

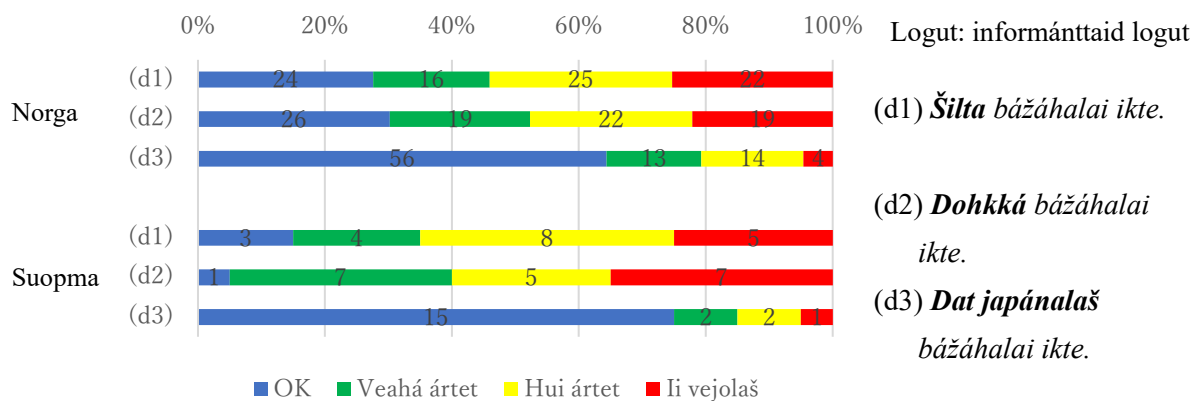
5.3. Bohtosat bajásšaddanriikkaid veardádallamis

Dan kapihttalis guorahalan materiálaid bajásšaddanriikkaid vuodul. Materiálain leat njeallje informántta, geat leat bajásšaddan Ruotas ja golbma informántta leat bajásšaddan sihke Norggas ja Suomas. Danne mun guorahalan materiálaid dušše Norgga (87 informántta) ja Suoma (20 informántta) gaskkas. Bohtosat gávdnojit mildosis 4.2.

Gažaldagaid (a) ja (b) mielde (morfologalaš variánta) materiálain (mildosis 4.2) oidnojit unnán erohusat. Norggabeale informánttat dohkkehedje vearbba *oainnáhallat* variánttaid unnibut go suomabeale informánttat. Suomabeale informánttat eai vástidan *OK* variánttas *borahallojuvvot* ja *borrohallojuvvot*.

Gažaldagaid (c) mielde (passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis) materiálain oidno ahte cealkka (c1), mas lea *láhppon mánát* passiivva subjeaktan, dohkkehuvvui oalle bures goappaš informánttain. Dan dohkkehedje suomabeale informánttat buorebut (65%) go norggabeal informánttat (52%).

Gažaldagaid (d) mielde (passiivva subjeavtta heakkalašvuohta) oidno govvois 21 ahte heakkalaš subjeavtta *dat japánalaš* dohkkehedje hui bures goappaš informánttat. Materiálain gávdno muhtun erohus norgga- ja suomabeale informánttaid gaskkas. Norggabeale informánttat dohkkehedje buorebut cealkaga (d1) mas lea heakkahis subjeavttaid *šilta*, ja cealkaga (d2) mas lea *dohkká*, vearbba *bážáhallat* subjeaktan go suomabeale informánttat unnán.

Govus 21. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeavtta heakkalašvuohta

Gažaldagaid (e) mielde (subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji) ii oidno materiálain stuora erohus norgga- ja suomabeale informánttaid gaskkas. Cealkaga

(e1) mas lea heakkalaš subjeakta *hamster*, dohkkehedje oalle bures norggabeale (77%) ja suomabeale (75%) informánttat. Cealkka (e2), mas lea heakkahis subjeakta *hamburger*, dohkkehuvvui sullii 40% goappaš informánttain.

Gažaldagaid (f) mielde (passiivva subjeakta mii illuda doaimmas) materiálain ii gávdno stuora erohus norgga- ja suomabeale informánttaid gaskkas, muhto oidno ahte suomabeale informánttat dohkkehedje cealkaga (f1), mas lea vearba *bovdehallat* oalle bures (60%), ja norggabeale informánttat veahá unnibut (50%).

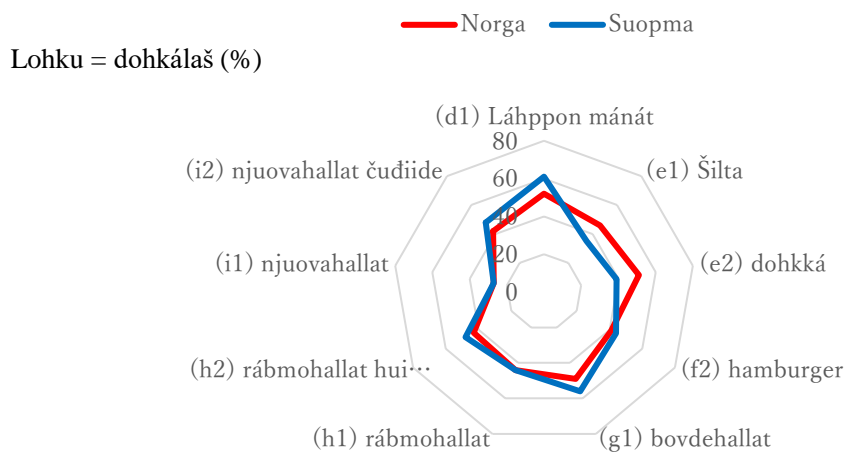
Gažaldagaid (g) mielde (vuodđovearbba objeakta, mii lea benefaktiiva dilis) ii oidno materiálain nu čielga erohus norgga- ja suomabeale informánttaid gaskkas. Norggabeale informánttain ii leat stuora erohus dohkkeheamis cealkagiid (g1) (42%) ja (g2) (43%) gaskkas, main lea vearba *rábmohallat*. Suomabeale informánttat orrot dohkkeheame veahá buorebut (45%) cealkaga (g2), mas lea *hui ironalaččat*, go cealkaga (g1) (40%), mas ii leat malefaktiiva adverbiala. Goappaš informánttaide ii oro leame sihkar, leago vearba *rábmohallat* dohkálaš.

Gažaldagaid (h) mielde (aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii) materiálain ii oidno čielga erohus norgga- ja suomabeale informánttaid gaskkas. Cealkaga (h1) dohkkehedje oalle unnán sihke norggabeale (26%) ja suomabeale (25%) informánttat. Cealkaga (h2), mas lea doaimma dahkki *čudiiide*, dohkkehedje buorebut norggabeale (42%) ja suomabeale (40%) informánttat. Dan geažil maddái orru leame ahte doaimma dahkki *čudiiide* váikkuha vearbba *njuovahallat* dohkkehangearggusvuhtii.

Gažaldagaid (i) mielde (passiivavearbba vuodđovearba, mii lea odđa loatnasátni) materiálain (mildosis 4.2) oidno ahte suomabeale informánttat dohkkehedje dan golbma *-hallat*-passiivavearbba buorebut go norggabeale informánttat. Cealkka (i1), mas lea vearba *bombehallat*, dohkkehuvvui oalle bures (60%) suomabeale informánttain

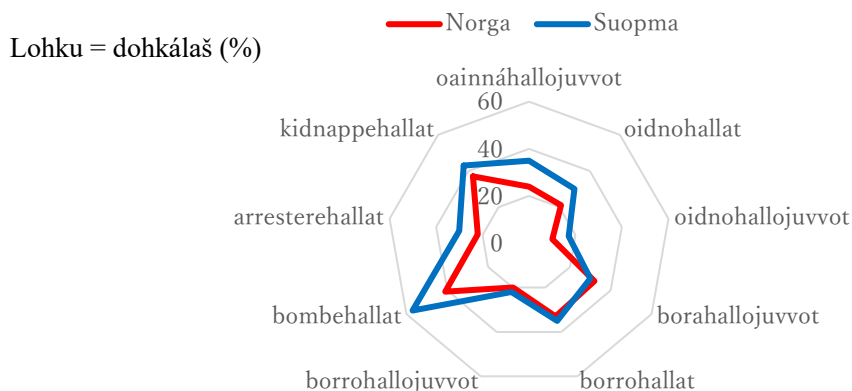
go norggabeale informánttain unnán (42%). Cealkka (i3), mas lea vearba *arresterehallat*, dohkkehuvvui unnimusat norggabeale (23%) ja suomabeale (35%) informánttain ja cealkka (i5), mas lea *kidnappehallat*, fas norggabeale (36%) ja suomabeale (45%) informánttain.

Čájehan maiddái bohtosiid informánttaid bajásšaddanriikkaid veardádallamis semánttalaš bealis govvosis 22 ja morfologalaš bealis govvosis 23. Govvosis 22 oidno ahte semánttalaš veardádallamis ii oidno stuora erohus norgga- ja suomabeale informánttaid gaskkas. Áidna čielga erohus lea heakkahis subjeavttaid *šilta* ja *dohkká* dohkkeheapmi. Norggabeale informánttat dohkkehedje *šilta* ja *dohkká* vearbba *bázáhallas* subjeaktan buorebut go suomabeale informánttat. Eará erohus lea ahte subjeavtta *láhppon mánát* ja vearbba *bovdehallat* dohkkehedje norggabeale informánttat veahá buorebut go suomabeale informánttat. Subjeavttaid *šilta* ja *dohkká* gaskkas ii oidno stuora erohus goappaš informánttain. Gažaldagaid (d) ja (e) mielde ii oidno čielga váikkuhus goappaš informánttain, go cealkagis lea doaimma vásiheaddji *mus*.

Govus 22. Semánttalaš veardádallan norggabeale ja suomabeale informánttaid gaskkas

Govvosis 23 oidno ahte suomabeale informánttat dohkkehedje vearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttaid ja *-hallat*-passiivavearbaid, mat suorggiduvvojit ođđa loatnasániin, buorebut go norggabeale informánttat. Vearbba *borahallat* morfologalaš variánttaid dohkkehedje goappaš informánttat measta seamma ládje.

Govus 23. Morfologalaš veardádallan norggabeale ja suomabeale informánttaid gaskkas

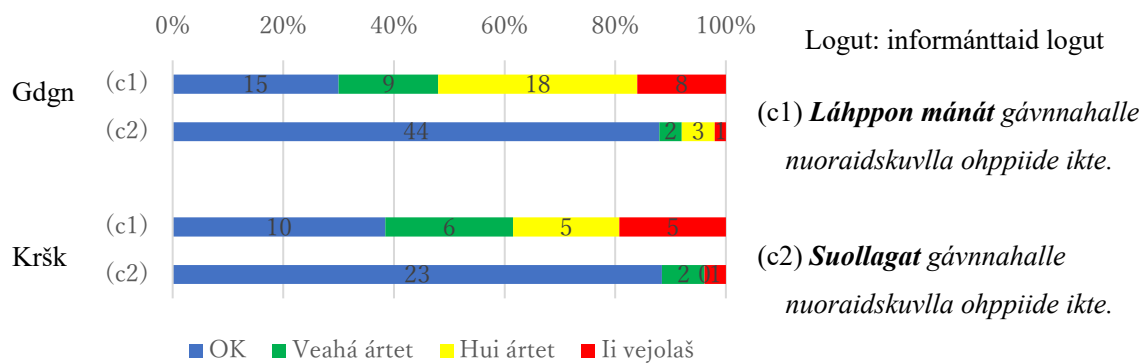
5.4. Bohtosat bajásšaddanbáikkiid veardádallamis

Dan kapihttalis guorahalan vástádusaid bajásšaddanbáikkiid vuodul. Materiálain lea eanemus bajásšaddanbáiki Guovdageaidnu (50) ja nubbi eanemus Kárášjohka (26). Eará báikkit gávdnojit oalle unnán ja danne mun guorahalan materiálad Guovdageainnu ja Kárášjoga gaskkas. Mildosis 4.3 gávdnojit bohtosat.

Gažaldagaid (a) ja (b) mielde (morfologalaš variánta) oidno materiálain (mildosis 4.3) ahte sihke vearbba *oainnáhallat* ja *borahallat* morfologalaš variánttat dohkkehuvvojedje unnán goappaš informánttain. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje vearbbaid *oainnáhallat* ja *borahallat* variánttaid buorebut go guovdageaidnulaš informánttat. Sihke Guovdageadnulaš ja Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje variántta *oidnohallojuvvot* hui unnán (8%). Kárášjohkalaš informánttat

dohkkehedje variántta *borrohallat* mihá buorebut (46%) go eará variánttaid, muhto vearbba borahallat unnibut (81%) go guovdageaidnulaš informánttat (92%).

Gažaldagaid (c) mielde (passiivva subjeakta, mii lea benefaktiiva dilis) gávdno materiálain erohus guovdageaidnulaš ja kárášjohkalaš informánttaid gaskkas. Govvosis 24 oainnán tendeansa ahte kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje cealkaga (c1), mas lea subjeakta *láhppon mánát -hallat*-passiivva subjeaktan, buorebut (61%) go guovdageaidnulaš informánttat (48%).

Govus 24. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeakta, mii lea benefaktiiva dilis

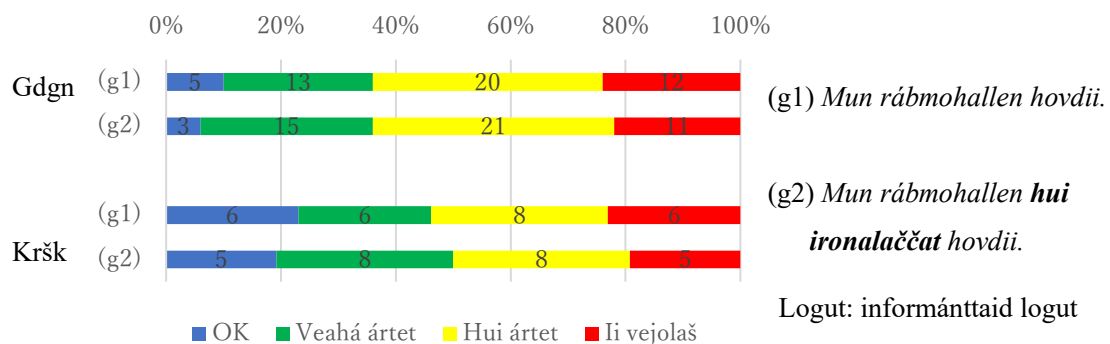
Gažaldagaid (d) mielde (passiivva subjeavtta heakkalašvuohta) materiálain ii gávdno nu čielga erohus informánttaid gaskkas. Smávva erohus lea ahte guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje cealkaga (d2) (52%), mas lea subjeakta *dohkká*, veahá buorebut go cealkaga (d1) (46%), mas lea fas subjeakta *šilta*. Nuppeláhkái kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje cealkaga (d1) (50%) veahá buorebut go cealkaga (d2) (46%). Fuomášan ahte kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje veahá unnán cealkaga (d3) (73%), mas lea heakkalasubjeakta *dat japánalaš*.

Gažaldagaid (e) mielde (subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji) ii oidno nu čielga erohus cealkagis (e2), mas lea subjeakta *hamburger*,

goappaš informánttaid gaskkas, muhto kárášjohkalaš informánttaid orru leame veahá eahpesihkar cealkaga e2 dohkkeheamis, go sii vástidedje *OK* (8%) ja *Veahá ártet* (35%) go guovdageaidnulaš *OK* (20%) ja *Veahá ártet* (22%). Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje cealkaga (e1), mas lea heakkalaš subjeakta *hamster*, mihá unnibut (58%) go guovdageaidnulaš informánttat (88%).

Gažaldagaid (f) mielde (passiivva subjeakta mii illuda doaimmas) gávdno smávva erohus informánttaid gaskkas. Materiálain čájehuvvo ahte guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje oalle bures (56%) cealkaga (f1), mas lea vearba *bovdehallat*, ja kárášjohkalaš informánttat veahá unnán (46%). Stuora oassi (46%) kárášjohkalaš informánttain vástidedje *Hui ártet* cealkagis (f1).

Gažaldagaid (g) mielde (vuodđovearbba objeakta, mii lea benefaktiiva dilis) gávdnojit muhtun tendeanssat cealkagiin (g1) ja (g2). Govvosis 25 čájehan ahte guovdageaidnulaš informánttat eai dohkkehan nu bures sihke cealkagiid (g1) (36%), mas ii leat adverbála, ja (g2) (36%), mas lea malefaktiivvalaš adverbála ja kárášjohkalaš informánttat baicce buorebut cealkaga (g1) (46%) ja cealkaga (g2) (50%).

Govus 25. Dohkkehangearggusvuohta: Vuodđovearbba objeakta, mii lea benefaktiiva dilis

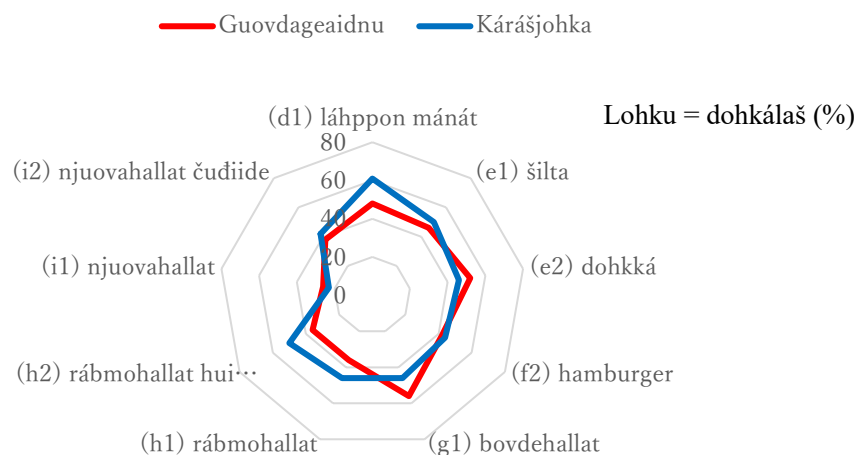
Gažaldagaid (h) mielde (aktiivva doaimma, mii gullá sámii boazoealáhussii) ii oidno materiálain nu čielga erohus informánttaid gaskkas. Goappaš informánttat eai dohkkehan

vearbba *njuovahallat* nu bures (Guo. 26% ja Kár. 23%) cealkagis (h1), mas ii leat doaimma dahkki, muhto dohkkehedje buorebut (Guo. 38% ja Kár. 42%) cealkagis (h2), mas lea doaimma dahkki *čuđiide*.

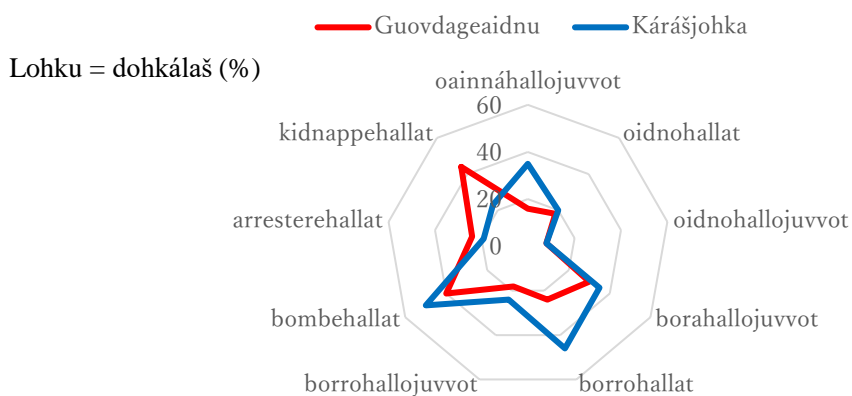
Gažaldagaid (i) mielde (passiivavearbba vuodđovearba, mii lea odđa loatnasátni) oidno materiálain ahte kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje oalle bures (50%) cealkaga (i1), mas lea vearba *bombehallat*, go guovdageaidnulaš informánttat veahá unnibut (40%). Goappaš informánttat dohkkehedje cealkaga (i3), mas lea vearba *arresterehallat*, oalle unnán (Guo. 24%, Kár. 19%). Guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje cealkaga (i5), mas lea vearba *kidnappehallat*, mihá buorebut (44%) go kárášjohkalaš informánttat (23%). Buot informánttat dohkkehedje hui bures *-juvvot*-vearbaid. Erohus guovdageaidnulaš ja kárášjohkalaš informánttaid gaskkas lea ahte ii oktage kárášjohkalaš informánttain vástidan *OK* cealkagiin (i3) ja (i5).

Mun čájehan bohtosiid informánttaid bajásšaddanbáikkiid veardádallamis semánttalaš bealis govvosis 26 ja morfologalaš bealis govvosis 27. Govvosis 26 oidno ahte semánttalaš bealis leat muhtun erohusat guovdageaidnulaš ja kárášjohkalaš informánttaid gaskkas. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje buorebut subjavevttá *láhpon mánát*, heakkahis subjavevttá *dohkká* ja vearbba *rábmohallat* go guovdageaidnulaš informánttat. Vearbba *bovdehallat* dohkkehedje guovdageaidnulaš informánttat nuppeládje buorebut. Eará áššit leat seammaláganat goappaš informánttain.

Govvosis 27 oidnojit muhtun čielga erohusat informánttaid gaskkas. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje variántta *oainnahallojuvvot* ja *borrohallat* mihá buorebut go guovdageaidnulaš informánttat. Guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje baicce vearbba *arresterehallat* ja *kidnappehallat* buorebut.

Govus 26. Semánttalaš veardádallan guovdageaidnulaš ja kárásjohkalaš informánttaid gaskkas

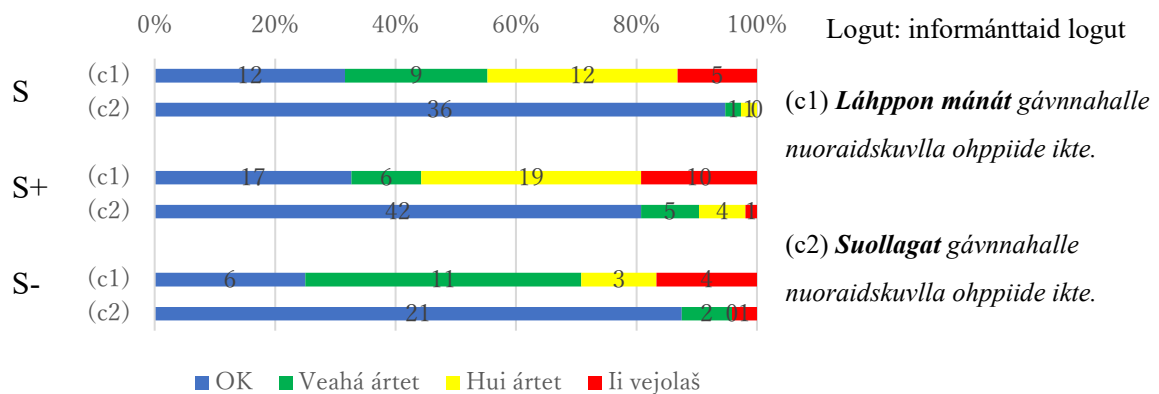
Govus 27. Morfologalaš veardádallan guovdageaidnulaš ja kárásjohkalaš informánttaid gaskkas

5.5. Bohtosat informánttaid gielladuogážiid veardádallamis

Dan kapihttalis guorahalan vástádusaid gielladuogážiid vuodul. Juogán vástádusaid golmma jovkui, 38 *informántta* S geain lea leamaš sámegiella dehálamos giellan mánnávuodas skuvllas, 52 *informántta* S+ geain leat leamaš sámegiella ja eará gielat mánnávuodas skuvllas, ja 24 *informántta* S- geain ii leat leamaš sámegiella dehálamos giellan mánnávuodas skuvllas. Mildosis 4.4 gávdnojit bohtosat.

Gažaldagaid (a) ja (b) mielde ii oidno stuora erohus informánttaid S, S+ ja S- gaskkas vearbba *oainnáhallat* variánttain. Variántta *oidnohallojuvvot* dohkkehedje unnimusat buot informánttat. Informánttat S dohkkehedje dan unnimusat (8%), informánttat S+ (14%) ja informánttat S- buoremusat (17%). Variántta *oainnáhallojuvvot* ja *oidnohallat* dohkkehuvvui veahá buorebut, muhto goit oalle unnán. Vearbba *borahallat* variánttaid dohkkehedje buot informánttat veahá buorebut go vearbba *oainnáhallat* variánttaid. Vearbba *borahallat* variánttain lea seammalágan tendeansa go vearbba *oainnáhallat* variánttain. Variántta *borrohallojuvvot* dohkkehuvvui unnimusat buot informánttain.

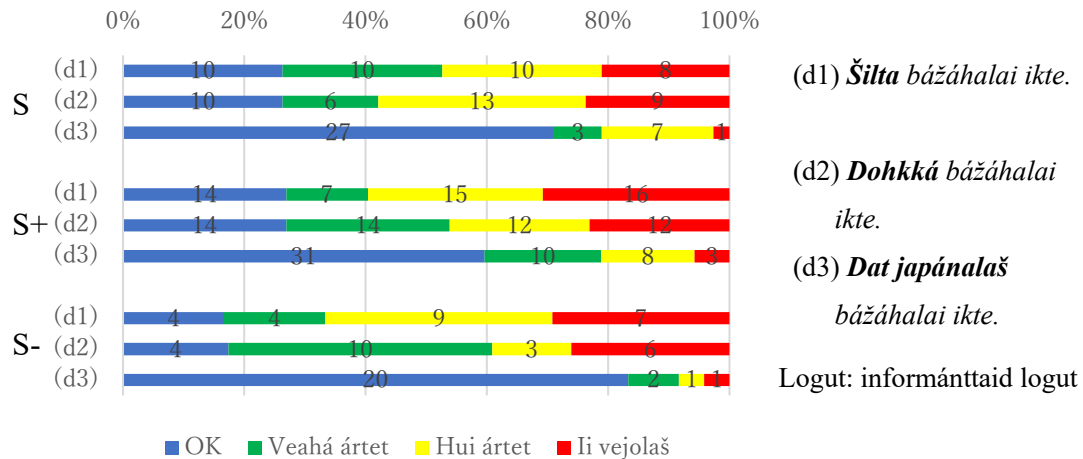
Gažaldagaid (c) mielde gávdno čielga erohus informánttaid gaskkas. Govvosis 28 oidno ahte informánttat S- dohkkehedje oalle bures (71%) cealkaga (c1), mas lea subjeakta *láhppon mánát*, ja informánttat S+ veahá unnán (45%) ja informánttat S fas veahá bures (56%).

Govus 28. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

Gažaldagaid (d) mielde oidno govvosis 29 ahte informánttat S dohkkehedje heakkahis subjeavtta *šilta* buorebut (52%) go heakkahis subjeavtta *dohkká* (42%). Nuppeláhkái dohkkehedje informánttat S+ ja S- *dohkká* buorebut go *šilta* passiivva subjeaktan.

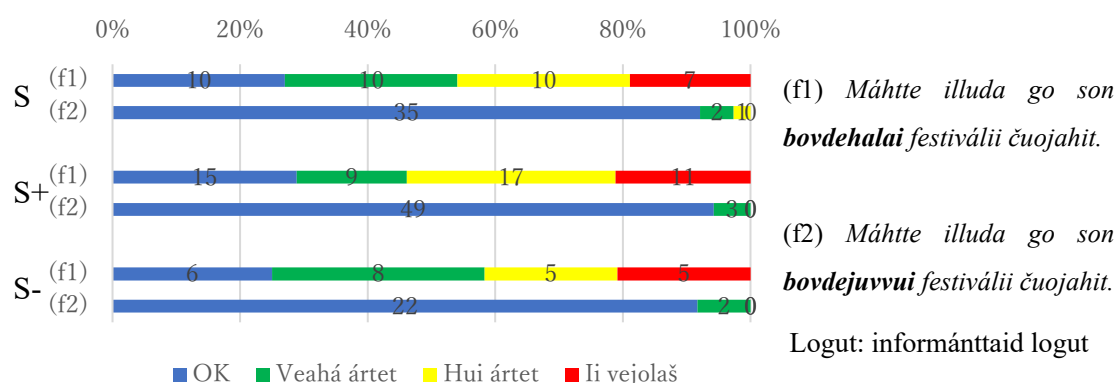
Informánttat S- dohkkehedje *dohkká* oalle bures (60%) ja *šilta* oalle unnán (34%) ja informánttat S+ fas *dohkká* (54%) ja *šilta* (40%). Informánttat S ja S+ dohkkehedje cealkaga (d3), mas lea heakkalaš subjeakta *dat japánalaš*, unnibut go informánttat S-.

Govus 29. Dohkkehangearggusvuohta: Passiivva subjeavtta heakkalašvuohta

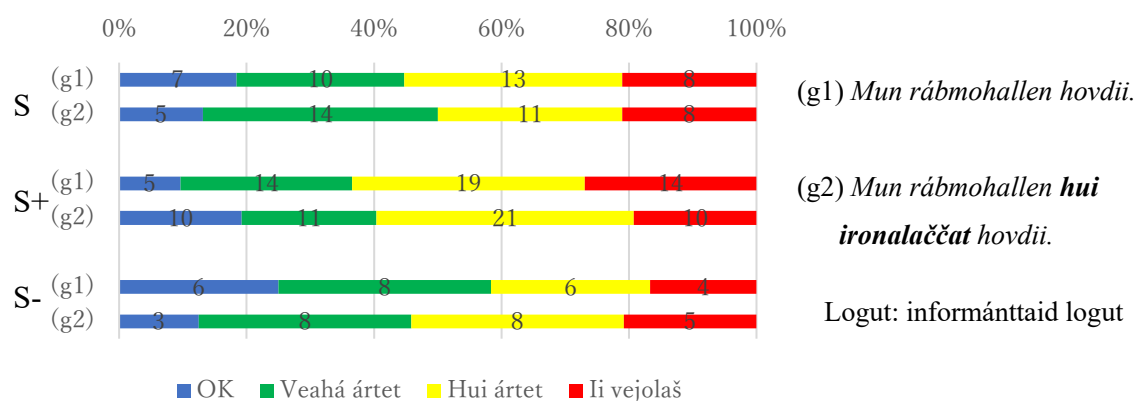
Gažaldagaid (e) mielde oidno materiálain smávva erohus informánttaid S, S+ ja S-gaskkas. Informánttat S vástidedje *OK* oalle ollu (74%) cealkagis (e1), mas lea heakkalaš subjeakta *hamster*, go eará informánttat S+ (58%) ja S- (50%). Heakkahis subjeakta *hamburger* ii dohkkehuvvon nu bures buot informánttain (S 42%, S+ 40%, S- 37%).

Gažaldagaid (f) mielde oidno govvošis 30 ahte informánttat S- dohkkehedje oalle bures (58%) cealkaga (f1), mas lea vearba *bovdehallat*, informánttat S+ veahá unnibut (46%), ja informánttat S fas oalle bures (54%). Informánttat S-, geain ii leat leamaš sámeigiella dehálamos giellan mánnávuođa skuvllas, orrot dohkkeheame buorebut vearbba *bovdehallat* go eará informánttat S ja S+, geain lea leamaš sámeigiella mánnávuođa skuvllas.

Govus 30. Dohkkehangearggusvuohta: passiivva subjeakta mii illuda doaimmas

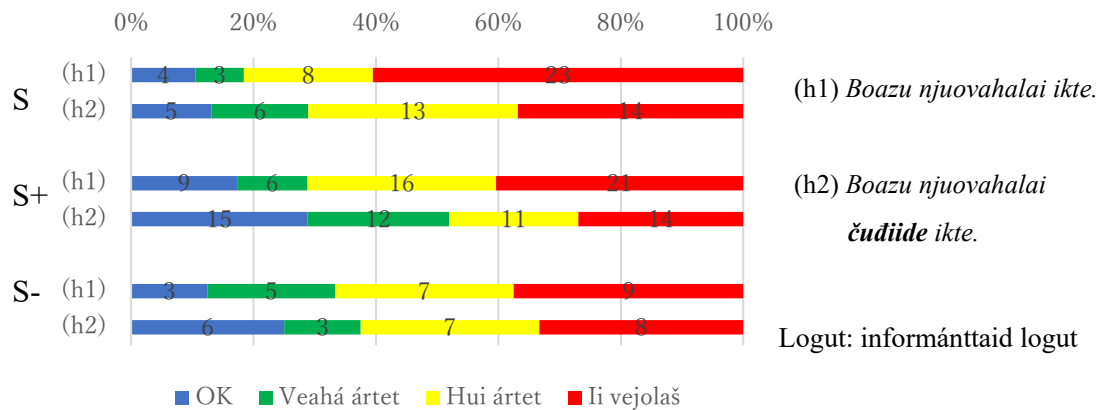
Gažaldagaid (g) mielde oidno govvosis 31 ahte informánttat S+ dohkkehedje unnimusat goappaš cealkagiid (g1, 37%) ja (g2, 40%). Informánttat S dohkkehedje oalle bures (50%) cealkaga (g2), mas lea malefaktiiva adverbála *hui ironalaččat*, ja cealkaga (g1), mas ii leat adverbála, veahá unnán (44%). Informánttat S- dohkkehedje oalle bures (58%) cealkaga (g1) ja cealkaga (g2) (46%). Informánttat S ja S+ dohkkehedje cealkaga (g2) veahá buorebut go cealkaga (g1), ja informánttat S- baicce cealkaga (g2) lagabui 60%.

Govus 31. Dohkkehangearggusvuohta: Vuodđovearbba objekta, mii lea benefaktiiva dilis

Gažaldagaid (h) mielde oidno govvosis 32 ahte informánttat S dohkkehedje unnimusat goappaš cealkagiid (h1, 19%) ja (h2, 29%). Informánttat S+ dohkkehedje cealkaga (h2) oalle bures (52%) ja cealkaga (h1) unnán (29%). Informánttat S- dohkkehedje sullii

seamma ládje cealkaga (h1, 34%) ja cealkaga (h2, 38%). Buot informánttat dohkkehedje buorebut cealkaga (h2) go cealkaga (h1). Informánttat S ja S- orrot árvvoštallame cealkagiid sáni ektui, muhto informánttat S+ cealkaga (h2) semánttalaš mearkkašumi dahje dahkki bákkolašvuoda ektui.

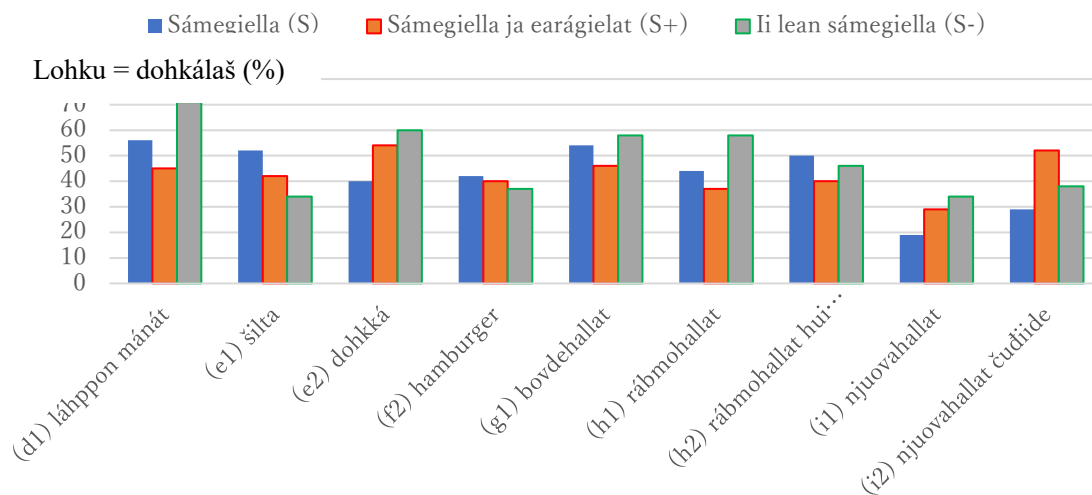

Govus 32. Dohkkehangearggusvuoha: Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

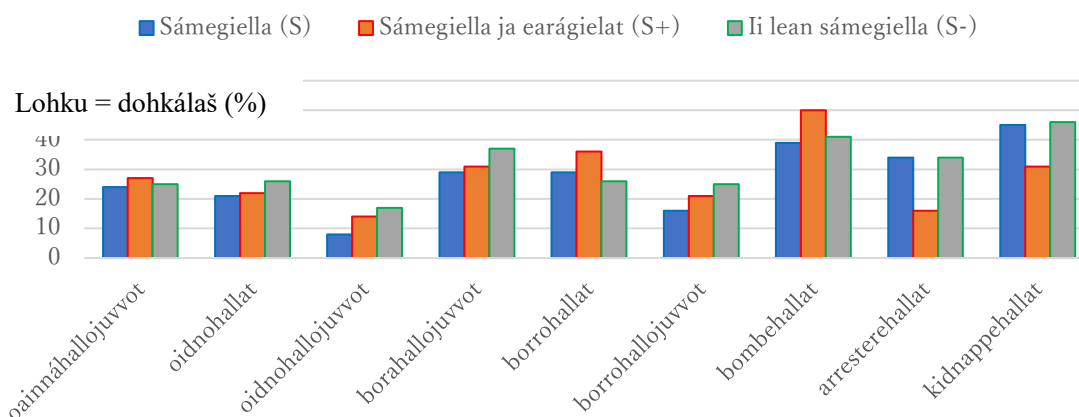
Gažaldagaid (i) mielde materiálain oidnojit muhtun erohusat vearbaid gaskkas ja informánttaid gaskkas. Informánttat S+ dohkkehedje oalle bures (50%) cealkaga (i1), mas lea vearba *bombehallat*, ja informánttat S ja S- veahá unnán (S 39% ja S- 41%). Informánttat S+ dohkkehedje unnimusat (17%) cealkaga (i3), mas lea vearba *arresterehallat*, ja informánttat S (34%) ja informánttat S- fas (34%). Seamma ládje informánttat S+ dohkkehedje unnimusat (31%) cealkaga (i5), mas lea vearba *kidnappeshallat*, ja informánttat S (45%) ja informánttat S- fas (46%).

Mun čájehan bohtosiid informánttaid gielladuogážiid veardádallamis semánttalaš bealis govvošis 33 ja morfologalaš bealis govvošis 34. Govvošis 33 oidno seammalágan tendeansa subjeavttas *láhppon mánát*, vearbbain *bovdehallat* ja *rábmohallat*. Informánttat S ja S- dohkkehedje dáid oalle bures ja informánttat S+ unnibut. Vearba *njuovahallat* dohkkehuvvui oalle unnán go cealkagis ii leat dahkki, muhto go

cealkagis lea dahkki *čuđiide*, dohkkehuvvui cealkka mihá buorebut. Erenoamážit informánttat S+ dohkkehedje oalle bures. Heakkahis subjeavttaid mielde oidno čielga erohus subjeavttaid gaskkas. Subjeakta *hamburger* dohkkehuvvui measta seammá ládje buot informánttain ja subjeavttat *šilta* ja *dohkká* dohkkehuvvojedje eará ládje juohke informántajoavkkus. Informánttat S dohkkehedje subjeavtta *šilta* oalle bures. Orru leame muhtun heakkalašvuoda erohus subjeavttaid *šilta*, *dohkká* ja *hamburger* gaskkas. Govvosis 34 oidno tendeansa ahte variánta *-ohallojuvvot* dohkkehuvvui buoremusat informánttain S- ja unnimusat informánttain S. Veahá čielgasit oidno ahte informánttat S- dohkkehedje variántta *borahallojuvvot* buorebut ja informánttat S+ fas variántta *borrohallat* buorebut. Gažaldagaid (i) mielde dohkkehedje informánttat S ja S- vearbbaid sullii seamma ládje, muhto informánttat S+ vearbba *bombehallat* mihá buorebut ja vearbba *arresterehallat* ja *kidnappehallat* fas mihá unnibut go informánttat S ja S-.

Govus 33. Semánttalaš veardádallan informánttaid gielladuogažiid gaskkas

Govus 34. Morfologalaš veardádallan informánttaid gielladuogážiid gaskkas

5.6. Bohtosat beaivválaš giellaanu veardádallamis

Materiálaid guorahalan informánttaid beaivválaš giela(id) vuodul. Juogán informánttaid guovtti jovkui, *informánttat DS* (39 informántta), geat hupmet dušše sámegeiella beaivválaš giellan, ja *informánttat ES* (72 informántta), geat hupmet sihke sámegeiella ja eanetlogugiela(id). Juogán maiddáid informánttaid ES guovtti jovkui, *informánttat NG* (51 informántta), geat hupmet norggagiella beaivválaččat, ja *informánttat SG* (15 informántta), geat hupmet suomagiella beaivválaččat. Mildosis 4.5 gávdnojit bohtosat.

Gažaldagaid (a) ja (b) mielde (morfologalaš variánttat) oidno materiálain (mildosis 4.5) ahte informánttat DS dohkkehedje unnibut vearbba *oainnáhallat* variánttaid go informánttat ES. Goappaš informánttat DS ja ES dohkkehedje buoremusat variántta *oainnáhallojuvvot*, unnibut variántta *oidnohallat* ja unnimusat variántta *oidnohallojuvvot*. Informánttat SG dohkkehedje vearbba *oainnáhallat* variánttaid buorebut go informánttat NG. Informánttat DS dohkkehedje variántta *borrohallojuvvot* buorebut (21%) go variántta *borrohallat* (15%), vaikko eará bohtosiid mielde dohkkehuvvojedje *-ohallojuvvot*-variánttat dábálaččat unnimusat. Informánttat ES

dohkkehedje variántta *borrohallat* buorebut (39%) go eará variánttaid, ja seammás mihá buorebut go informánttat DS (15%). Informánttat NG dohkkehedje vearbba *borahallat* variánttaid measta seammaládje go informánttat SG, muhto variántta *borrohallat* mihá buorebut (43%) go informánttat SG (20%). Goappaš informánttat DS ja ES dohkkehedje buorebut vearbba *borahallat* variánttaid go vearbba *oainnáhallat* variánttaid.

Gažaldagaid (c) mielde (passiivva subjeakta, mii lea benefaktiiva dilis) oidno ahte informánttat ES dohkkehedje veahá buorebut (57%) cealkaga (c1), mas lea subjeakta *láhppon mánát*, go informánttat DS (46%). Goappaš informánttat dohkkehedje hui bures cealkaga (c2), mas lea subjeakta *suollagat*. Informánttat SG dohkkehedje cealkaga (c1) buorebut (73%) go informánttat NG (55%).

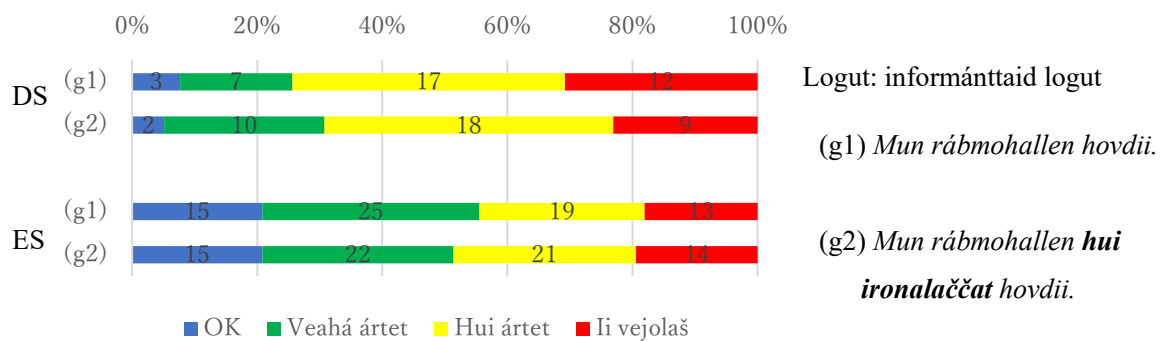
Gažaldagaid (d) mielde (passiivva subjeavtta heakkalašvuohta) dohkkehedje informánttat ES veahá buorebut cealkagiid (d1, 46%) ja (d2, 55%), main lea heakkahis subjeakta *šilta* dahje *dohkká*, go informánttat DS cealkagiid (d1, 36%) ja (d2, 46%). Goappaš informánttat dohkkehedje veahá buorebut cealkaga (d2) go cealkaga (d1). Dáro- ja suomagiela giellaanu dáfus informánttat NG dohkkehedje oalle bures sihke cealkaga (d1, 53%) ja (d2, 56%) go informánttat SG (d1, 34%) ja (d2, 47%).

Gažaldagaid (e) mielde (subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji) dohkkehedje informánttat ES cealkaga (e2), mas lea subjeakta *hamburger*, buorebut (47%) go informánttat DS (31%). Ii oidno nu stuora váikkuhus cealkagiid dohkkeheamis, go cealkagis lea doaimma vásiheaddji *mus*. Informánttat NG ja SG dohkkehedje measta seammaládje cealkagiid (e1) ja (e2).

Gažaldagaid (f) mielde (passiivva subjeakta, mii illuda doaimmas) ii oidno stuora erohus informánttaid gaskkas. Cealkka (f1) mas lea vearba *bovdehallat* dohkkehuvvui oalle bures goappaš informánttain DS (52%) ja ES (53%), ja cealkka (f2),

mas lea vearba *bovdejuvvot*, hui bures informánttain DS (98%) ja ES (100%). Informánttat NG ja SG dohkkehedje fas goappaš cealkagiid measta seammaládje.

Gažaldagaid (g) mielde (vuodđovearbba objekta, mas lea benefaktiiva dilli) oidno materiálain čielga erohus informánttaid DS ja ES gaskkas. Govvosis 35 oidno ahte informánttat DS dohkkehedje oalle unnán cealkaga (g1, 26%) ja (g2, 31%), ja informánttat ES oalle bures cealkaga (g1, 56%) ja (g2, 52%). Cealkagiid (g1) ja (g2) gaskkas ii oidno nu čielga erohus goappaš informánttain. Informánttat ES, geat hupmet sihke sámegiela ja eanetlogugiela beaivválaččat, dohkkehedje oalle bures vearbba *rábmohallat*.

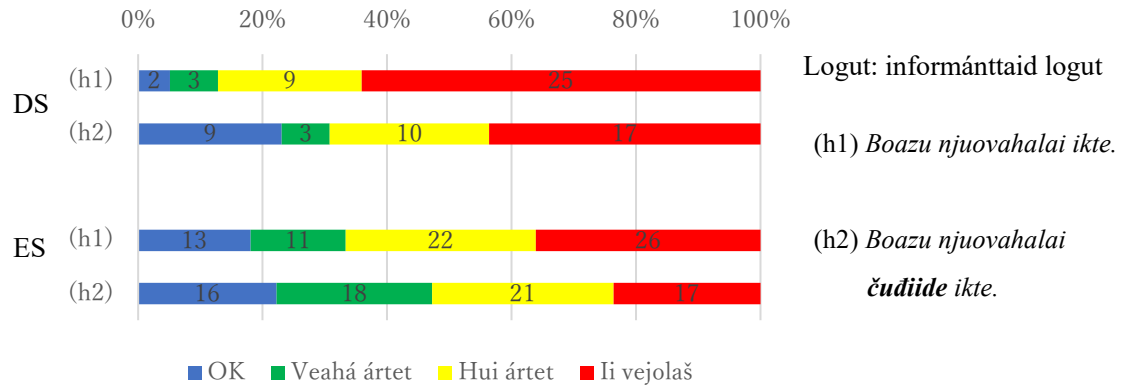

Govus 35. Vuodđovearbba objekta, mas lea benefaktiiva dilli, informánttain DS ja ES

Informánttaid NG ja SG gaskkas ii oidno čielga erohus cealkagiid (g1) ja (g2) gaskkas. Informánttat NG dohkkehedje veahá buorebut cealkaga (g1, 56%) ja cealkaga (g2, 51%) go informánttat SG cealkaga (g1, 47%) ja (g2, 46%). Oidno erohus maiddái nu, ahte informánttat SG vástidedje *OK* unnibut (7%) cealkagis (g1) go informánttat NG (25%).

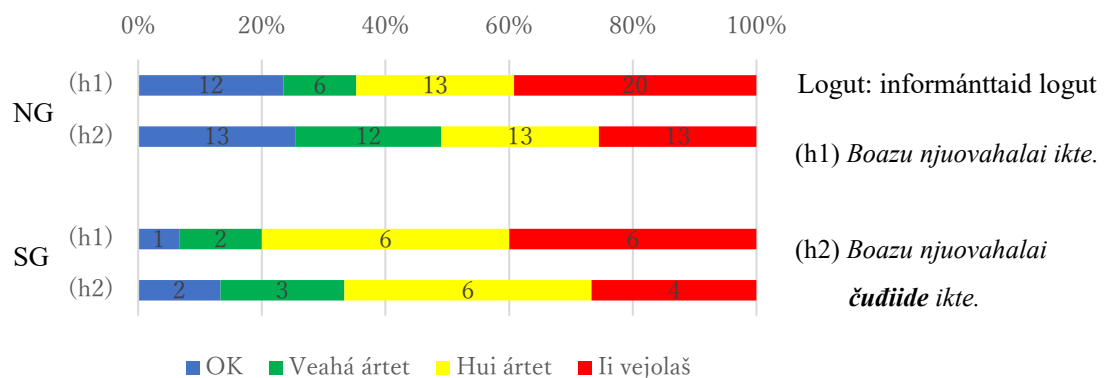
Gažaldagaid (h) mielde (aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii) oidnojit erohusat informánttaid DS ja ES gaskkas ja cealkagiid (h1) ja (h2) gaskkas. Govvosis 36 čájehan ahte informánttat ES dohkkehedje mihá buorebut cealkagiid (h1, 33%) ja (h2, 47%) go informánttat DS cealkagiid (h1, 13%) ja (h2, 31%). Goappaš

informánttat dohkkehedje buorebut cealkaga (h2), mas lea doaimma dahkki *čudiide*, go cealkaga (h2), mas ii leat dahkki.

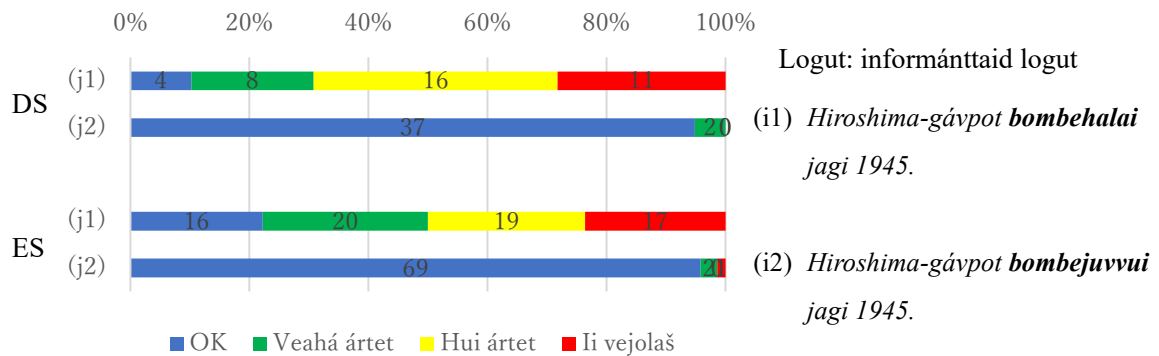
Govus 36. Dohkkehangearggusvuohta: Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii, informánttain DS ja ES

Govvosis 37 oidno maiddáai ahte informánttat NG dohkkehedje mihá buorebut cealkaga (h1,36%) ja (h2, 49%) go informánttat SG (h1, 20%) ja (h2, 33%). Informánttat NG geat hupmet beaivválaččat sihke sámegiela ja dárogiela, dohkkehedje vearbba *njuovahallat* mihá buorebut go informánttat DS ja SG. Árvalan ahte dárogiela geavaheapmi váikkuhivččii cealkagiid dohkkeheapmái.

Govus 37. Dohkkehangearggusvuohta: Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii, informánttain NG ja SG

Gažaldagaid (i) mielde (passiivavearba vuodđovearba, mii lea ođđa loatnasátni) govvosis 38 oidno čielga erohus informánttaid DS ja ES gaskkas vearbba *bombehallat*. Informánttat ES dohkkehedje oalle bures (50%) cealkaga i1, mas lea vearba *bombehallat*, ja informánttat DS unnán (31%). Informánttaid NG ja SG gaskkas ii oidno stuora erohus.

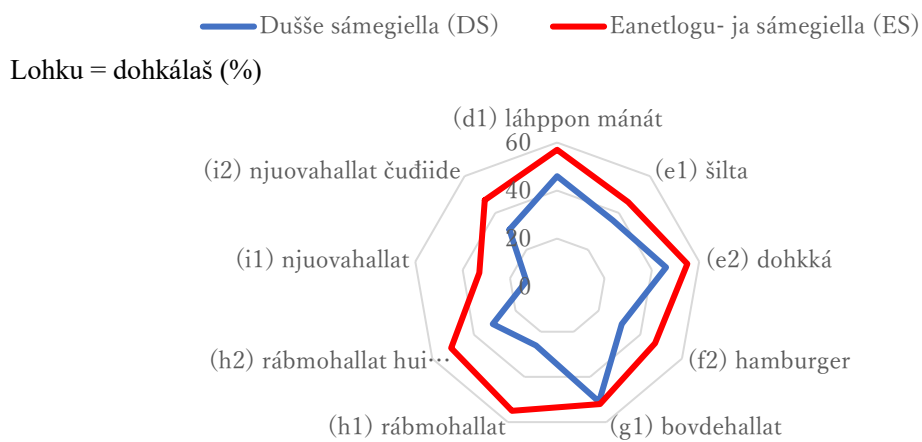

Govus 38. Dohkkehangearggusvuotta: Vearba *bombehallat* informánttain DS ja ES

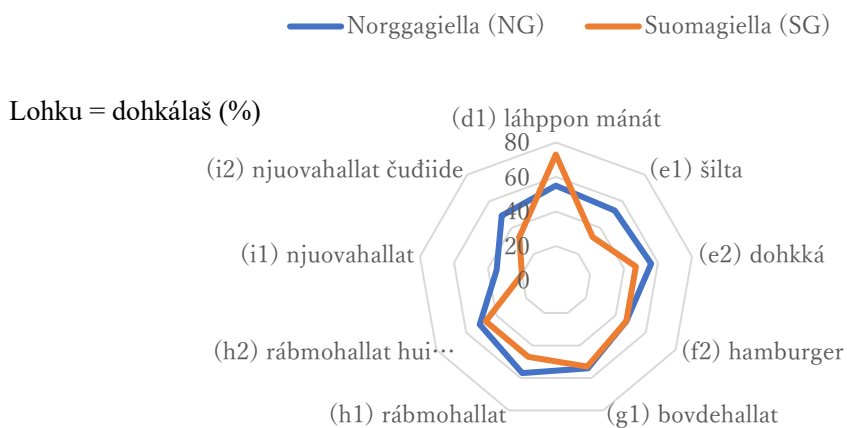
Vearbba *arresterehallat* mielde ii oidno čielga erohus informánttaid DS ja ES gaskkas. Informánttat DS ja ES dohkkehedje cealkaga (i3) oalle unnán (sullii 25%). Informánttat ES dohkkehedje vearbba *arresterejuvvot* unnibut (82%) go informánttat DS (92%). Informánttat NG ja SG gaskkas ii oidno stuora erohus vearbba *arresterehallat* mielde, muhto informánttat SG dohkkehedje fas vearbba *arresterejuvvot* unnibut (67%) go informánttat DS (85%). Cealkaga (i5) mielde, mas lea vearba *kidnappehallat*, ii oidno fas erohus informánttaid DS (38%) ja ES (37%) gaskkas. Informánttat ES dohkkehedje vearbba *kidnappejuvvot* unnibut (78%) go informánttat DS (92%). Informánttat NG dohkkehedje vearbba *kidnappehallat* unnibut (33%) go informánttat SG (46%). Ii oidno stuora erohus informánttaid NG ja SG gaskkas vearbba *kidnappejuvvot* mielde.

Mun čájehan bohtosiid informánttaid beaivválaš giellaanu dáfus semánttalaš bealis govvosis 39 informánttaid DS ja ES dáfus ja govvosis 40 informánttaid NG ja SG dáfus (boahhte siiddus). Informánttain ES geat hupmet sihke sámegeiela ja eanetlogugiela

beaivválaččat, lea mihá buoret dohkkehangearggusvuohta semánttalaš bealis go informánttain DS geat hupmet dušše sámegiela beaivválaččat. Dáro- ja suomagiela giellaanu dáfus oidno ahte informánttat NG geat hupmet sihke dáro- ja sámegiela, dohkkehedje buorebut measta buot cealkagiid go informánttat SG geat hupmet sihke suomagiela ja sámegiela, muhto informánttat SG dohkkehedje subjeavtta *láhppon mánát* buorebut go informánttat NG.

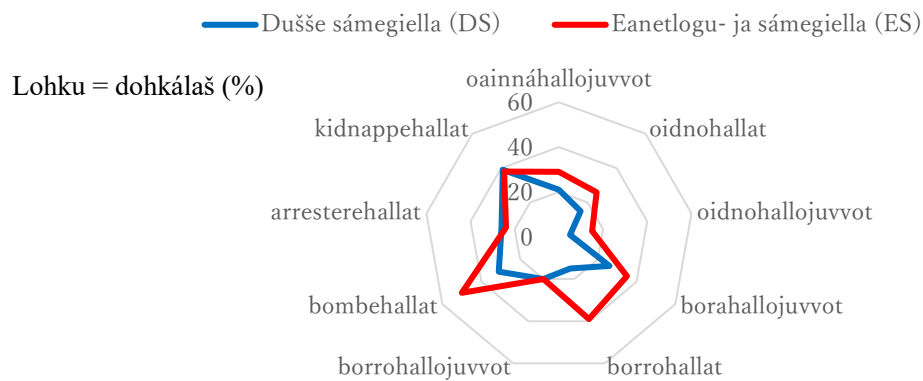

Govus 39. Semánttalašlaš veardádallan informánttaid DS ja ES gaskkas

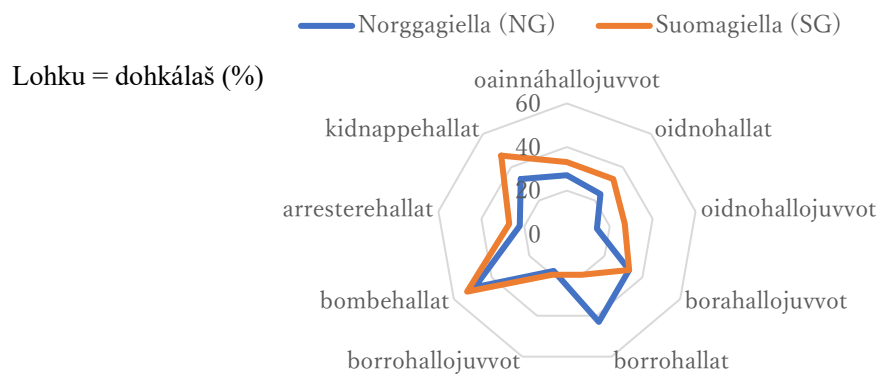

Govus 40. Semánttalašlaš veardádallan informánttaid NG ja SG gaskkas

Morfologalaš bealis čájehan fas govvosis 41 informánttaid DS ja ES dáfus ja govvosis 42 informánttaid NG ja SG dáfus. Informánttat ES dohkkehedje morfologalaš variánttaid ja vearbba *bombehallat* buorebut go informántta DS. Variánta *borrohallat* dohkkehuvvui informánttain ES mihá buorebut go informánttain DS. Goappaš informánttat dohkkehedje measta seamma ládje variántta *borrohallojuvvot* ja vearbba *arresterehallat* ja *kidnappehallat*. Dáro- ja suomagiela giellaanu dáfus dohkkehedje oppalaččat informánttat SG buorebut go informánttat NG. Das oidno čielga erohus nu, ahte informánttat NG dohkkehedje variántta *borrohallat* buorebut go informánttat SG.

Govus 41. Morfologalaš veardádallan informánttaid DS ja ES gaskkas

Govus 42. Morfologalaš veardádallan informánttaid NG ja SG gaskkas

6. Jearahallanbarggu bohtosiid veardádallamat ja analysat

Mu masterbarggus leat vuđolaččat guokte dutkanášši, *semánttalaš* ja *morfologalaš* bealli. Semánttalaš bealli sisttisoallá golbma oasi, *passiivva subjeavtta dilli*, *passiivva subjeavtta heakkalašvuolta* ja *aktiiva doaibma*, mii gullá *boazoealáhussii*. Oassi *passiivva subjeavtta dilli* gusto cealkagiidda (c1), (f1), (g1) ja (g2), ja oassi *passiivva subjeavtta heakkalašvuolta* fas cealkagiidda (d1), (d2) ja (e2). Goalmmát oassi lea seamma kategoriija go cealkagat (h1) ja (h2). Morfologalaš bealis leat guokte oasi, - *hallat-vearbbaid morfologalaš variánttat* cealkagiin (a1)–(a4) ja (b1)–(b4), ja *odđasániid ráhkadeapmi* cealkagiin (i1)–(i6). Mun veardádan ja analyseren bohtosiid sihke buot vástádusaid veardádallamis ja informánttaid duogáziid dáfus.

6.1. Veardádallamat ja analysat passiivva subjeavtta diliin

6.1.1. Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus

Cealkaga (c1) (subjeakta *láhponánát*) orru leame váttis informánttaide árvvoštallat. Cealkaga (c1) subjeakta lea ÁVKAŠUVVI-rollas, vaikko vuorddášii GILLÁJEADDJI-rola ráddjehusaid geažil. Sivva sáhtá leat ahte ártetvuolta ii oidno njuolga cealkagis nu, ahte sátn- ja cealkkahámi ektui ii oro leame feaila.

Cealkaga (f1) (vearba *bovdehallat*) orru leame váttis informánttaide árvvoštallat. Cealkaga (f1) vearbba *bovdehallat* subjeavtta semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI, dannego subjeakta illuda doaimmas. Sivva sáhtá leat ahte cealkagis ii oidno njuolga ártetvuolta.

Cealkagiid (g1) ja (g2) (vearba *rábmohallat*) orru leame maiddá váttis informánttaide árvvoštallat, vaikko vearba *rábmohallat* ii oro heiveme passiivvearban ráddjehusaid geažil. Aktiivva vearbba *rábmot* objekta lea ÁVKAŠUVVI-rollas, namalassii doaibma *rábmot* dagaha prototyhpalaččat benefaktiiva dili objektii. Bohtosiin

árvalan ahte *-hallat*-passiivva adversatiiva mearkkašupmi sáhtta leat jávkame suorggádusas *rábmohallat*, dahje benefaktiiva vearbbain sáhtta goit maiddái suorggiduvvot *-hallat*-passiiva muhtun informánttaid mielas. Malefaktiiva adverbiála *hui ironalaččat* ii oro váikkuheame dohkkeheapmái. Sivva livččii dat ahte adverbiála *hui ironalaččat* ii leat dábálaš dadjanvuohki informánttaide. Cealkagiid (c1) ja (g1) mielde sáhtášedje cealkagat dohkkehuvvot álkit juste muhtun sierra dilálašvuodain, omd. dakkár dilálašvuodain, *mánát mearriedje ieža čiehkádit eará sadjái, dannego dilli lei sidjiide hui unohas* (cealkagis (c1)), ja *mun lean bargan heittogit dahje boasttut. In galgga rábmjuvvot* (cealkagis (g1)). Jus informánttaid mielas lea lunddolaš jurddašit dakkárin cealkagiid hárrái, de livččii álki dohkkehit.

6.1.2. Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus

Informánttaid agiid dáfus buot ahkejoavkkuin lea dohkkehangearggusvuolta birrasii 50% cealkaga (c1) subjeavttas *láhpon mánát*. Informánttaide orru leame váttis árvoštallat cealkaga (c1). Informánttat E dohkkehedje cealkaga (f1) vearbba *bovdehallat* oalle bures ja sivva sáhtta leat ahte vearba *bovdehallat* orru leame informánttaid E leksikonas. **Bajásšaddanbáikkiid** dáfus orru leame ahte suomabeale informánttat dohkkehedje buorebut cealkaga (c1) ja (f1) go norggabeale informánttat. Vearbbaid *gávnnahallat* ja *bovdehallat* ÁVKAŠUVVI-subjeakta orru leame dohkálaččat suomabeale informánttaide. Guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje vearbba *bovdehallat* cealkagis (f1) buorebut go kárášjohkalaš informánttat, muhto cealkaga (c1) baicce unnibut. Sivva sáhtta leat ahte Guovdageainnus lea passiivavearba *bovdehallat* muhtun muddui olbmuid leksikonas dego vearba *bovdejuvvot*, vaikko guovdageaidnulaš informánttaid gaskkas lea muhtun ládje malefaktiiva mearkkašupmi vearbbas

gávnnahallat. **Gielladuogážiid dáfus** dohkkehedje informánttat S- oalle bures cealkagiid (c1) ja (f1) go informánttat S+ baicce unnán. Mun árvalan ahte informánttat S- eai oahppan *-hallat*-passiivva malefaktiiva mearkkašumi nu bures skuvlaáigge. **Giellaanu dáfus** dohkkehedje informánttat ES ja SG cealkaga (c1) buorebut go eará informánttat. Bohtosiid mielde árvalan ahte das livččii muhtun muddui suomagiela váikkuheapmi.

Cealkagiid (g1) ja (g2) mielde informánttat ahkejoavkkus A ja B dohkkehedje oalle bures vearbba *rábmohallat* ja oalle unnán ahkejoavkkus C ja E. Passiivavearba *rábmohallat* orru leame vearbba *rábmojuvvot* synonyma nuorat informánttaide. **Bajásšaddanbáikiid dáfus** kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje buorebut vearbba *rábmohallat* go guovdageaidnulaš informánttat. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje maiddá buorebut cealkaga (g2) mas lea malefaktiiva adverbiála *hui ironalaččat*, go cealkaga (g1). Cealkaga (g1) vearbba *rábmohallat* subjekta sáhtta leat juogo GILLÁJEADDJI- dahje ÁVKAŠUVVI-rollas ja cealkaga (g2) subjekta orru leame GILLÁJEADDJI-rollas. Dan mielde árvvoštalašedje kárášjohkalaš informánttat cealkagiid subjavevta dili ektui, muhto guovdageaidnulaš informánttat baicce leksikona ektui. **Gielladuogážiid dáfus** informánttat S- dohkkehedje cealkaga (g1) buorebut go cealkaga (g2). Sivva sáhtta leat ahte informánttaide S- orru leame vearba *rábmohallat* dábálaš passiivavearba nugo vearba *rábmojuvvot* ja advearba *ironalaččat* ii livčče dábálaš sámeziel sátni. Go veardáalan cealkagiin (c1) ja (f1), *-hallat*-passiivvas ii leat nu garra malefaktiiva mearkkašupmi informánttaid S- gaskkas. **Giellaanu dáfus** dohkkehedje informánttat ES vearbba *rábmohallat* mihá buorebut go informánttat DS ja informánttat NG buorebut go informánttat SG. Ii oidno čielga váikkuhus negatiiva adverbiálain *hui ironalaččat*. Gielladuogážiid ja giellaanu ektui orru dárogielat dilli váikkuheame muhtun muddui dohkkeheapmái. Sivva sáhtta leat ahte dárogielas eai leat čielga semánttalaš

ráddjehusat passiivavearba anus malefaktiiva ja benefaktiiva dili mielde.

Bohtosiid mielde vearba *gávnnahallat* lea dábálaš *-hallat*-suorggádus informánttaide, muhto cealkaga (c1) orru leame maiddái váttis árvvoštallat, go cealkagis ii oidno njuolgga feaila. Vearba *bovdehallat* orru leame informánttaid leksikonas suomábeale ja guovdageaidnulaš informánttain. Vearba *rábmohallat* orru leame dohkkeheamis, vaikko ii lean leamaš leksikonas, iige rievttis suorggádus ovddeš giellaoahpaid mielde, nugo Nickela ja Sammallahti (2011: 566) giellaoahpas.

6.2. Veardádallamat ja analysat passiivva subjavevttá heakkálašvuodain

6.2.1. Veardállamat ja analysat buot vástádusaid dáfus

Cealkagiid (d1) ja (d2) (heakkahis subjeakta *šilta* ja *dohkká*) orru leame maiddái váttis informánttaide árvvoštallat. Goappaš cealkagiid subjavevttat livčče ČUOZÁHÁT-rollas ja heakkahis subjeakta *dohkká* dohkkehuvvui veahá buorebut go *šilta*. Subjavevttas *šilta* sáhtášedje čájehuvvot olbmuid muhtunlágan identitehtaáššit ja jurdagat ja subjeakta *dohkká* lea olmmoš-/eallihámát. Subjavevttas *dohkká* orru leame eambo “heakkálašvuolta” go subjavevttas *šilta*. Mun lasihan ahte cealkka (d3) dohkkehuvvui mu árvvoštallama mielde veahá unnán buorin cealkkan. Mu hypotesa lea ahte subjeaktagihpus *dat japánalaš* lea demonstratiiva pronomen *dat* ja dát *dat* váikkuhivččii dohkkeheapmái. **Cealkaga (e1) ja (e2)** mielde (subjeakta *hamster* ja *hamburger*) lea seammalágan tendeansa go cealkagiin (d1), (d2) ja (d3). Informánttaide livččii váttis árvvoštallat cealkaga (e2), mas lea heakkahis subjeakta *hamburger*. Bohtosiin oidno ahte VÁSIHEADDJI-adverbiála gihppu *mus* ii oro váikkuheame dohkkeheapmái.

6.2.2. Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus

Cealkagiid (d1) ja (d2) mielde ahkejoavkkut A ja B dohkkehedje buorebut heakkahis subjeavttaid *šilta* ja *dohkká*. Ahkejoavkkuin A ja D oidno sullasaš tendeansa nu, ahte subjeakta *dohkká* dohkkehuvvui buorebut go *šilta*. Mun árvalan ahte nuorat informánttaide livčče mánggabealát erohusat heakkalašvuoda ja heakkahisvuoda gaskkas, dahje subjeavtta heakkalašvuoda bákkolašvuolta orošii jávkame.

Bajásšaddanbáikkiid dáfus norggabeale informánttat dohkkehedje subjeavttaid *šilta* ja *dohkká* buorebut go suomabeale informánttat. Norggabeale informánttaide orru leame heakkahis subjeakta dábálaš *-hallat*-passiivvas. Kárášjohkalaš ja guovdageaidnulaš informánttaid gaskkas ii oidno čielga erohusat heakkahis subjeavttain, muhto kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje unnibut subjeavtta *dat japánalaš*. Muhtun kárášjohkalaš informánttat kommenterejedje ahte subjeakta *dat japánalaš* lea veahá ártet, muhto *okta japánalaš* livččii buoret. Dat ii oro leame mu mielas adversatiiva passiivva ášši, muhto baicce deiktalaš ášši. Mu árvalus lea ahte subjeaktasihppu *dat japánalaš* lea anaforaláš ja muhtun informánttat eai sáhtáše dohkkehit definihtalaš subjeavtta antesedeantta dahje konteavstta haga.

Gielalaš duogážiid dáfus dohkkehedje informánttat S heakkahis subjeavtta *šilta* buoremusat. Informánttat S- dohkkehedje baicce *dohkká* oalle bures ja *šilta* oalle unnán. Mun smiehtan ahte informánttaide S livččii cealkka (d1) *šilta bázáhalai* oahpis ášši ja danne árvoštallui dohkálažžan sámeielas. **Giellaanu dáfus** informánttat ES ja NG dohkkehedje goappaš heakkahis subjeavttaid buorebut. Dáro- ja suomagiela giellaanuid gaskkas lea erohusat nu, ahte suomagielas lea *joutua*-passiiva, man subjeakta lea dábálaččat heakkalaš ja passiivadilli lea malefaktiiva subjektii, muhto dárogiela passiivvain ii leat dakkár iešvuolta. Dat erohusat sahtá váikkuhit maiddái bohtosiidda. Sivva livččii ahte

suomagielagat earuhit passiivva hámi subjeavtta heakkalašvuoda geažil.

Cealkagiid (e1) ja (e2) mielde mađi nuorat informánttat, dohkkehedje fas dađi buorebut heakkahis subjeavtta *hamburger*. Heakkalaš subjeavtta *hamster* dohkkehedje infománttat E oalle unnán. Sivva sáhtta leat ahte vásiheaddjegihppu *mus* ii heiveše dábálaš dadjanvuohká, dahje cealkagis lea juo vásiheaddji *hamster* ja duppálvásiheaddji ii livčče dohkálaš. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje mihá unnibut heakkalaš subjeavtta *hamster* go guovdageaidnulaš informánttat. Mun smiehtan, iigo vearba *borahallat* leat nu dábálaš kárášjohkalaš informánttaide. **Giellaanu dáfus** dohkkehedje informánttat ES subjeavtta *hamburger* buorebut go informánttat DS, muhto informánttaid NG ja SG gaskkas ii oidno stuora erohus. Dien láhkái eanetlogugiela atnu sáhtta váikkuhit heakkahis subjeavttaid dohkkeheapmái.

Cealkagiin (d1), (d2) ja (e2) veardádallamis livččii muhtun heakkalašvuoda erohus *šilta*, *dohká* ja *hamburgera* gaskkas. Mun čájehan govvošis 43 erohusa heakkalašvuoda ja heakkahisvuoda gaskkas bohtosiid geažil.

heakkalaš (muhtun elemeanttat) heakkaheapme
dat japánalaš ↔ *šilta/dohkká* ↔ *hamburger*

Govus 43: Heakkalašvuoda erohus -hallat-passiivva subjeavttas

Cealkagiid (d1) ja (d2) mielde orrot leame baicce mánga faktorat, mat váikkuhit dohkkeheapmái. Mu mielas ahkeerohus ja eanetlogugiela atnu sáhttet leat stuora elemeanttat *-hallat-passiivva* heakkahis subjeavtta dohkkeheamis.

6.3. Veardádallamat ja analysat boazoealáhuslaš aktiiva vearbba njuovvat

6.3.1. Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid veardádallamis

Cealkaga (h1) ja (h2) mielde vearba *njuovahallat* ii oro leame informánttaid leksikonas, vaikko dološ áigge adnui passiivavearban. Nielsena (1979 (1932–1962)) mielde mearkaša vearba *njuovahallat* dárogillii: *Komme til å bli slaktet (f.eks. om ren som forviller seg og kommer til en fremmed “by”)* (KN s.v. *njuovátállát*). Malefaktiivavuhta Nielsena čilgehusa mielde ii leat bohcco perspektiivvas, muhto eaiggáda geahččanguovllus. Jus dilli árvvoštallo bohcco geahččanguovllus, de passiivavearbba *njuovahallat* subjeakta galggašii leat GILLÁJEADDJI-rollas cealkagiin (h1) ja (h2). Dan láhkái vearba *njuovahallat* galggašii čuovvut semánttalaččat bures ráddjehusaid. Bohtosiid vuodul orru vearbba *njuovahallat* GILLÁJEADDJI-subjeavttas leame muhtun váttisvuhta. Cealkagis (h2) oidno ahte DAHKKI-partisipánta *čuđiide* váikkuha dohkkeheapmái. Mu mielas das livčče guokte gielalaš ášši dohkkeheapmái. Vuosttaš lea ahte sániin *čuđiide* laktása negatiiva dovdu sámi referentii ja dáhpáhus lea malefaktiiva bohccui dahje bohcco eaiggádii. Nubbi lea ahte *-hallat*-passiivvas galggašii leat doaimma dahkki, ja dat sáhtta mearkašit ahte ii leat buiga valeansaunnideapmi.

6.3.2. Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus

Čielgaseamos erohusat oidnojit gielladuogážiid ja giellaanu dáfus. Informánttat S dohkkehedje goappaš cealkagiid oalle unnán informánttaid S+ ja S- ektui. Informánttat S+ dohkkehedje cealkaga (h2) mihá buorebut go cealkaga (h1). Mun árvalan ahte informánttat S árvvoštalašedje cealkagiid eanas leksikona ektui. Informánttat S+ orrot árvvoštallat maiddái cealkaga (h1) leksikonain, muhto cealkaga (h2) dohkálažžan semánttalaš govvádusa ektui nu, ahte doaimma livččii malefaktiiva doaimmadahkki

čuđiide geažil, dahje ahte DAHKKI-partisipánta dagaha cealkaga álkibun dulkot.

Giellaanu dáfus dohkkeheddje informánttat ES vearbba *njuovahallat* mihá buorebut go informánttat DS ja seammas informánttat NG maiddai mihá buorebut go informánttat SG. Dat ahte informánttat DS hupmet dušše sámegiela beaivválaččat, sáhtta implisere ahte sii eai dárbbas nu dávjá hupmat eanetlogugielaid. Mun árvalan ahte olbmot gain lea boazodoalloaláhus Sámis, humašedje eanas sámegiela beaivválaččat. Smiehtan maiddái ahte go olbmui lea boazoealáhus, lea hui ártet jus sii smiehtašedje, leago bohccos unohas dovdu go njuvvet bohcco. Dien láhkái sáhtta Sámi boazoealáhus váikkuhit dohkkehepmái. Cealkaga (h1) subjavtta semánttalaš rolla sáhtášii leat measta ČUOZÁHAT dego cealkka mas lea heakkahis subjeakta nugo cealkagat (d1) ja (d2). Informánttat SG dohkkehedje vearbba *njuovahallat* oalle unnán, vaikko ii oidno stuora erohus suomabeale ja norggabeale informánttaid gaskkas. Erohus suoma- ja dárogiela giellaanuid gaskkas orru váikkuheame bohtosii, dahje suomagielaigiidda livččii vearba *njuovahallat* hárvanaš *-hallat*-passiivavearba.

Informánttaid agiid mielde oidno ahte informánttat ahkejoavkkus A dohkkehedje oalle bures goappaš cealkagiid ja ahkejoavkkus C hui unnán. Árvalan ahte ahkejoavkkui A ii oro leame vearba *njuovahallat* nu ártet ja informánttat ahkejoavkkus C orrot árvvoštallame baicce vearbba *njuovahallat* boasttuearban leksikona ektui.

6.4. Veardádallamat ja analysat morfologalaš variánttain

6.4.1. Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus

Cealkagiid (a) ja (b) mielde (morfologalaš variánttat) eai dohkkehuvvon goappaš *-hallat*-vearbbaid variánttat nu bures. Muhtumat dohkkejedje goit *-hallojuvvot*, *-ohallat* ja *-ohallojuvvot*. Sivva sáhtta leat mu árvvoštallama mielde ahte *-hallat*-suorggádusas sáhtta

leat eará mearkkašupmi earretgo passiiva. Go olmmoš dadjá sáni *oainnáhallat* dahje *borahallat*, livččii vejolaš dovdat muhtun eahpesihkarvuoda ja lasihit passiivva mearkka *-juvvot* čielggasmahttit ahte cealkka lea passiiva, nugo *oainnáhallojuvvot* ja *borahallojuvvot*. Variánttas *-ohallat* lea juo passiivva mearka *-o* ja suorgásis *-hallat* sáhtášii leat eará mearkkašupmi dahje/ja adversatiiva mearkkašupmi. In dutkan variánttaid mearkkašumi, muhto árvalan ahte variánta *-ohallojuvvot* livččii čuovvovaš vejolaš hápmi mu hypotesas: omd. *oidnohallojuvvot*: *oidnit* > *oidn-ot* (+passiiva) > *oidno-hallat* (+advers) > *oidnohall-juvvot* (+passiivva mearka). Vearba *oidnot* lea juo automatiiva passiivavearba (Sammallahti 2005: 61) ja *-hallat* ii livčče passiiva suorggis, muhto das livččii adversatiiva dahje eará mearkkašupmi. Suorggis *-juvvot* lea fas dušše passiivva deattuhanmearka. Mu materiálain ii oidno makkár mearkkašumiin informánttat dohkkehedje cealkagiid, muhto doaivvun ahte informánttat goit árvvoštalle passiivan.

6.4.2. Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus

Cealkagiid (a) ja (b) mielde (*oainnáhallat*- ja *borahallat*-variánttat) buot ahkejoavkkut dohkkehedje buot vearba *borahallat* morfologalaš variánttaid buorebut go vearbba *oainnáhallat* variánttaid. Informánttat ahkejoavkkus C dohkkehedje buot variánttaid hui unnán eará informánttaid ektui. Informánttat ahkejoavkkus E dohkkehedje variánttaid *oainnáhallojuvvot*, *oidnohallojuvvot* ja *borrohallojuvvot* buorebut go eará ahkejoavkkuin. Ahkejoavkkus A dohkkehuvvojedje variánttat *borahallojuvvot* ja *borrohallat* mihá buorebut go eará ahkejoavkkut. Mun árvalan ahte informánttat ahkejoavkkus C čuvošedje oalle bures ráddjehusaid ja ahkejoavkkuin A ja E dohkkehedje variánttat álkibut. Passiivavearba *oainnáhallat* dohkkehuvvui buorebut go vearba *borahallat*, muhto variánttat man vuodđovearbba *borrat* argumeanttaid semánttalaš rollat leat DAHKKI ja

ČUOZÁHAT, dohkkehuvvojit buorebut go variánttat man vuodđovearbba *oaidnit* argumeanttaid semánttalaš rollat leat VÁSIHEADDJI ja FÁDDÁ. Vearba *oainnáhallat* lea informánttaid leksikonas passiivavearban ja ii oro adnome eará mearkkašumiin, muhto vearba *borahallat* sáhtta leat juogo passiivavearba dahje vearba mas lea eará mearkkašupmi.

Bajásšaddanbáikkiid dáfus suomabeale informánttat dohkkehedje vearbba *oainnáhallat* variánttaid buorebut go norggabeale informánttat. Variánttaid *oainnáhallojuvvot* ja *borrohallat* dohkkehedje Kárášjohkalaš informánttat oalle buorebut. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje unnibut cealkaga (b1) mas lea vearba *borahallat*, go guovdageaidnulaš informánttat. Seammás dohkkehedje kárášjohkalaš informánttat cealkaga (e1) mas lea heakkalaš subjeakta *hamster* ja vearba *borahallat*, fas mihá unnibut. Dan láhkái passiivavearba *borahallat* ii oro leame nu čielgasit kárášjohkalaš informánttaid leksikonas. Variántta *borrohallat* dohkkehedje oalle bures kárášjohkalaš informánttat ja sivva sáhtta leat ahte vearba *borrohallat* adnui dološ áigge Kárášjogas ja Buolbmagis seamma ládje go vearba *borahallat* (Nielsen 1979 (1926–1929): 265).

Gielladuogážiid dáfus oidno ahte informánttat S+ dohkkehedje variántta *borrohallat* buorebut go eará informánttat. **Giellaanu dáfus** dohkkehedje informánttat ES goappaš vearbbaid variánttaid buorebut ja erenoamážit variántta *borrohallat* mihá buorebut go informánttat DS. Informánttat NG dohkkehedje variántta *borrohallat* mihá buorebut go informánttat SG. Kárášjohkalaš informánttain, informánttain S+, informánttain ES ja NG dohkkehuvvui variántta *borrohallat* buorebut go eará variánttat. Árvalan ahte dárogiela atnu váikkuhivččii variántta *borrohallat* dohkkeheapmái.

6.5. Oddasániid ráhkadeami veardádallamat ja analysat

6.5.1. Veardádallamat ja analysat buot vástádusaid dáfus

Cealkagat (i) (vearbbat mat suorggiduvvojit odđa loatnasániin) eai dohkkehuvvonn nu bures ja cealkagiid orru leame váttis informánttaide árvvoštallat. Vearbba *bombehallat* dohkkehedje goit buoremusat ja dat implisere ahte subjeakta *Hiroshima-gávpot* sisttisoallá olbmuid ja árvvoštallo heakkalaš subjeaktan. Vearbba *arresterehallat* dohkkehedje unnimusat, vaikko cealkka čuovvu bures ráddjehusaid. Vearba *bombehallat* orru leame dohkáleabbo go eará vearbbat. Erohus vearbbaid *arresterehallat* ja *kidnappehallat* gaskkas sáhtta leat eahpediehttevašvuohta dahje fáhkkatlašvuohta. *Mánát* eai sáhte einnostit jus sii *kidnappejuvvojit*, muhto *suollagat* sáhttet smiehttat ahte politiija sáhtta arresteret sin. Vearbbaid *bombehallat*, *arresterehallat* ja *kidnappehallat* gaskkas orrot leame goit muhtun gielalaš erohusat mat váikkuhit dohkkeheapmái.

6.5.2. Veardádallamat ja analysat informánttaid duogážiid dáfus

Informánttaid duogážiid veardádallamis oidnojit ollu iešguđetlágan tendeanssat, munnje lea ain hástalusat gávdnat ja analyseret sivaidd. Dan golmma *-hallat*-vearbba gaskkas leat maiddáid ollu gielalaš erohusat. Danne mun dušše oanehaččat lokten bajás bohtosiid.

Informánttaid agiid dáfus dohkkehedje informánttat ahkejoavkkus A vearbba *bombehallat* oalle bures, muhto vearbba *kidnappehallat* hui unnán ja eará ahkejoavkkuid gaskkas ii oidno stuora erohus vearbbain *bombehallat* ja *kidnappehallat*. Vearbba *arresterehallat* mielde mađi boarráseappot informánttat leat, dađi buorebut informánttat dohkkehedje. **Bajásšaddanbáikkiid dáfus** suomabeale informánttat dohkkehedje dan golbma passiivavearbba buorebut go norggabeale informánttat. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje vearbba *bombehallat* buorebut ja guovdageaidnulaš

informánttat dohkkehedje nuppeládje vearbba *arresterehallat* ja *kidnappehallat* buorebut. Vearbbat *arresterehallat* ja *kidnappehallat* orrot leame ártegis sánit kárášjohkalaš informánttaid gaskkas go ii oktage kárášjohkalaččain vástidan *OK* goappaš vearbbain. Vearbba *arresterehallat* dohkkehedje suomabeale informánttat buorebut go norggabeale informánttat, vaikko vearbba *arresterejuvvot* dohkkehedje mihá unnibut go norggabeale informánttat. **Gielladuogážiid dáfus** dohkkehuvvui vearba *arresterehallat* unnimusat buot informánttain. Informánttain S+ oidno earálágan tendeansa go informánttain S ja S-. Informánttat S+ dohkkehedje oalle bures vearbba *bombehallat*, muhto vearbbaid *arresterehallat* ja *kidnappehallat* unnimusat. Informánttaide S+ orru vearba *bombehallat* leame dohkálaš *-hallat*-suorggádus, muhto vearbbat *arresterehallat* ja *kidnappehallat* hui ártegat. Mun árvalan ahte sivva livččii ahte vearba *bombehallat* lea šaddan informánttaid leksikonas skuvlaáiggi eanetlogugiela anu duohken. **Giellaanu dáfus** informánttat ES dohkkehedje vearbba *bombehallat* oalle bures ja informánttat DS oalle unnán, muhto informánttaid NG ja SG gaskkas ii oidno erohus. Vearba *kidnappehallat* dohkkehuvvui measta seamma ládje informánttain DS ja ES, muhto informánttat SG dohkkehedje vearbba *kidnappehallat* buorebut go informánttat NG.

6.6. Veardádallamiid ja analysaid ja bohtosat

Analysaid ja veardádallamiid boađusin mun árvoštalan vuosttažettiin ahte prototyhpalaš *-hallat*-passiivacealkagat dohkkehuvvojedje hui bures ja cealkagat, mat eai leat prototypalaš *-hallat*-passiivvat, eai dohkkehuvvon nu bures. Dat mearkaša ahte *-hallat*-passiiva lea ain sámeielas ja *-hallat*-passiivvas lea muhtun muddui malefaktiiva mearkašupmi. Go lean guorahallan bohtosiid dárkileappot, gávdnojit iešguđetlágan tendeansat buot vástádusaid ja informánttaid duogážiid mielde juohke cealkagis.

Go analyserejin oppalaččat bohtosiid informánttaid duogážiid mielde, árvvoštallen ahte cealkagat, mat eai čuovo ráddjehusaid, dohkkehedje informánttat ahkejoavku C, informánttat S ja DS unnimusat. Informánttat S leat bajásšaddan eanas sámegielain sihke ruovttus ja skuvllas ja informánttat DS hupmet dušše sámegiela beaivválaččat. Informánttat ahkejoavkkus C leat fas jahkasaččat gaskal 40–49 (leat riegdán gaskkal 1971–1980). Dat informánttat orrot čuovvume bures *-hallat*-passiivva ráddjehusaid. Mu mielas informánttat ahkejoavku C, informánttat S ja DS orrot leame aktiivvamus dahje viššaleamus sámegiela geavaheaddji ja čuvvot bures ráddjehusaid.

6.6.1. Semánttalaš bealit

Go cealkagis ii oidno čielga malefaktiivavuohta, nugo cealkagiin (c1) ja (f1), orru leame váttis informánttaide árvvoštallat, leago cealkka lunddolaš sámegielas. Seammás cealkagiid (d1), (d2) ja (e2), main lea heakkahis subjeakta, orru leame maiddáii váttis árvvoštallat. Passiivavearbba *rábmohallat*, mii suorggiduvvo benefaktiiva vearbain *rábmot*, man objeavtta semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI, lea fas váttis árvvoštallat. Dan mielde livččii malefaktiivavuohta jávkame muhtun muddui *-hallat*-passiivvas. Vearba *njuovahallat* cealkagis (h1) mas ii leat doaimma dahkki, dohkkehuvvui oalle unnán. Cealkka (h2) mas lea DAHKKI-partisipánta *čudiiide*, dohkkehuvvui baicce oalle bures. Dan mielde árvvoštalan ahte dahkki *čudiiide* heajos govvádus dahje DAHKKI-partisipánta váikkuhivččii cealkaga dohkkeheapmái. Cealkagiid dutkankriteraid mielde mu árvvoštallama vuodul ii oidno nu čielgasit váikkuhus dohkkeheapmái vásiheaddjegihppuin *mus* ja malefaktiiva adverbialain *hui ironalaččat*.

Informánttat E dohkkehedje vearbba *bovdehallat* mihá buorebut go eará informánttat. Sivva sáhtta leat ahte vearba *bovdehallat* orru leame informánttaid E

leksikonas. Suomabeale informánttat dohkkehedje cealkaga (c1) subjeavtta *láhppon mánát* benefaktiiva dilis ja cealkaga (f1) vearbba *bovdehallat* buorebut. Guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje vearbba *bovdehallat* bures ja sivva sáhtta leat ahte vearba *bovdehallat* orru leame fas leksikonas. Kárášjohkalaš informánttat ja informánttat SG dohkkehedje bures cealkaga (c1: *láhppon mánát*). Kárášjohkalaš informánttat, informánttat S-, ES ja NG dohkkehedje vearbba *rábmohallat* bures. Informánttaid bajásšaddanbáiki, gielladuogáš ja -atnu gaskkas orrot leame muhtun muddui sullasaš dohkkehantendeanssat passiivva subjeavtta diliid bealis.

Heakkahis subjeavttaid dohkkehedje norggabeale informánttat buorebut. Informánttat ES ja NG dohkkehedje bures heakkahis subjeavttaid *šilta* ja *dohkká*. Mađi nuorat informánttat leat, dađi buorebut dohkkehuvvojedje heakkahis subjeavttat. Erenoamážit informánttat ahkejoavkkuin A ja B dohkkehedje heakkahis subjeavtta *hamburger* oalle bures. Informánttat ES dohkkehedje heakkahis subjeavtta *hamburger* bures, muhto ii oidno erohus NG ja SG gaskkas. Cealkaga (h1) vearba *njuovahallat* dohkkehuvvui oalle heittogit. Go cealkagis lea DAHKKI-partisipánta *čuđiide*, árvoštallo buorebut. Nuoraide vearba *njuovahallat* orru leame dábálaš *-hallat*-passiivasuorggáduš.

Go oainnán heakkahis subjeavttaid dohkkehemiid, smiehtan ahte heakkahis subjeavttaid *šilta*, *dohkká* ja *hamburger* gaskkas orrot leame muhtun heakkalašvuoda erohusat ja iešguđetlágan elemeanttat mat váikkuhivčče dohkkeheapmái, vaikko ráddjehusa mielde galggá subjeakta leat heakkalaš.

6.6.2. Morfologalaš variánttat

Buot variánttat dohkkehuvvojedje unnán, muhto muhtun informánttat dohkkehedje goit variánttaid. Variántta *-hallojuvvot* dohkkehuvvo buorebut ja variántta *-ohallojuvvot*

unnibut. Variánta *borrohallat* dohkkehuvvui oalle bures eará variánttaid ektui. Mun árvalan ahte vuodđovearba *borrat* lea DAHKKI-ČUOZÁHAT-vearba ja dákkár vearbain livččii álki suorggidit *-hallat*-passiivva ja ráhkadit morfologalaš variánttaid. Vearba *oainnáhallat* orru leame olbmuid leksikonas. Vuodđovearba *oaidnit* lea baicce VÁSIHEADDJI-FÁDDÁ-vearba ja livččii váttis suorggidit variánttaid dákkár vearbain.

Variánta *-hallojuvvot* orru leame dábáleabbu ja variánta *-ohallojuvvot* hárvvit. Kárášjohkalaš informánttat orrot dohkkeheame variánttaid *oainnáhallojuvvot* ja *borrohallat* mihá buorebut go guovdageaidnulaš informánttat. Kárášjohkalaš informánttaid gaskkas sáhtta leat *-hallojuvvot*-suorggis dábálaš. Vearbba *borrohallat* mielde dološáigge lei olbmuid leksikonas Kárášjogas ja Buolbmagis. Kárášjohkalaš informánttain, informánttain S+, informánttain ES ja NG dohkkehuvvui variánta *borrohallat* buorebut go eará variánttat. Cealkagiid (b1) ja (e1) dohkkeheamis orru leame ahte vearba *borrohallat* ii livčče nu dábálaš *-hallat*-passiivavearba Kárášjogas.

6.6.3. Ođđasániid ráhkadeami bealit

Dat golvma ođđa *-hallat*-suorgadusa eai dohkkehuvvon nu bures ja cealkagiid orru leame váttis informánttaide árvoštallat. Vearbba *bombehallat* dohkkehedje goit buoremusat ja vearbba *arresterehallat* unnimusat, vaikko cealkka čuovvu bures ráddjehusaid. Vearbbas *arresterehallat* lea unnit malefaktiivavuolta go vearbbas *kidnappehallat*. Vearbbaid *bombehallat*, *arresterehallat* ja *kidnappehallat* gaskkas orrot leame goit muhtun gielalaš erohusat mat váikkuhit dohkkeheapmái. Informánttaid duogážiid gaskkas oidnojit mánggalágan erohusat ja tendeanssat vearbbaid *bombehallat*, *arresterehallat* ja *kidnappehallat* dohkkeheamis. Mu materiálain lea ain hástalus čilget sivaid ja galggašii dutkojuvvot viidáseappot vai gávdnat čielgasat govvádusa.

7. Loahpahus

7.1. Masterbarggu čeahkkáigeassu

Dan masterbarggus lean dutkan davvisámegiela *-hallat*-passiivva. Ovddeš ja dálá giellaoahpain gávdnojit *-hallat*-passiivva govvádusat ja čilgehusat, muhto juohke giellaoahpas lea iešguđetlágan čilgehus. Erenoamážit dálá giellaoahpain leat muhtun erohusat *-hallat*-passiivvas, omd. vearbbaš *vuojáhallas*. Giellatekno (2022) mielde vearba *vuojáhallas* lea passiivavearba, muhto Nickela ja Sammallahti (2005) giellaoahpa mielde ii leat passiivavearba ja Svonni (2019) giellaoahpas fas beallepassiivavearba. *SIKOR*-neahhtagáldus gávdnojit maiddá iešguđetlágan *-hallat*-passiivva variánttat ja geavahusat. Dán masterbarggus lean dutkan iešguđetlágan *-hallat*-passiivvaid dohkkeheami ja veardádallan bohtosiid informánttaid gaskkas, inge dutkan giellageavaheddjiid *-hallat*-passiivva geavaheami ja hálddašeami.

Jearahallanbargguin lean čoađgán 114 vástádusa ja ordnen vástádusaid informánttaid duogážiid dáfus juohke gažaldagas, mas leat gielladieđalaš dutkanáššit. Mun in sáhtán váldit vuhtii buot gielladieđalaš áššiid, mat gullet *-hallat*-passiivva dutkanáššái. Lean válljen dutkat morfologalaš, semánttalaš ja ođđasáni ráhkadeami áššiid. Mun lean bargan kvantitattiiva vugiin jearahallanskoviin mas lean jearran informánttain, leatgo cealkagat lunddolaččat sámegeielas. Cealkagat ledje sihke prototyhpalaš ja eahpeprototyhpalaš *-hallat*-passiivva cealkagat ja informánttat vástidedje, leago cealkka *OK*, *veahá ártet*, *hui ártet* vai *ii vejolaš* juohke cealkagis. Seammás jerren informánttain agi, bajásšaddanbáikki(id), gielladuogáža ja beaivválaš giela(id). Jearahallanbarggu čađaheamis lei mus stuora hástalus. *Covid*-dávdda pandemiija dilis ii lean álki fysálaččat čoađgit materiálaid ja danne lean geahččalan maiddá čoađgit materiálaid digitála vugiin.

Prototyhpalaš *-hallat*-passiiva dohkkehuvvui hui bures ja cealkagat, mat eai leat prototyhpalaš *-hallat*-passiivvat ráddjehusaid mielde, eai dohkkehuvvon nu bures. Dat mearkkaša ahte *-hallat*-passiiva lea ain sámeielas. Go cealkagis ii oidno njuolga eahpedábálaš ášši, orru leame váttis informánttaide árvvoštallat cealkagiid. Go mun lean guorahallan bohtosiid, lean smiehttan vuosttažettiin ahte eanas eahpeprototyhpalaš *-hallat*-passiivvat dohkkehuvvojedje mihá buorebut go ledjen jurddašan.

Malefaktiivavuolta orru jávkame muhtun muddui *-hallat*-passiivvas. Passiivavearba *rábmohallat*, mii suorggiduvvo benefaktiiva vearbba *rábmot*, man objekta lea ÁVKAŠUVVI-rollas, dohkkehuvvui oalle bures. Seammás informánttaide orru leame váttis árvvoštallat, leago passiivavearba *rábmohallat* dohkálaš.

Heakkahis subjavevttaid *šilta*, *dohkká* ja *hamburger* gaskkas orrot leame muhtun “heakkalašvuoda” erohusat. Vearba *njuovahallat* dohkkehuvvui oalle unnán, muhto go cealkagis lea doaimma dahkki *čuđiide*, dohkkehuvvui mihá buorebut.

Bohtosiin oidno ahte *-hallat*-suorgása variánttat dohkkehuvvojedje unnán, muhto muhtun informánttat dohkkehede goit variánttaid. Variántta *-hallojuvvot* dohkkehuvvo buorebut ja variántta *-ohallojuvvot* unnibut. Vearbba *borahallat* variánttat dohkkehuvvojedje buorebut go vearbba *oainnáhallat* variánttat. Go vuodđovearba lea DAHKKI-ČUOZÁHAT-vearba, nugo *borrat*, dákkár vearbbain orru leame álkit dohkkehut *-hallat*-passiivva morfologalaš variánttaid go VÁSIHEADDJI-FÁDDÁ-vearbbain.

Neologisma geahčanguovllus ii oro *-hallat*-suorggis leame nu produktiiva, muhto oidnojit muhtun dohkkehangearggusvuoda erohusat vearbbaid *bombehallat*, *arresterehallat* ja *kidnappehallat* gaskkas. Vearba *bombehallat* dohkkehuvvui oalle bures ja vearba *arresterehallat* oalle unnán. Vearbbas *arresterehallat* orru leame unnit malefaktiivavuolta go vearbbain *bombehallat* ja *kidnappehallat* fáhkkatlašvuoda ektui.

Go veardádallen oppalaččat bohtosiid informánttaid duogážiiguin, oidnojit maiddá iěšguđetlágan tendeanssat iěšguđege duogážis. Vuosttažettiin informánttat **ahkejoavkkus C**, geaid ahki lea gaskal 40–49, **informánttat S** geain lea leamaš dušše sámegeiella dehálamos giellan sihke ruovttus ja skuvllas mánnávuodas, ja **informánttat DS** geat hupmet dušše sámegeiella beaivválaččat, dohkkehedje unnimusat cealkagiid mat eai leat prototyhpalaš *-hallat*-passiivvat. Dat informánttat orrot leame mu mielas aktiivvamus sámegeiel geavaheaddjit ja čuovvume bures *-hallat*-passiivva ráddjehusaid. Nuppeládje informánttat ahkejoavkkuin A (ahki gaskal 18–29) ja B (ahki gaskal 30–39), **informánttat S-** geain ii lean sámegeiella dehálamos giellan skuvllas mánnávuodas ja **informánttat ES** geat hupmet sihke eanetlogugiela(id) ja sámegeiella beaivválaččat, dohkkehedje baicce oalle bures eahpeprototyhpalaš *-hallat*-passiivvaid.

Informánttaid agiid mielde molsašuddet dohkkehantendeanssat máŋgaláhkái. Čielga tendeanssa ovdamearkkat leat dat, ahte eanas eahpeprototyhpalaš cealkagiid dohkkehedje informánttat nuorat ahkejoavkkuin buorebut ja ahkejoavkkus C unnimus, ja ahte informánttat ahkejoavkkus E dohkkehedje vearbba *bovdehallat* mihá buorebut go informánttat eará ahkejoavkkuin.

Ii gávdno nu stuora erohus suoma- ja norggabeale informánttaid gaskkas. Muhtun smávva erohusat goit gávdnojit. Norggabeale informánttat dohkkehedje buorebut heakkahis subjeavttaid *šilta* ja *dohkká*. Morfologalaš bealis dohkkehedje suomabeale informánttat vearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttaid ja passiivvearbbaid *bombehallat*, *arresterehallat* ja *kidnappehallat* buorebut go norggabeale informánttat.

Muhtun erohusat gávdnojit guovdageaidnulaš ja kárášjohkalaš informánttaid gaskkas. Guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje vearbba *bovdehallat* oalle bures. Sivva orru leame ahte vearba *bovdehallat* lea leksikonas.

Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje cealkaga (c1: *láhppon mánát*) ja vearbba *rábmohallat* buorebut go guovdageaidnlaš informánttat. Kárášjohkalaš ja suomabeale informánttaid gaskkas orrot leame sullasaš tendeanssat passiivva subjeavtta diliid bealis. Kárášjohkalaš informánttat dohkkehedje variánttaid *oainnáhallojuvvot* ja *borrohallas* buorebut go guovdageaidnulaš informánttat. Vearbbat *arresterehallat* ja *kidnappehallat* orrot leame ártegis sánit kárášjohkalaš informánttaide.

Informánttaid gielladuogáš orru váikkuheame bohtosii. Informánttat S- dohkkehedje oalle bures cealkagiid (c1) ja (f1) ja vearbba *rábmohallat*. Informánttat S dohkkehedje oalle unnán cealkagiid mat eai leat prototyhpalaš *-hallat*-passiivvat. Informánttat S dohkkehedje heakkahis subjeavtta *šilta* oalle bures. Šiltabáhčinášši šáhtta leat informánttaid S muittus ja dat orru váikkuheame bohtosii. Informánttat S+ dohkkehedje variántta *borrohallas* buorebut go eará informánttat. Informánttaide S+ orru vearba *bombehallas* leame dohkálaš *-hallat*-suorggádus, muhto vearbbat *arresterehallat* ja *kidnappehallat* hui ártegat.

Beaivválaš giellaatnu orru leame dehálaš faktor dohkkeheamis. Suoma- ja dárogiela giellaanu gaskkas oidnojit erohusat, muhto lea váttis čilget sivaidd. Informánttat ES ja NG orrot dohkkeheame buorebut eanas eahpeprototyhpalaš *-hallat*-passiivvaidd. Informánttaid SG ja NG gaskkas oidnojit earálágan tendeanssat.

Boazoealáhusa geahččanguovlu orru váikkuheame vearbba *njuovahallas* dohkkeheapmái. Informánttat ahkejoavkkuin C, D ja E, informánttat S ja informánttat DS dohkkehedje vearbba *njuovahallas* oalle unnán. Bohtosiid mielde vearbba *njuovahallas* dološ mearkkašupmi orru jávkame. **Olbmuidd leksikon** orru váikkuheame bohtosii, omd. vearbbain *borrohallas* ja *bovdehallat*. Informánttat ahkejoavkkus E ja guovdageaidnulaš informánttat dohkkehedje oalle bures vearbba *bovdehallat* dego dábálaš passiiva.

Karášjohkalaš informánttain orru leame vearba *borrohallat* leksikonas dološ áiggi rájes. Informánttaid bajásšaddanbáiki, gielladuogáš ja -atnu gaskkas oidnojit muhtun sullasaš tendeanssat passiivva subjeavtta diliid bealis.

Bohtosiin eai oidno čielga váikkuheamit VÁSIHEADDJI-gihpuin *mus* cealkagiin (e1) ja (e2) ja malefaktiiva ádverbiála gihpuin *hui ironalaččat* cealkagis (g2). Lean geahččalan čilget tendeanssaid, muhto muhtun bohtosiin lei ain hástalus čilget sivaidd.

7.2. Masterbarggu reflekteeremat

Masterbarggu čadaheamis mun lean fuomášán ahte mu masterbarggus ledje ollu hástalusat ja váillevašvuodát jearahallamis ja jearahallanskovis. Eanemus informánttat mu materiálain orrot norggabealde ja eanas Guovdageainnus. Mun jáhkán ahte mu dutkamušas ledje veahá unnán materiálat ja erenoamážit in nagodan čoaggit materiálaid ruotabeal informánttain. Mun livččen galgan fitnat Ruotas (omd. Johkamohkis ja Gironis) ja Suomas (omd. Ohcejogas ja Anáris) čoaggit doarvái ollu materiálaid iešguđetlágan báikkálaš informánttain. Munnje lei stuora hástalus čoaggit materiálaid go mus ii leat biila, iiige vuodjinkoarta. Seammás lei *Covid*-dávda leavvan go álgen čoaggit materiálaid.

Mu dutkamušain leat hirbmat ollu gielladieđalaš áššit ja informánttaid kategorijjat leat mánggaláganat. Mun lean fuomášán maiddáa ahte muhtun gažaldagain leat eanet gielladieđalaš áššit, omd. cealkagis (e2) *Mus borahalai hamburger skávhlái*, leat heakkahis subjeakta ja lokatiivahámát vásiheaddji, ja cealkagiin (h1) ja (h2) *Boazu njuovahalai (čuđiide) ikte*, leat golbma ášši: vearbba *njuovahallat* dohkkeheapmi, DAHKKI-partisipántta bákkolašvuolta ja doaimma malefaktiivavuolta.

Mu mielas livččii veahá váttisvuolta guorahallat materiálaid informánttaid gielladuogážiin. Informánttain leat iešguđetlágan gielladuogážat sámegeiela oahppamis ja

dain leat máŋggabealát iešvuodát ja hástalusat. Jus barggašin dutkanbarggu gielladuogážiiguin, namalassii gielladuogáš lea dutkama dehálaš fáktor, livččii buorre dutkat dušše ovtta báikkis.

Vásiheaddji geahčanguovllus lea hástalus bidjat semánttalaš ráji heakkalašvuoda ja heakkahisvuoda gaskkas. Go substantiiva ii oro leame heakkalaš, lea muhtimin váttisvuolta diehtit, leago duođaid “heakkaheapme”. Go substantiivva mearkkašupmi sisttisoallá heakkalaš mearkkašumi, omd. substantiivvat *riika*, *skuvla*, *gávpot*, *ruoktu*, *servodat* jna, main leat dábálaččat olbmot, sáhtášedje implisihttalaččat árvoštallot dego heakkalaš substantiivvat. Smiehtan maiddá sáhtášedjeho heakkalačča gorutoasit, nugo *giehta*, *juolgi*, *oaivi* jna, maiddá árvoštallot heakkalažžan, omd. *Mun gáskkáhallen beatnagii* dahje ??*Mu juolgi gáskkáhalai beatnagii*. Go geahčan heakkahis substantiivvaid, nugo *várri*, *biebmu* ja *girji*, imaštalan, leatgo diekkár sánit automáhtalaččat heakkahis substantiivan, jus dakkár substantiivvain lea eaiggát. Leatgo dakkár gihput *min várri*, *mu biebmu* ja *mu girji*, seammalágánat go *várri*, *biebmu* ja *girji*?

7.3. Muhtun áššit boahttevaš dutkamiidda

Mu dutkamuša bokte lean fuomášan muhtun áššiid *-hallat*-passiivvas ja lokten bajás dáid boahttevaš dutkanbargguide. Syntávssalaš bealis lokten bajás doaimma dahkki dahje vásiheaddji bákolašvuoda *-hallat*-passiivvas. Vearbba *njuovahallat* mielde cealkaga (h2) mielde *boazu njuovahalai čuđiide ikte*, jus doaimma dahkki lea bákolaš, de ii šatta valeansaunnideapmi. Jus doaimma dahkki lea bákolaš, de čuovvovaš cealkka galggašii dohkkehuvvot: ??*Boazu njuovahalai mu áhččái ikte* (Aktiiva: *Mu áhčči njuovai bohcco ikte*). Jus *-hallat*-passiivva cealkagiin ii leat doaimma dahkki dahje aktiivva logalaš subjeakta, omd. *Sáhpán borahalai* ja *Gánda oainnáhalai ikte*, livččego seamma ládje

dohkálaččat go cealkagat *Sáhpán borahalai bussái* ja *Gánda oainnáhalai nieiddaide*.

Aktiiva–Passiiva-relašuvnna ektui livččii ávkkálaš dutkat “adversatiiva” *-hallat-*vearbbaid, man subjeakta ii vástit vuodđovearbba objektii, namalassii intransitiiva vearbbat dahje guovtteárvosaš vearbbat, main ii leat akkusatiivahámát argumeanta, omd. vearbbat *vuojáhallas* ja *baikkáhallas*. Dan áššis livččii hástalus nu, ahte soaittášii rihkkut Siewierska (2005) passiivva meroštallama iešvuodaid (i), (ii) ja (iii).

Semánttalaš bealis livččii ávki dutkat viidáseappot *-hallat-*passiivva heakkahis subjeavttaid ja doaimma vásiheaddji birra, nugo lean muitalan ovdal. Genitiivahámát gihppu lea dábálaččat EAIGGÁT-rollas, muhto sáhtášii viidáseappot dulkot VÁSIHEADDJI-rollas. Livččii ávki dutkat, man dohkálaččat čuovvovaš cealkagat leat: ??*Mu juolgi gáskkáhalai beatnagii*, ??*Mu hamburger borahalai skávhlái*.

Neologisma geahččanguovllus gávdnojit ollu erohusat ja tendeanssat vearbbaid gaskkas ja informánttaid duogážiid gaskkas. Livččii vuogas dutkat viidáseappot *-hallat-*passiivavearbbaid, mat suorggiduvvojit eará ođđa loatnasániin, omd. *diskehallas* (< dá. *å diske*). Leago cealkka nugo cealkka (40) lunddolaš sámegielas?

(40) ??*Vihitta čuoigi diskehalle lávdegoddái*.

Sosiolingvisttalaš geahččanguovllus livččii ávki dutkat *-hallat-*passiivva geavaheami ja dohkkeheami sohkabeliid ja fidnosurggiid gaskkas. Mu dutkanbarggu bokte lean gávdnan ahte sámi boazoealáhus orru váikkuheame muhtun muddui *-hallat-*passiivvaid (erenomážit vearbba *njuovahallas*) dohkkeheapmái.

7.4. Loahppa

Dán barggu bokte lean čájehan man muddui informánttat dohkkehede iešguđetlágan davvisámegeiela *-hallat*-passiivvaid. Mu dutkamuša mielde leat *-hallat*-passiivvas mánggalágan dohkkehantendeanssat mat eai čájehuvvo ovddeš giellaoahpain. Dohkkehantendeanssat molsašudde mánggaláhkái iešguđetlágan *-hallat*-passiivvaid gaskkas ja informánttaid duogážiid gaskkas. Masterbarggu bokte lean gávdnan muhtun miellagiddevaš áššiid. Vearbbas *njuovahallat* lea erenoamáš dohkkehantendeansa. Vearba *rábmohallat* dohkkehuvvui mihá buorebut go mun ledjen smiehttan. Informánttaide orru leame váttis árvoštallat *-hallat*-passiivvaid main ii oidno čielga ártevuolta nugo cealkagis (c1, subjeakta *láhppon mánat*).

Mañimusat mun deattuhan vuossáhtte mun in dutkan informánttaid *-hallat*-passiivva hálddašeami, inge dutkan *-hallat*-passiivva “buori” dahje “rievttes” giellageavaheami ektui. Inge fal meroštallan *-hallat*-passiivva. Lean dutkan *-hallat*-passiivva dohkkeheami vai oazžut oppalaš ja čielgasat govvádusa *-hallat*-passiivvas ja lokten bajás *-hallat*-passiivva áššiid dutkanáššin. Jáhkán ahte mu dutkanfáddá lei ain viiddis ja galggašin gáržžidit dutkangažaldagaid ja informánttaid kategoriijaid. Go bohtosiin oidnen muhtun muddui suopmanerohusaid ja giellarievdamiid, fuomášin ahte *-hallat*-passiivvas báhcet ain ollu áššit maid galgat dutkat.

Oahpadettiin sámegeiela lean smiehttan guhkes áiggi ahte giellaohppiide livččii váttis oahppat grammatihka go juohke giellaoahpas leat iešguđetlágan njuolggadusat, ja go oidnojit ja gullojit iešguđetlágan geavahusat olbmuid gaskkas. Mu dutkamušas oidnojit mánggalágan hástalusat *-hallat*-passiivvas, muhto mun sávan goit jus dákkár unna dutkamuš áiggošii leat muhtun ládje ávki *-hallat*-passiivva boahhtevaš dutkamiidda.

Gáldut

Engdahl, Elisabet (2001): *Valet av passivform i modern svenska*. Svenskans beskrivning 24. Förhandlingar vid Tjugofjärde sammankomsten för svenskans beskrivning. No. 006. Linköping University Electronic Press

Faarlund, Jan Terje, Lie, Svein & Vannebo, Kjell Ivar (1997): *Norsk referansegrammatikk*. Universitetsforlaget, Oslo.

Foley, William A. & Robert D, Van Valin, Jr. (1984): *Functional syntax and universal grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.

Fiellström, Petrus (1738): *Grammatica lapponica exhibens linguæ hujus, peculiarem licet, et ab aliis linguis differentem, regulis tamen grammaticalibus adstrictam indolem*. In linguarum studiosorum gratiam, potissimum vero illorum, quibus munera inter lappones obeunda demandata sunt. Holmiæ. Vižžen 16.6.2022. <https://libris.kb.se/bib/2418965>

Friis, Jens Andres (1856): *Lappisk Grammatik: udarbeidet efter den finmarkiske Hoveddialekt eller Sproget, saaledes som det almindeligst tales i norsk Finmarken*. Cappelen, Christiania. Vižžen 25.11.2018. https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2008110603019

Giellatekno (2022): *Oahpa!*. UiT Norgga árkatalaš universtehta/UiT The Arctic University of Norway. <https://oahpa.no/>. Mun vižžen jagi 2022 oddajagimánu.

Ganander, Henricus (1743): *Grammatica lapponica, linguæ europearum prope antiquissimæ solidam planamque viam genium linguæ lapponicæ addiscere desideranti monstrans*. Holmiæ. Vižžen 16.6.2022. <https://libris.kb.se/bib/18646789>.

Hagemann, Kristin (2021): *diatese - språkvitenskap i Store norske leksikon*. Vižžen 1. geassemánu 2022 siiddus [https://snl.no/diatese - spr%C3%A5kvitenskap](https://snl.no/diatese_-_spr%C3%A5kvitenskap)

Henriksen, Arild H. (2017): *Semantisk rolle i Store norske leksikon*. Vižžen 1. geassemánu 2022 siiddus https://snl.no/semantisk_rolle

Hakulinen, Auli, Vilkuna, Maria, Korhonen, Riitta, Koivisto, Vesa, Heinonen, Tarja Riitta & Alho, Irja (2004): *ISO suomen kielioppi*. Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki

Haspelmath, Martin & Sims, Anndrea D. (2010): *Understanding morphology* – 2nd edition. Hodder Education, An Hachette UK Company, London

Kroeger, Paul R (2005): *Analyzing grammar, an introduction*. Cambridge University Press, New York.

Leem, Knud (1748): *En Lappisk Grammatica: Efter den Dialect, som bruges af Field-Lapperne udi Porsanger-Fiorden: Samt Et Register over de udi samme Grammatica anførte Observationers Indhold, Hvorhos er føyet et Blad af den berømmelige Historie-Skriveres Hr. Baron Ludvig Holbergs Kirke-Historie oversat i det Lappiske Tungemaal med en Analyti over et hvert Ord*. Kiøbenhavn, på Missionens Bekostning. Vižžen

25.11.2018. https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2014060528001

Nickel, Klaus Peter & Sammallahti, Pekka (2011): *Nordsamisk grammatikk*. Davvi Girji AS, Karasjok

Nielsen, Konrad (1979 (1932–1962)): *Lappisk ordbok : grunnet på dialektene i Polmak, Karasjok og Kautokeino*: Volume III: N-Æ, H. Aschehoug & CO. (W. Nygaard), Oslo

Nielsen, Konrad (1979 (1926–1929)): *Lærebok i lappisk (Samisk). 1. Grammatikk. Lydlære, formære, orddannelseslære og syntaks, samt tillegg*. Universitetsforlaget, Instituttet for sammenlignende kulturforskning, Oslo.

Saeed, John I. (2016): *Semantics – Fourth edition*. WILEY Blackwell, UK.

Sámi Internationála Korpus (SIKOR): *Korp*. UiT Norgga árktaš universitehta ja Norgga Sámedikki sámi teakstačoaakkáldat. Vižžen 2020. URL: <http://gtweb.uit.no/korp/>

Sammallahti, Pekka (2005): *Láidehus sámegeiela cealkkaoahpa dutkamii*. Davvi Girji AS, Kárášjohka

Siewierska, Anna (2013): *Passive Constructions*, oassi Dryer, Matthew S. & Haspelmath, Martin (doaimm.): *The World Atlas of Language Structures Online*. Leipzig: Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology. (Available online at <http://wals.info/chapter/107> , Accessed on 2022-06-05.)

Stockfleth, Nils Vibe (1838): *Grammatik i det lappiske Sprog, saaledes som det tales i Norsk-Finmarken*. CHR. Grøndahl, Christiania. Vižžen 25.11.2018.
https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2015042927002

Svonni, Mikael (2019): *Davvisámi giellaoahppa*. Ravda Lágádus, Giron/Kiruna.

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik (1999): *Svenska Akademiens Grammatik*, volym 4. Norstedts Ordbok i distribution, Svenska Akademien, Stockholm

Vihman, Virve-Anneli & Nelson, Diane (2019): *Effects of Animacy in Grammar and Cognition: Introduction to Special Issue*. Open Linguistics s. 260–267, De Gruyter.

Miiddus 1. Jearahallama dutkanskovvi

Ártegis cealkagat

Mun lean studeanta Sámi allaskuvllas, ja lean bargame masterbarggu sámegeiela fágas. Mun čájehan muhtin ártegis cealkagiid. Mun guorahalan dan, man áddehahttit ja lunddolaččeat dákkár cealkagat leat. Mun anán du vástádusaid dutkanmateriálan dušše iežan dutkamis. Oassálastin mu dutkanbargui lea eaktodáhtolaš, ja du vástádusat adnojit anonyman.

Mat gielat leamaš du dehálamos gielat?	Sámegeiella	Norsk	Suomi	Svenska	eará gielat
Ruovttus?	☐	☐	☐	☐	_____
Skuvllas?	☐	☐	☐	☐	_____

Gos don leat eret, gos don leat bajásšaddan? _____

Maid gielaid don humat beaivválaččeat? Dušše sámegeiela Sihke eanetlogu- ja sámegeiela
 Dávjjit eanetlogugeiela eará gielaid _____

Du ahki: 18–29 30–39 40–49 50–59 60 –

Ártegis cealkagat (Merkes dušše ovttá.)

	OK	Veahá ártet	Hui ártet	Ii vejolaš
--	----	-------------	-----------	------------

Gánda oainnáhalai nieiddaide.	☐	☐	☐	☐
Gánda oainnáhallojuvvui nieiddaide.	☐	☐	☐	☐
Gánda oidnohalai nieiddaide.	☐	☐	☐	☐
Gánda oidnohallojuvvui nieiddaide.	☐	☐	☐	☐
Bohccot vahágahtáhalles.	☐	☐	☐	☐
Bohccot vahágahttojuvvojedje.	☐	☐	☐	☐
Láhponánát gávnnahalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.	☐	☐	☐	☐
Suollagat gávnnahalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.	☐	☐	☐	☐
Šilta bázáhalai ikte.	☐	☐	☐	☐

Jorgal siiddu →

Ártegis cealkagat

	OK	Veahá ártet	Hui ártet	li vejolaš
<u>Dohkká</u> bázáhalai ikte.	☐	☐	☐	☐
<u>Dat japánalaš</u> bázáhalai ikte.	☐	☐	☐	☐
Mus borahalai <u>hamster</u> skávhlái.	☐	☐	☐	☐
Mus borahalai <u>hamburger</u> skávhlái.	☐	☐	☐	☐
Máhtte illuda go son bovde <u>halai</u> festiválie čuojahit.	☐	☐	☐	☐
Máhtte illuda go son bovde <u>juvvui</u> festiválie čuojahit.	☐	☐	☐	☐
Mun rábmohallen <u>hovdi</u> .	☐	☐	☐	☐
Mun rábmohallen <u>hui ironalaččat</u> hovdi.	☐	☐	☐	☐
Boazu njuovahalai ikte.	☐	☐	☐	☐
Boazu njuovahalai <u>čuđiide</u> ikte.	☐	☐	☐	☐
Hiroshíma-gávpot bombe <u>halai</u> jagi 1945.	☐	☐	☐	☐
Hiroshíma-gávpot bombe <u>juvvui</u> jagi 1945.	☐	☐	☐	☐
Suollagat arrestere <u>halle</u> ikte.	☐	☐	☐	☐
Suollagat arrestere <u>juvvojedje</u> ikte.	☐	☐	☐	☐
Ollu mánát kidnappe <u>halle</u> gávpogis.	☐	☐	☐	☐
Ollu mánát kidnappe <u>juvvojedje</u> gávpogis.	☐	☐	☐	☐
Sáhpán borahalai <u>bussái</u> .	☐	☐	☐	☐
Sáhpán bor <u>hallojuvvui</u> bussái.	☐	☐	☐	☐
Sáhpán bor <u>rohalai</u> bussái.	☐	☐	☐	☐
Sáhpán bor <u>rohallojuvvui</u> bussái.	☐	☐	☐	☐

DU KOMMENTÁRAT: _____

Ollu giitu!!

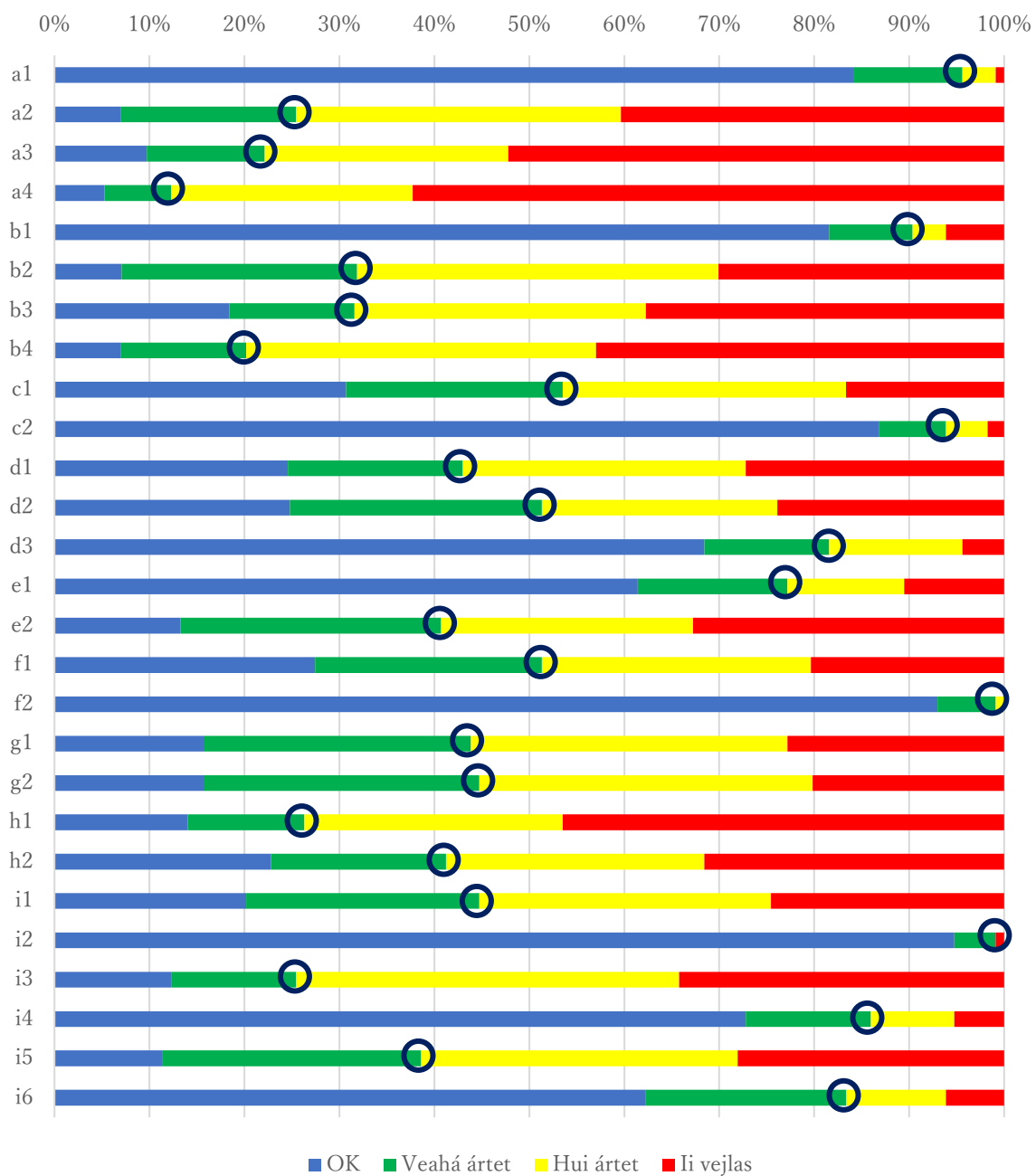
Miiddus 2. Dutkama cealkkalistu

	Dutkancealkgat	dutkaneavttut
a1)	<i>Gánda oainnáhalai nieiddaide.</i>	VuodđoV Obj = FÁDDÁ
a2)	<i>Gánda oainnáhallojuvvui nieiddaide.</i>	-hallojuvvot
a3)	<i>Gánda oidnohalai nieiddaide.</i>	-ohallat
a4)	<i>Gánda oidnohallojuvvui nieiddaide.</i>	-ohallojuvvot
b1)	<i>Sáhpán borahalai bussái.</i>	VuodđoV Obj = ČUOZÁHAT
b2)	<i>Sáhpán borahallojuvvui bussái.</i>	-hallojuvvot
b3)	<i>Sáhpán borrohalai bussái.</i>	-ohallat
b4)	<i>Sáhpán borrohallojuvvui bussái.</i>	-ohallojuvvot
c1)	<i>Láhppon mánát gávnnehalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.</i>	Benefaktiiva dilli
c2)	<i>Suollagat gávnnehalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.</i>	Malefaktiiva dilli
d1)	<i>Šilta bážáhalai ikte.</i>	Heakkahis Subj
d2)	<i>Dohkká bážáhalai ikte.</i>	Ealli-hámát heakkahis Subj
d3)	<i>Dat japánalaš bážáhalai ikte.</i>	Heakkalaš Subj
e1)	<i>Mus borahalai hamster skávhlái.</i>	Heakkalaš Subj+vásiheaddji
e2)	<i>Mus borahalai hamburger skávhlái.</i>	Heakkalis Subj+vásiheaddji
f1)	<i>Máhtte illuda go son bovdehalai festiválie čuojahit.</i>	Sávahahtes dilli
f2)	<i>Máhtte illuda go son bovdejuvvui festiválie čuojahit.</i>	Vrd. -juvvot-passiivvain
g1)	<i>Mun rábmohallen hovdii.</i>	VuodđoV obj = ÁVKAŠUVVI
g2)	<i>Mun rábmohallen hui ironalaččat hovdii.</i>	+ malefaktiiva adverbála
h1)	<i>Boazu njuovahalai ikte.</i>	Vuodđovearbadoaibma gullá sámie boazoealáhussii.
h2)	<i>Boazu njuovahalai čuđiide ikte.</i>	+ doaimma DAHKKI čuđiide
i1)	<i>Hiroshima-gávpot bombehalai jagi 1945.</i>	Ođđa loatnasániin
i2)	<i>Hiroshima-gávpot bombejuvvui jagi 1945.</i>	Vrd. -juvvot-passiivvas
i3)	<i>Suollagat arresterehalle ikte.</i>	Ođđa loatnasániin
i4)	<i>Suollagat arresterejuvvojedje ikte.</i>	Vrd. -juvvot-passiivvas
i5)	<i>Ollu mánát kidnappehalle gávpogis.</i>	Ođđa loatnasániin
i6)	<i>Ollu mánát kidnappejuvvojedje gávpogis.</i>	Vrd. -juvvot-passiivvas

Miiddus 3. Jearahallanbarggu bohtosat (buot vástádusain)

Nr	CEALKAGAT	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
a1	<i>Gánda oainnáhalai nieiddaide.</i>	96	13	4	1		84.2	11.4	3.5	0.9
a2	<i>Gánda oainnáhallojuvvui nieiddaide.</i>	8	21	39	46		7.0	18.4	34.2	40.4
a3	<i>Gánda oidnohalai nieiddaide.</i>	11	14	29	59		9.6	12.3	25.4	51.8
a4	<i>Gánda oidnohallojuvvui nieiddaide.</i>	6	8	29	71		5.3	7.0	25.4	62.3
b1	<i>Sáhpán borahalai bussái.</i>	93	10	4	7		81.6	8.8	3.5	6.1
b2	<i>Sáhpán borahallojuvvui bussái.</i>	8	28	43	34		7.0	24.6	37.7	29.8
b3	<i>Sáhpán borrohalai bussái.</i>	21	15	35	43		18.4	13.2	30.7	37.7
b4	<i>Sáhpán borrohallojuvvui bussái.</i>	8	15	42	49		7.0	13.2	36.8	43.0
c1	<i>Láhponánánát gávnahalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.</i>	35	26	34	19		30.7	22.8	29.8	16.7
c2	<i>Suollagat gávnahalle nuoraidskuvlla ohppiide ikte.</i>	99	8	5	2		86.8	7.0	4.4	1.8
d1	<i>Šilta bážáhalai ikte.</i>	28	21	34	31		24.6	18.4	29.8	27.2
d2	<i>Dohkká bážáhalai ikte.</i>	28	30	28	27		24.8	26.5	24.8	23.9
d3	<i>Dat japánalaš bážáhalai ikte.</i>	78	15	16	5		68.4	13.2	14.0	4.4
e1	<i>Mus borahalai hamster skávhlái.</i>	70	18	14	12		61.4	15.8	12.3	10.5
e2	<i>Mus borahalai hamburger skávhlái.</i>	15	31	30	37		13.2	27.2	26.3	32.5
f1	<i>Máhtte illuda go son bovdehalai festiválie čuojahit.</i>	31	27	32	23		27.4	23.9	28.3	20.4
f2	<i>Máhtte illuda go son bovdjuvvui festiválie čuojahit.</i>	106	7	1	0		93.0	6.1	0.9	0.0
g1	<i>Mun rábmohallen hovdii.</i>	18	32	38	26		15.8	28.1	33.3	22.8
g2	<i>Mun rábmohallen hui ironalaččat hovdii.</i>	18	33	40	23		15.8	28.9	35.1	20.2
h1	<i>Boazu njuovahalai ikte.</i>	16	14	31	53		14.0	12.3	27.2	46.5
h2	<i>Boazu njuovahalai čuđiide ikte.</i>	26	21	31	36		22.8	18.4	27.2	31.6
i1	<i>Hiroshima-gávpot bombehalai jagi 1945.</i>	23	28	35	28		20.2	24.6	30.7	24.6
i2	<i>Hiroshima-gávpot bombejuvvui jagi 1945.</i>	108	5	0	1		94.7	4.4	0.0	0.9
i3	<i>Suollagat arresterehalle ikte.</i>	14	15	46	39		12.3	13.2	40.4	34.2
i4	<i>Suollagat arresterejuvvojedje ikte.</i>	83	15	10	6		72.8	13.2	8.8	5.3
i5	<i>Ollu mánát kidnappehalle gávpogis.</i>	13	31	38	32		11.4	27.2	33.3	28.1
i6	<i>Ollu mánát kidnappejuvvojedje gávpogis.</i>	71	24	12	7		62.3	21.1	10.5	6.1

Jearahallanbarggu bohtosat (Govus)

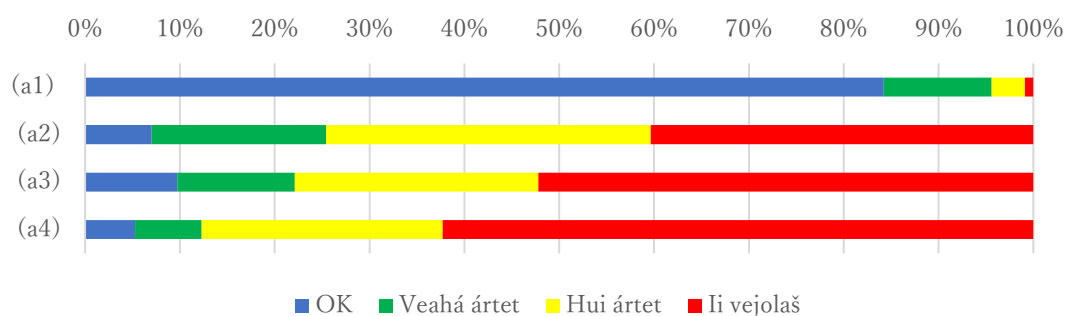
Miiddus 4. Jearahallama bohtosat

1. Buot vástádusaid mieelde

(a) Vearbba oainnáhallat morfologalaš variánttat

$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
a1) oainnáhallat <GIL, VÁS>	96	13	4	1		84.2	11.4	3.5	0.9
a2) oainnáhallojuvvot <GIL, VÁS>	8	21	39	46		7.0	18.4	34.2	40.4
a3) oidnohallat <GIL, VÁS>	11	14	29	59		9.6	12.3	25.4	51.8
a4) oidnohallojuvvot <GIL, VÁS>	6	8	29	71		5.3	7.0	25.4	62.3

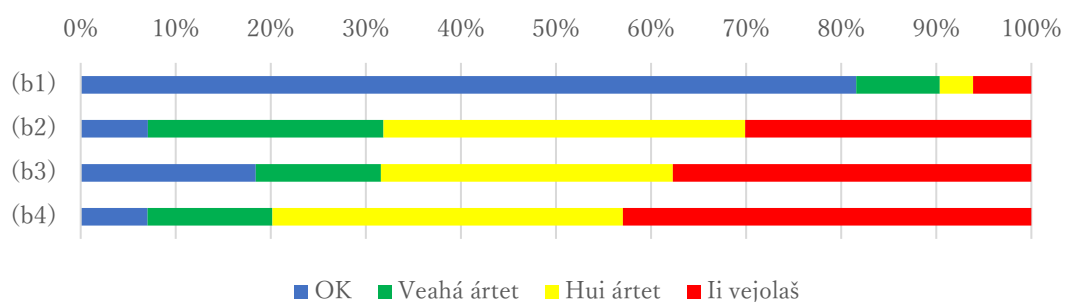
Eaktu: $d = \text{oidnit}$, $d < \underline{x}, y > = \text{oidnit} < \underline{VÁS}, \underline{FÁD} >$

(b) Vearbba borahallat morfologalaš variánttat

$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
b1) borahallat <GIL, DAH>	93	10	4	7		81.6	8.8	3.5	6.1
b2) borahallojuvvot <GIL, DAH>	8	28	43	34		7.0	24.6	37.7	29.8
b3) borrohallat <GIL, DAH>	21	15	35	43		18.4	13.2	30.7	37.7
b4) borrohallojuvvot <GIL, DAH>	8	15	42	49		7.0	13.2	36.8	43.0

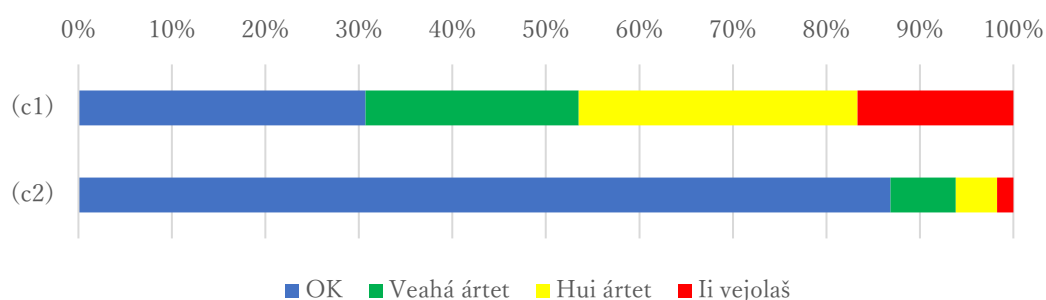
Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d < \underline{x}, y > = \text{borrat} < \underline{DAH}, \underline{ČUO} >$

(c) Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

$d'<\underline{y}', x'\rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	35	26	34	19		30.7	22.8	29.8	16.7
c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	99	8	5	2		86.8	7.0	4.4	1.8

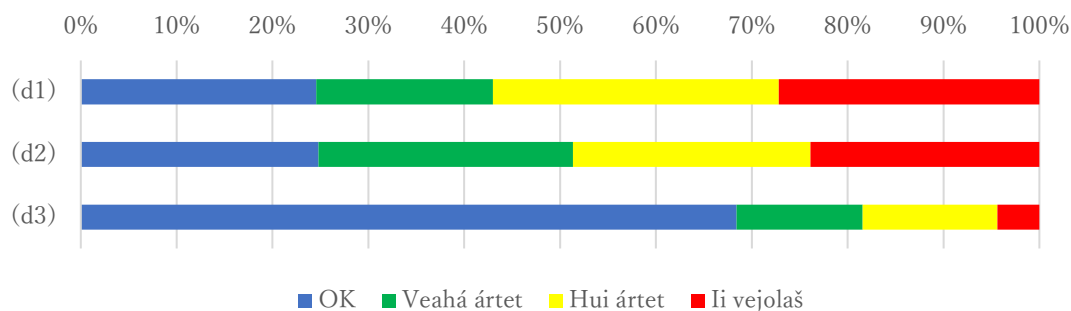
Eaktu: $d<\underline{x}, y\rangle = gávndnat <DAH(VÁS), FÁD>$, (c1) $y' = láhponnánát$ (c2) $y' = suollagat$

(d) Passiivva subjeavtta heakkalašvuolta

$d'<\underline{y}', (x')\rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
d1) bážáhallas <GIL?, (DAH n)>	28	21	34	31		24.6	18.4	29.8	27.2
d2) bážáhallas <GIL?, (DAH n)>	28	30	28	27		24.8	26.5	24.8	23.9
d3) bážáhallas <GIL, (DAH n)>	78	15	16	5		68.4	13.2	14.0	4.4

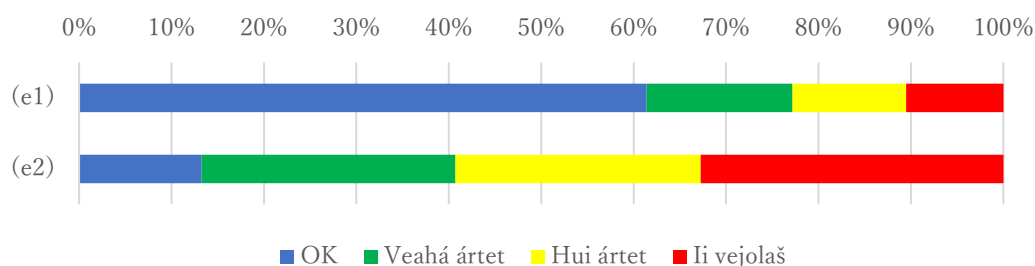
Eaktu: $d<\underline{x}, y\rangle = báhčit <DAH, ČUO>$, (d1) $y' = šilta$, (d2) $y' = dohkká$, (d3) $y' = dat japánalaš$

(e) Subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji

$d' < \underline{y}, x', z' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
e1) <i>borahallat</i> <GIL, DAH, VÁS>	70	18	14	12		61.4	15.8	12.3	10.5
e2) <i>borahallat</i> <ČUO?, DAH, VÁS>	15	31	30	37		13.2	27.2	26.3	32.5

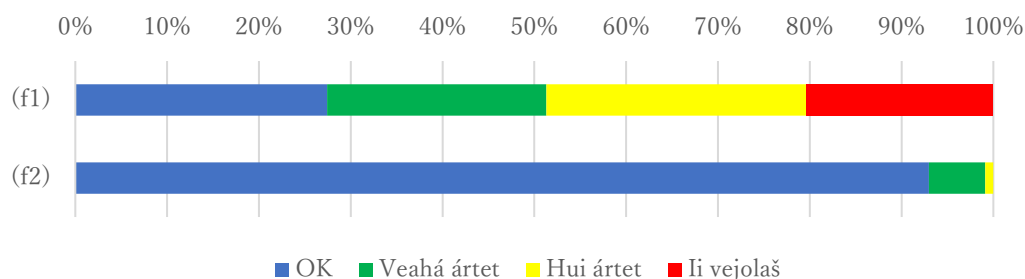
Eaktu: $d < \underline{x}, y > = \text{borrat} < \underline{DAH}, \underline{ČUO} >, < z' > = < VÁS >$, (e1) $y' = \text{hamster}$ (e2) $y' = \text{hamburger}$

(f) Passiivva subjeakta gii illuda doaimmas

$d' < \underline{y}, (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)≥>	31	27	32	23		27.4	23.9	28.3	20.4
f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	106	7	1	0		93.0	6.1	0.9	0.0

Eaktu: y illuda $d < \underline{x}, y > = \text{bovdet} < \underline{DAH}, \underline{FÁD/ČUO} >$

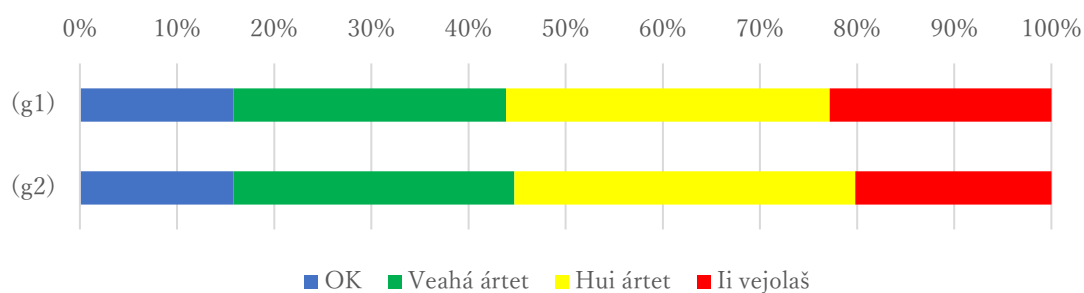

(g) Vuodđovearbbba objekta, man semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI

a) $d = \text{rábmot}$, $d_{\langle \underline{x}, y \rangle} = \text{rábmot} \langle \underline{\text{DAH}}, \underline{\text{ÁVK}} \rangle$

$d'_{\langle \underline{y}', \underline{x}' \rangle}$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
g1) rábmohallat $\langle \underline{\text{GIL?}}, \underline{\text{DAH}} \rangle$	18	32	38	26		15.8	28.1	33.3	22.8
g2) rábmohallat $\langle \underline{\text{GIL}}, \underline{\text{DAH}} \rangle$	18	33	40	23		15.8	28.9	35.1	20.2

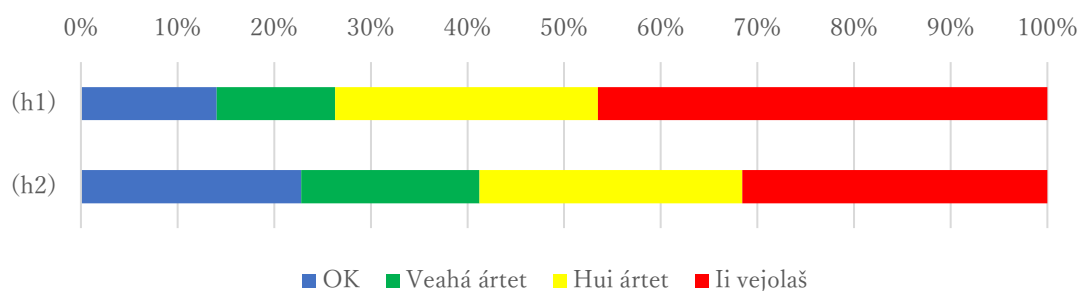
Eaktu: $d_{\langle \underline{x}, y \rangle} = \text{rábmot} \langle \underline{\text{DAH}}, \underline{\text{ÁVK}} \rangle$, (g2) $d = \text{rábmot} \cap \text{dahkkot hui ironalaččat}$

(h) Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

$d'_{\langle \underline{y}', \underline{x}' \rangle}$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
h1) <i>njuovahallat</i> $\langle \underline{\text{GIL}}, (\underline{\text{DAH}} \text{ n}) \rangle$	16	14	31	53		14.0	12.3	27.2	46.5
h2) <i>njuovahallat</i> $\langle \underline{\text{GIL}}, \underline{\text{DAH}} \rangle$	26	21	31	36		22.8	18.4	27.2	31.6

Eaktu: $d \in \text{boazoealáhus}$, $d_{\langle \underline{x}, y \rangle} = \text{njuovvat} \langle \underline{\text{DAH}}, \underline{\text{ČUO}} \rangle$, (h2) $x' = \text{čudiide}$

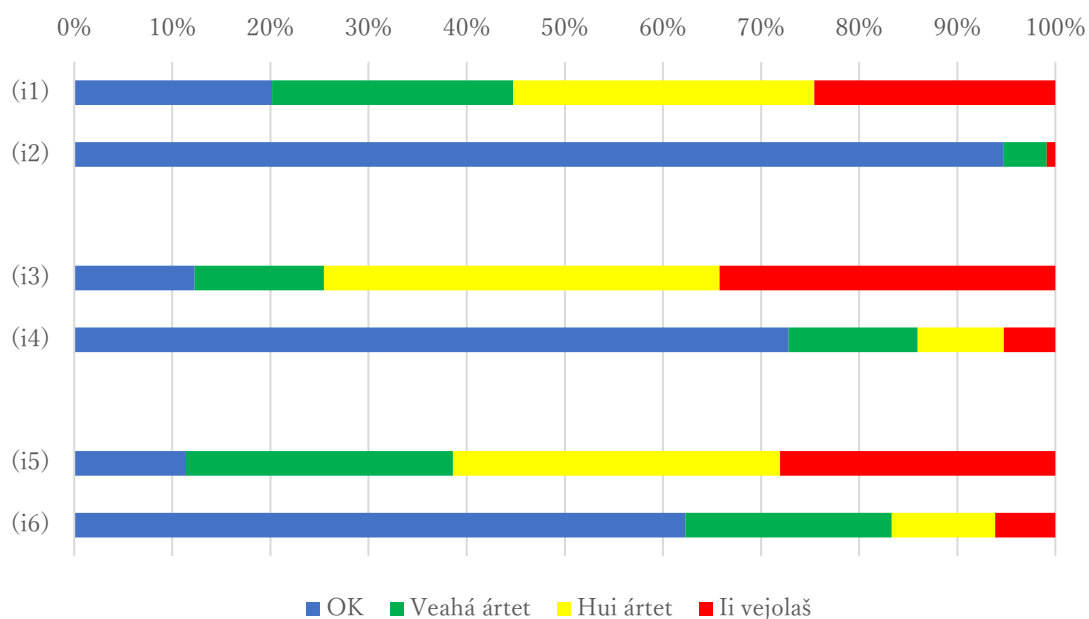

(i) Passiivavearriba vuoddovearba, mii lea ođđa loatnasátni

$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	23	28	35	28		20.2	24.6	30.7	24.6
i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	108	5	0	1		94.7	4.4	0.0	0.9
i3) <i>arresterehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	14	15	46	39		12.3	13.2	40.4	34.2
i4) <i>arresterejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	83	15	10	6		72.8	13.2	8.8	5.3
i5) <i>kidnappehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	13	31	38	32		11.4	27.2	33.3	28.1
i6) <i>kidnappejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	71	24	12	7		62.3	21.1	10.5	6.1

Eaktu: $d \subset$ ođđa loatnasátni, $V < \underline{x}, y > = V < \underline{DAH}, \underline{ČUO} >$, $V =$ *bombet, arresteret, kidnappet*

(i1) ja (i2) $y' =$ *Hiroshima-gávpot* (i3) ja (i4) $y' =$ *Suollagat* (i5) ja (i6) $y' =$ *Ollu mánát*

Miellidus 4.1. Informánttaid agiid dáfus

(a) Passiivavearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

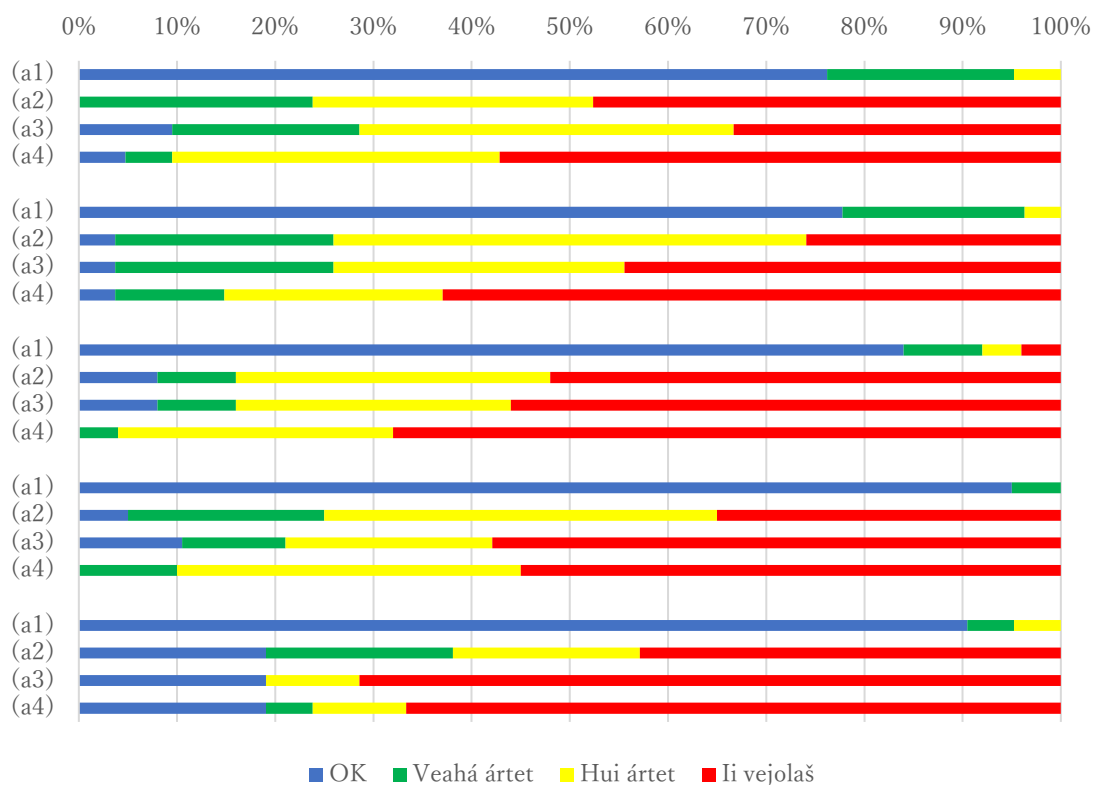
Ahki	$d'<y', x'>$	OK	VÁ	HÁ	li		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	li (%)
A 18-29 (n=21)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	16	4	1	0		76	19	5	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	0	5	6	10		0	24	29	48
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	2	4	8	7		10	19	38	33
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	1	7	12		5	5	33	57
B 30-39 (n=27)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	21	5	1	0		78	19	4	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	6	13	7		4	22	48	26
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	1	6	8	12		4	22	30	44
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	3	6	17		4	11	22	63
C 40-49 (n=25)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	21	2	1	1		84	8	4	4
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	2	2	8	13		8	8	32	52
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	2	2	7	14		8	8	28	56
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	0	1	7	17		0	4	28	68
D 50-59 (n=20)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	19	1	0	0		95	5	0	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	4	8	7		5	20	40	35
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	2	2	4	11		10	10	20	55
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	0	2	7	11		0	10	35	55
E 60- (n=21)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	19	1	1	0		90	5	5	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	4	4	4	9		19	19	19	43
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	4	0	2	15		19	0	10	71
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	4	1	2	14		19	5	10	67

Eaktu: $d = oaidnit$, $d<x, y> = oaidnit <VÁS, FÁD>$

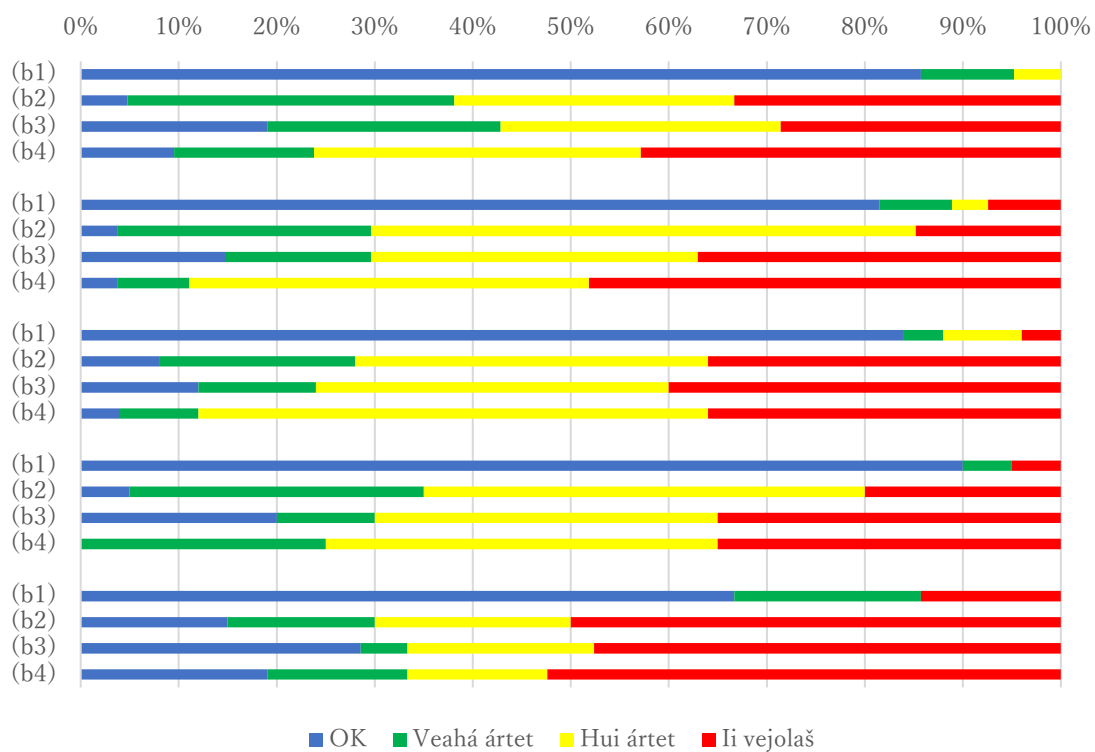
(b) Passiivavearriba borahallat morfologalaš variánttat

Ahki	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
18-29 (n=21)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	18	2	1	0		86	10	5	0
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	1	7	6	7		5	33	29	33
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	4	5	6	6		19	24	29	29
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	2	3	7	9		10	14	33	43
30-39 (n=27)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	22	2	1	2		81	7	4	7
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	1	7	15	4		4	26	56	15
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	4	4	9	10		15	15	33	37
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	1	2	11	13		4	7	41	48
40-49 (n=25)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	21	1	2	1		84	4	8	4
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	2	5	9	9		8	20	36	36
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	3	3	9	10		12	12	36	40
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	1	2	13	9		4	8	52	36
50-59 (n=20)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	18	1	0	1		90	5	0	5
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	1	6	9	4		5	30	45	20
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	4	2	7	7		20	10	35	35
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	0	5	8	7		0	25	40	35
60- (n=21)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	14	4	0	3		67	19	0	14
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	3	3	4	10		14	14	19	48
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	6	1	4	10		29	5	19	48
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	4	3	3	11		19	14	14	52

Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d < \underline{x}, y > = \text{borrat} < \underline{\text{DAH}}, \underline{\text{ČUO}} >$

(a) Passiivavearbbá *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

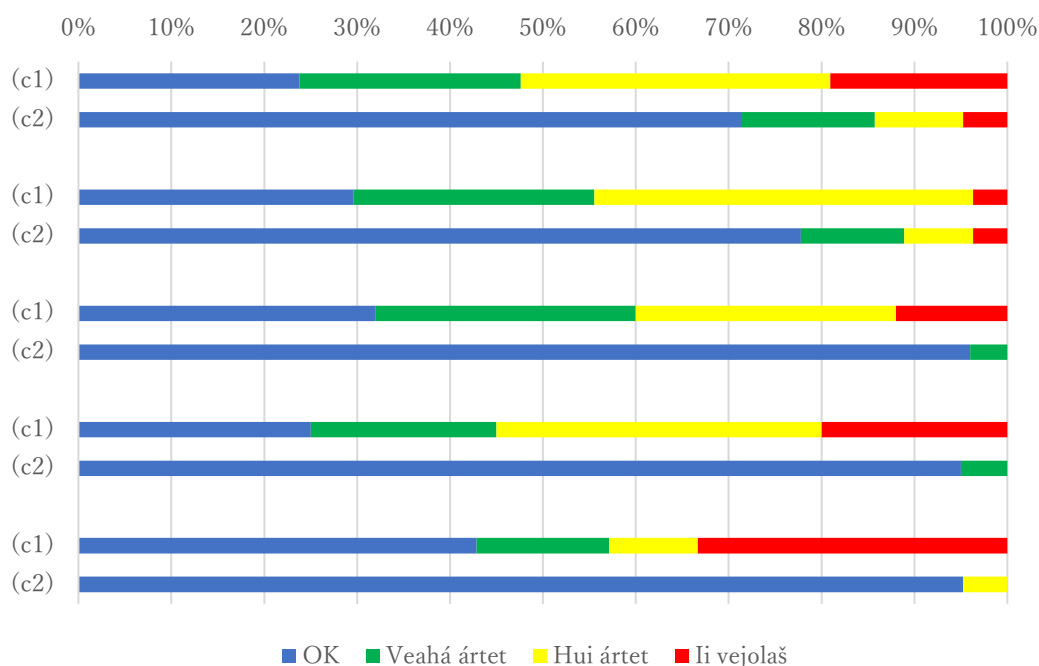

(b) Passiivavearbbá *borahallat* morfologalaš variánttat

(c) Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

Ahki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A (n=21)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	5	5	7	4		24	24	33	19
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	15	3	2	1		71	14	10	5
B (n=27)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	8	7	11	1		30	26	41	4
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	21	3	2	1		78	11	7	4
C (n=25)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	8	7	7	3		32	28	28	12
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	24	1	0	0		96	4	0	0
D (n=20)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	5	4	7	4		25	20	35	20
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	19	1	0	0		95	5	0	0
E (n=21)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	9	3	2	7		43	14	10	33
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	20	0	1	0		95	0	5	0

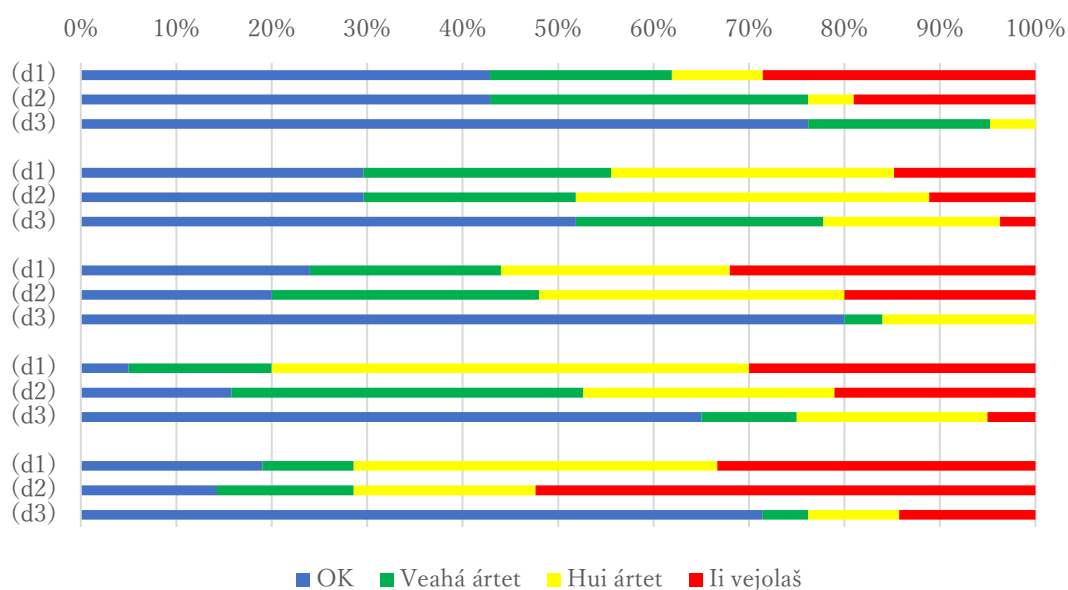
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = gávndnat \langle DAH, FÁD \rangle$, (c1) $y' = Láhppon mánát$ (c2) $y' = suollagat$

(d) Passiivva subjeavtta heakkalašvuotta

Ahki	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A 18-29 (n=21)	(d1) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	9	4	2	6	43	19	10	29
	(d2) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	9	7	1	4	43	33	5	19
	(d3) <i>bážáhallat <GIL, (DAH n)></i>	16	4	1	0	76	19	5	0
B 30-39 (n=27)	(d1) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	8	7	8	4	30	26	30	15
	(d2) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	8	6	10	3	30	22	37	11
	(d3) <i>bážáhallat <GIL, (DAH n)></i>	14	7	5	1	52	26	19	4
C 40-49 (n=25)	(d1) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	6	5	6	8	24	20	24	32
	(d2) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	5	7	8	5	20	28	32	20
	(d3) <i>bážáhallat <GIL, (DAH n)></i>	20	1	4	0	80	4	16	0
D 50-59 (n=20)	(d1) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	1	3	10	6	5	15	50	30
	(d2) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	3	7	5	4	16	37	26	21
	(d3) <i>bážáhallat <GIL, (DAH n)></i>	13	2	4	1	65	10	20	5
E 60- (n=21)	(d1) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	4	2	8	7	19	10	38	33
	(d2) <i>bážáhallat <GIL?, (DAH n)></i>	3	3	4	11	14	14	19	52
	(d3) <i>bážáhallat <GIL, (DAH n)></i>	15	1	2	3	71	5	10	14

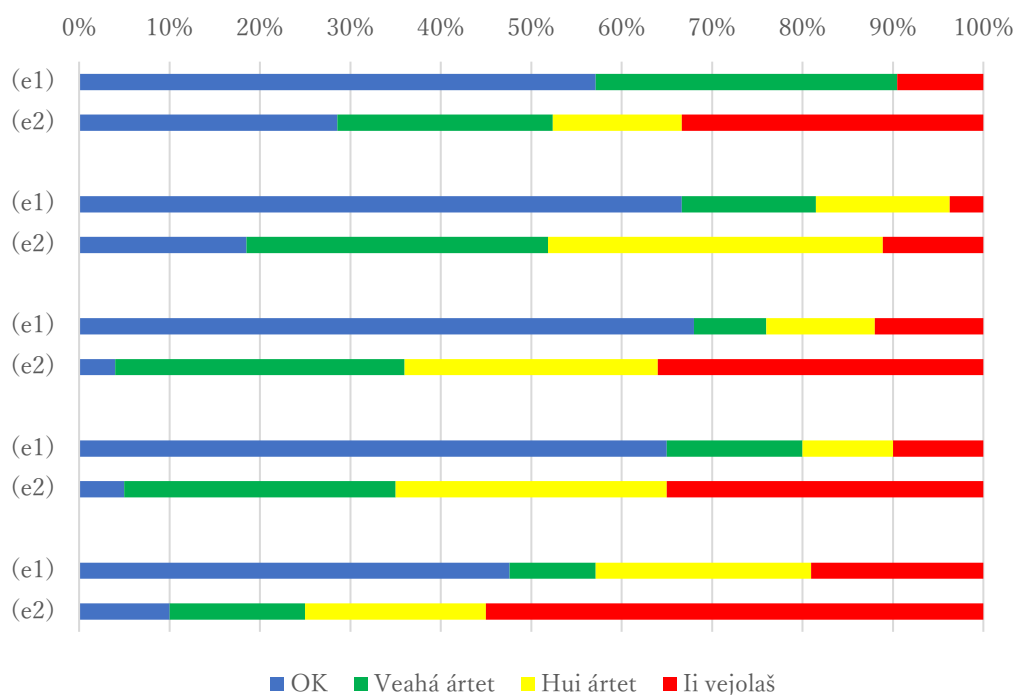
Eaktu: $d < \underline{x}, y > = báhčit < \underline{DAH}, \underline{ČUO} >$, (d1) $y' = šilta$, (d2) $y' = dohkká$, (d3) $y' = dat japánalas$

(e) Subjevtta heakkalašvuotta cealkagis, mas lea vásiheaddji

Ahki	$d' \langle y', x', z' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A (n=21)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	12	7	0	2	57	33	0	10
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	6	5	3	7	29	24	14	33
B (n=27)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	18	4	4	1	67	15	15	4
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	5	9	10	3	19	33	37	11
C (n=25)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	17	2	3	3	68	8	12	12
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	1	8	7	9	4	32	28	36
D (n=20)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	13	3	2	2	65	15	10	10
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	1	6	6	7	5	30	30	35
E (n=21)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	10	2	5	4	48	10	24	19
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	2	3	4	11	10	14	19	52

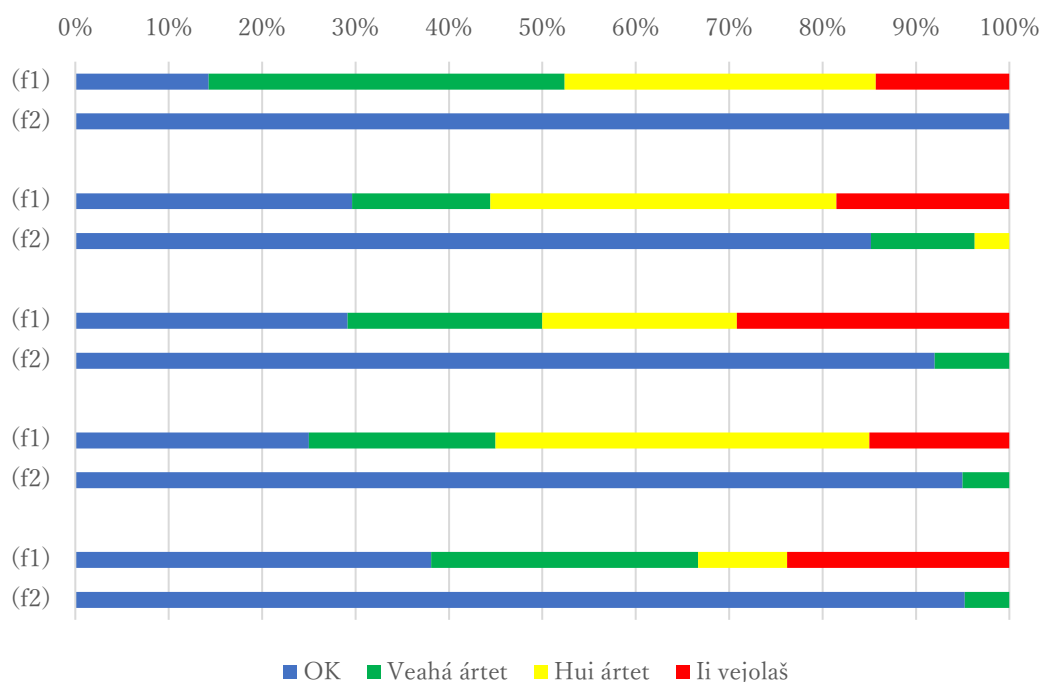
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{borrat} \langle \text{DAH}, \check{\text{C}}\text{UO} \rangle$, $\langle z' \rangle = \langle \text{VÁS} \rangle$, (e1) y' =hamster (e2) y' =hamburger

(f) Passiivva subjeakta gii illuda doaimmas

Ahki	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A (n=21)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	3	8	7	3		14	38	33	14
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	21	0	0	0		100	0	0	0
B (n=27)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	8	4	10	5		30	15	37	19
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	23	3	1	0		85	11	4	0
C (n=25)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	7	5	5	7		29	21	21	29
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	23	2	0	0		92	8	0	0
D (n=20)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	5	4	8	3		25	20	40	15
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	19	1	0	0		95	5	0	0
E (n=21)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	8	6	2	5		38	29	10	24
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	20	1	0	0		95	5	0	0

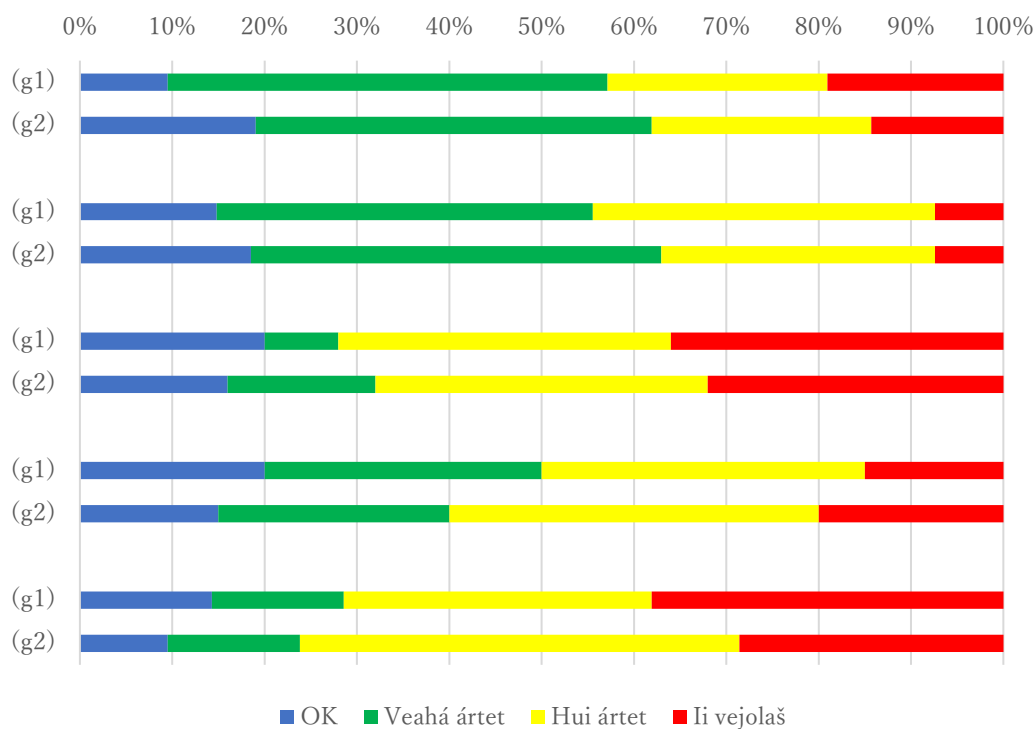
Eaktu: y illuda $d < \underline{x}, y >$, $d < \underline{x}, y > = \text{bovdet} < \underline{\text{DAH}}, \text{FÁD/ČUO} >$

(g) Vuoddovearbba objekta, man semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI

Ahki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A	(g1) rábmohallat < <u>GIL/ÁVK?</u> , DAH>	2	10	5	4		10	48	24	19
	(n=21) (g2) rábmohallat < <u>GIL</u> , DAH>	4	9	5	3		19	43	24	14
B	(g1) rábmohallat < <u>GIL/ÁVK?</u> , DAH>	4	11	10	2		15	41	37	7
	(n=27) (g2) rábmohallat < <u>GIL</u> , DAH>	5	12	8	2		19	44	30	7
C	(g1) rábmohallat < <u>GIL/ÁVK?</u> , DAH>	5	2	9	9		20	8	36	36
	(n=25) (g2) rábmohallat < <u>GIL</u> , DAH>	4	4	9	8		16	16	36	32
D	(g1) rábmohallat < <u>GIL/ÁVK?</u> , DAH>	4	6	7	3		20	30	35	15
	(n=20) (g2) rábmohallat < <u>GIL</u> , DAH>	3	5	8	4		15	25	40	20
E	(g1) rábmohallat < <u>GIL/ÁVK?</u> , DAH>	3	3	7	8		14	14	33	38
	(n=21) (g2) rábmohallat < <u>GIL</u> , DAH>	2	3	10	6		10	14	48	29

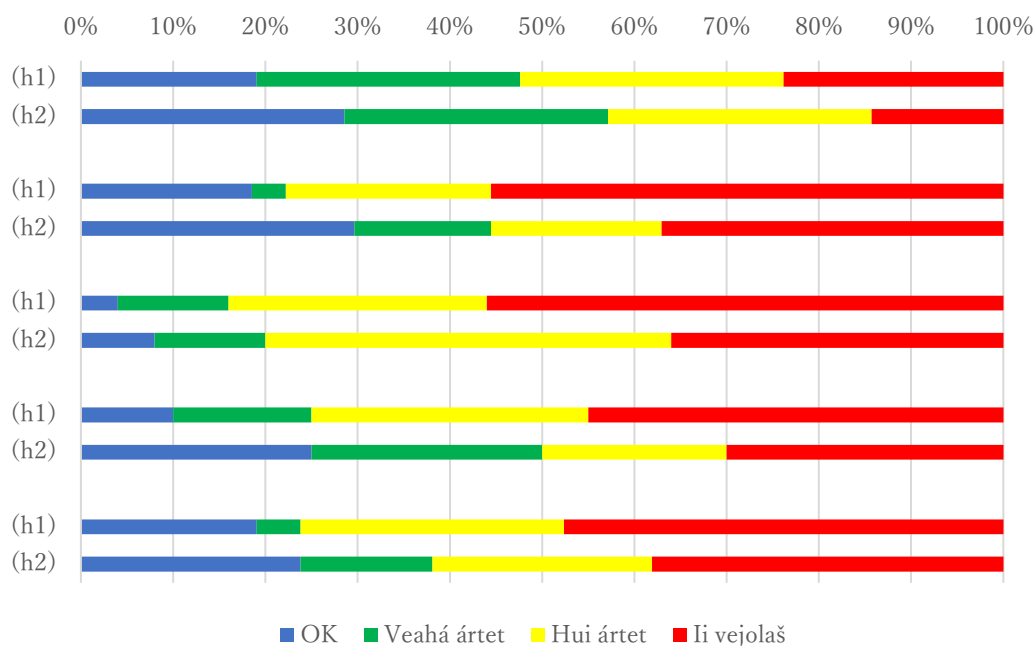
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{rábmot} \langle \text{DAH}, \text{ÁVK} \rangle$, (g2) $d \cap \text{dahkko hui ironalaččat}$, $y = \text{GIL}$

(h) Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

Ahki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A (n=21)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	6	6	5	19	29	29	24
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	6	6	6	3	29	29	29	14
B (n=27)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	5	1	6	15	19	4	22	56
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	8	4	5	10	30	15	19	37
C (n=25)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	1	3	7	14	4	12	28	56
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	2	3	11	9	8	12	44	36
D (n=20)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	2	3	6	9	10	15	30	45
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	5	5	4	6	25	25	20	30
E (n=21)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	1	6	10	19	5	29	48
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	5	3	5	8	24	14	24	38

Eaktu: $d \in$ boazoealáhus, $d \langle x, y \rangle =$ njuovvat <DAH, ČUO>, (h2) $x' =$ čuđiide

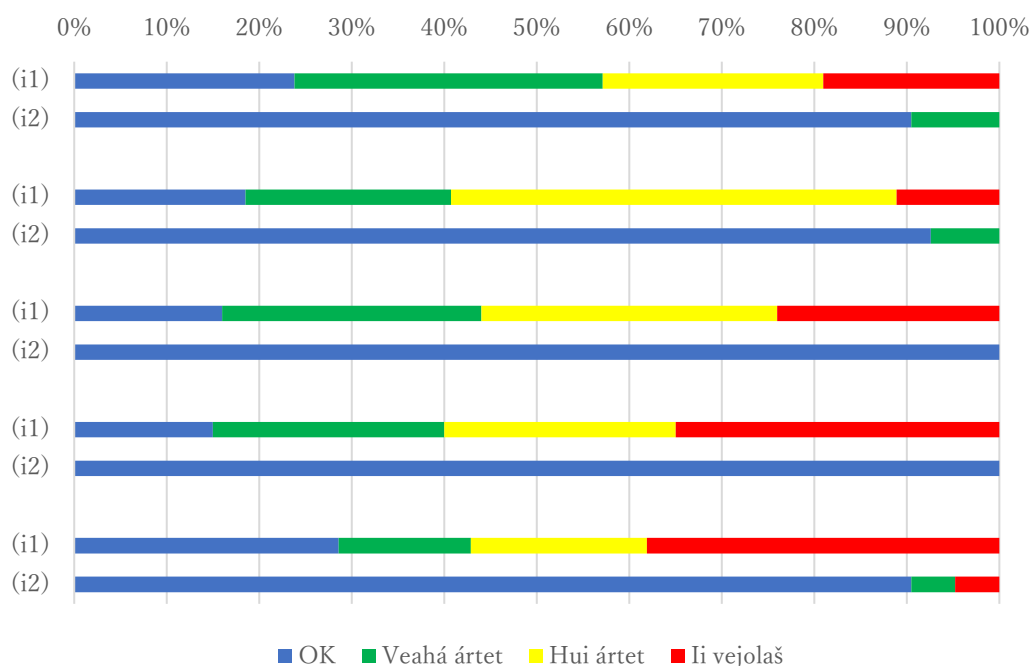

(i) Passiivavearbba vuoddovearba, mii lea odđa loatnasátni

(i1) ja (i2): Vuoddovearba *bombet*

Ahki	$d' < y', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
18-29 (n=21)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	5	7	5	4	24	33	24	19
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	19	2	0	0	90	10	0	0
30-39 (n=27)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	5	6	13	3	19	22	48	11
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	25	2	0	0	93	7	0	0
40-49 (n=25)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	4	7	8	6	16	28	32	24
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	25	0	0	0	100	0	0	0
50-59 (n=20)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	3	5	5	7	15	25	25	35
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	20	0	0	0	100	0	0	0
60- (n=21)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	6	3	4	8	29	14	19	38
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	19	1	0	1	90	5	0	5

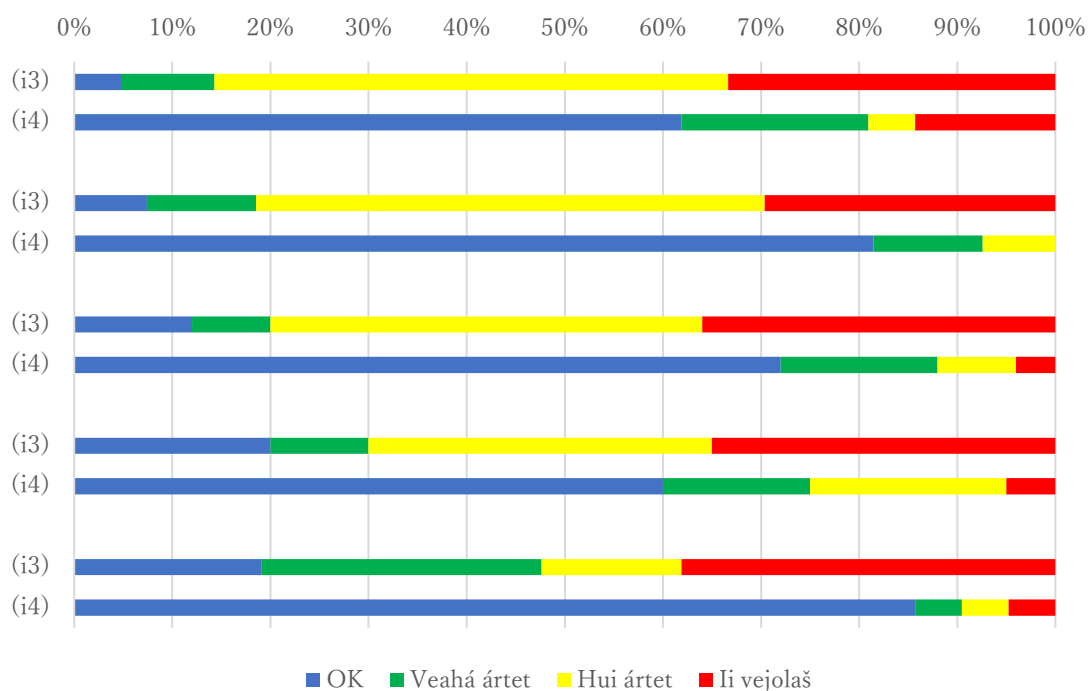
Eaktu: $d \subset$ odđa loatnasátnit, $d < x, y > =$ *bombet* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Hiroshima-gávpot*

(i3) ja (i4): Vuoddovearba arresteret

Ahki	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A (n=21)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	1	2	11	7		5	10	52	33
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	13	4	1	3		62	19	5	14
B (n=27)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	2	3	14	8		7	11	52	30
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	22	3	2	0		81	11	7	0
C (n=25)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	3	2	11	9		12	8	44	36
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	18	4	2	1		72	16	8	4
D (n=20)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	2	7	7		20	10	35	35
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	12	3	4	1		60	15	20	5
E (n=21)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	6	3	8		19	29	14	38
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	18	1	1	1		86	5	5	5

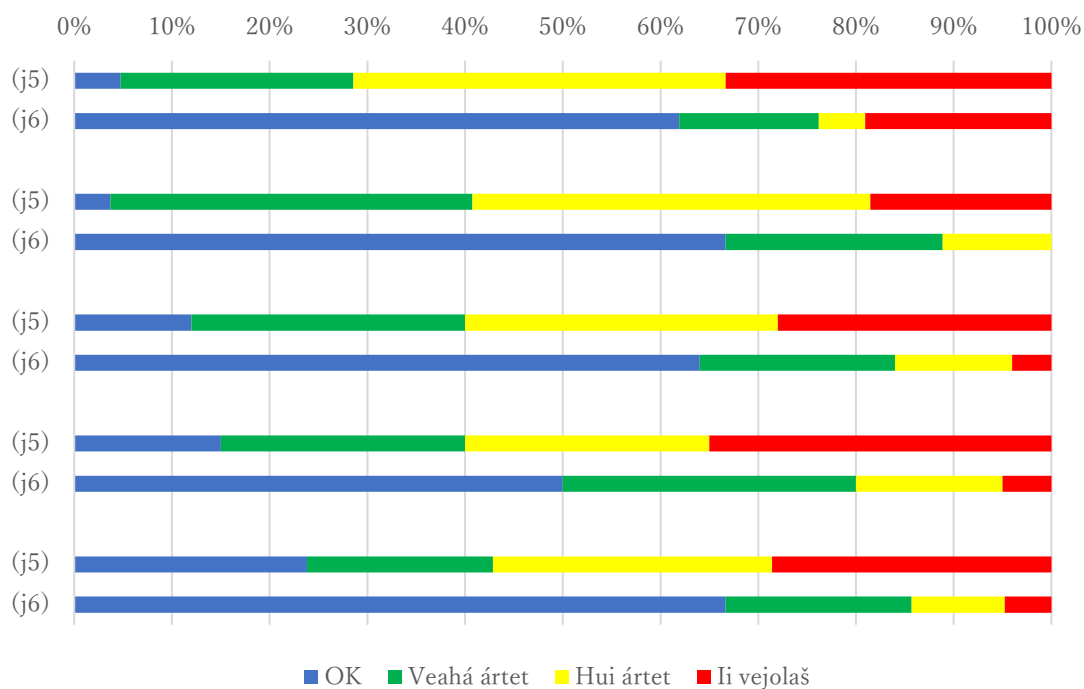
Eaktu: $d \subset ođđa$ loatnasánit, $d \langle x, y \rangle =$ arresteret <DAH, ČUO>, $y' =$ Suollagat

(i5) ja (i6): Vuoddovearba *kidnappet*

Ahki	$d' \langle \underline{y}', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
A (n=21)	(j5) <i>kidnappehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	1	5	8	7		5	24	38	33
	(j6) <i>kidnappejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	13	3	1	4		62	14	5	19
B (n=27)	(j5) <i>kidnappehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	1	10	11	5		4	37	41	19
	(j6) <i>kidnappejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	18	6	3	0		67	22	11	0
C (n=25)	(j5) <i>kidnappehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	3	7	8	7		12	28	32	28
	(j6) <i>kidnappejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	16	5	3	1		64	20	12	4
D (n=20)	(j5) <i>kidnappehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	3	5	5	7		15	25	25	35
	(j6) <i>kidnappejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	10	6	3	1		50	30	15	5
E (n=21)	(j5) <i>kidnappehallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	5	4	6	6		24	19	29	29
	(j6) <i>kidnappejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	14	4	2	1		67	19	10	5

Eaktu: $d \subset$ odđa loatnasánit, $d \langle \underline{x}, y \rangle =$ kidnappet <DAH, ČUO>, $y' =$ ollu mánát

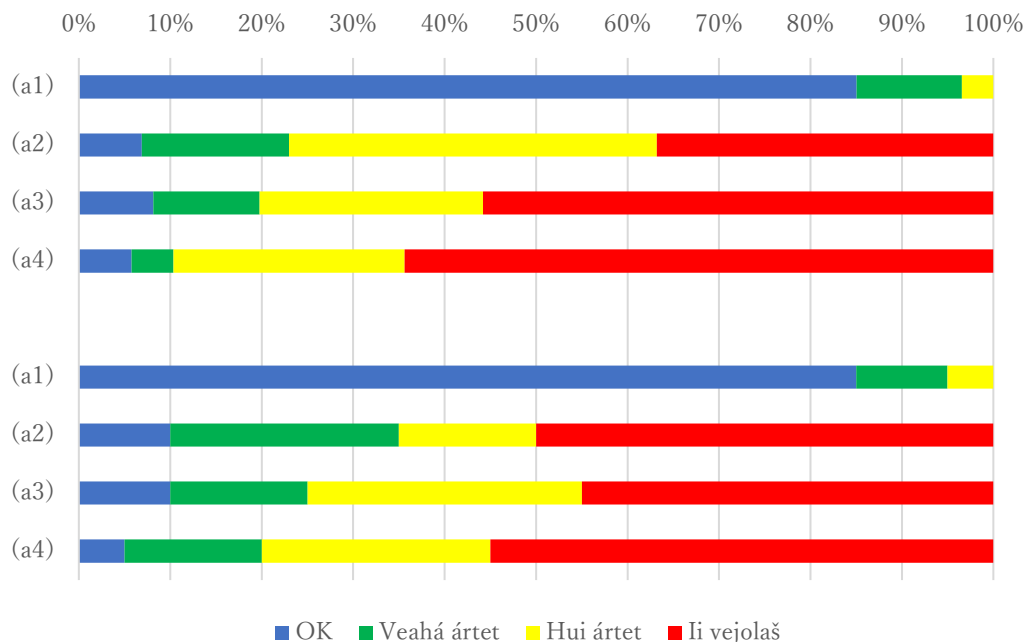

Miellidus 4.2. Bajásšaddanriikkaid dáfus (dušše Norgga ja Suoma gaskkas)

(a) Passiivavearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

Riika	$d'<y', x'>$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	74	10	3	0		85	11	3	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	6	14	35	32		7	16	40	37
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	7	10	21	48		8	11	24	55
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	5	4	22	56		6	5	25	64
Suo (n=20)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	17	2	1	0		85	10	5	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	2	5	3	10		10	25	15	50
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	2	3	6	9		10	15	30	45
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	3	5	11		5	15	25	55

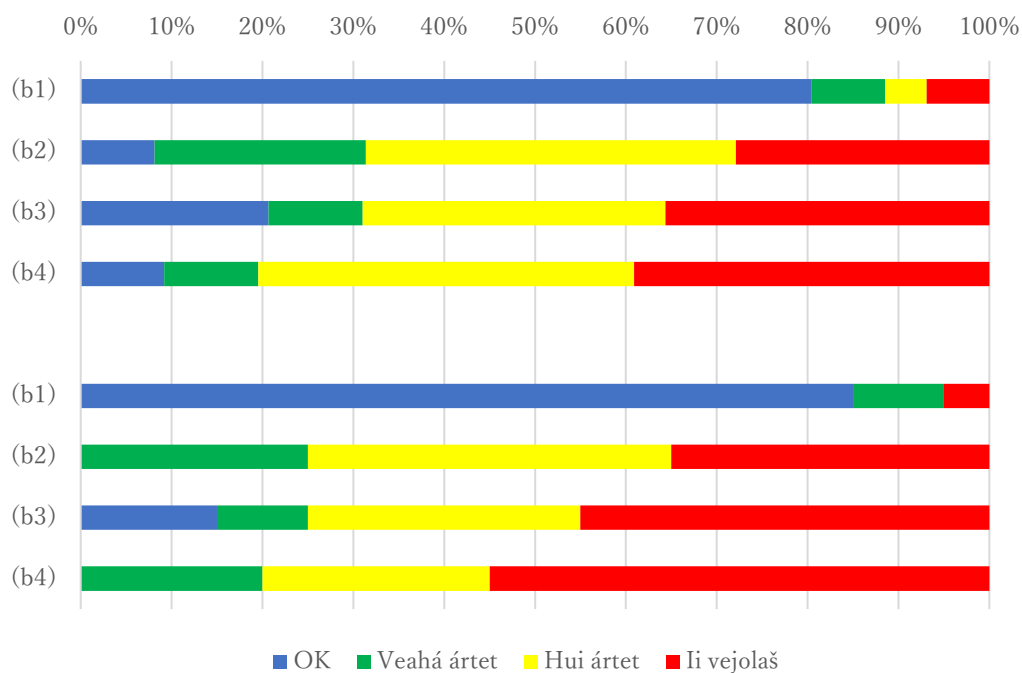
Eaktu: $d = \text{oaidnit}$, $d'<x, y> = \text{oaidnit } <\underline{VÁS}, \underline{FÁD}>$

(b) Passiivavearbbá borahallat morfologalaš variánttat

Riika	$d' \langle \underline{y}', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	70	7	4	6		80	8	5	7
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	7	20	35	24		8	23	40	28
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	18	9	29	31		21	10	33	36
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	8	9	36	34		9	10	41	39
Suo (n=20)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	17	2	0	1		85	10	0	5
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	0	5	8	7		0	25	40	35
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	3	2	6	9		15	10	30	45
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	0	4	5	11		0	20	25	55

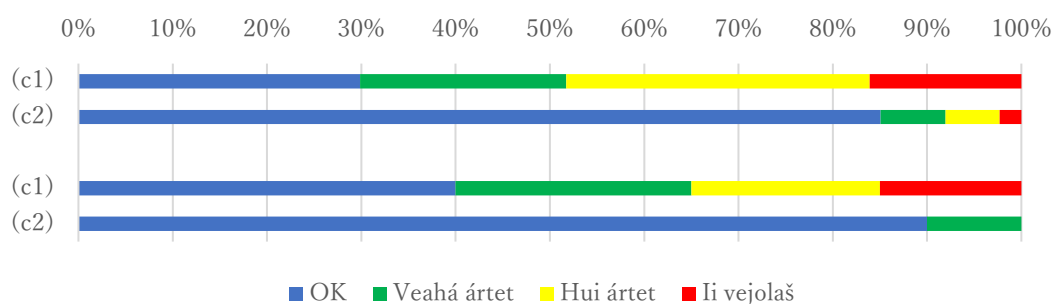
Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d \langle \underline{x}, y \rangle = \text{borrat} \langle \underline{DAH}, \check{CUO} \rangle$

(c) Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

Riika	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	26	19	28	14		30	22	32	16
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	74	6	5	2		85	7	6	2
Suo (n=20)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	8	5	4	3		40	25	20	15
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	18	2	0	0		90	10	0	0

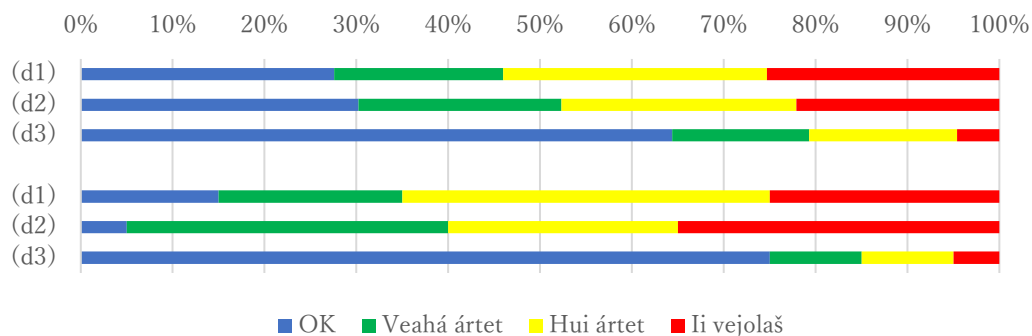
Eaktu: $d < \underline{x}, y > = gávndnat < DAH, FÁD >$, (c1) $y' = Láhppon mánát$ (c2) $y' = suollagat$

(d) Passiivva subjeavtta heakkalašvuolta

Riika	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(d1) bážáhallas <GIL?, (DAH n)>	24	16	25	22		28	18	29	25
	(d2) bážáhallas <GIL?, (DAH n)>	26	19	22	19		30	22	26	22
	(d3) bážáhallas <GIL, (DAH n)>	56	13	14	4		64	15	16	5
Suo (n=20)	(d1) bážáhallas <GIL?, (DAH n)>	3	4	8	5		15	20	40	25
	(d2) bážáhallas <GIL?, (DAH n)>	1	7	5	7		5	35	25	35
	(d3) bážáhallas <GIL, (DAH n)>	15	2	2	1		75	10	10	5

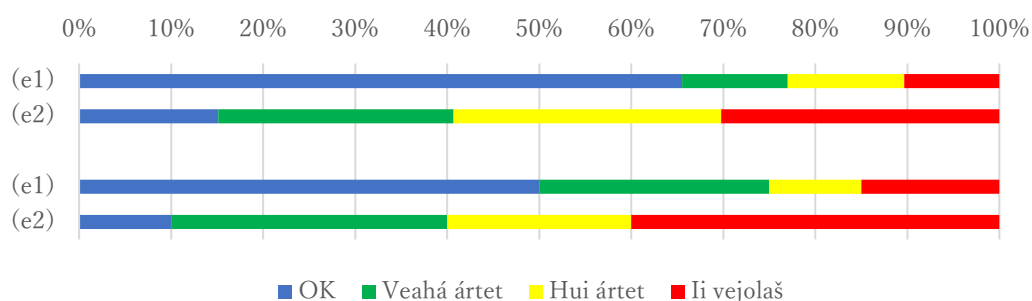
Eaktu: $d < \underline{x}, y > = báhčit < DAH, ČUO >$, (d1) $y' = šilta$, (d2) $y' = dohkka$, (d3) $y' = dat japánalaš$

(e) Subjeavtta heakkalašvuotta cealkagis, mas lea vásiheaddji

Riika	$d'<\underline{y}', x', z'\rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(e1) <i>borahallat</i> <GIL, DAH, VÁS>	57	10	11	9		66	11	13	10
	(e2) <i>borahallat</i> <GIL?, DAH, VÁS>	13	22	25	26		15	25	29	30
Suo (n=20)	(e1) <i>borahallat</i> <GIL, DAH, VÁS>	10	5	2	3		50	25	10	15
	(e2) <i>borahallat</i> <GIL?, DAH, VÁS>	2	6	4	8		10	30	20	40

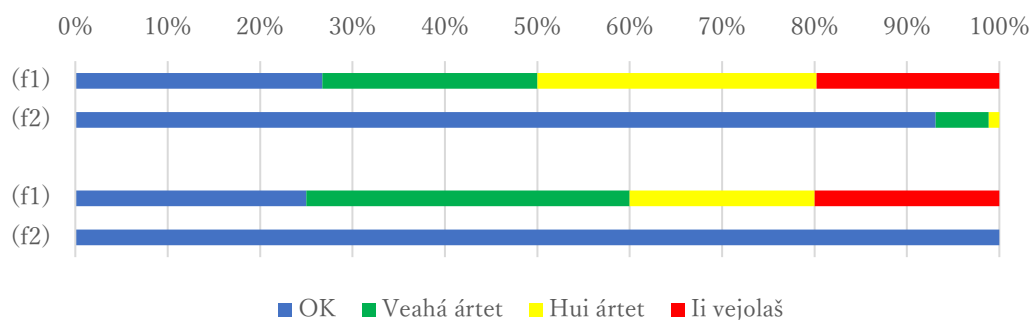
Eaktu: $d<x, y> = borrat$ <DAH, ČUO>, $<z'> = <VÁS>$, (e1) $\underline{y}'=hamster$ (e2) $\underline{y}'=hamburger$

(f) Passiivva subjeakta gii illuda doaimmas

Riika	$d'<\underline{y}', (x')>$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	23	20	26	17		27	23	30	20
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	81	5	1	0		93	6	1	0
Suo (n=20)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	5	7	4	4		25	35	20	20
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	20	0	0	0		100	0	0	0

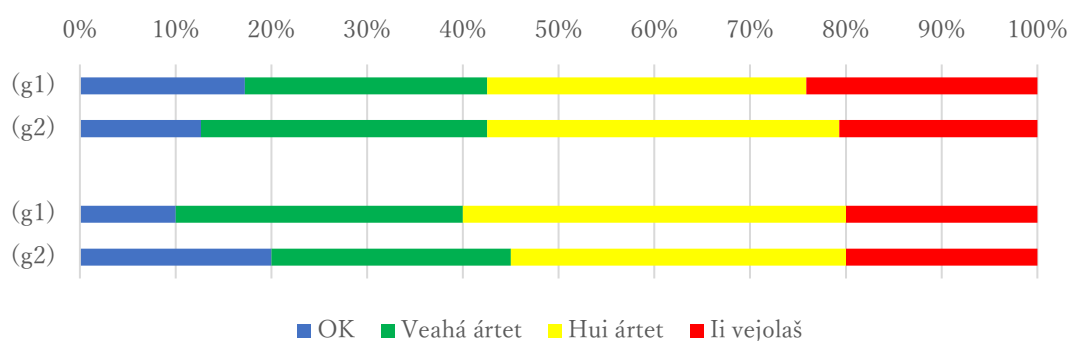
Eaktu: y illuda $d<\underline{x}, y>$, $d<\underline{x}, y> = bovdet$ <DAH, FÁD/ČUO>

(g) Vuoddovearbba objekta, man semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI

Riika	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	15	22	29	21	17	25	33	24
(n=87)	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	11	26	32	18	13	30	37	21
Suo	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	2	6	8	4	10	30	40	20
(n=20)	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	4	5	7	4	20	25	35	20

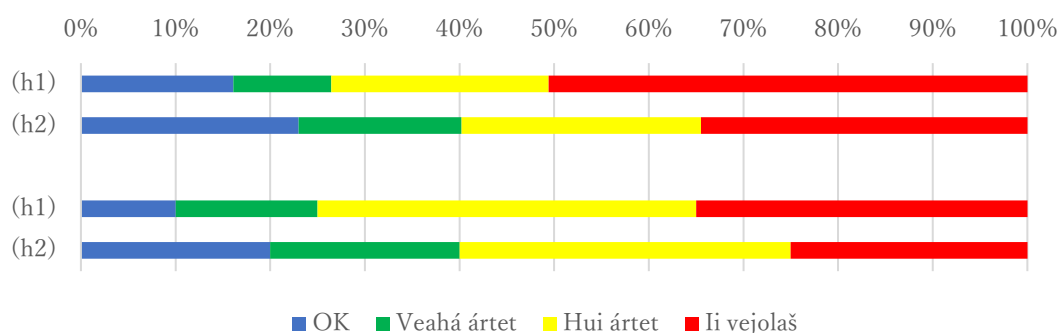
Eaktu: $d < x, y > = \text{rábmot} < \text{DAH}, \text{ÁVK} >$, (g2) $d \cap \text{dahkko hui ironalaččat}$, $y = \text{GIL}$

(h) Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

Riika	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor	(h1) njuovahallat <GIL, (DAH n)>	14	9	20	44	16	10	23	51
(n=87)	(h2) njuovahallat <GIL, DAH>	20	15	22	30	23	17	25	34
Suo	(h1) njuovahallat <GIL, (DAH n)>	2	3	8	7	10	15	40	35
(n=20)	(h2) njuovahallat <GIL, DAH>	4	4	7	5	20	20	35	25

Eaktu: $d \in \text{boazoealáhus}$, $d < x, y > = \text{njuovvat} < \text{DAH}, \text{ČUO} >$, (h2) $x' = \text{čuđiide}$

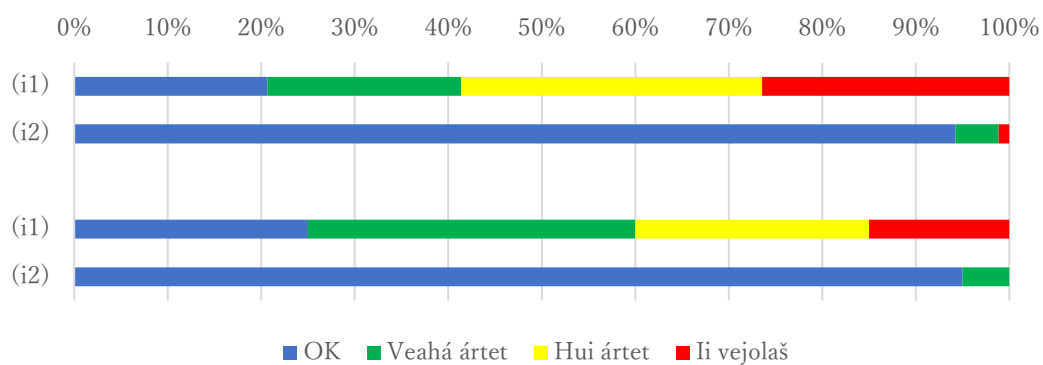

(i) Passiivavearba vuodovearba, mii lea ođđa loatnasátni

(i1) ja (i2): Vuodovearba *bombet*

Riika	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	18	18	28	23	21	21	32	26
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	82	4	0	1	94	5	0	1
Suo (n=20)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	5	7	5	3	25	35	25	15
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	19	1	0	0	95	5	0	0

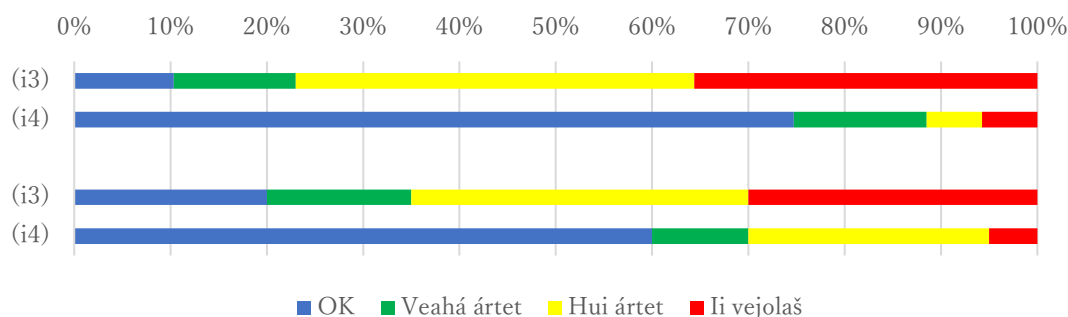
Eaktu: $d \subset$ ođđa loatnasátni, $d < \underline{x}, y > =$ *bombet* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Hiroshima-gávpot*

(i3) ja (i4): Vuoddovearba arresteret

Riika	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	9	11	36	31	10	13	41	36
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	65	12	5	5	75	14	6	6
Suo (n=20)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	3	7	6	20	15	35	30
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	12	2	5	1	60	10	25	5

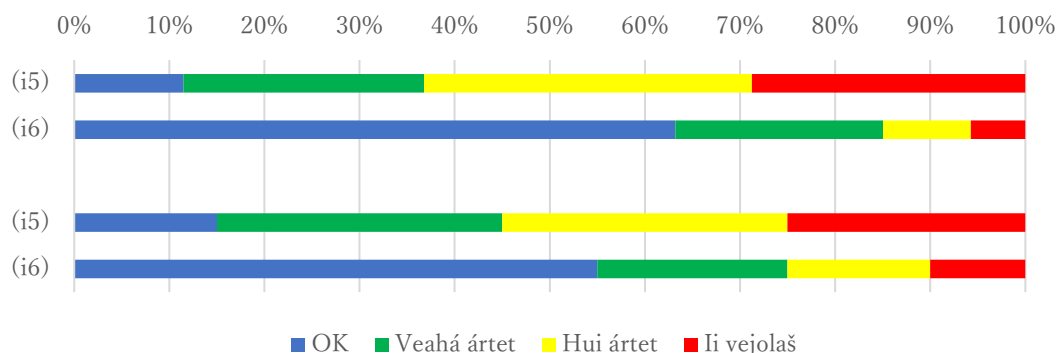
Eaktu: $d \subset \text{odđa loatnasánit}$, $d \langle x, y \rangle = \text{arresteret} \langle \text{DAH}, \text{ČUO} \rangle$, $y' = \text{Suollagat}$

(i5) ja (i6): Vuoddovearba kidnappet

Riika	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Nor (n=87)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	10	22	30	25	11	25	34	29
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	55	19	8	5	63	22	9	6
Suo (n=20)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	3	6	6	5	15	30	30	25
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	11	4	3	2	55	20	15	10

Eaktu: $d \subset \text{odđa loatnasánit}$, $d \langle x, y \rangle = \text{kidnappet} \langle \text{DAH}, \text{ČUO} \rangle$, $y' = \text{ollu mánát}$

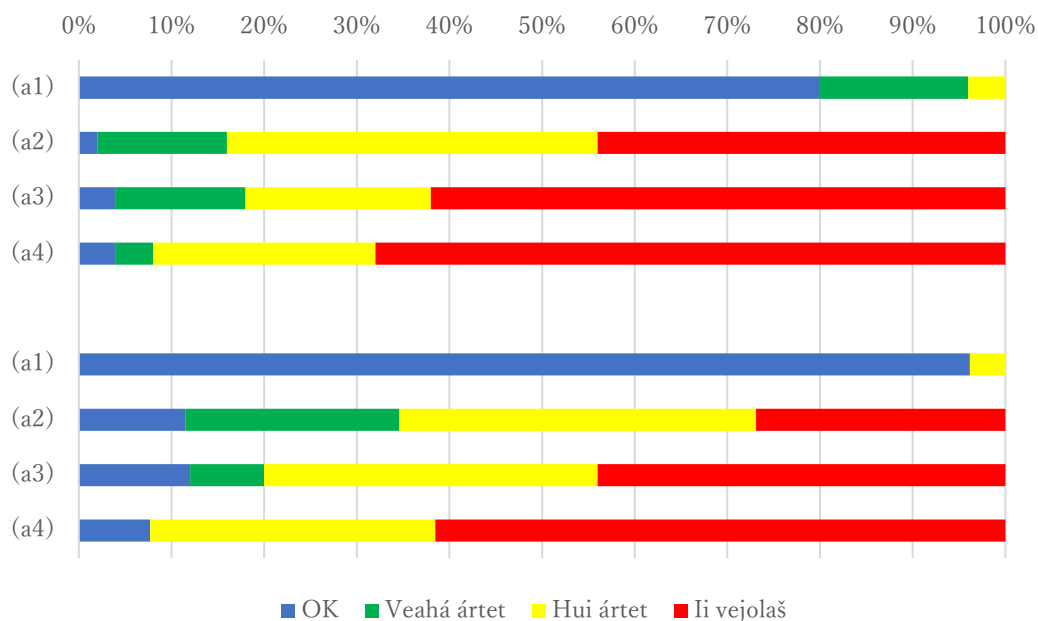
Miiddus 4.3. Bajásšaddanbáikkiid dáfus

(dušše Guovdageaidnu ja Kárášjohka)

(a) Passiivavearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

Báiki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	li		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	li (%)
Gdgn (n=50)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	40	8	2	0		80	16	4	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	7	20	22		2	14	40	44
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	2	7	10	31		4	14	20	62
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	2	2	12	34		4	4	24	68
Kršk (n=26)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	25	0	1	0		96	0	4	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	3	6	10	7		12	23	38	27
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	3	2	9	11		12	8	35	42
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	2	0	8	16		8	0	31	62

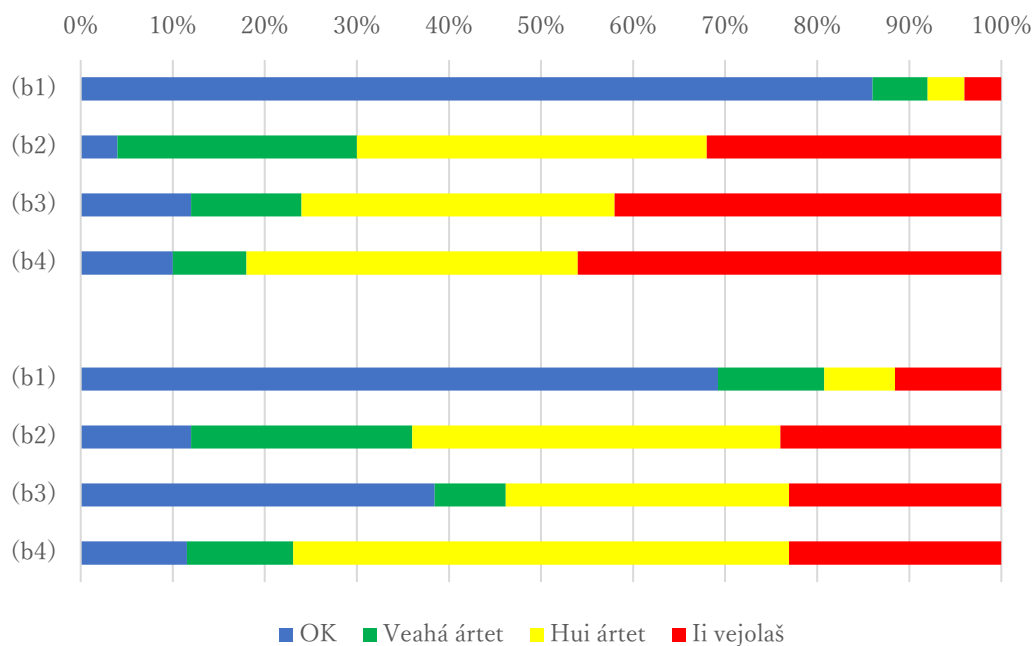
Eaktu: $d = \text{oaidnit}$, $d \langle x, y \rangle = \text{oaidnit} \langle \text{VÁS, FÁD} \rangle$

(b) Passiivavearriba *borahallat* morfologalaš variánttat

Báiki	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn (n=50)	(b1) <i>-hallat</i> <GIL, DAH>	43	3	2	2		86	6	4	4
	(b2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, DAH>	2	13	19	16		4	26	38	32
	(b3) <i>-ohallat</i> <GIL, DAH>	6	6	17	21		12	12	34	42
	(b4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, DAH>	5	4	18	23		10	8	36	46
Kršk (n=26)	(b1) <i>-hallat</i> <GIL, DAH>	18	3	2	3		69	12	8	12
	(b2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, DAH>	3	6	10	6		12	23	38	23
	(b3) <i>-ohallat</i> <GIL, DAH>	10	2	8	6		38	8	31	23
	(b4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, DAH>	3	3	14	6		12	12	54	23

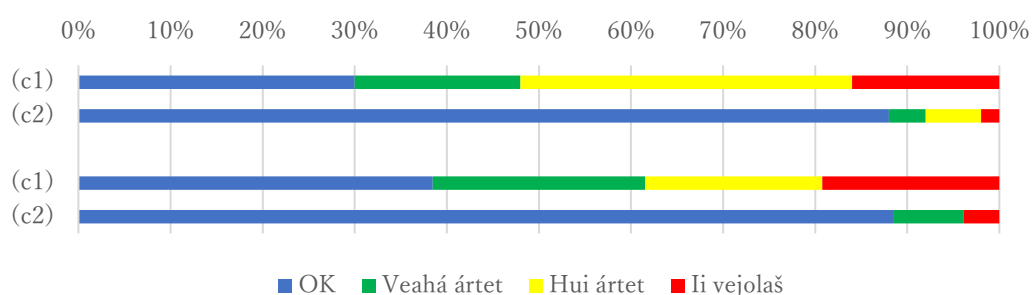
Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d < \underline{x}, y > = \text{borrat} < \underline{\text{DAH}}, \text{ČUO} >$

(c) Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

Báiki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn (n=50)	(c1) <i>gávnnahallat</i> < <u>ÁVK?</u> , DAH>	15	9	18	8	30	18	36	16
	(c2) <i>gávnnahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	44	2	3	1	88	4	6	2
Kršk (n=50)	(c1) <i>gávnnahallat</i> < <u>ÁVK?</u> , DAH>	10	6	5	5	38	23	19	19
	(c2) <i>gávnnahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	23	2	0	1	88	8	0	4

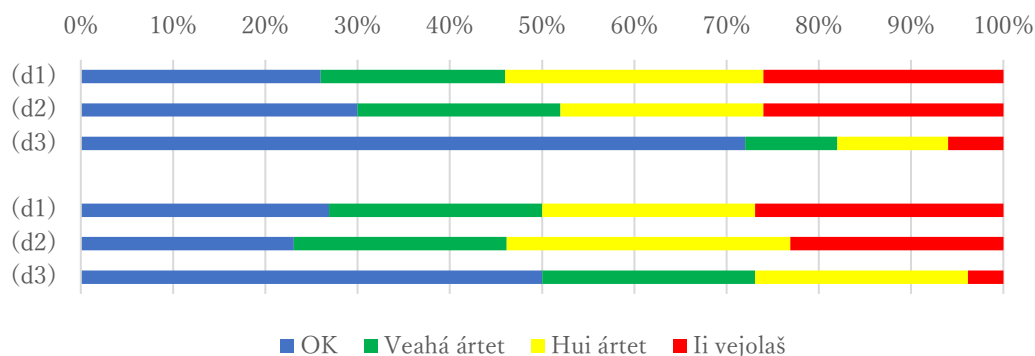
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = gávndnat \langle DAH, FÁD \rangle$, (c1) $y' = Láhppon mánát$ (c2) $y' = suollagat$

(d) Passiivva subjeavtta heakkalašvuolta

Báiki	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn (n=50)	(d1) <i>bážáhallas</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	13	10	14	13	26	20	28	26
	(d2) <i>bážáhallas</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	15	11	11	13	30	22	22	26
	(d3) <i>bážáhallas</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	36	5	6	3	72	10	12	6
Kršk (n=50)	(d1) <i>bážáhallas</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	7	6	6	7	27	23	23	27
	(d2) <i>bážáhallas</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	6	6	8	6	23	23	31	23
	(d3) <i>bážáhallas</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	13	6	6	1	50	23	23	4

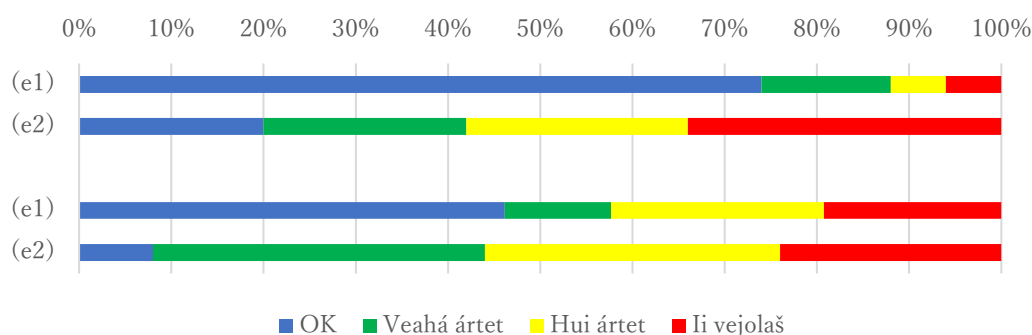
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = báhčit \langle DAH, ČUO \rangle$, (d1) $y' = šilta$, (d2) $y' = dohkka$, (d3) $y' = dat japánalaš$

(e) Subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji

Báiki	$d'<\underline{y}', x', z'\rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn	(e1) <i>borahallat</i> <GIL, DAH, VÁS>	37	7	3	3		74	14	6	6
(n=50)	(e2) <i>borahallat</i> <GIL?, DAH, VÁS>	10	11	12	17		20	22	24	34
Kršk	(e1) <i>borahallat</i> <GIL, DAH, VÁS>	12	3	6	5		46	12	23	19
(n=26)	(e2) <i>borahallat</i> <GIL?, DAH, VÁS>	2	9	8	6		8	35	31	23

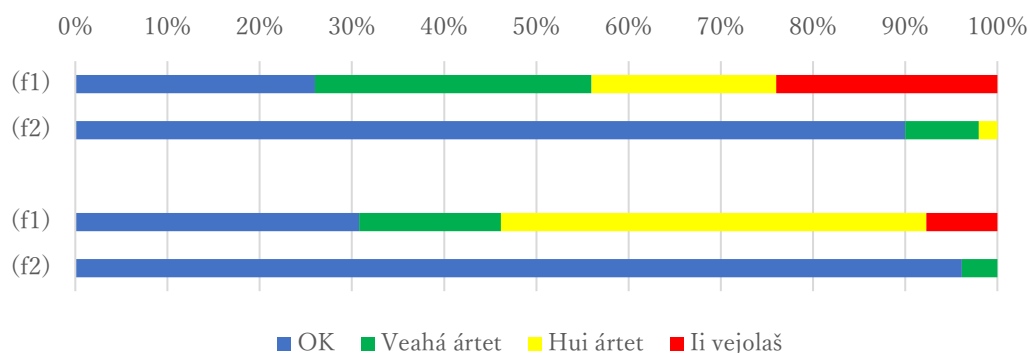
Eaktu: $d<x, y> = borrat$ <DAH, ČUO>, $<z'\rangle = <VÁS>$, (e1) $\underline{y}'=hamster$ (e2) $\underline{y}'=hamburger$

(f) Passiivva subjeakta gii illuda doaimmas

Báiki	$d'<\underline{y}', (x')\rangle$	OK	V.á.	H.á.	Ii		OK (%)	V.á. (%)	H.á. (%)	Ii (%)
Gdgn	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	13	15	10	12		26	30	20	24
(n=50)	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	45	4	1	0		90	8	2	0
Kršk	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	8	4	12	2		31	15	46	8
(n=26)	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	25	1	0	0		96	4	0	0

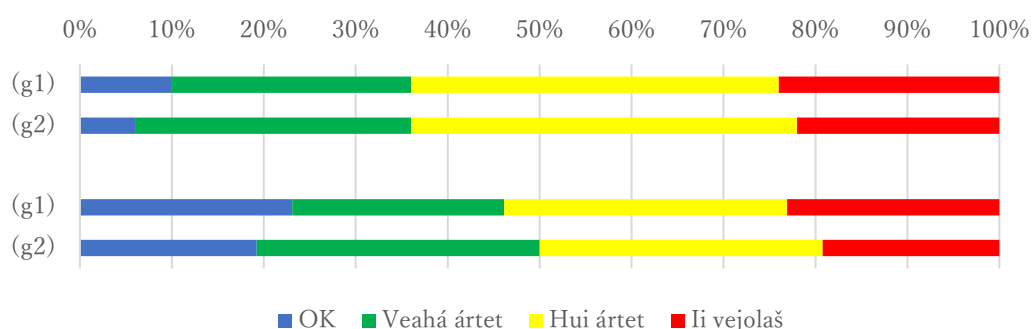
Eaktu: y illuda $d<\underline{x}, y>$, $d<\underline{x}, y> = bovdet$ <DAH, FÁD/ČUO>

(g) Vuoddovearbba objekta, man semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI

Báiki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn	(g1) rábmohallat <GIL?, DAH>	5	13	20	12		10	26	40	24
(n=50)	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	3	15	21	11		6	30	42	22
Kršk	(g1) rábmohallat <GIL?, DAH>	6	6	8	6		23	23	31	23
(n=26)	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	5	8	8	5		19	31	31	19

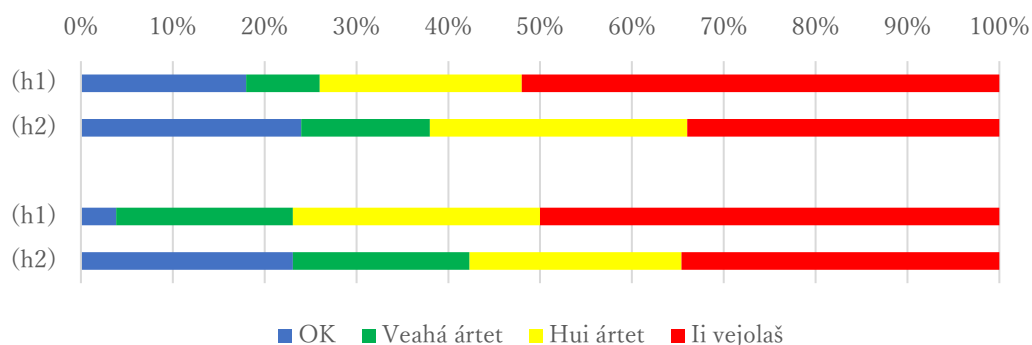
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{rábmot} \langle \text{DAH}, \text{ÁVK} \rangle$, (g2) $d = \text{rábmot} \cap \text{dahkkot hui ironalaččat}$, $y = \text{GIL}$

(h) Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

Báiki	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn	(h1) njuovahallat <GIL, (DAH n)>	9	4	11	26		18	8	22	52
(n=50)	(h2) njuovahallat <GIL, DAH>	12	7	14	17		24	14	28	34
Kršk	(h1) njuovahallat <GIL, (DAH n)>	1	5	7	13		4	19	27	50
(n=26)	(h2) njuovahallat <GIL, DAH>	6	5	6	9		23	19	23	35

Eaktu: $d \in \text{boazoealáhus}$, $d \langle x, y \rangle = \text{njuovvat} \langle \text{DAH}, \text{ČUO} \rangle$, (h2) $x' = \text{čuđiide}$

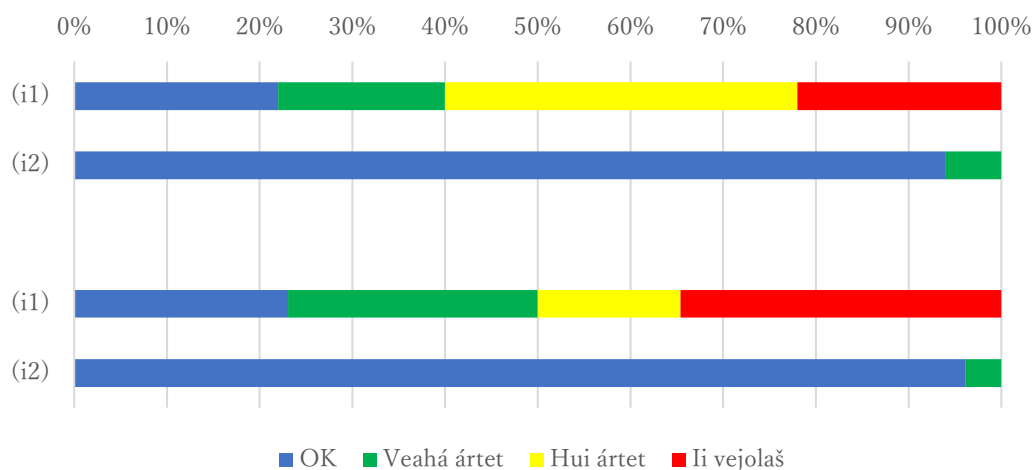

(i) Passiivavearba vuoddovearba, mii lea ođđa loatnasátni

(i1) ja (i2): Vuoddovearba *bombet*

Báiki	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn (n=50)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	11	9	19	11	22	18	38	22
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	47	3	0	0	94	6	0	0
Kršk (n=26)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	6	7	4	9	23	27	15	35
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	25	1	0	0	96	4	0	0

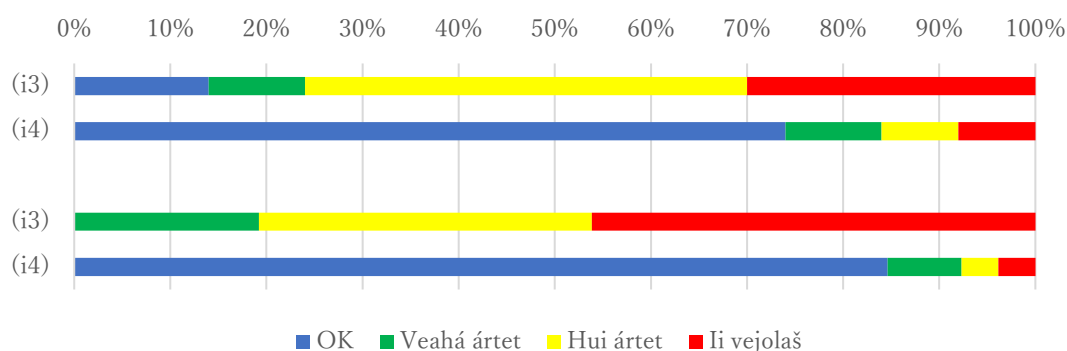
Eaktu: $d \subset$ ođđa loatnasátni, $d \langle x, y \rangle =$ *bombet* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Hiroshima-gávpot*

(i3) ja (i4): Vuoddovearba arresteret

Báiki	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn (n=50)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	7	5	23	15		14	10	46	30
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	37	5	4	4		74	10	8	8
Kršk (n=26)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	0	5	9	12		0	19	35	46
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	22	2	1	1		85	8	4	4

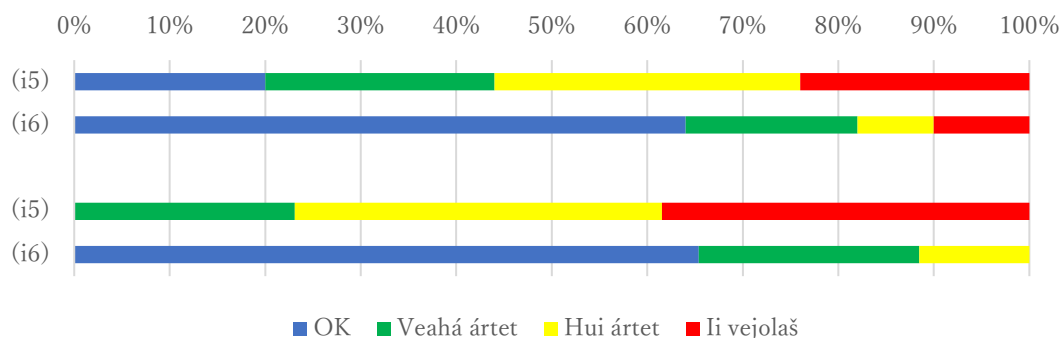
Eaktu: $d \subset \text{ođđa loatnasánit}$, $d < \underline{x}, y > = \text{arresteret} < \text{DAH}, \text{ČUO} >$, $y' = \text{Suollagat}$

(i5) ja (i6): Vuoddovearba kidnappet

Báiki	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
Gdgn (n=50)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	10	12	16	12		20	24	32	24
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	32	9	4	5		64	18	8	10
Kršk (n=26)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	0	6	10	10		0	23	38	38
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	17	6	3	0		65	23	12	0

Eaktu: $d \subset \text{ođđa loatnasánit}$, $d < \underline{x}, y > = \text{kidnappet} < \text{DAH}, \text{ČUO} >$, $y' = \text{ollu mánát}$

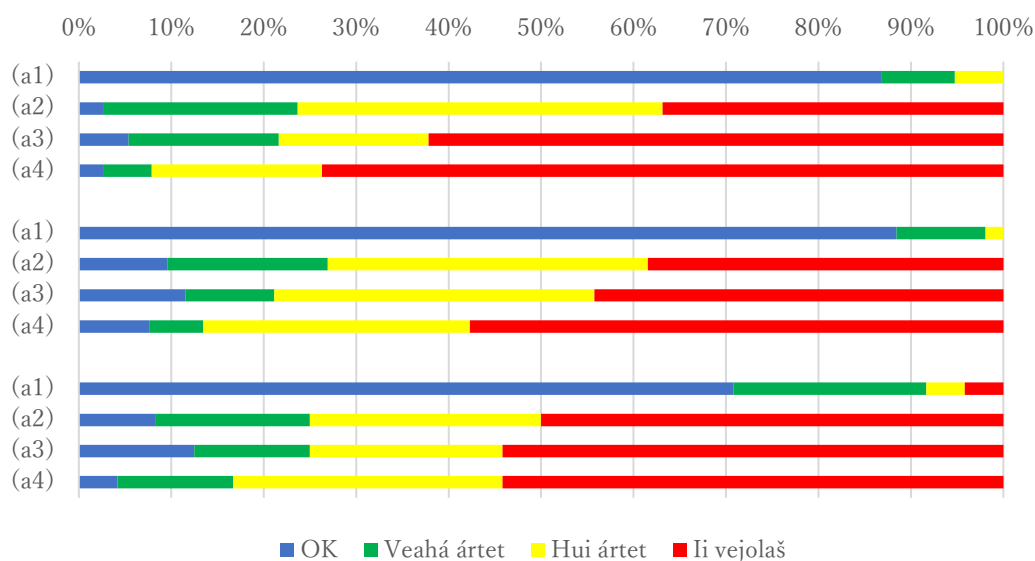
Miiddus 4.4. Informánttaid gielladuogážiid dáfus

(GD lea gielladuogáš. S = dušše sámegiella, S+ = sámegiella ja eará gielat, S- = sámegiella ii lean leamaš dehálamos giellan)

(a) Passiivavearbbá *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

GD	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	li	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	li (%)
S (n=38)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	33	3	2	0	87	8	5	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	8	15	14	3	21	39	37
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	2	6	6	23	5	16	16	61
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	2	7	28	3	5	18	74
S+ (n=52)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	46	5	1	0	88	10	2	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	5	9	18	20	10	17	35	38
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	6	5	18	23	12	10	35	44
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	4	3	15	30	8	6	29	58
S- (n=24)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	17	5	1	1	71	21	4	4
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	2	4	6	12	8	17	25	50
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	3	3	5	13	13	13	21	54
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	3	7	13	4	13	29	54

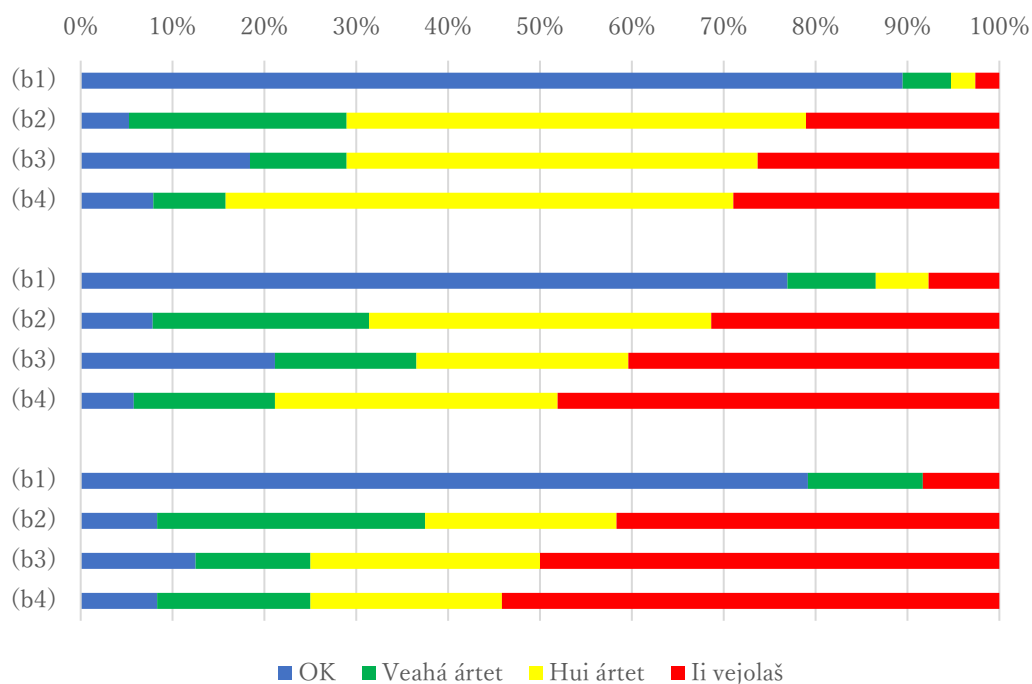
Eaktu: $d = \text{oaidnit}$, $d < \underline{x}, y > = \text{oaidnit} < \underline{VÁS}, \underline{FÁD} >$

(b) Passiivavearbbá borahallat morfologalaš variánttat

GD	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	li		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	li (%)
S (n=38)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	34	2	1	1		89	5	3	3
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	2	9	19	8		5	24	50	21
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	7	4	17	10		18	11	45	26
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	3	3	21	11		8	8	55	29
S+ (n=52)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	40	5	3	4		77	10	6	8
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	4	12	19	16		8	23	37	31
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	11	8	12	21		21	15	23	40
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	3	8	16	25		6	15	31	48
S- (n=24)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	19	3	0	2		79	13	0	8
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	2	7	5	10		8	29	21	42
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	3	3	6	12		13	13	25	50
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	2	4	5	13		8	17	21	54

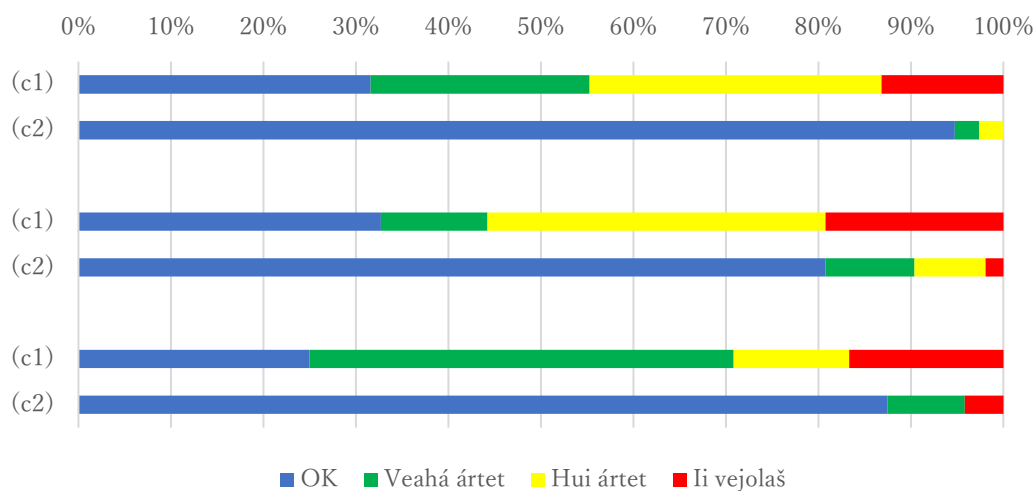
Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d \langle x, y \rangle = \text{borrat} \langle \text{DAH}, \text{ČUO} \rangle$

(c) Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

GD	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(c1) <i>gávnnahallat</i> < <u>ÁVK?</u> , DAH>	12	9	12	5	32	24	32	13
	(c2) <i>gávnnahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	36	1	1	0	95	3	3	0
S+ (n=52)	(c1) <i>gávnnahallat</i> < <u>ÁVK?</u> , DAH>	17	6	19	10	33	12	37	19
	(c2) <i>gávnnahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	42	5	4	1	81	10	8	2
S- (n=24)	(c1) <i>gávnnahallat</i> < <u>ÁVK?</u> , DAH>	6	11	3	4	25	46	13	17
	(c2) <i>gávnnahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	21	2	0	1	88	8	0	4

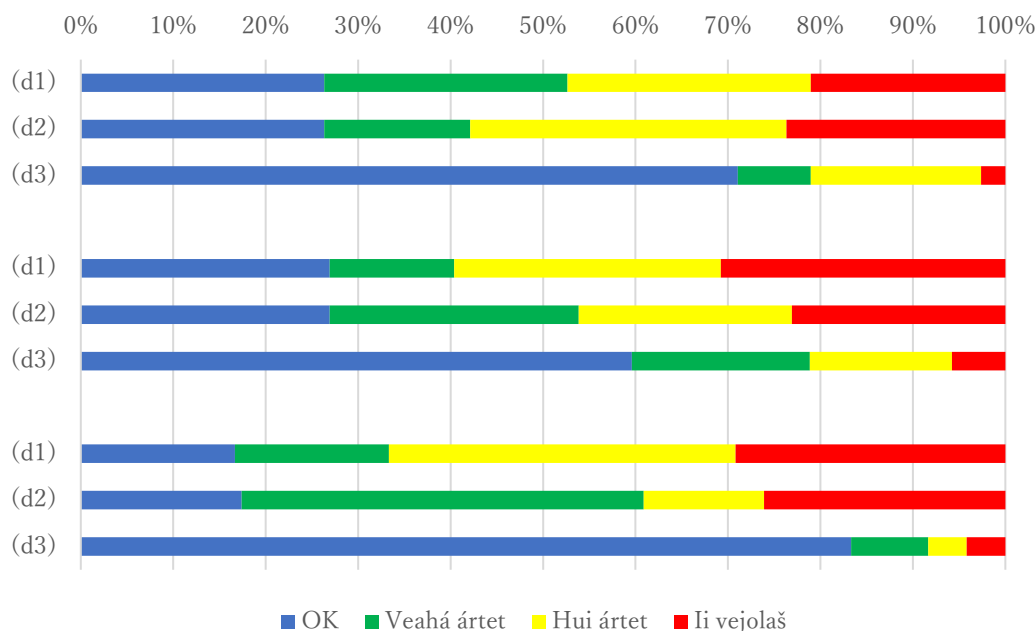
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = gávndnat \langle DAH, FÁD \rangle$, (c1) $y' = Láhppon mánát$ (c2) $y' = suollagat$

(d) Passiivva sujeavtta heakkalašvuohta

GD	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	d1) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n)>	10	10	10	8	26	26	26	21
	d2) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n)>	10	6	13	9	26	16	34	24
	d3) <i>bážáhallat</i> <GIL, (DAH n)>	27	3	7	1	71	8	18	3
S+ (n=52)	d1) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n)>	14	7	15	16	27	13	29	31
	d2) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n)>	14	14	12	12	27	27	23	23
	d3) <i>bážáhallat</i> <GIL, (DAH n)>	31	10	8	3	60	19	15	6
S- (n=24)	d1) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n)>	4	4	9	7	17	17	38	29
	d2) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n)>	4	10	3	6	17	43	13	26
	d3) <i>bážáhallat</i> <GIL, (DAH n)>	20	2	1	1	83	8	4	4

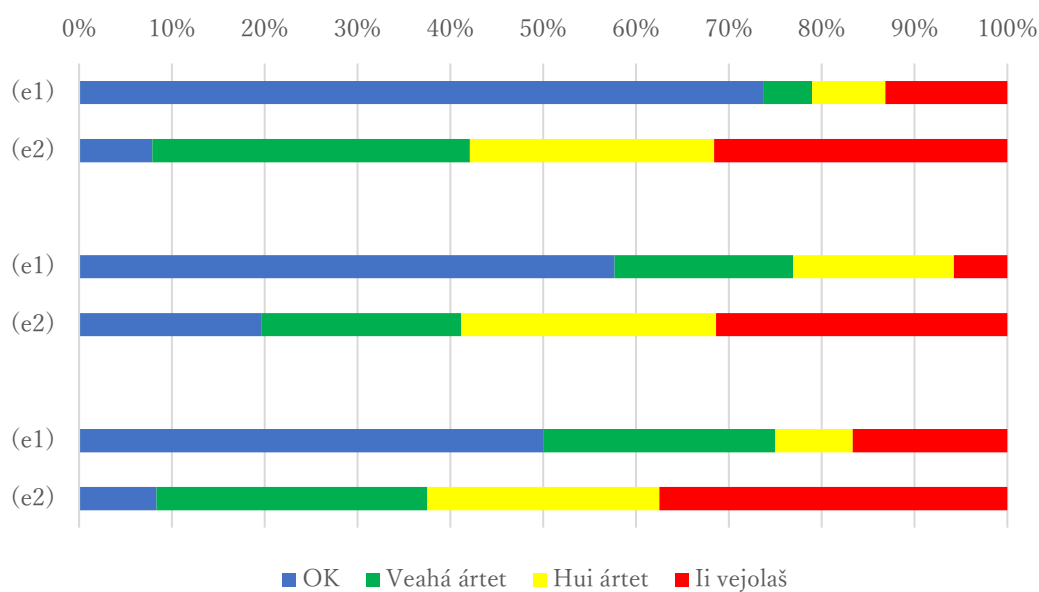
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{báhčit} \langle \text{DAH}, \text{ČUO} \rangle$, (d1) $y' = \text{šilta}$, (d2) $y' = \text{dohkká}$, (d3) $y' = \text{dat japánalaš}$

(e) Subjevtta heakkalašvuotta cealkagis, mas lea vásiheaddji

GD	$d' \langle \underline{y}', x', z' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	28	2	3	5	74	5	8	13
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	3	13	10	12	8	34	26	32
S+ (n=52)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	30	10	9	3	58	19	17	6
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	10	11	14	16	19	21	27	31
S- (n=24)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	12	6	2	4	50	25	8	17
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	2	7	6	9	8	29	25	38

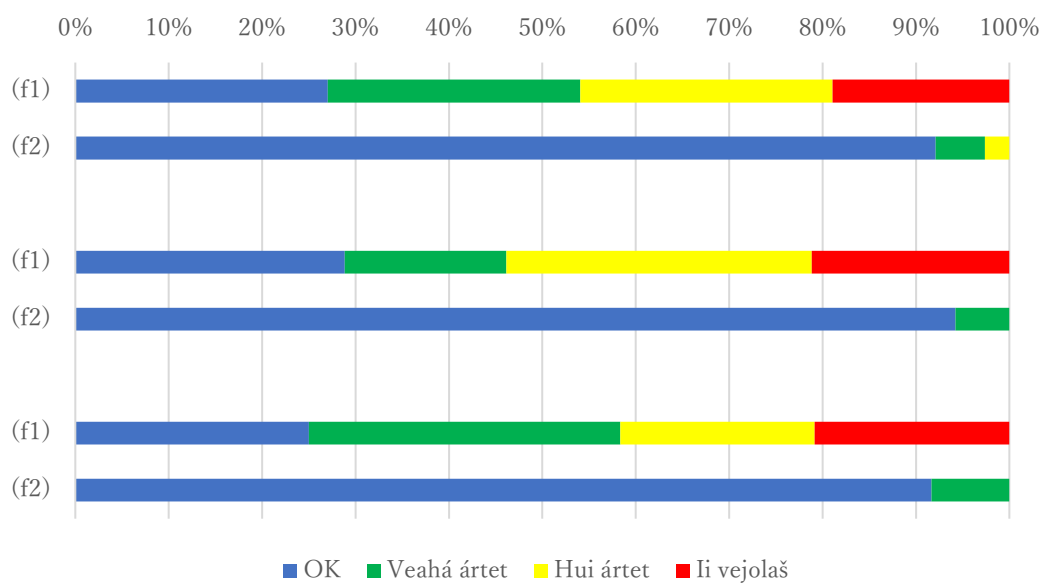
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{borrat} \langle \text{DAH}, \text{ČUO} \rangle$, $\langle z' \rangle = \langle \text{VÁS} \rangle$, (e1) $\underline{y}' = \text{hamster}$ (e2) $\underline{y}' = \text{hamburger}$

(f) Passiivva subjeakta gii illuda doaimmas

GD	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	10	10	10	7	27	27	27	19
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	35	2	1	0	92	5	3	0
S+ (n=52)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	15	9	17	11	29	17	33	21
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	49	3	0	0	94	6	0	0
S- (n=24)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	6	8	5	5	25	33	21	21
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	22	2	0	0	92	8	0	0

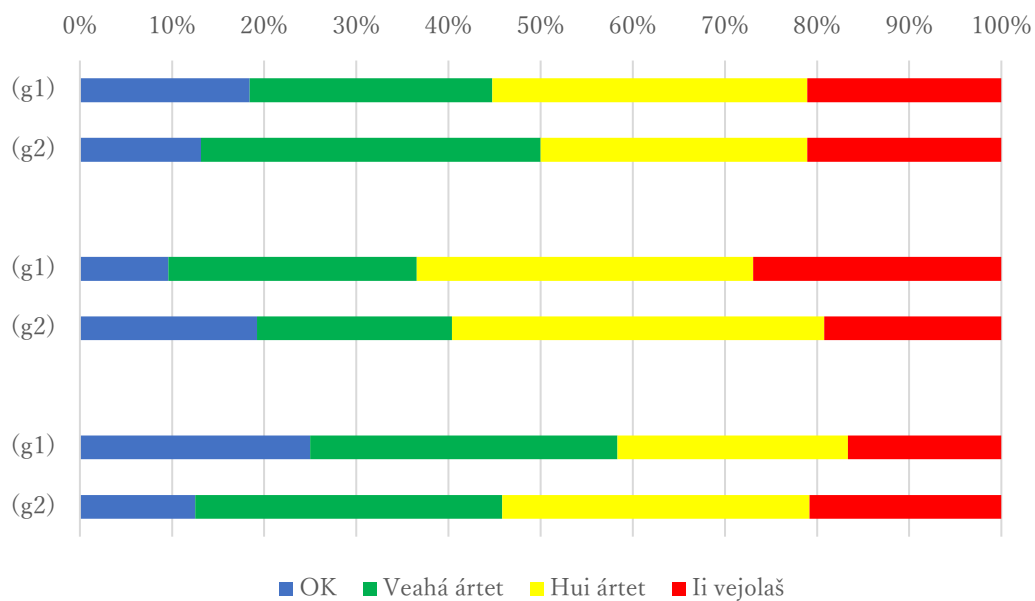
Eaktu: y illuda $d < \underline{x}, y >$, $d < \underline{x}, y > = \text{bovdet} < \underline{\text{DAH}}, \text{FÁD/ČUO} >$

(g) Vuodđovearbba objekta, man semánttalaš rolla lea ÁVKÁŠUVVI

GD	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	li		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	li (%)
S (n=38)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	7	10	13	8		18	26	34	21
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	5	14	11	8		13	37	29	21
S+ (n=52)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	5	14	19	14		10	27	37	27
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	10	11	21	10		19	21	40	19
S- (n=24)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	6	8	6	4		25	33	25	17
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	3	8	8	5		13	33	33	21

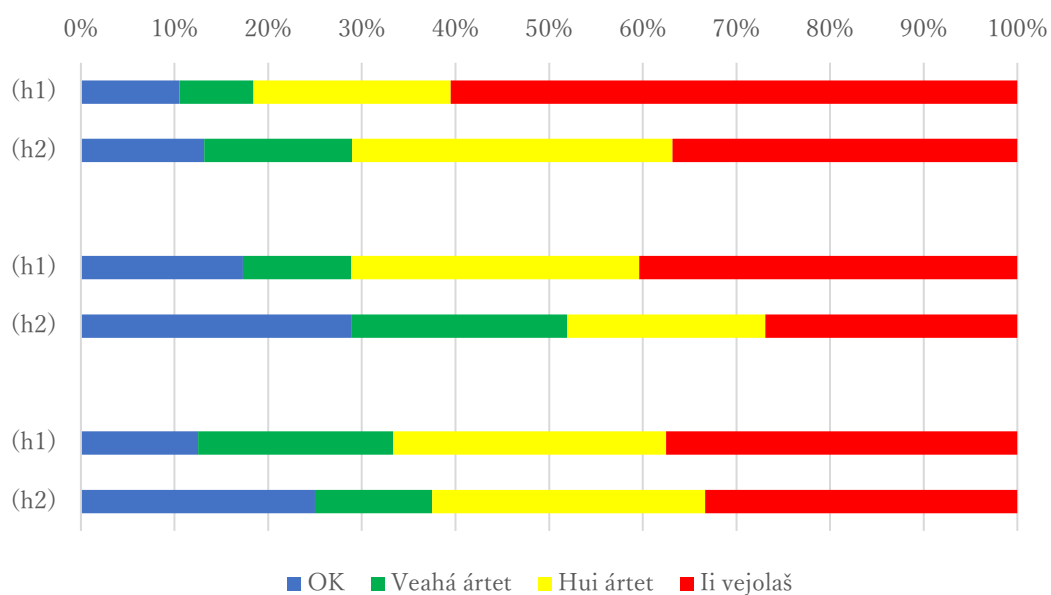
Eaktu: $d < x, y > = \text{rábmot} < \text{DAH}, \text{ÁVK} >$, (g2) $d \cap \text{dahkko hui ironalaččat}, y = \text{GIL}$

(h) Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

GD	$d'<\underline{y}', x'>$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(h1) <i>njuovahallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	4	3	8	23	11	8	21	61
	(h2) <i>njuovahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	5	6	13	14	13	16	34	37
S+ (n=52)	(h1) <i>njuovahallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	9	6	16	21	17	12	31	40
	(h2) <i>njuovahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	15	12	11	14	29	23	21	27
S- (n=24)	(h1) <i>njuovahallat</i> < <u>GIL</u> , (DAH n)>	3	5	7	9	13	21	29	38
	(h2) <i>njuovahallat</i> < <u>GIL</u> , DAH>	6	3	7	8	25	13	29	33

Eaktu: $d \in$ boazoealáhus, $d'<x, y> =$ njuovvat <DAH, ČUO>, (h2) $\underline{x}' =$ čuđiide

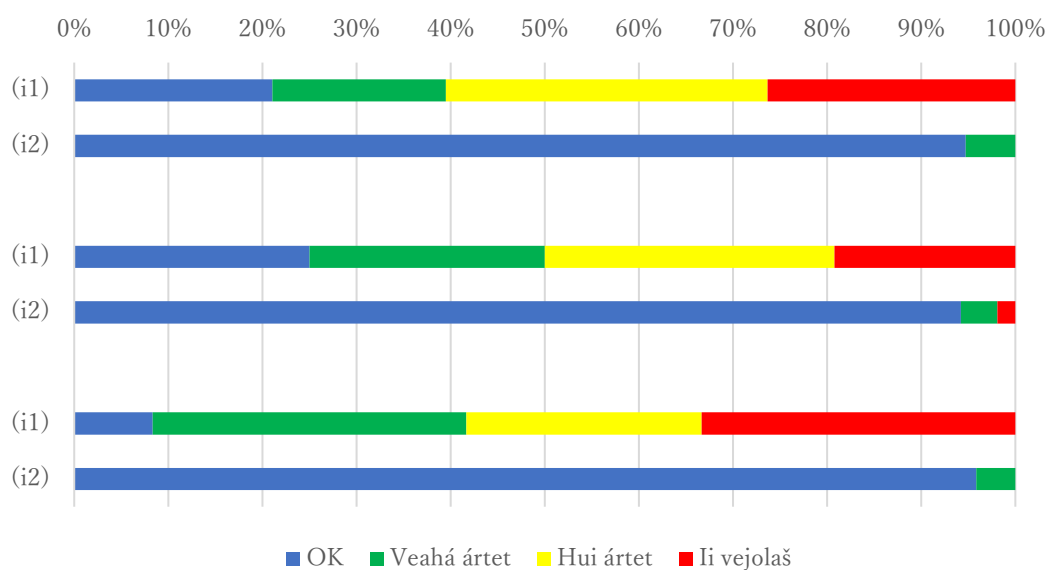

(i) Passiivavearbbá vuoddovearba, mii lea ođđa loatnasátni

(i1) ja (i2): Vuoddovearba *bombet*

GD	$d' < \underline{y'}, (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	8	7	13	10	21	18	34	26
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	36	2	0	0	95	5	0	0
S+ (n=52)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	13	13	16	10	25	25	31	19
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	49	2	0	1	94	4	0	2
S- (n=24)	(i1) <i>bombehallat</i> < <u>GIL?</u> , (DAH n)>	2	8	6	8	8	33	25	33
	(i2) <i>bombejuvvot</i> < <u>ČUO</u> >	23	1	0	0	96	4	0	0

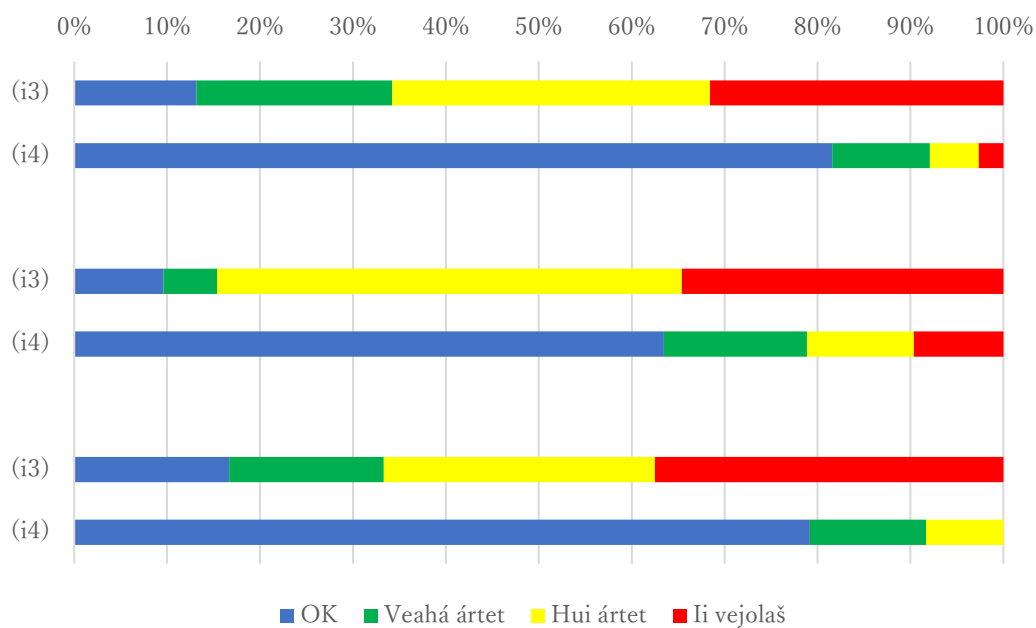
Eaktu: $d \subset$ ođđa loatnasátni, $d < \underline{x}, y > =$ *bombet* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Hiroshima-gávpot*

(i3) ja (i4): Vuoddovearba arresteret

GD	$d'<y', (x')>$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	5	8	13	12	13	21	34	32
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	31	4	2	1	82	11	5	3
S+ (n=52)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	5	3	26	18	10	6	50	35
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	33	8	6	5	63	15	12	10
S- (n=24)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	4	7	9	17	17	29	38
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	19	3	2	0	79	13	8	0

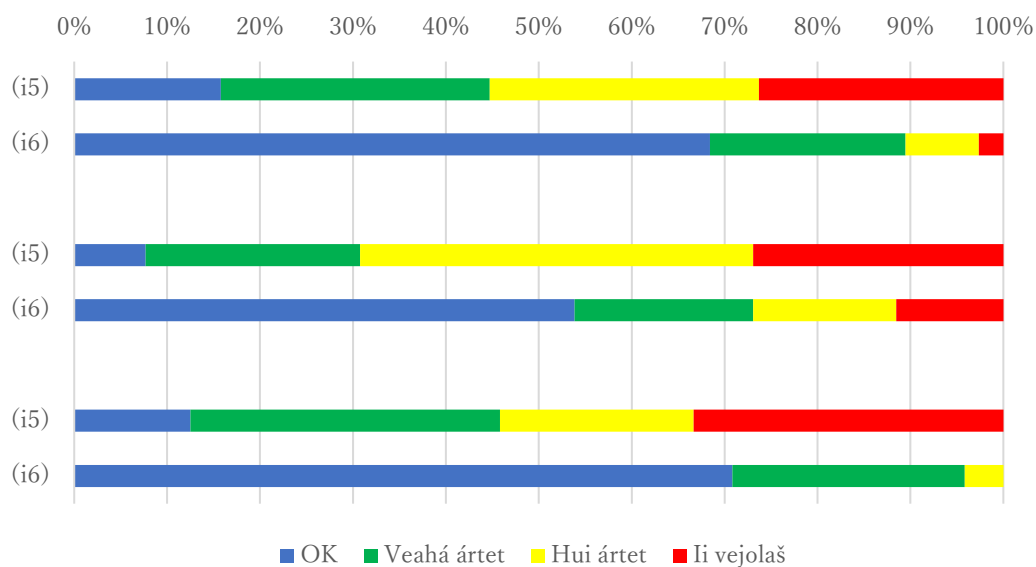
Eaktu: $d \subset$ odđa loatnasánit, $d <x, y> =$ arresteret <DAH, ČUO>, $y' =$ Suollagat

(i5) ja (i6): Vuoddovearba *kidnappet*

GD	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
S (n=38)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	6	11	11	10	16	29	29	26
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	26	8	3	1	68	21	8	3
S+ (n=52)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	12	22	14	8	23	42	27
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	28	10	8	6	54	19	15	12
S- (n=24)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	3	8	5	8	13	33	21	33
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	17	6	1	0	71	25	4	0

Eaktu: $d \subset$ ođđa loatnasánit, $d \langle x, y \rangle =$ *kidnappet* <DAH, ČUO>, y' = *ollu mánát*

Miiddus 4.5. Beaivválaš giellaanu dáfus

(BG lea beaivválaš giella. DS = dušše sámegiella, ES = sámegiella ja eanetlogugiella)

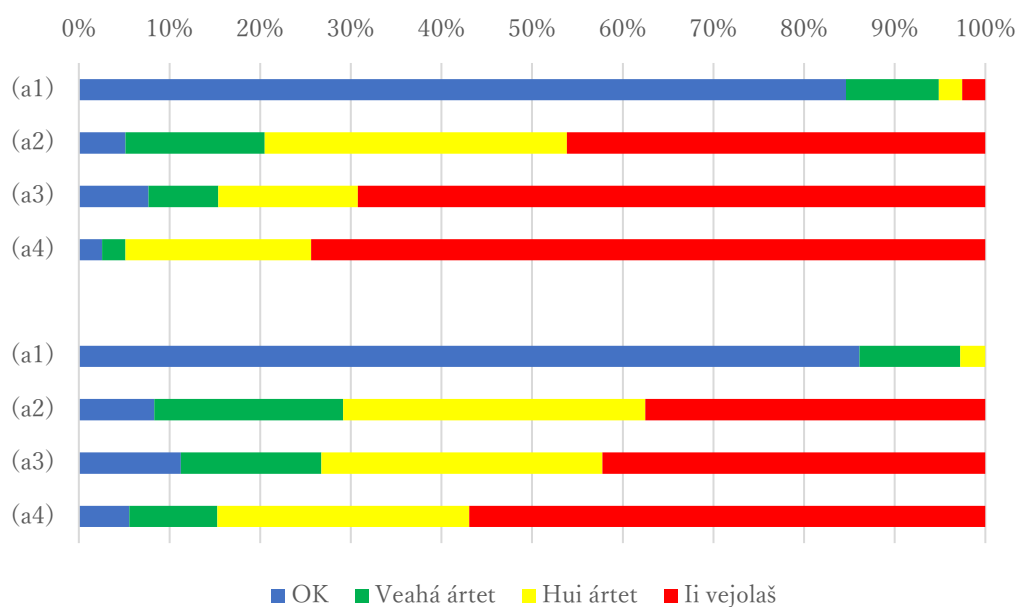
(NG = Norgga dárogiella, SG = suomagiella)

(a) Passiivavearbba *oainnáhallat* morfologalaš variánttat

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	33	4	1	1	85	10	3	3
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	2	6	13	18	5	15	33	46
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	3	3	6	27	8	8	15	69
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	1	1	8	29	3	3	21	74
ES (n=72)	(a1) <i>-hallat</i> <GIL, VÁS>	62	8	2	0	86	11	3	0
	(a2) <i>-hallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	6	15	24	27	8	21	33	38
	(a3) <i>-ohallat</i> <GIL, VÁS>	8	11	22	30	11	15	31	42
	(a4) <i>-ohallojuvvot</i> <GIL, VÁS>	4	7	20	41	6	10	28	57

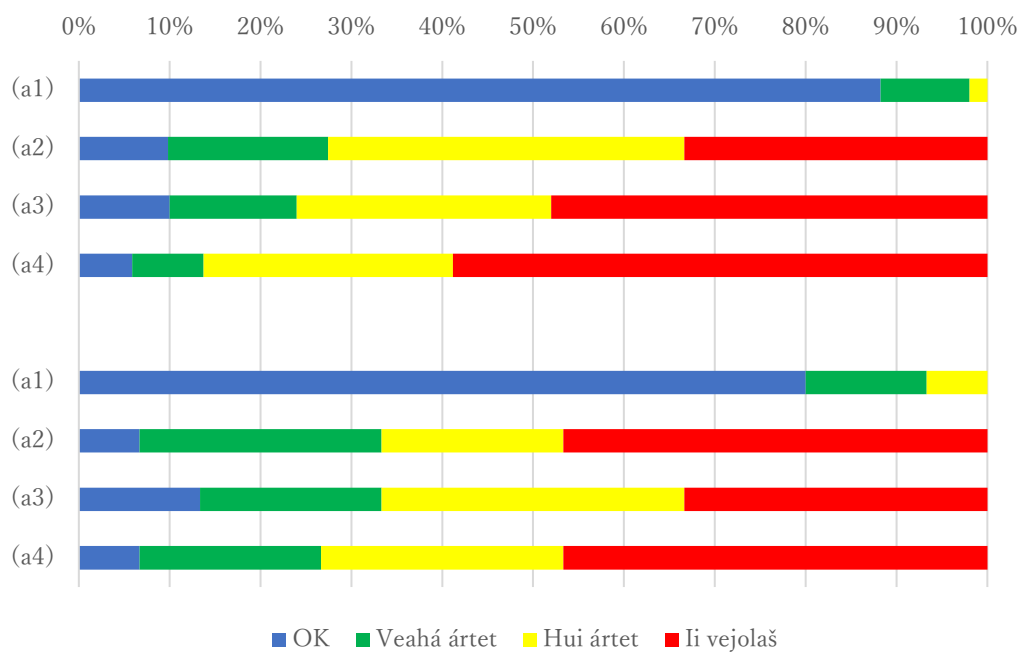
Eaktu: $d = \text{oidnit}$, $d < \underline{x}, y > = \text{oidnit} < \underline{VÁS}, \underline{FÁD} >$

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' \langle \underline{y}', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(a1) -hallat <GIL, VÁS>	45	5	1	0	88	10	2	0
	(a2) -hallojuvvot <GIL, VÁS>	5	9	20	17	10	18	39	33
	(a3) -ohallat <GIL, VÁS>	5	7	14	24	10	14	27	47
	(a4) -ohallojuvvot <GIL, VÁS>	3	4	14	30	6	8	27	59
SG (n=15)	(a1) -hallat <GIL, VÁS>	12	2	1	0	80	13	7	0
	(a2) -hallojuvvot <GIL, VÁS>	1	4	3	7	7	27	20	47
	(a3) -ohallat <GIL, VÁS>	2	3	5	5	13	20	33	33
	(a4) -ohallojuvvot <GIL, VÁS>	1	3	4	7	7	20	27	47

Eaktu: $d = \text{oidnit}$, $d \langle \underline{x}, y \rangle = \text{oidnit} \langle \underline{VÁS}, \underline{FÁD} \rangle$

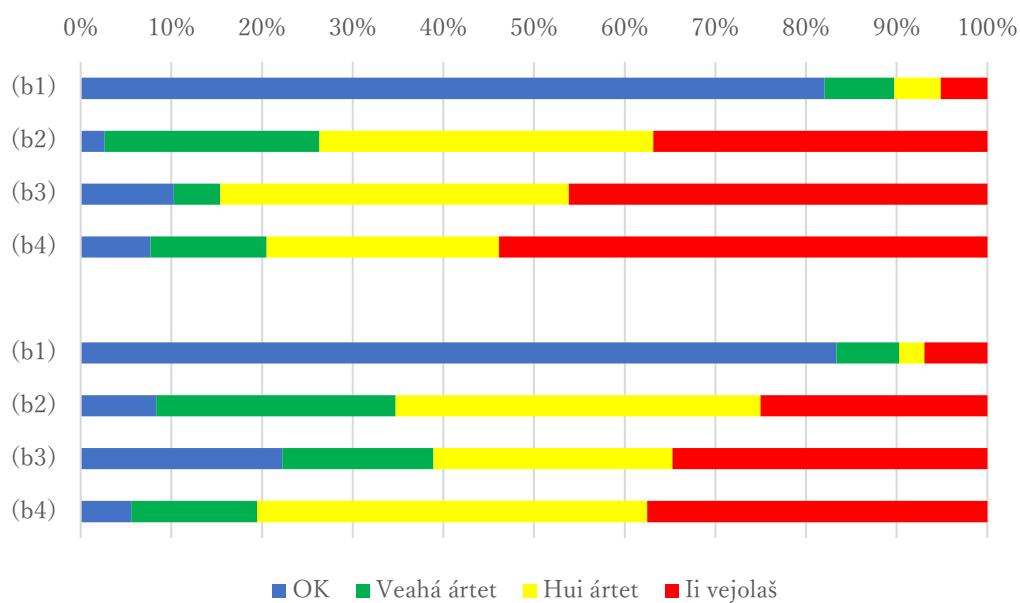

(b) Passiivavearbbá borahallat morfologalaš variánttat

Duše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetloguieat

BG	$d'<y', x'>$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	32	3	2	2		82	8	5	5
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	1	9	14	14		3	23	36	36
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	4	2	15	18		10	5	38	46
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	3	5	10	21		8	13	26	54
ES (n=72)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	60	5	2	5		83	7	3	7
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	6	19	29	18		8	26	40	25
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	16	12	19	25		22	17	26	35
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	4	10	31	27		6	14	43	38

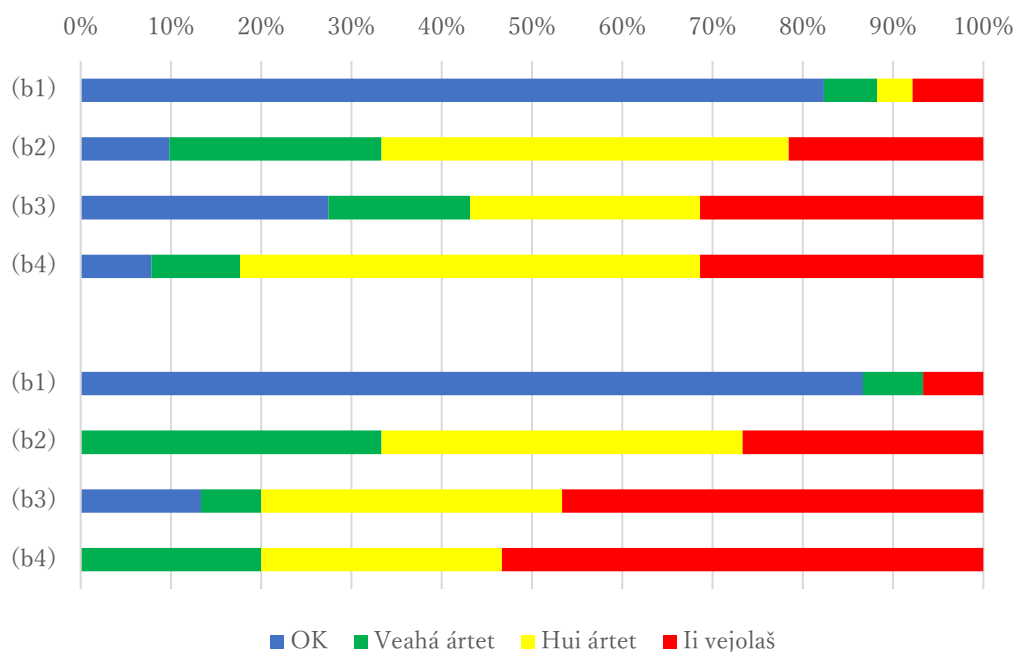
Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d<x, y> = \text{borrat } <\text{DAH}, \text{ČUO}>$

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' \langle \underline{y}', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	42	3	2	4	82	6	4	8
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	5	12	23	11	10	24	45	22
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	14	8	13	16	27	16	25	31
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	4	5	26	16	8	10	51	31
SG (n=15)	(b1) -hallat <GIL, DAH>	13	1	0	1	87	7	0	7
	(b2) -hallojuvvot <GIL, DAH>	0	5	6	4	0	33	40	27
	(b3) -ohallat <GIL, DAH>	2	1	5	7	13	7	33	47
	(b4) -ohallojuvvot <GIL, DAH>	0	3	4	8	0	20	27	53

Eaktu: $d = \text{borrat}$, $d \langle \underline{x}, y \rangle = \text{borrat} \langle \underline{\text{DAH}}, \check{\text{CUO}} \rangle$

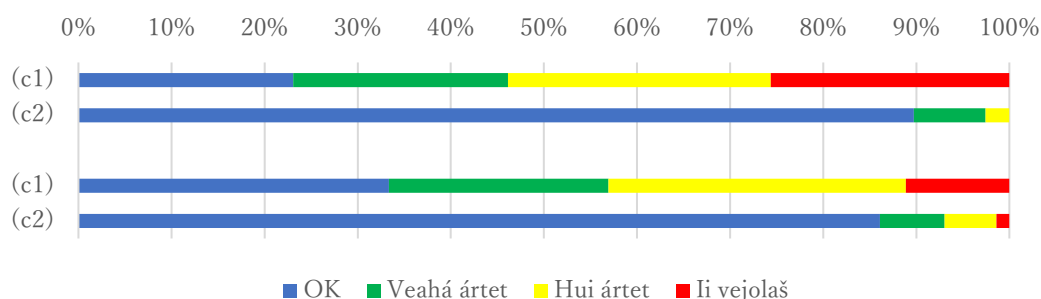

(c) Passiivva subjeakta, mii orru benefaktiiva dilis

Duše sámegealla vs. Sámegealla ja eanetlogugielat

BG	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	9	9	11	10	23	23	28	26
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	35	3	1	0	90	8	3	0
ES (n=72)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	24	17	23	8	33	24	32	11
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	62	5	4	1	86	7	6	1

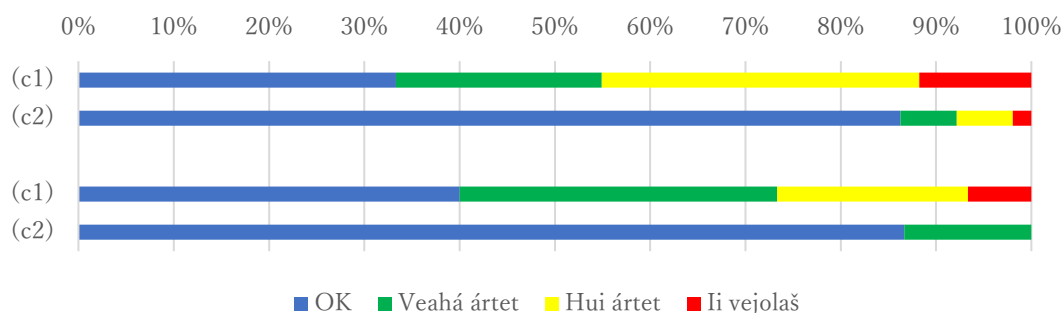
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = gávndnat \langle DAH, FÁD \rangle$, (c1) $y' = Láhppon mánát$ (c2) $y' = suollagat$

Dárogealla vs. Suomagealla

ES	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	17	11	17	6	33	22	33	12
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	44	3	3	1	86	6	6	2
SG (n=15)	(c1) gávnnahallat <ÁVK?, DAH>	6	5	3	1	40	33	20	7
	(c2) gávnnahallat <GIL, DAH>	13	2	0	0	87	13	0	0

Eaktu: $d \langle x, y \rangle = gávndnat \langle DAH, FÁD \rangle$, (c1) $y' = Láhppon mánát$ (c2) $y' = suollagat$

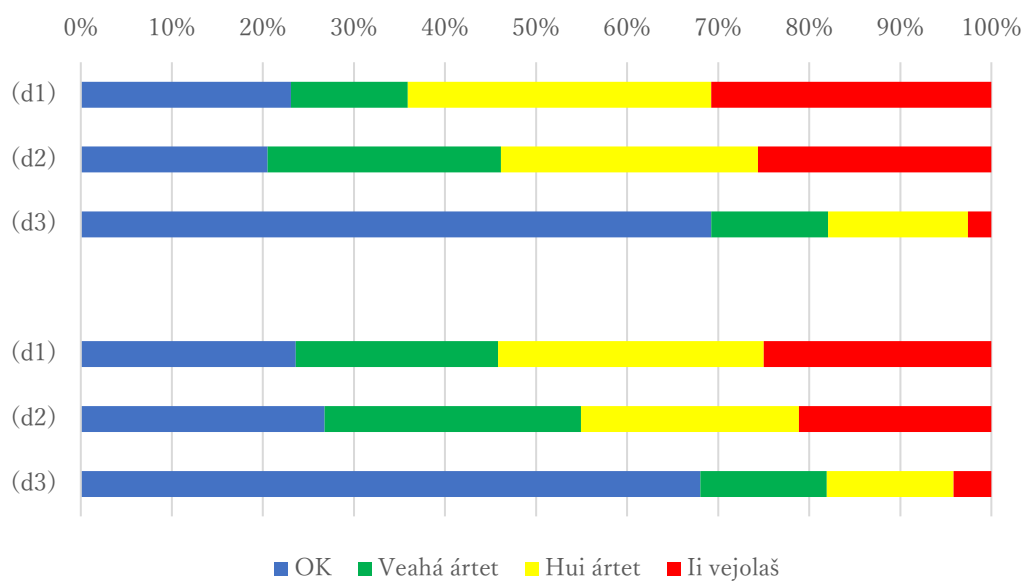

(d) Passiivva subjeavtta heakkalašvuohta

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(d1) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n) >	9	5	13	12	23	13	33	31
	(d2) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n) >	8	10	11	10	21	26	28	26
	(d3) <i>bážáhallat</i> <GIL, (DAH n) >	27	5	6	1	69	13	15	3
ES (n=72)	(d1) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n) >	17	16	21	18	24	22	29	25
	(d2) <i>bážáhallat</i> <GIL?, (DAH n) >	19	20	17	15	27	28	24	21
	(d3) <i>bážáhallat</i> <GIL, (DAH n) >	49	10	10	3	68	14	14	4

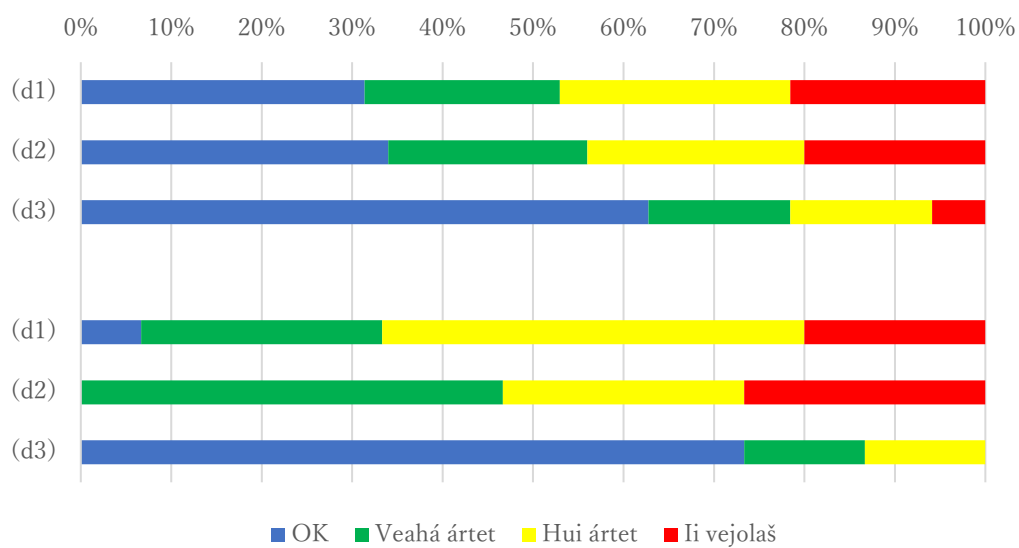
Eaktu: $d < \underline{x}, y > =$ *báhčit* <DAH, ČUO>, (d1) $y' =$ *šilta*, (d2) $y' =$ *dohkká*, (d3) $y' =$ *dat japánalaš*

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(d1) <i>bážáhallasat</i> <GIL?, (DAH n) >	16	11	13	11		31	22	25	22
	(d2) <i>bážáhallasat</i> <GIL?, (DAH n) >	17	11	12	10		34	22	24	20
	(d3) <i>bážáhallasat</i> <GIL, (DAH n) >	32	8	8	3		63	16	16	6
SG (n=15)	(d1) <i>bážáhallasat</i> <GIL?, (DAH n) >	1	4	7	3		7	27	47	20
	(d2) <i>bážáhallasat</i> <GIL?, (DAH n) >	0	7	4	4		0	47	27	27
	(d3) <i>bážáhallasat</i> <GIL, (DAH n) >	11	2	2	0		73	13	13	0

Eaktu: $d < \underline{x}, y > =$ *báhčit* <DAH, ČUO>, (d1) $y' =$ *šilta*, (d2) $y' =$ *dohkká*, (d3) $y' =$ *dat japánalaš*

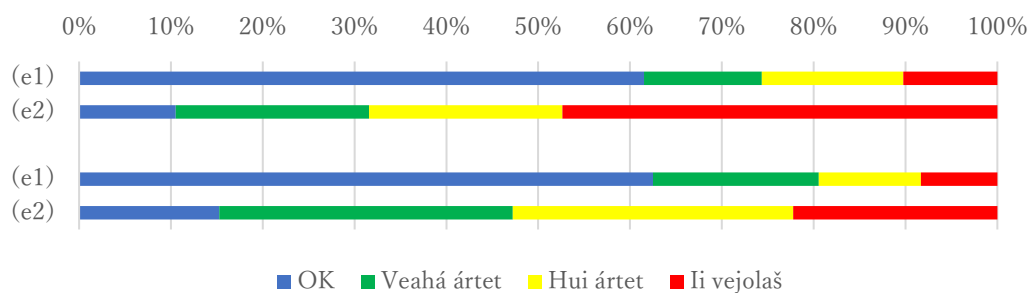

(e) Subjeavtta heakkalašvuohta cealkagis, mas lea vásiheaddji

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d' < \underline{y}', x', z' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	24	5	6	4		62	13	15	10
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	4	8	8	18		10	21	21	46
ES (n=72)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	45	13	8	6		63	18	11	8
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	11	23	22	16		15	32	31	22

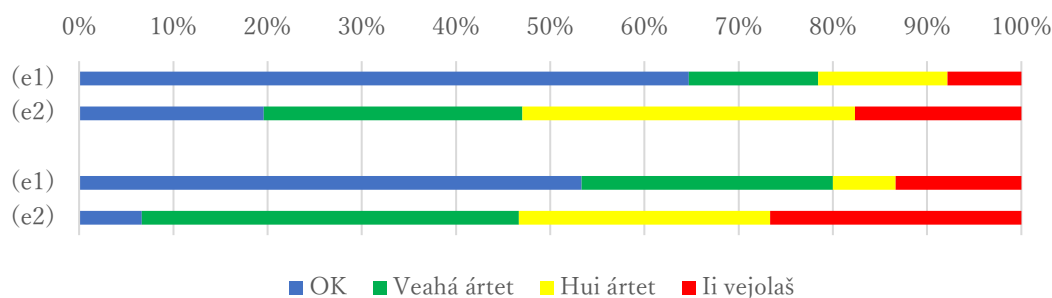
Eaktu: $d < x, y > = \text{borrat} < \text{DAH}, \text{ČUO} >$, $< z' > = < \text{VÁS} >$, (e1) $\underline{y}' = \text{hamster}$ (e2) $\underline{y}' = \text{hamburger}$

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' < \underline{y}', x', z' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	33	7	7	4		65	14	14	8
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	10	14	18	9		20	27	35	18
SG (n=15)	(e1) borahallat <GIL, DAH, VÁS>	8	4	1	2		53	27	7	13
	(e2) borahallat <GIL?, DAH, VÁS>	1	6	4	4		7	40	27	27

Eaktu: $d < x, y > = \text{borrat} < \text{DAH}, \text{ČUO} >$, $< z' > = < \text{VÁS} >$, (e1) $\underline{y}' = \text{hamster}$ (e2) $\underline{y}' = \text{hamburger}$

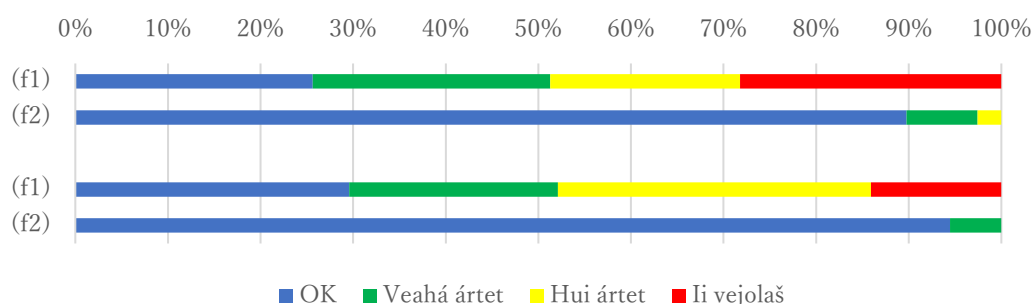

(f) Passiivva subjeakta gii illuda doaimmas

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	10	10	8	11	26	26	21	28
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	35	3	1	0	90	8	3	0
ES (n=72)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	21	16	24	10	30	23	34	14
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	68	4	0	0	94	6	0	0

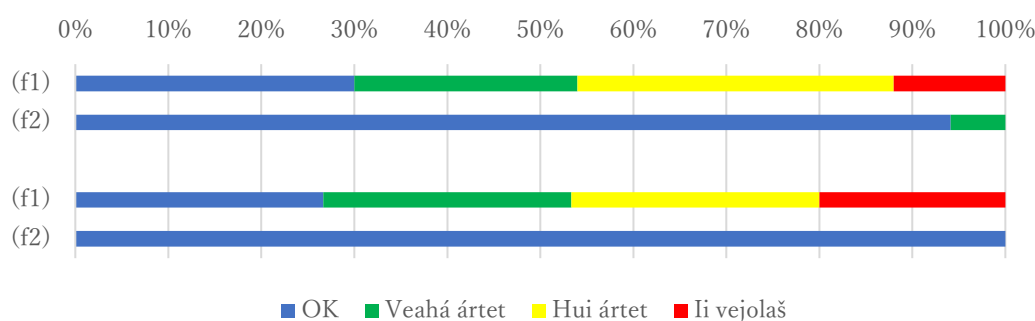
Eaktu: y illuda $d < \underline{x}, y >$, $d < \underline{x}, y > = \text{bovdet} < \underline{\text{DAH}}, \text{FÁD/ČUO} >$

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' < \underline{y}', (x') >$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	15	12	17	6	30	24	34	12
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	48	3	0	0	94	6	0	0
SG (n=15)	(f1) <i>bovdehallat</i> <ÁVK?, (DAH n)>	4	4	4	3	27	27	27	20
	(f2) <i>bovdejuvvot</i> <FÁD/ČUO>	15	0	0	0	100	0	0	0

Eaktu: y illuda $d < \underline{x}, y >$, $d < \underline{x}, y > = \text{bovdet} < \underline{\text{DAH}}, \text{FÁD/ČUO} >$

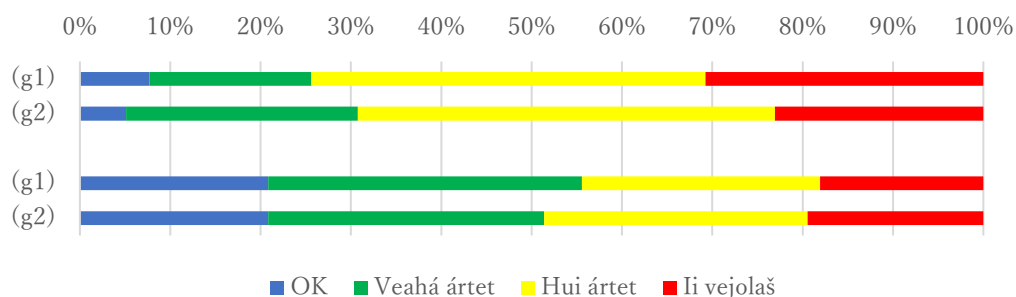

(g) Vuodđovearbba objekta, man semánttalaš rolla lea ÁVKAŠUVVI

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	3	7	17	12		8	18	44	31
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	2	10	18	9		5	26	46	23
ES (n=72)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	15	25	19	13		21	35	26	18
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	15	22	21	14		21	31	29	19

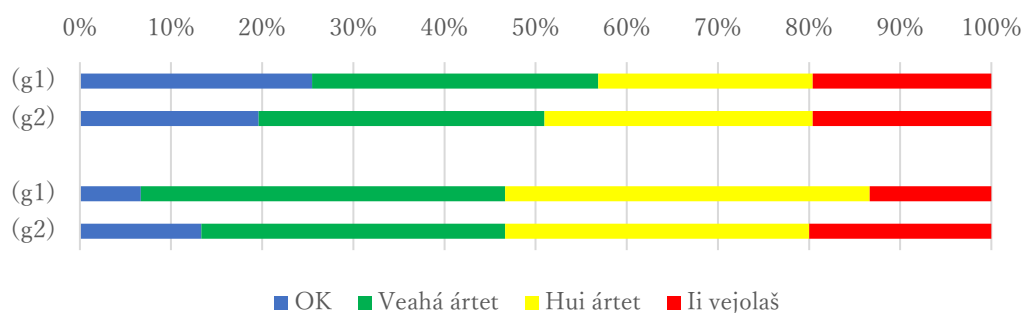
Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{rábmot} \langle \text{DAH}, \text{ÁVK} \rangle$, (g2) $d \cap \text{dahkko hui ironalaččat}$, $y = \text{GIL}$

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' \langle y', x' \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	13	16	12	10		25	31	24	20
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	10	16	15	10		20	31	29	20
SG (n=15)	(g1) rábmohallat <GIL/ÁVK?, DAH>	1	6	6	2		7	40	40	13
	(g2) rábmohallat <GIL, DAH>	2	5	5	3		13	33	33	20

Eaktu: $d \langle x, y \rangle = \text{rábmot} \langle \text{DAH}, \text{ÁVK} \rangle$, (g2) $d \cap \text{dahkko hui ironalaččat}$, $y = \text{GIL}$

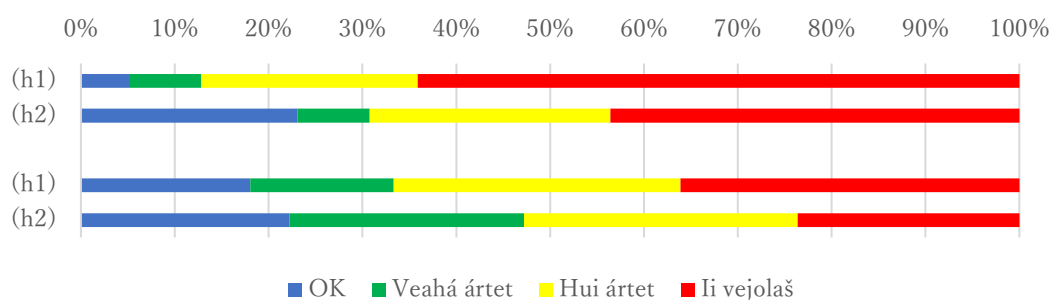

(h) Aktiivva doaibma, mii gullá sámi boazoealáhussii

Dušše sámegiella vs. Sámeigiella ja eanetlogugielat

BG	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	2	3	9	25		5	8	23	64
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	9	3	10	17		23	8	26	44
ES (n=72)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	13	11	22	26		18	15	31	36
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	16	18	21	17		22	25	29	24

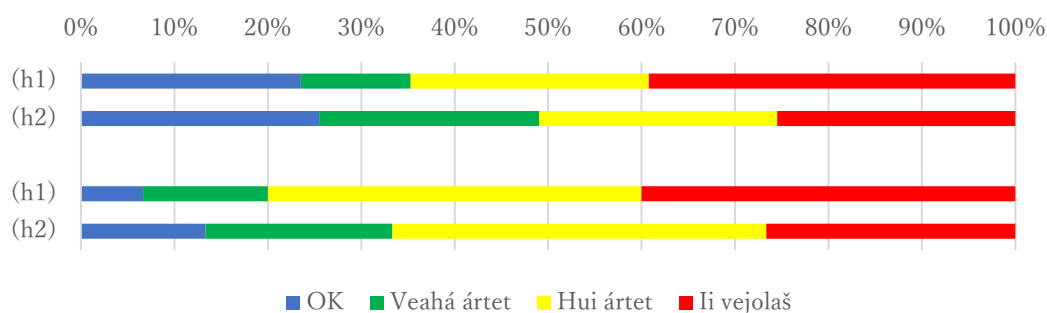
Eaktu: $d \in$ boazoealáhus, $d < \underline{x}, y > =$ njuovvat<DAH, ČUO>, (h2) $x' =$ čuđiide

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' < \underline{y}', x' >$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	12	6	13	20		24	12	25	39
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	13	12	13	13		25	24	25	25
SG (n=15)	(h1) <i>njuovahallat</i> <GIL, (DAH n)>	1	2	6	6		7	13	40	40
	(h2) <i>njuovahallat</i> <GIL, DAH>	2	3	6	4		13	20	40	27

Eaktu: $d \in$ boazoealáhus, $d < \underline{x}, y > =$ njuovvat<DAH, ČUO>, (h2) $x' =$ čuđiide

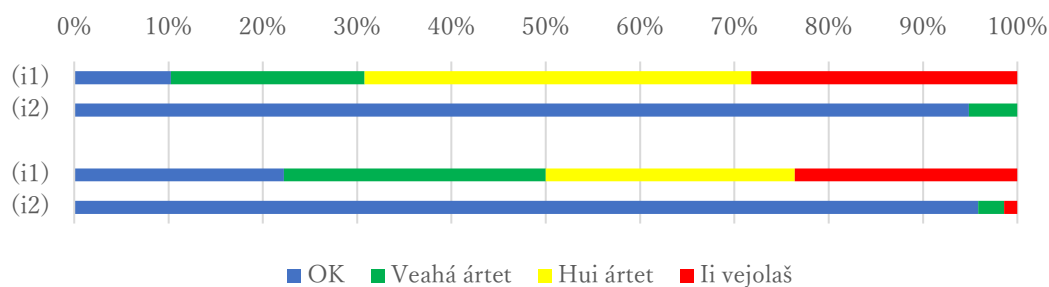
(i) Passiivavearba vuodđovearba, mii lea odđa loatnasátni

(i1) ja (i2): Vuodđovearba *bombet*

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d'<\underline{y}', (x')>$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	4	8	16	11	10	21	41	28
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	37	2	0	0	95	5	0	0
ES (n=72)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	16	20	19	17	22	28	26	24
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	69	2	0	1	96	3	0	1

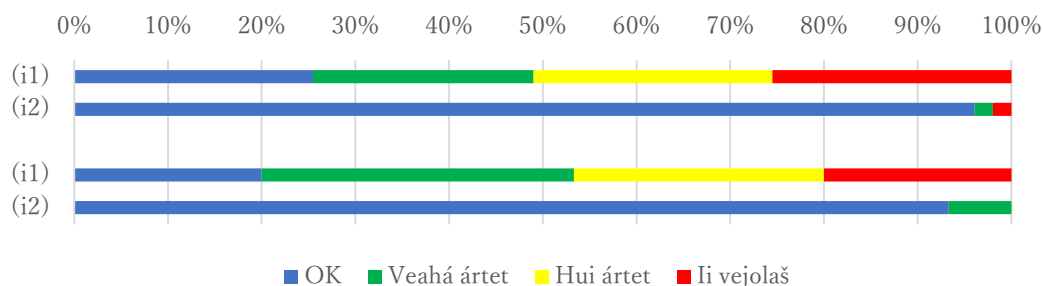
Eaktu: $d \subset$ odđa loatnasátni, $d <\underline{x}, y> =$ *bombet* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Hiroshima-gávpot*

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d'<\underline{y}', (x')>$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	13	12	13	13	25	24	25	25
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	49	1	0	1	96	2	0	2
SG (n=15)	(i1) <i>bombehallat</i> <GIL?, (DAH n)>	3	5	4	3	20	33	27	20
	(i2) <i>bombejuvvot</i> <ČUO>	14	1	0	0	93	7	0	0

Eaktu: $d \subset$ odđa loatnasátni, $d <\underline{x}, y> =$ *bombet* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Hiroshima-gávpot*

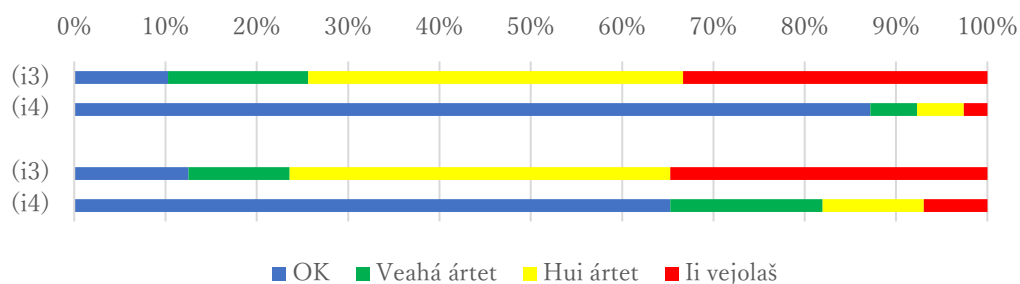

(i3) ja (i4): Vuodđovearba *arresteret*

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetlogugielat

BG	$d'<y', (x')>$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	6	16	13	10	15	41	33
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	34	2	2	1	87	5	5	3
ES (n=72)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	9	8	30	25	13	11	42	35
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	47	12	8	5	65	17	11	7

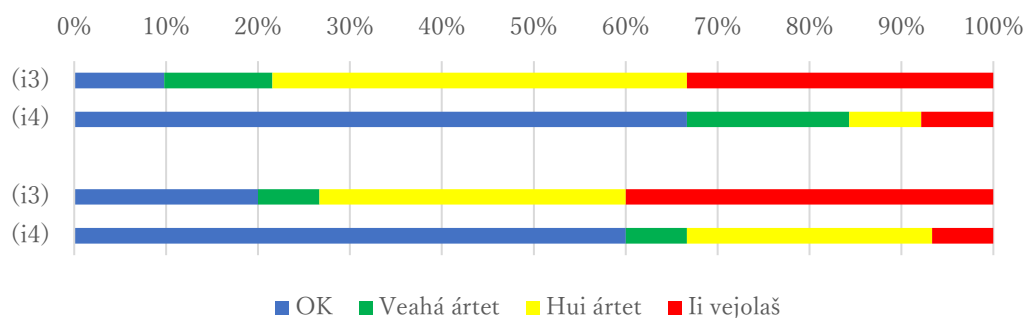
Eaktu: $d \subset ođđa$ loatnasánit, $d <x, y> =$ *arresteret* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Suollagat*

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d'<y', (x')>$	OK	VÁ	HÁ	Ii	OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	5	6	23	17	10	12	45	33
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	34	9	4	4	67	18	8	8
SG (n=15)	(i3) <i>arresterehallat</i> <GIL, (DAH n)>	3	1	5	6	20	7	33	40
	(i4) <i>arresterejuvvot</i> <ČUO>	9	1	4	1	60	7	27	7

Eaktu: $d \subset ođđa$ loatnasánit, $d <x, y> =$ *arresteret* <DAH, ČUO>, $y' =$ *Suollagat*

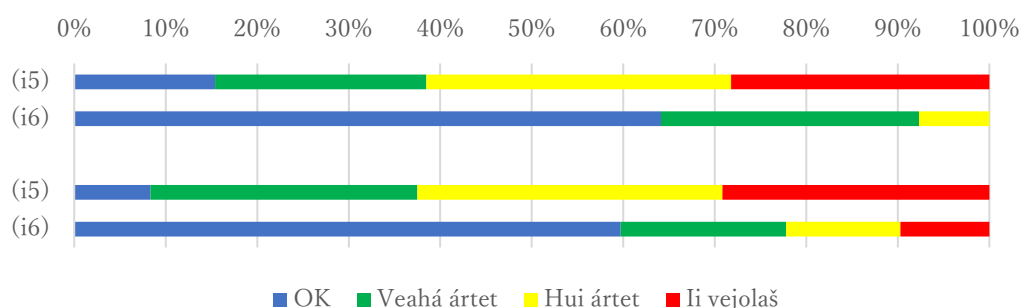

(i5) ja (i6): Vuoddovearba *kidnappet*

Dušše sámegiella vs. Sámegiella ja eanetloguieat

BG	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
DS (n=39)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	6	9	13	11		15	23	33	28
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	25	11	3	0		64	28	8	0
ES (n=72)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	6	21	24	21		8	29	33	29
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	43	13	9	7		60	18	13	10

Eaktu: $d \subset ođđa$ loatnasánit, $d \langle x, y \rangle = kidnappet \langle DAH, ČUO \rangle$, $y' = ollu$ mánát

Dárogiella vs. Suomagiella

ES	$d' \langle y', (x') \rangle$	OK	VÁ	HÁ	Ii		OK (%)	VÁ (%)	HÁ (%)	Ii (%)
NG (n=51)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	4	13	19	15		8	25	37	29
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	31	8	7	5		61	16	14	10
SG (n=15)	(i5) <i>kidnappehallat</i> <GIL, (DAH n)>	2	5	4	4		13	33	27	27
	(i6) <i>kidnappejuvvot</i> <ČUO>	8	3	2	2		53	20	13	13

Eaktu: $d \subset ođđa$ loatnasánit, $d \langle x, y \rangle = kidnappet \langle DAH, ČUO \rangle$, $y' = ollu$ mánát

